

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Monetaire en financiële ontwikkeling van de Belgische economie sedert juni 1954 — De begroting voor 1956 —
Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van
de economische toestand van België — Statistieken.

MONETAIRE EN FINANCIËLE ONTWIKKELING VAN DE BELGISCHE ECONOMIE SEDERT JUNI 1954

Vooraleer de financiële toestand in België sedert juni 1954 (1) te beschrijven, zal een hoofdstuk worden gewijd aan een nieuwe statistiek die bij de analyse gebruikt werd. Dit navorsingsmateriaal is gesteund op de gezamenlijke balansen van de geldscheppende instellingen. Die gegevens bestrijken de periode juni 1950-juni 1955. Voortaan zullen die cijfers bijgehouden worden en om de drie maanden in dit *Tijdschrift* verschijnen.

*
**

DE VORMING VAN DE GELDHOEVEELHEID

1. Enkele begripsbepalingen ter herinnering.

Heden ten dage is het geld in de meeste ontwikkelde landen hoofdzakelijk samengesteld uit vorderingen die dadelijk kunnen overgedragen worden en als betaling van schulden worden aanvaard.

Dit is het geval met de biljetten van de circulatiebank of van de Schatkist, met de direct opeisbare saldi bij de banken of bij gespecialiseerde instellingen zoals de postgirodienst, die per check of giro kunnen overgedragen worden, en zelfs met de tekenmunten vermits hun tekenwaarde meestal groter is dan hun intrinsieke waarde.

De houders van die biljetten en die saldi bezitten in feite vorderingen op instellingen die zich ver-

plichtingen kunnen scheppen, waarvan een groot deel de functie van geld vervult. Het zijn de geldscheppende instellingen.

Die vorderingen bezitten, buiten hun eigenschap steeds ter betaling van verplichtingen te worden aanvaard — voor sommige onder hen door de wetgever bekrachtigd —, nog het kenmerk dat ze op elk ogenblik kunnen overgedragen worden zonder dat de houder er van iets van de nominale waarde verliest. Het geld zal dan ook niet alleen beschouwd worden als een betaalmiddel, doch ook als een koopkrachtreserve. Het wordt aangehouden uit hoofde van deze twee verschillende eigenschappen; zo de tweede van meer gewicht is voor de geldbezitters, dan zullen de gecreëerde liquiditeiten minder actief worden.

Die vorderingen zijn besparingen aangehouden in de vorm van bijzonder liquide activa: de kasvoorraden van de ondernemingen, de particulieren en de overheid, m.a.w. ze vormen de geldhoeveelheid.

De economische functie van de geldscheppende instellingen bestaat er in de geldvoorziening te verzekeren door het aanleggen van vorderingen die minder liquide zijn dan hun monetaire verplichtingen en meestendeels renderend.

Al de geldscheppende instellingen oefenen hun functie niet onder dezelfde voorwaarden uit. De mogelijkheid om monetaire verplichtingen te scheppen is voor iedere instelling afhankelijk van de probabiteit van haar terugbetalingsverplichtingen. De uitgiftemogelijkheden van de circulatiebank zijn afhankelijk van de convertibiliteitsgraad der uitgegeven biljetten, van de wettelijke of traditionele regelen die er haar toe verplichten bepaalde verhou-

(1) Deze bijdrage sluit aan bij de laatste kroniek die over dit onderwerp in het *Tijdschrift* verschenen is. Cf. *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, oktober 1954, blz. 274.

dingen tussen bepaalde categorieën activa en passiva na te leven, alsook van de eisen der geldpolitiek. De schepping van giraal geld buiten de circulatiebank geschiedt onder andere voorwaarden; wegens de veelvuldigheid der ondernemingen kan het publiek zijn vorderingen van de ene instelling naar een andere overdragen; het kan eveneens zijn liquiditeiten in giraal geld vervangen door biljetten, waarvan de uitgifte niet tot de bevoegdheid van de depositobanken behoort. Deze gebeurlijkheid dwingt er de geldscheppende instellingen toe een zeer waakzaam oog te houden op hun liquiditeitspositie; hun geldscheppende mogelijkheid wordt hierdoor beïnvloed.

!.*
**

2. Voorwerp van onderhavige studie.

De balansen der verschillende categorieën geldscheppende instellingen worden vaak afzonderlijk bestudeerd, hetzij van uit het oogpunt hunner liquiditeit, hetzij om de omvang te bepalen van de geldschepping in elke categorie en de middelen die hier toe worden aangewend.

Die analyse toont de invloed aan van de verschillende sectoren der geldschepping met inachtneming van de terugslag die de beslissingen van elke sector afzonderlijk op de toestand van de andere hebben.

Dergelijke studie is onontbeerlijk om dynamisch het verloop van de geldvoorziening te verduidelijken.

Onderhavige analyse streeft echter een ander doel na. Zij beoogt twee aspecten van de monetaire verschijnselen vast te leggen :

1°) gelijktijdig met het berekenen van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten worden de activa aangetekend die door de geldscheppende instellingen als tegenposten worden aangehouden.

De aard dier activa is zeer belangrijk voor de geldpolitiek en voor het beheer van de schuld. Hun inventaris doet de omvang uitschijnen van de gouden deviezenvoorraad in verhouding tot de binnenlandse geldhoeveelheid, die op ieder ogenblik een stroom van uitgaven naar het buitenland kan voeden. Hij toont eveneens aan in hoever de geldvoorziening kan beïnvloed worden door maatregelen die het handelskrediet betreffen. Hij verstrekt nadere gegevens over de omvang van de openbare schuld op korte en lange termijn, die door de geldscheppende instellingen wordt gefinancierd; enkele gegevens zullen hieronder de overwegende betekenis van laatstgenoemde activa in de geldschepping doen uitschijnen (2).

(2) Wij zullen de uitdrukking « geldschepping » gebruiken om de invloed op de geldhoeveelheid aan te duiden van een expansiefactor, indien alle andere omstandigheden gelijk blijven, en met name het bedrag der quasi-monetaire liquiditeiten. Het spreekt vanzelf dat de expansie deze laatste kan betreffen of door een tegengestelde factor verhinderd worden. Met dit voorbehoud voor ogen dient men de uitdrukking « geldschepping » in de loop van die uiteenzetting te interpreteren.

De inlichtingen die uit die inventaris naar voren treden zullen des te nauwkeuriger zijn naarmate deze laatste meer uitgewerkt is. In het raam van deze eerste uiteenzetting zullen wij ons tot vrij globale gegevens moeten beperken;

2°) de activa van de geldscheppende instellingen vormen de middelen waarmee de geldschepping geschiedt. Deze activa kunnen in homogene categorieën gegroepeerd worden waarvan de resp. bewegingen aanduidingen verstrekken nopens de oorzaak van de schepping dezer bijkomende kasvoorraden. Tot op zekere hoogte kunnen, aan de hand van de bewegingen dier activa, ook de oorzaken van de geldvraag nagegaan worden. Het is echter niet altijd mogelijk met volledige zekerheid de door de geldschepping begunstigde sector te identificeren. Wij zullen in de verdere loop van deze uiteenzetting de gelegenheid hebben op enkele voorbeelden van die onzekere gevallen te wijzen.

De ruwe boekhoudkundige gegevens moeten trouwens worden aangepast vooraleer ze over die onderwerpen voldoende nauwkeurige gegevens kunnen verschaffen.

Wij zullen hierop verder ietwat breedvoeriger terugkomen.

Vooreerst zij opgemerkt dat de inlichtingen die uit de analyse van die monetaire verschijnselen naar voren treden, pas geheel duidelijk worden wanneer men ze ziet in het licht van andere economische gegevens.

*
**

3. Statistisch materiaal voor het eerste doeleinde vereist : bepaling van de activa aangehouden in tegenwaarde van de verplichtingen met geldkarakter der geldscheppende instellingen.

Hierbij wordt abstractie gemaakt van de afzonderlijke instellingen van de geldschepping. Zij worden beschouwd als één enkel orgaan. Zulks komt er op neer de invloed van bepaalde instellingen op het geldaanbod uitgaande van andere als gegeven te beschouwen.

Wij gaan dus uit van een evenwichtstoestand bij het einde van de periode.

De activa van al de geldscheppende instellingen worden samengeteld, alsook hun passiva. Het boekhoudkundig balansevenwicht maakt het mogelijk een gelijkwaardigheid vast te stellen tussen eensdeels de passiva gevormd uit de totale verplichtingen met geldkarakter van die instellingen, en anderdeels het totaal gevormd door de andere passiva die geen geldkarakter dragen, en door de activa.

De formule :

$$\text{verplichtingen met geldkarakter} = (\text{totaal der activa}) - (\text{totaal der verplichtingen zonder geldkarakter})$$

is vanzelfsprekend slechts een boekhoudkundige vergelijking, die voor de analyse ontoereikend is. Zij zondert slechts één enkel belangwekkend gegeven af : de totale geldhoeveelheid.

De aanwijzingen die deze gezamenlijke balansen kunnen geven, zullen reeds nauwkeuriger zijn zo de activa en de passiva gegroepeerd worden volgens de hierna volgende formule :

$$\text{verplichtingen met geldkarakter} = (\text{netto kasvoorraden} + \text{renderende activa}) - (\text{verplichtingen zonder geldkarakter} + \text{eigen middelen}) \quad (3)$$

De totale geldhoeveelheid stemt overeen met het totaal der verplichtingen, die tegenover derden buiten de geldscheppende instellingen de eigenschap van geld bezitten; uit dit totaal werden derhalve die verplichtingen geweerd die de verschillende instellingen tegenover elkaar kunnen hebben. De in het tweede lid van de formule opgenomen kasvoorraden zijn dan ook « netto », d.w.z. dat zij samengeteld werden na uitschakeling der tegoeden die de verschillende geldscheppende instellingen de ene bij de andere bezitten. Meestal zullen die netto kasvoorraden van de geldscheppende instellingen slechts het goud en de niet renderende beschikbare rekening-tegoeden op het buitenland bevatten.

De bestanddelen van de formule kunnen echter nog verder worden uitgewerkt en derwijze aangepast dat de inhoud van elk dier termen meer homogeen wordt.

Van de buitenlandse bruto kasvoorraden kan men de direct opeisbare verplichtingen tegenover het buitenland aftrekken, die de nuttige massa van die tegoeden verminderen.

De renderende activa kunnen onderverdeeld worden naar de debiteuren waarop de geldscheppende instellingen vorderingen bezitten. Deze kunnen min of meer talrijk zijn. Doch wij kunnen reeds nu de enkele grote categorieën aanduiden, die over het algemeen aanvaard worden.

Onder de obligaties in portefeuille vormen de effecten van de Staatsschuld een uiterst belangrijk actief bestanddeel voor de geldscheppende instellingen; zij zullen een afzonderlijke groep uitmaken.

Verder zullen ook die vorderingen afgezonderd worden, die voortvloeien uit het discontokrediet en de voorschotten aan bedrijven en particulieren.

Onder die kredieten nemen de activa voortvloeiend uit de mobilisatie van vorderingen op buitenlandse bedrijven een bijzondere plaats in; zij zijn ontstaan uit het verkeer van de nationale economie met het buitenland. Andere renderende activa hebben dezelfde oorzaak en wel de tegoeden van de geldscep-

pende instellingen, welke gevormd zijn uit obligaties of kasbons door buitenlandse regeringen of bedrijven uitgegeven, en de voorschotten aan internationale instellingen. Al die activa op het buitenland kunnen, naast de hiervoren vermelde buitenlandse netto kasvoorraden, tot de buitenlandse tegoeden gerekend worden.

Onder de verplichtingen zonder geldkarakter is het eveneens belangwekkend bepaalde indelingen te doen om de omvang van bepaalde kenmerkende elementen te meten. Zo kunnen de termijndeposito's en de in buitenlandse geldsoorten luidende deposito's afgezonderd worden, daar zij meestal geacht worden deel uit te maken van de quasi-monetaire liquiditeiten die de economie buiten haar kasvoorraden in geld aanhoudt.

Van de overblijvende posten resteert er nog ten minste één bestanddeel, dat een zeer duidelijke betekenis bezit. Het zijn de eigen middelen van de geldscheppende instellingen, d.w.z. het niet opeisbaar passief na aftrekking van de gebeurlijke verliezen. Iedere toeneming van die eigen middelen betekent dat de geldscheppende instellingen een deel hunner verplichtingen tegenover derden vervangen door eigendomstitels van aandeelhouders. In de mate waarin deze eigen middelen aangewend worden voor bestedingen aan onroerende goederen of aan participaties — activa die eveneens overeenstemmen met eigendomstitels —, geven de geldscheppende instellingen vorderingen op hen zelf aan andere sectoren terug. Om die reden zullen de vastgelegde middelen en de participaties van de geldscheppende instellingen in mindering van hun eigen middelen worden gebracht.

Zodoende zal het grootste deel der activa en der passiva van de gezamenlijke balansen ingedeeld worden in een tabel, die naar de hierna volgende formule is opgemaakt :

Totale geldhoeveelheid =
Netto goud- en deviezenvoorraad (buitenlandse netto kasvoorraden)
+ Andere vorderingen op het buitenland
+ Vorderingen op bedrijven en particulieren in België
+ Vorderingen op de Schatkist
+ Obligatievorderingen op andere ontleners
+ Diverse andere vorderingen
minus :
Quasi-monetaire liquiditeiten (termijndeposito's en deposito's in buitenlandse geldsoorten)
+ Andere verplichtingen zonder geldkarakter
+ Eigen middelen minus vastgelegde middelen en participaties
+ Diverse andere verplichtingen.

*
**

De integratie, volgens die formule, der balansen van de Belgische geldscheppende instellingen, per 30 juni 1950 en per 30 juni 1955, leidt tot de hierna volgende grootheden :

(3) Dit is een der vormen die men aan de vergelijking van de geldschepping kan geven. Zij is ontleend aan de Amerikaanse economist Edward S. Shaw, Cf. « Money Income and Monetary Policy », 1950, Hoofdstuk II.

Tabel I

Vorming van de geldhoeveelheid

(in milliarden franken)

Data	Geldhoeveelheid (1)	=	Gouden deviezenvoorraad (2)	+ Vorderingen op bedrijven en particulieren in België (3)	+ Vorderingen op de Schatkist (4)	+ Obligatievorderingen op andere ontleners en voorschotten aan het Rentenfonds (5)	+ Diverse saldi (6)	Totaal (7)	—	Quasi-monetaire liquiditeiten (8)	Andero verplichtingen zonder geldkarakter (9)	Eigen middelen minus vastgelegde middelen en participaties (10)
30 juni 1950 ...	153,6		+35,0	+27,3	+107,9	+3,4	+0,1	173,7		-15,4	-0,2	-4,5
[in pCt. van (7)]	88,4	=	20,1	15,7	62,1	2,0	0,1	100		8,9	0,1	2,6
30 juni 1955 ...	187,6		+50,8	+43,0	+121,1	+2,8	+3,6	221,3		-24,2	-3,4	-6,1
[in pCt. van (7)]	84,7		23,0	19,4	54,7	1,3	1,6	100		11,0	1,5	2,8

Die bedragen worden hier bij wijze van voorbeeld gegeven. In het verder verloop van die studie zijn de indelingen nog verder uitgewerkt en hun inhoud zal te geleger tijd worden verduidelijkt (4).

*
**

Reeds nu kan de betekenis van die gegevens worden belicht. Zij tonen op *een gegeven ogenblik* aan :

a) welke de omvang is van de geldvraag tegen de geldende rentetarieven en reglementering van de geldmarkt; door een aanpassing van de statistiek kunnen de kasvoorraden van bedrijven en particulieren geraamd worden en onderscheiden van deze van de overheid, waarvan het bedrag kan beïnvloed worden door de « fiscal policy »;

b) in welke mate bedrijven en particulieren verkozen quasi-monetaire liquiditeiten aan te houden;

c) welke activa de geldscheppende instellingen aanhouden in de vorm van vorderingen resp. op de Schatkist, op de binnenlandse particulieren en bedrijven en op het buitenland.

Met deze statistische reeks kan dus het eerste van de twee aspecten worden ontleed van de monetaire

(4) Wij herinneren hier aan gelijkaardige studiën in het buitenland waarvan de resultaten thans gepubliceerd zijn. De Nederlandsche Bank publiceert in haar Jaarverslag sedert 1948 een statistiek van « De oorzaken van de veranderingen in de binnenlandse geldhoeveelheid »; die gegevens worden verder om het kwartaal gepubliceerd in « Maandstatistiek van het financieuzen », een publicatie uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek. In Frankrijk komt in « Statistiques et Etudes Financières » een thans maandelijks statistiek voor, « Disponibilités monétaires et contreparties » genaamd; deze reeds herhaaldelijk gewijzigde reeks verschijnt sedert 1948; zij is overgenomen in de *Rapports annuels du Conseil national du Crédit*. Voor de Westduitse Bondsrepubliek vermelden wij de « Monatsberichte der Bank deutscher Länder » (een Franse uitgave verschijnt onder de titel « Rapports mensuels de la Bank deutscher Länder »), waarin een maandelijks tabel voorkomt, die volgens een gelijkaardige techniek wordt opge maakt; de indeling der activa en passiva blijkt echter minder systematisch te zijn; die tabel luidt thans « Zur Geld- und Kreditentwicklung »; het schema er van werd herhaaldelijk gewijzigd, doch de reeks kan sedert 1949 gevolgd worden. Het

verschijnselen, waarvan sprake in de tweede paragraaf waarin het voorwerp van die studie werd bepaald.

*
**

4. Statistisch materiaal voor het tweede doeleinde vereist : oorzaken van de geldschepping.

Die gegevens zullen de bouwstof vormen van een analyse die de oorzaken van de geldschepping zal trachten te bepalen en dus ook de begunstigden van die creatie het best zal kunnen identificeren. Dit is het tweede doel van deze studie.

Hiertoe worden, in de loop van een periode, de bewegingen gevolgd van verschillende categorieën activa en passiva van de geldscheppende instellingen. Die bewegingen zijn nog meer belangwekkend dan de absolute getallen, want zij kunnen enkele aanwijzingen verstrekken over de geldstromen die zich tussen verschillende sectoren hebben voorgedaan.

Deze laatste zijn, overeenkomstig de methodes die bij de nationale boekhouding worden gevolgd, de Staat en de lagere publiekrechtelijke lichamen, de bedrijven, de particulieren en het buitenland. Noch

Federal Reserve Bulletin publiceert een statistische reeks, getiteld « Consolidated Condition Statement for Banks and the Monetary System »; de gegevens worden maandelijks opge maakt en ze verschijnen regelmatig sinds januari 1950; jaarlijkse gegevens werden a posteriori berekend voor de voorgaande periode, sedert 1929. Vermelden wij tenslotte dat de Bank voor Internationale Betalingen in haar Jaarverslag ramingen opneemt over de vorming van de geldhoeveelheid in bepaalde landen : bijv. in Italië en Oostenrijk. Al deze reeksen worden niet volgens een zelfde model uitgewerkt. Dit kan trouwens ook niet; de geld- en bankstructuur van ieder land heeft een eigen karakter en de statistische analyse moet zich hieraan aanpassen; bovendien heeft de boekhoudkundige basisdocumentatie in alle landen niet dezelfde graad van volmaking bereikt.

De centrale banken in de Verenigde Staten en in Nederland hebben een toelichting gegeven op de voorstelling van hun analyse. De referenties zijn resp. het « Federal Reserve Bulletin », januari 1948, en het « Statistisch Bulletin van het Centraal Bureau voor de Statistiek », n° 78, jaargang 1951 (aangevuld in n° 37 van jaargang 1954 en n° 70 van jaargang 1954).

tans vormen, voor onderhavige studie, de geldschepende instellingen een afzonderlijke sector, die onderscheiden is van de bedrijven en van de Staat. Het zal niet mogelijk zijn de bedrijven van de particulieren te onderscheiden.

Voor deze tweede analyse kunnen de ruwe gegevens, zoals zij in tabel I bijeengebracht zijn, niet dienen. Men kan de structuur der gezamenlijke balansen op verschillende ogenblikken vergelijken; zo werd in tabel I de relatieve betekenis aangegeven van de diverse activa en passiva op twee uitgekozen data.

Zo men echter de omvang wil meten van het gelddeficit dat een sector gedurende een periode opgelopen en gedekt heeft door overdracht van activa aan de geldschepende instellingen, dan volstaat het niet eenvoudig de verschillen te berekenen, van de ene datum tot de andere, tussen de bedragen van sommige categorieën getelde activa en passiva. Men zou aldus tot verkeerde besluiten komen. Deze opmerking is van groot belang en wij zullen de gegrondheid hiervan aantonen.

Een eerste foutrisico vloeit voort uit het boekhoudkundig karakter der basisgegevens die in franken worden gesteld. De parikoers van de frank of van de buitenlandse geldsoorten kan gewijzigd worden. In dit geval zullen bepaalde activa of passiva — de goudvoorraad en het geheel of een gedeelte van de tegoeden en verplichtingen in deviezen — herwaardeerd worden op de grondslag van nieuwe koersen. Dit is nu juist het geval in de periode juni 1950-juni 1955, toen de opbrengst van de herwaardering van de goudvoorraad van de Nationale Bank, ten gevolge van de wijziging van de pariteit in september 1949, op het credit van de rekening van de Schatkist gestort werd. Zo men zich houdt aan boekhoudkundige gegevens, zou men deze herwaardering — alle andere omstandigheden gelijk blijvend — kunnen interpreteren als een aangroei van de goud- en deviezenvoorraad; in werkelijkheid geschiedde de geldschepping ten gunste van de Schatkist.

In bepaalde omstandigheden kunnen de activa en passiva der geldschepende instellingen bewegingen te zien geven die niet aan een werkelijke geldstroom beantwoorden. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de oprichting van de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi. De regelingen tussen de oude en de nieuwe circulatiebank leidden tot de overdracht van een massa schatkistcertificaten, geraamd op fr 7,2 milliard, door de Bank van Belgisch-Kongo, een Belgische geldschepende instelling, aan andere houders; daartegenover stond een vermindering der buitenlandse verplichtingen van de Bank van Belgisch-Kongo (5). Ogenschijnlijk wijzen de absolute getallen van de gezamenlijke balansen op een vermindering van de kredietverlening aan de

Schatkist en op een vermeerdering van de buitenlandse reserves. In werkelijkheid deed zich echter geen enkele beweging in de geldschepping voor ten gunste van die sectoren.

De uitschakeling van deze beide oorzaken van vergissing stelt geen bijzonder probleem.

Doch gesteld dat deze verbeteringen gedaan werden, blijft er niettemin dat de bewegingen der verbeterde bedragen op de activa en passiva der geldschepende instellingen niet nauwkeurig de oorzaak van de geldschepping weerspiegelen.

Verder dient ook een principieel voorbehoud gemaakt, dat bij het onderzoek van de twee meest treffende gevallen zal worden uiteengezet.

Het eerste is gelegen in de sfeer der betrekkingen van de geldschepende instellingen met de Schatkist. Wanneer deze laatste een tekort vertoont tegenover de binnenlandse bedrijven en particulieren en leningen in het buitenland aangaat waarvan de opbrengst in deviezen aan de geldschepende instellingen wordt overgedragen, dan scheidt zij bijkomend geld te haren gunste; hiermee kan zij haar tekort tegenover andere sectoren van de economie afdekken. Een juiste interpretatie van de beweging van de netto goud- en deviezenvoorraad dient rekening te houden met deze transacties van de Staat met het buitenland en de hiermee overeenstemmende uitgifte van geld aan de financiering van de Schatkist toe te schrijven.

Het tweede geval onderstreept de wenselijkheid van een meestal verwaarloosd onderscheid. Het betreft de bewegingen der effecten van de openbare schuld die door de geldschepende instellingen zijn aangehouden. Bij een vluchtige interpretatie van die bewegingen zou men kunnen aannemen dat het hier gaat om een financiering van de Schatkist. Juridisch is de Schatkist ongetwijfeld de debiteur van de geldschepende instellingen voor dit deel van hun activa. Het is eveneens juist dat bij de uitgifte van die obligaties en bons de Schatkist geldmiddelen ontvangt.

Bestudeert men echter de bewegingen in een recente periode, dan ziet men dat de Schatkist niet de enige begunstigde is van de geldcreatie indien de geldschepende instellingen effecten van de openbare schuld hebben verkregen. De gelduitgifte komt ten goede aan hen die deze effecten afstoten. Dit zal of wel de Schatkist zijn in de mate waarin zij, tijdens de beschouwde periode, nieuwe leningen uitschrijft welke in die periode bij de geldschepende instellingen worden ondergebracht of waarop het publiek inschrijft door effecten van vroegere leningen aan de geldschepende instellingen over te dragen. Of wel is de begunstigde het publiek, dat bij het begin van de periode vorderingen op de Schatkist aanhield en er toe besluit gedeeltelijk de structuur van zijn activa te wijzigen door die beleggingen te vervangen door monetaire of quasi-monetaire tegoeden; in dat geval ondergaat de totale uit-

(5) Cf. *Tijdschrift voor Documentatie*, « Geld- en financieuzen in de Belgische economie (juni 1952-juni 1953) », oktober 1953, met name blz. 233.

gegeven openbare schuld tijdens de beschouwde periode geen wijzigingen; haar indeling is veranderd en de schuld werd tegeldegemaakt ten belope van de bedragen der verkopen vanwege het publiek aan de geldscheppende instellingen.

De Schatkist blijft echter vreemd aan de transactie en ontvangt uit dien hoofde geen enkel bedrag. De gevolgen van de tegeldemaking verschillen trouwens naar gelang van de beweegredenen die aanleiding gaven tot de verkopen door het publiek. Dit laatste kan zijn actieve kasvoorraden versterken om zijn uitgaven voor goederen en diensten boven zijn lopende inkomsten op te drijven; het vraagt geld als betaalmiddel. Het is ook mogelijk dat het publiek gedeeltelijk de aard zelf van zijn geldswaardige papieren wijzigt, de voorkeur geeft aan aandelen van vennootschappen en het geschapen geld de financiële kringloop verhoogt. Het publiek kan ook nog op de beweging van de geldrente vooruitlopen door een kapitaalwinst na te streven, door nu effecten van de schuld te verwisselen tegen vorderingen waarvan de nominale waarde niet kan veranderen; het vraagt geld in de vorm van een koopkrachtreserve en hiertoe legt het niet actieve kasvoorraden aan. Het tegeldemakingsproces heeft al naar gelang de gevallen een geheel verschillende draagwijdte; de monetaire analyse alleen laat echter niet toe de bedoelingen van het publiek te bespeuren, behalve in de mate waarin het rekeningen op termijn aanlegt.

De hier te lande beschikbare documentatie over de geldscheppende instellingen maakt het mogelijk de bewegingen der vorderingen van deze laatste op de Staat met een toereikende nauwkeurigheid te ontleden. Het is immers mogelijk, zonder gebruik te maken van te veel ramingen, de verrichtingen die zonder twijfel de Schatkist helpen financieren te onderscheiden van diegene die overeenstemmen met een tegeldemaking van de schuld; wat de geldschepping door die tegeldemaking betreft, is het moeilijker nauwkeurig te bepalen welke de begunstigde sectoren waren.

*
**

Bedient men zich voor een enigszins nauwkeurige analyse, van de gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen, dan is het vereist de debet- en creditposten in te delen volgens een schema dat aan elk der twee hierna volgende doeleinden is aangepast.

Men kan de geldhoeveelheid op een gegeven ogenblik beschouwen en een inzicht trachten te verkrijgen van de quasi-monetaire liquiditeiten en van de structuur der activa die door de geldscheppende instellingen aangehouden worden als tegenwaarde van die verplichtingen. Men kan echter ook de omvang van het geldtekort in iedere sector gedurende een bepaalde periode trachten te meten.

Voor deze laatste monetaire analyse gaat men na hoe het geld geschapen wordt; hiertoe worden de

middelen gegroepeerd in categorieën derwijze dat hun bewegingen zo nauwkeurig mogelijk de oorsprong van de geldschepping aangeven. Weliswaar kunnen deze navorsingsmiddelen alleen niet volledig de oorsprong en nog minder de oorzaken van de geldschepping belichten. Om deze laatste te onderscheiden, zou men, indien mogelijk, de monetaire gegevens dienen terug te plaatsen in hun economische context vooraleer ze te interpreteren.

*
**

5. Specificatie van de geanalyseerde bestanddelen.

Hieronder verstrekken we enige uitleg over de wijze waarop de twee statistische reeksen werden uitgewerkt. De eerste, « Gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen », geeft absolute bedragen weer; het gaat niet op deze laatste op twee achtereenvolgende tellingsdata te vergelijken; alleen kunnen de op die data bestaande verhoudingen tussen de verschillende categorieën debet- en creditposten met elkaar vergeleken worden. De tweede reeks, « Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid », wijst op de omvang der bewegingen van de verschillende bestanddelen. Voor de eerste zowel als de tweede werd het kwartaal als periode verkozen.

Zoals zij thans zijn uitgewerkt, vertonen beide statistische reeksen nog veel onvolmaaktheden.

Bepaalde leemten van het statistisch materiaal maken het soms onmogelijk de debet- en creditposten in bijzondere categorieën ad hoc in te delen. Zo zijn de tegoeden van de koloniale ingezetenen bij de Belgische geldscheppende instellingen gevoegd bij de kasvoorraden van de binnenlandse bedrijven en particulieren. Zij zouden logischerwijze en voor een juiste beoordeling dienen overgebracht naar het andere lid van de vergelijking en moeten voorkomen onder de verplichtingen tegenover de rest van de wereld; de netto goud- en deviezenvoorraad zou dan in dezelfde verhouding verminderen.

Dit is eveneens het geval voor de saldi van de Luxemburgse ingezetenen, alsook voor de door hen aangehouden Belgische bankbiljetten. Deze statistische analyse beperkt zich tot de Belgische economie en strekt zich niet uit tot de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie; het Groothertogdom zou, in beginsel, als buitenland dienen beschouwd (6).

In andere gevallen vertonen bepaalde posten een hybridische inhoud.

In die verschillende leemten van de basisdocumentatie had men kunnen voorzien door ramingen. Men heeft het echter niet gedaan, behalve wanneer de beschikbare gegevens slechts een zeer kleine schattingsmarge laten.

(6) Men zou de statistiek kunnen uitbreiden tot de Economische Unie door de activa en passiva der Belgische en Luxemburgse geldscheppende instellingen samen te tellen; over deze laatste beschikken wij echter niet over een documentatie die bijzonderheden verstrekt.

Het gebeurde ook dat zich moeilijkheden voordeden doordat een nauwkeurige indeling er toe zou hebben geleid bepaalde gegevens af te zonderen die door de berichtgevende instellingen als vertrouwelijk worden beschouwd; in die gevallen moest men er noodgedwongen toe besluiten groeperingen te maken die minder duidelijk afgescheiden zijn.

Tenslotte sluit iedere indeling een zekere willekeur in bij de behandeling van de grensgevallen.

*
**

A. De opgenomen instellingen en de geldhoeveelheid.

In een vorig artikel in dit *Tijdschrift* (7) werden de beginselen uiteengezet die bij de berekening van de geldhoeveelheid werden toegepast. Die beginselen werden niet gewijzigd. Wij behoeven hier dan ook niet meer in te gaan op de breedvoerige beschrijving der verschillende getelde bestanddelen. Alleen brengen wij de instellingen in herinnering, waarvan de

(7) « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie ». *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, december 1949.

direct opeisbare verplichtingen in aanmerking werden genomen om de geldhoeveelheid te ramen :

- Nationale Bank van België;
- Belgisch Muntfonds, dat de uitgifte der schat kistbiljetten en -munten beheert;
- Bestuur der Postchecks;
- depositobanken beheerst door het besluit van 9 juli 1935;
- het Gemeentekrediet, waarbij de lagere publiekrechtelijke lichamen het grootste deel van hun kasvoorraden in giraal geld aanhouden;
- de Nationale Kas voor Beroepskrediet en haar aangesloten verenigingen.

Vermoedelijk beheren nog andere instellingen direct opeisbare tegoeden, die voor de betaling der transacties worden aangewend. Dit is ongetwijfeld het geval met de coöperatieve organisatie steunend op de Centrale Kas voor Landbouwkrediet van de Belgische Boerenbond. Haar verslag over 1954 maakt melding van gelden in rekening-courant van landbouwcoöperaties, van de handelsvennootschappen van de Belgische Boerenbond en van andere aanverwante instellingen, waarvan het creditsaldo

Tabel II.

Binnenlandse geldhoeveelheid

(in Milliarden franken)

Data	Chartaal geld			Giraal geld in handen van						Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	Veranderingen van de totale geldhoeveelheid per kwartaal
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid (*)	de Schatkist en de lagere publiekrechtelijke lichamen	de bedrijven en particulieren **			Totaal	Girale geldhoeveelheid			
					Rekeningen-courant bij de Nationale Bank van België (*)	Tegoeden op postrekening (*)	Direct opeisbare deposito's en op ten hoogste 30 dagen bij de banken en parastatale instellingen (*)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	10 = (3) + (9)	11 = (3) / (10)	(12)	
1950 30-6	4,5	87,3	90,7	5,8	0,7	17,0	39,4	57,1	62,9	153,6	59,0	
30-9	4,7	86,4	89,9	6,9	0,6	16,9	39,2	56,7	63,6	153,5	58,6	— 0,1
31-12	4,8	88,6	92,3	6,5	1,0	17,6	38,7	57,3	63,8	156,1	59,1	+ 2,6
1951 31-3	4,9	86,0	89,6	6,9	0,5	17,0	40,3	57,8	64,7	154,3	58,1	— 1,8
30-6	5,2	88,2	92,2	6,6	0,5	17,4	40,4	58,3	64,9	157,1	58,7	+ 2,8
30-9	5,5	91,6	96,0	6,9	0,6	17,4	41,7	59,7	66,6	162,6	59,0	+ 5,5
31-12	5,4	95,0	99,1	7,4	0,7	18,2	43,1	62,0	69,4	168,5	58,8	+ 5,9
1952 31-3	5,5	94,8	99,0	7,3	0,5	18,3	44,8	63,6	70,9	169,9	58,3	+ 1,4
30-6	5,6	96,3	100,6	6,8	0,5	18,8	44,9	64,2	71,0	171,6	58,6	+ 1,7
30-9	5,6	96,0	100,3	7,0	0,5	19,1	45,4	65,0	72,0	172,3	58,2	+ 0,7
31-12	5,5	97,8	102,0	7,4	0,7	18,0	46,4	65,1	72,5	174,5	58,5	+ 2,2
1953 31-3	5,5	97,3	101,4	6,9	0,5	18,7	45,8	65,0	71,9	173,3	58,5	— 1,2
30-6	5,5	98,4	102,6	6,9	0,6	19,6	46,1	66,3	73,2	175,8	58,4	+ 2,5
30-9	5,6	100,1	104,4	7,3	0,5	19,7	46,3	66,5	73,8	178,2	58,6	+ 2,4
31-12	5,6	101,6	105,9	7,1	0,6	19,9	46,8	67,3	74,4	180,3	58,7	+ 2,1
1954 31-3	5,6	98,8	102,9	7,5	0,5	19,6	46,4	66,5	74,0	176,9	58,2	— 3,4
30-6	5,6	100,2	104,3	8,1	0,7	20,2	49,0	69,9	78,0	182,3	57,2	+ 5,4
30-9	5,5	101,2	105,2	7,9	0,5	19,1	47,5	67,1	75,0	180,2	58,4	— 2,1
31-12	5,4	102,7	106,7	7,4	0,5	20,6	48,4	69,5	76,9	183,6	58,1	+ 3,4
1955 31-3	5,2	104,0	107,5	7,1	0,4	19,0	50,7	70,1	77,2	184,7	58,2	+ 1,1
30-6	5,0	105,3	108,6	7,3	0,6	20,4	50,7	71,7	79,0	187,6	57,9	+ 2,9

* Onder aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.
** Incl. administratieve parastatale instellingen.

per einde 1954 fr 400 miljoen bereikte; hetzelfde verslag vermeldt eveneens overschrijvingen door middel van spaarrekeningen bij de Landelijke Kas, welke dienen tot uitvoering van de financiële transacties van de landbouwers. Bij gebrek aan een gedetailleerde maandelijkse boekhoudkundige staat over de activa en passiva van deze instelling, zagen wij er ons toe genoopt ze uit de telling te weren.

Hoewel de grondslagen van de statistiek der geldhoeveelheid niet veranderen, werden, dank zij de volmaking van het statistisch materiaal, enkele kleinere wijzigingen aan de berekeningen aangebracht. Eén enkele is van zekere betekenis en kan enigszins het totaal wijzigen; ze betreft de telling der tegoeden aangehouden door de buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist bij het Bestuur der Postchecks. Die tegoeden waren voordien geraamd (8); thans is het juiste bedrag er van gekend; het bevat overigens ook de tegoeden van zekere parastatale instellingen.

Bovendien leek het wenselijk een onderscheid te maken — het wordt in het buitenland algemeen gedaan — tussen enerzijds de kasvoorraden van de bedrijven en particulieren en anderzijds de kasvoorraden van de overheid. Dit onderscheid kan uiteraard slechts voor het giraal geld gemaakt worden. De geldmiddelen aangehouden door de overheid omvatten de postgirorekeningen der buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist en de rekeningen van de lagere overheid bij het Gemeentekrediet. De kasvoorraden van de bedrijven en particulieren worden bepaald door het verschil te maken tussen de totale geldhoeveelheid en vorengenoemde geldmiddelen (9).

De oorzaak van dit onderscheid ligt in het feit dat de redenen waarom de overheid kasvoorraden aanlegt, verschillend kunnen zijn van die der andere sectoren. Dit is het geval wanneer die toeneming beantwoordt aan een bewuste financiële politiek, die er toe strekt de elders aangehouden geldhoeveelheden te verminderen.

Men had deze tegoeden van de Schatkist anders kunnen behandelen en ze in mindering brengen van haar verplichtingen tegenover de geldscheppende instellingen; dit is de oplossing die in het Nederlandse schema werd verkozen; in België echter worden tot dusver de getelde tegoeden van de Schatkist bestendig voor betalingsredenen, aangehouden door de buitengewone rekenplichtigen uit hoofde van een soort decentralisatie van het beheer.

Tabel II geeft, met ingang van 30 juni 1950, de specificatie weer van de bestanddelen der geldhoeveelheid, die volgens dit nieuwe schema zijn voorgesteld.

*
**

(8) Cf. artikel in voorgaande noot vernoemd, blz. 343.

(9) Die kasvoorraden omvatten eveneens, bij gebrek aan nauwkeurigheid der basisdocumenten, de tegoeden der maatschappelijke parastatale instellingen, die geen bedrijven zijn, waarvan de postrekeningen onder de tegoeden der « particulieren » gerangschikt zijn.

B. De quasi-monetaire verplichtingen.

Voor het begrip quasi-geld bestaat tot nog toe geen absolute bepaling. Men pleegt daardoor die vorderingen in de economie aan te duiden die niet als zodanig als betaalmiddel kunnen aangewend worden, doch die op vrij korte termijn in geld kunnen worden omgezet. Het zijn in zekere zin tweederangsliquiditeiten.

Dit kenmerk van secundaire liquiditeit is vrij duidelijk in het geval der spaardeposito's bij de banken of bij gespecialiseerde instellingen; deze kunnen in min of meer grote verhouding en op min of meer korte termijn, overeenkomstig de conventionele voorwaarden, in geld omgezet worden.

De termijndeposito's vertonen tamelijk duidelijk hetzelfde kenmerk. Vooreerst omdat de vastgestelde termijn de uiterste tijds grens aanduidt waarvoor de houder er heeft van afgezien zijn spaargeld voor betalingen te gebruiken. Vervolgens omdat de bankusanties de houder in de mogelijkheid kunnen stellen hetzij onmiddellijk zijn termijndeposito aan een derde over te dragen, hetzij zijn tegoed als waarborg voor een kredietopeneming aan te wenden.

Moeilijker valt het de beleggingen in obligaties en kasbons van de overheid, sommige openbare instellingen en de banken in hun geheel als quasi-geld te beschouwen. De liquiditeit van die beleggingen is veel meer relatief. Ze schommelt in omgekeerde verhouding tot het verliesrisico bij de tegeldemaking van die vorderingen; dit risico bestaat niet indien de ontleners de verbintenis heeft aangegaan de obligatievordering op verzoek van de houder terug te kopen. Het quasi-monetaire karakter van die obligaties hangt dus in de eerste plaats af van de bij de emissie van elke lening aangeboden voorwaarden. Het hangt eveneens af van de door de overheid gevoerde schuldpolitiek. Indien deze de tegeldemaking zonder verlies voor belangrijke fracties der overheidsfondsen mogelijk maakt, zullen deze laatste een zeer duidelijk karakter van quasi-geld vertonen. Zo niet, bestaat de liquiditeit van die vorderingen over het geheel niet meer, indien ze voor de individuele houder blijft bestaan.

*
**

De selectie die wij hier moeten doorvoeren, heeft niet op een zo ruim geheel van vorderingen betrekking. Het gaat er slechts om de verplichtingen der geldscheppende instellingen in reeksen te verdelen en diegene af te zonderen die als quasi-monetaire liquiditeiten zullen beschouwd worden.

Als quasi-liquiditeiten worden beschouwd, vooreerst de deposito's en crediteuren op meer dan 30 dagen, de bankboekjes en de andere op boekjes ingeschreven deposito's (10). Daarmee werden de

(10) Bij de depositobanken. Alle binnenlandse verplichtingen in Belgische franken.

speciale voor zes maanden geblokkeerde rekeningen gelijkgesteld die, krachtens de besluiten van 15 september 1951, van 18 januari, 22 maart, 9 mei, 26 juni 1952 en van 30 januari en 8 april 1954, door middel van de inhoudingen op de uitvoer naar de E.B.U.-landen werden aangelegd.

Vervolgens werden de zicht- en termijndeposito's in buitenlandse geldsoorten weerhouden (11).

De door de depositobanken bij het publiek geplaatste obligaties en kasbons werden echter niet in aanmerking genomen; die kasbons worden over het algemeen uitgegeven met een looptijd van drie tot vijf jaar. Zij werden niet als quasi-geld

(11) Binnenlandse verplichtingen.

beschouwd, bij gebrek aan nauwkeurige gegevens over de mogelijkheid van vervroegde terugbetaling.

De quasi-monetaire liquiditeiten, waarover zoëven werd gehandeld, worden zonder enige twijfel door de bedrijven en particulieren aangehouden.

Harerzijds, heeft de Schatkist eveneens, op bepaalde periodes, beschikt over niet onmiddellijk beschikbare tegoeden in rekening, die dus niet aan de bepaling van geld beantwoordden. Het betreft hier hoofdzakelijk de tegenwaardegelden van de in het kader van het European Recovery Program en van het Military Aid Program toegestane giften; die gelden mochten slechts voorwaardelijk aangewend worden. Het bedrag er van wordt vermeld in tabel III.

Tabel III.

Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppende instellingen tegenover de binnenlandse economie

(in Milliarden franken)

Data	Absolute cijfers					Bewegingen per kwartaal *		
	in handen van de bedrijven en particulieren				in handen van de Schatkist	Termijn-deposito's en speciale rekeningen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buitenlandse geldsoorten	Tegoeden van de Schatkist
	Termijn-deposito's en bank-boekjes	Speciale rekeningen der uitvoerders naar de E.B.U.	Totaal	Deposito's in buitenlandse geldsoorten				
(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
1950 30-6	13,9	—	13,9	1,5	—	— 0,3	+ 0,2	—
30-9	13,6	—	13,6	1,7	—	+ 0,1	+ 0,2	—
31-12	13,7	—	13,7	1,9	—	—	—	—
1951 31-3	13,5	—	13,5	1,9	—	— 0,2	—	—
30-6	12,9	—	12,9	1,5	0,3	— 0,6	— 0,4	+ 0,3
30-9	13,6	0,1	13,7	1,7	1,0	+ 0,8	+ 0,2	+ 0,7
31-12	13,6	1,0	14,6	2,4	1,1	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,1
1952 31-3	14,4	2,3	16,7	1,6	1,3	+ 2,1	— 0,8	+ 0,2
30-6	14,5	3,8	18,3	1,5	1,3	+ 1,6	— 0,1	—
30-9	15,0	3,9	18,9	1,5	1,4	+ 0,6	—	+ 0,1
31-12	15,5	3,1	18,6	1,6	1,4	— 0,3	+ 0,1	—
1953 31-3	17,1	2,8	19,9	1,7	0,3	+ 1,3	+ 0,1	— 1,1
30-6	16,7	2,6	19,3	1,6	0,5	— 0,6	— 0,1	+ 0,2
30-9	17,4	2,5	19,9	2,3	1,3	+ 0,6	+ 0,7	+ 0,8
31-12	18,2	2,4	20,6	1,5	0,2	+ 0,7	— 0,8	— 1,1
1954 31-3	19,1	2,0	21,1	1,4	0,1	+ 0,5	— 0,1	— 0,1
30-6	18,7	0,9	19,6	1,6	0,1	— 1,5	+ 0,2	—
30-9	20,2	—	20,2	1,4	0,1	+ 0,6	— 0,2	—
31-12	21,3	—	21,3	2,0	0,1	+ 1,1	+ 0,6	—
1955 31-3	22,2	—	22,2	1,7	0,1	+ 0,9	— 0,3	—
30-6	22,4	—	22,4	1,7	0,1	+ 0,2	—	—

* Teken — : factor van geldschepping.
Teken + : factor van geldvernietiging.

C. De netto goud- en deviezenvoorraad der geldscheppende instellingen.

De evolutie van die reserves doet de weerslag uitschijnen van het internationaal betalingsverkeer op het binnenlands gedaanbod.

In deze analyse beschouwt men dus de beweging van de buitenlandse tegoeden en verplichtingen der geldscheppende instellingen als het resultaat der transacties met het buitenland.

De deviezenontvangsten van de economie vloeien voort uit haar uitvoer, haar dienstprestaties, de andere lopende transacties, de invoer van buitenlands kapitaal of de repatriëring van vroeger in het buitenland geplaatst kapitaal. De deviezenafvloeiingen worden veroorzaakt door de tegenovergestelde verrichtingen. De geldscheppende instellingen treden op de wisselmarkt als bemiddelaar op tussen het deviezenaanbod en de -vraag. Het aanbod wijst er op dat de ontvangers van deviezen hun kasvoorraden

in nationale geldsoort wensen te verhogen; de vraag veroorzaakt een terugvloeiing van geld naar de geldscheppende instellingen zodat de geldhoeveelheid bij de aankoop van deviezen inkrimpt. Per saldo komt die tussenkomst van de geldscheppende instellingen derhalve tot uiting in een inkrimping of een uitbreiding van de binnenlandse geldhoeveelheid.

De omvang van die schommelingen hangt af van de toestand van de balans der lopende betalingen, van het particulier kapitaalverkeer en der kapitaaltransacties van de Schatkist.

In verband vooral met het particulier kapitaalverkeer op korte termijn, dient een bijzonderheid onderstreept, nl. dat de omvang er van door de wisselreglementering beïnvloed wordt. De eventuele restricties kunnen de keuze der bedrijven en particulieren tussen deviezen en binnenlandse geldsoort beperken; wanneer de ontvangen deviezen verplichtend aan de banken moeten afgestaan worden, doet er zich van die zijde een deels gedwongen geldschepping voor.

Het gangbare begrip « wisselmarkt » beperkt zich tot het aanbod van en de vraag naar buitenlandse geldsoorten. Aldus worden de deviezen die de banken tegen in binnenlandse geldsoort luidende kredieten

van buitenlandse correspondenten ontvangen, als een aanbod op de wisselmarkt beschouwd.

Door een dergelijke verrichting wordt echter uiteraard de gezamenlijke debet- en creditstand van het land tegenover het buitenland niet gewijzigd.

Het binnenlands geld door vreemdelingen aangehouden met het oog op buitenlandse betalingen vervult dezelfde rol als de deviezen. Een invoer kan evengoed vereffend worden door de overdracht van bij de Belgische banken aangekochte deviezen als door overschrijving van een tegoed in franken op de rekening van de leverancier bij een Belgische bank. In het ene en in het andere geval krimpen de kasvoorraden van de binnenlandse bedrijven en particulieren met een zelfde bedrag in; de verdere gevolgen van beide verrichtingen verschillen echter: in het eerste geval zal de kascoëfficiënt der banken verminderen; in het tweede geval zal hij onveranderd blijven; er zal dus geen geïnduceerde inkrimping van het geldaanbod plaatshebben.

Met dit voorbehoud voor ogen dient, bij het meten van het rechtstreeks verband tussen de internationale betalingen en de geldhoeveelheid, evengoed rekening gehouden met de bewegingen der buitenlandse tegoeden en verplichtingen in binnenlandse

Tabel IV.

Netto goud- en deviezenvoorraad der geldscheppende instellingen

(in milliarden franken)

Data	Absolute bedragen *				Bewegingen **			
	Direct opeisbare activa en verplichtingen (netto bedragen)		Andere buitenlandse activa en verplichtingen (netto bedragen)	Totaal	Verbeterde beweging van het totaal ***	Saldo der kapitaaltransacties van de Staat en van de officiële schenkingen ****	Saldo van de kapitaaltransacties der lagere publiekrechtelijke lichamen ****	Beweging voortvloeiend uit de andere transacties met het buitenland (8) = (5) - [(6) + (7)]
	N.B.B. (1)	Particuliere banken (2)						
1950 30 juni	+ 38,6	- 5,0	+ 1,4	+ 35,0	- 6,5	+ 0,9	-	- 7,4
30 september ...	+ 37,8	- 5,3	+ 1,6	+ 34,1	- 3,2	+ 1,7	-	- 4,9
31 december ...	+ 35,3	- 6,5	+ 1,9	+ 30,7	-	-	-	-
1951 31 maart	+ 36,7	- 8,1	+ 1,5	+ 30,1	- 0,7	-	-	- 0,7
30 juni	+ 39,7	- 10,8	+ 1,2	+ 30,1	+ 0,2	- 1,8	-	+ 2,0
30 september ...	+ 46,6	- 12,0	+ 1,3	+ 35,9	+ 5,9	- 0,5	-	+ 6,4
31 december ...	+ 50,2	- 13,4	+ 1,7	+ 38,5	+ 2,9	+ 0,1	-	+ 2,8
1952 31 maart	+ 55,1	- 13,3	+ 2,3	+ 44,1	+ 5,3	+ 0,9	-	+ 4,4
30 juni	+ 56,2	- 11,4	+ 2,7	+ 47,5	+ 3,2	+ 0,6	-	+ 2,6
30 september ...	+ 51,9	- 4,3	+ 2,9	+ 50,5	- 4,5	- 3,9	-	- 0,6
31 december ...	+ 51,0	- 4,3	+ 3,7	+ 50,4	- 0,1	- 0,1	-	-
1953 31 maart	+ 49,1	- 4,6	+ 3,2	+ 47,7	- 2,3	- 2,0	-	- 0,3
30 juni	+ 48,8	- 4,0	+ 2,7	+ 47,5	+ 0,2	+ 1,0	-	- 0,8
30 september ...	+ 49,7	- 3,4	+ 2,6	+ 48,9	+ 1,3	+ 2,5	-	- 1,2
31 december ...	+ 52,4	- 4,8	+ 2,7	+ 50,3	+ 1,8	+ 0,5	-	+ 1,3
1954 31 maart	+ 52,3	- 6,7	+ 4,2	+ 49,8	- 0,5	+ 0,5	-	- 1,0
30 juni	+ 49,7	- 4,8	+ 2,9	+ 47,8	- 2,3	+ 0,5	-	- 2,8
30 september ...	+ 49,7	- 4,4	+ 2,7	+ 48,0	+ 0,2	+ 1,7	-	- 1,5
31 december ...	+ 50,5	- 3,7	+ 1,5	+ 48,3	+ 0,5	- 0,1	-	+ 0,6
1955 31 maart	+ 53,7	- 4,7	+ 2,4	+ 51,4	+ 3,3	+ 1,8	-	+ 1,5
30 juni	+ 52,9	- 4,8	+ 2,7	+ 50,8	- 0,6	- 1,1	+ 0,1	+ 0,4

(*) Tekens + : netto activa. Tekens - : netto verplichtingen.
 (**) Tekens + : factor van geldschepping. Tekens - : factor van geldvernietiging.
 (***) Na uitschakeling der louter boekhoudkundige verschillen.
 (****) Tekens - : vermindering van de netto schuld (vermindering der verplichtingen of toeneming der vorderingen).
 Tekens + : toeneming van de netto schuld (toeneming der verplichtingen of vermindering der vorderingen).

geldsoort als met de bewegingen van de netto deviezenvoorraad (12).

De buitenlandse vorderingen en verplichtingen van het bankwezen kunnen direct opeisbaar zijn of een min of meer lange looptijd hebben; in dit geval zijn ze tijdelijk voor betalingen onbeschikbaar. Vermelden we onder die niet direct opeisbare rekeningen : op de creditzijde, de termijndeposito's welke aan vreemdelingen toebehoren, op de debetzijde, de handelswissels op het buitenland die door de Belgische uitvoerders aan hun bankiers (13) werden overgedragen of die door de banken werden aangekocht ter tijdelijke belegging van hun direct opeisbare tegoeden in buitenlandse geldsoorten.

Het bleek ons nuttig in de statistische reeks betreffende de absolute bedragen van de goud- en deviezenvoorraad, een onderscheid te maken tussen de dadelijk beschikbare rekeningen en de vorderingen en verplichtingen op vaste termijn. Onder de eerste werd, wegens zijn betekenis, afzonderlijk de netto goud- en deviezenvoorraad van de circulatiebank vermeld.

Die gegevens komen op de linkerzijde van de hierbovenstaande tabel IV voor.

Uit oogpunt van geldschepping is het echter zonder belang of de door de geldscheppende instellingen aangelegde goud- en deviezenvoorraad direct opeisbaar of op vaste termijn is.

Bij de bepaling der bewegingen van de netto goud- en deviezenvoorraad zal dan ook slechts een enkel gezamenlijk cijfer berekend worden.

(12) Die bepaling van de netto goud- en deviezenvoorraad hangt samen met die welke voor de binnenlandse geldhoeveelheid werd aanvaard : de in Belgische franken luidende tegoeden in rekening van vreemdelingen maken geen deel uit van de geldhoeveelheid; zij worden in mindering gebracht van de goud- en deviezenvoorraad (cf. *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, december 1949, aangehaald artikel, blz. 339-340). Herinneren wij er aan dat, bij gebrek aan documentatie, al de buiten België aangehouden tegoeden in Belgische franken niet op die wijze konden behandeld worden. Dit is het geval voor de rekeningen der koloniale instellingen en particulieren. Alleen de bewegingen per jaar tot in 1955 en per halfjaar sedertdien, en niet de absolute bedragen van die rekeningen zijn geraamd; ze werden opgenomen in de statistiek van de betalingsbalans; er bestaat dus in de statistische documentatie een ontegensprekelijk gebrek aan samenhang tussen de gegevens van de « betalingsbalans » en de gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen. Een vrij eenvoudige verbetering van de boekhoudkundige basisdocumentatie zou dat gebrek aan samenhang verhelpen. Dank zij een gelijkaardige verbetering zouden de Luxemburgse rekeningen kunnen afgezonderd worden. De verplichtingen van de Nationale Bank tegenover de houders van Luxemburgse biljetten zouden echter aan elke telling ontsnappen. Daarbij komt trouwens dat de betalingsbalans berekend wordt voor de gezamenlijke Economische Unie, terwijl de analyse van de balansen der geldscheppende instellingen in beginsel zou moeten betrekking hebben op de Belgische gegevens alleen.

(13) Met de wissels op het buitenland werden gelijkgesteld : de bij de geldscheppende instellingen ondergebrachte bankaccepten welke een uitvoer vertegenwoordigen voor zover ze konden geteld worden. Die gelijkstelling wordt in de hierna volgende sectie E gerechtvaardigd.

Het bedrag der wissels op het buitenland en der uitvoeraccepten buiten de geldscheppende instellingen ondergebracht, is in onderhavige telling niet opgenomen. Dit bedrag wordt in de statistiek van de betalingsbalans beschouwd als een kapitaaluitvoer, daar het een gelijk bedrag van nog niet door de buitenlandse aankopers betaalde uitvoer financiert.

De rechterzijde van tabel IV is gewijd aan de bewegingen van de totale netto goud- en deviezenvoorraad. Ze worden berekend aan de hand van de absolute bedragen. Doch zoals hierboven werd toegelicht (14), werden verbeteringen aangebracht : ze hebben als doel de schommelingen uit te schakelen van dat gedeelte van de reserves dat niet beantwoordt aan een werkelijke financiering van het betalingsverkeer met het buitenland (15).

Die analyse van de bewegingen wil aantonen welke sectoren oorzaak zijn van de geldschepping.

In beginsel moet dus het saldo afgezonderd worden van de buitenlandse transacties van de Staat en van de lagere publiekrechtelijke lichamen enerzijds en van de internationale transacties der bedrijven en particulieren anderzijds. Ongelukkig is het beschikbaar statistisch materiaal niet nauwkeurig genoeg om dit onderscheid voor al de lopende transacties door te voeren.

Aangezien het aandeel van de overheidssector in deze transacties van minder belang is en om wisselvallige ramingen te vermijden, hebben wij ons beperkt tot de afzondering der kapitaaltransacties van de overheid (16) en tot de schenkingen die zij ontvangen of toegestaan heeft.

Bijna al die verrichtingen komen voor rekening van de Schatkist; de bewegingen van de buitenlandse vorderingen en verplichtingen der lagere publiekrechtelijke lichamen waren gedurende de beschouwde periode onbeduidend.

Het aldus in de gegevens van tabel IV gemaakte onderscheid verstrekt belangwekkende bijzonderheden. Het doet inzonderheid uitschijnen in welke mate een aangroei van de goud- en deviezenvoorraad en de daaruit voortvloeiende geldschepping aan netto leningen van de Schatkist in het buitenland zijn toe te schrijven.

Wij stipten zoëven aan dat de transacties van de overheid in de balans der lopende betalingen slechts van bijkomende betekenis waren. Er mag dan ook aanvaard worden dat de onder de laatste kolom van tabel IV vermelde bewegingen hoofdzakelijk de invloed weerspiegelen die op de geldhoeveelheid wordt uitgeoefend door de buitenlandse goederen-, diensten- of kapitaaltransacties der bedrijven en particulieren.

*
**

(14) Cf. blz. 321.

(15) Een andere boekhoudkundige verbetering van minder belang wordt iedere maand aangebracht om de gegevens uit twee verschillende basisdocumenten in overeenstemming te brengen.

(16) De leningen in het buitenland van de openbare bedrijven werden in de mate waarin ze gekend waren, uitgeschakeld. De interne financiële betrekkingen van de Schatkist en die bedrijven kunnen met behulp van andere gegevens geschetst worden.

D. Activa der geldscheppende instellingen bestaande uit vorderingen op de Schatkist en uit obligaties door andere openbare instellingen uitgegeven.

Die categorie activa is in omvang de meest belangrijke. Tabel V vermeldt er de absolute cijfers van. De eerste onderverdeling omvat de vorderingen op de Schatkist, welke het voornaamste deel van deze categorie uitmaken (17).

Die onderverdeling is op haar beurt ingedeeld in, enerzijds, op de markt uitgegeven waarden en, anderzijds, de rechtstreeks bij de geldscheppende instellingen ondergebrachte onverhandelbare schatkistoertificaten op korte en op halflange termijn, de

(17) De effecten van de in tegenwaarde der eigen middelen aangehouden schuld werden hierbij ondergebracht.

gevestigde vordering van de Nationale Bank en de tegoeden der particulieren bij het Bestuur der Postchecks (18).

Een tweede onderverdeling omvat de door andere ontleners uitgegeven genoteerde (19) obligaties. Het betreft hier de lagere publiekrechtelijke lichamen, de coöperaties der oorlogsgeteisterden, de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade en verschillende parastatale instellingen. De beschikbare documentatie laat echter niet toe die gezamenlijke overheidsfondsen verder te splitsen.

(18) De tegenwaarde van de tegoeden der buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist werd verder onder de salderingsposten ondergebracht.

(19) De niet genoteerde door financiële parastatalen uitgegeven obligaties worden gerangschikt onder de Diversen in de hierna volgende tabel X.

Tabel V. **Activa der geldscheppende instellingen : vorderingen op de Schatkist; door andere publiekrechtelijke lichamen en instellingen uitgegeven genoteerde obligaties**
(in milliarden franken)

Data	Staatsschulden			Genoteerde obligatieschulden van andere openbare ontleners (4)	Voorschotten aan het Rentenfonds (5)	Eind-totaal (6)
	Op de markt verhandelbaar (1)	Niet op de markt verhandelbaar (2)	Totaal (3)			
1950 30 juni	9,8	98,1	107,9	0,8	2,6	111,3
30 september	9,9	95,5	105,4	0,8	3,7	109,9
31 december	10,1	95,5	105,6	0,8	4,1	110,5
1951 31 maart	10,2	94,4	104,6	0,8	2,0	107,4
30 juni	10,3	97,4	107,7	0,9	1,8	110,4
30 september	10,6	101,9	112,5	1,0	1,0	114,5
31 december	10,8	102,3	113,1	1,0	1,6	115,7
1952 31 maart	11,1	102,9	114,0	1,0	0,9	115,9
30 juni	11,4	104,3	115,7	1,0	0,8	117,5
30 september	11,8	104,1	115,9	0,9	0,4	117,2
31 december	12,8	102,4	115,2	1,0	0,3	116,5
1953 31 maart	12,9	106,0	118,9	1,0	—	119,9
30 juni	13,4	105,1	118,5	1,0	0,7	120,2
30 september	13,8	107,8	121,6	1,1	0,3	123,0
31 december	14,2	106,2	120,4	1,1	—	121,5
1954 31 maart	15,1	102,6	117,7	1,2	—	118,9
30 juni	15,4	106,5	121,9	1,2	0,2	123,3
30 september	15,6	105,2	120,8	1,3	—	122,1
31 december	18,0	101,9	119,9	1,4	1,2	122,5
1955 31 maart	18,1	102,3	120,4	1,9	0,1	122,4
30 juni	18,8	102,3	121,1	1,9	0,9	123,9

Onder een derde onderverdeling werden de door de geldscheppende instellingen aan het Rentenfonds toegestane voorschotten gerangschikt. Het past die voorschotten gelijk te stellen met de in die groep vermelde activa : in de mate waarin de portefeuille overheidsfondsen van het Fonds gefinancierd wordt door voorschotten van de Nationale Bank of door daggeldleningen van de depositobanken, doet er zich een gelijkaardig monetisatieproces voor als datgene dat zou voortvloeien uit de rechtstreekse aankoop van overheidsfondsen door de geldscheppende instellingen.

Hierboven zagen we dat de bewegingen van die absolute cijfers niet als zodanig mogen beoordeeld

worden als het er om gaat te bepalen welke sector oorzaak is van de geldschepping die zich bij het verwerven van die schuldvorderingen door de geldscheppende instellingen heeft voorgedaan. Heeft de Staat een gedeelte van zijn uitgaven gefinancierd door middel van een monetaire expansie? Of heeft het publiek obligaties tegeldegemaakt waarin het vroeger zijn spaargeld had belegd?

De gegevens van tabel VI (kolommen 1 en 5) doen de omvang van die twee geheel uiteenlopende processen uitschijnen. De kolom 1 weerspiegelt de geldschepping ter financiering van de Thesaurie. De kolom 5 weerspiegelt de arbitrageverrichtingen van het publiek tussen niet monetaire vorderingen en

geld; naar gelang van de omstandigheden werden die kasvoorraden onmiddellijk voor uitgaven of voor inschrijving op leningen aangewend of bleven ze inactief. Wat die tegeldemaking betreft, is het dus onmogelijk dat gedeelte uit te schakelen dat

overeenstemt met de financiering van de Schatkist wanneer het publiek vroeger uitgegeven effecten arbitreert tegen effecten van nieuwe leningen, door de eerste aan geldscheppende instellingen en inzonderheid aan het Rentenfonds over te dragen.

Tabel VI.

Monetaire financiering van de overheid
Tegeldemaking van de overheidsschuld en van andere overheidsfondsen
(in millarden franken)

Data	Monetaire financiering van de Schatkist *			Monetaire financiering van de lagere publiekrechtelijke lichamen door overdracht van deviezen **	Tegeldemaking van de schuld en van andere overheidsfondsen **
	door overdracht van effecten der schuld	door netto overdracht van deviezen *	totaal		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1950 30 september	+ 2,7	+ 0,9	+ 3,6	—	+ 1,3
31 december	+ 0,2	+ 1,7	+ 1,9	—	+ 0,5
1951 31 maart	— 1,2	—	— 1,2	—	— 2,1
30 juni	+ 3,1	— 1,8	+ 1,3	—	—
30 september	+ 4,5	— 0,5	+ 4,0	—	— 0,4
31 december	+ 0,4	+ 0,1	+ 0,5	—	+ 0,8
1952 31 maart	+ 0,6	+ 0,9	+ 1,5	—	— 0,5
30 juni	+ 1,6	+ 0,6	+ 2,2	—	+ 0,2
30 september	+ 6,9	— 3,9	+ 3,0	—	—
31 december	— 1,4	— 0,1	— 1,5	—	+ 0,7
1953 31 maart	+ 3,6	— 2,0	+ 1,6	—	— 0,3
30 juni	— 0,9	+ 1,0	+ 0,1	—	+ 1,2
30 september	+ 2,7	+ 2,5	+ 5,2	—	—
31 december	— 1,5	+ 0,5	— 1,0	—	—
1954 31 maart	— 3,7	+ 0,5	— 3,2	—	+ 0,9
30 juni	+ 4,2	+ 0,5	+ 4,7	—	+ 0,3
30 september	— 1,5	+ 1,7	+ 0,2	—	+ 0,3
31 december	— 1,3	— 0,1	— 1,4	—	+ 1,7
1955 31 maart	+ 0,2	+ 1,8	+ 2,0	—	— 0,4
30 juni	— 0,5	— 1,1	— 1,6	+ 0,1	+ 2,1

(*) Tekens + : factor van geldschepping. Tekens — : factor van geldvernietiging.
Bedragen overgenomen van kolom (6) uit tabel IV. Er werd aangenomen dat de netto deviezenoever (teken +) of -afvoer (teken —) aan de geldscheppende instellingen werd overgedragen of bij hen werd aangekocht.
(**) Tekens + : factor van geldschepping ten gunste van de bedrijven en particulieren, soms ten gunste van de Schatkist (arbitrageverrichtingen). Tekens — : factor van geldvernietiging.

Die grootheden werden op de volgende wijze geraamd. Er werd ambtshalve aanvaard dat de bewegingen van de niet verhandelbare effecten der overheidsschuld (kolom 2 van tabel V) een schatkistfinanciering vertegenwoordigen. Daarbij werd een tussenkomst gevoegd van de geldscheppende instellingen ten gunste van de Schatkist welke niet tot uiting kwam in een verhoging van hun vorderingen op deze laatste, nl. de aanwending door de Schatkist van de opbrengst der herwaardering van de goud- en deviezenvoorraad der Nationale Bank.

De bewegingen der obligaties van andere publiekrechtelijke lichamen en instellingen en de voorschotten aan het Rentenfonds (kolommen 4 en 5 van tabel V) werden zonder meer als tegeldemakingen van activa beschouwd. Hiertegen kan ingebracht worden dat inzonderheid de depositobanken soms ingeschreven hebben op de emissie van genoteerde leningen van andere instellingen dan de Staat. De afwezigheid van documentatie maakt elke raming onmogelijk. Bij het meten van de omvang der tegeldemaking wordt dus soms een fout door overdrijving begaan.

De bewegingen der verhandelbare effecten van de Staatsschuld (kolom 1 van tabel V) werden ingedeeld naar gelang op die effecten werd ingeschreven bij de emissie of die effecten op de markt werden aangekocht. Die indeling steunt op een niet gepubliceerde documentatie die de noodzakelijke ramingen tot het minimum beperkt.

In tabel VI komen twee andere statistische reeksen voor. Zij herinneren er aan dat er geldschepping ten behoeve van de Staat en van de lagere publiekrechtelijke lichamen kan plaatshebben ingevolge hun verrichtingen met het buitenland. Die gegevens worden overgenomen van tabel IV (kolommen 6 en 7). Zodoende geeft tabel VI een volledig overzicht van de invloed der transacties van de Schatkist op de geldhoeveelheid (20).

*
**

(20) De Schatkist is niet noodzakelijk de uiteindelijke begunstigde van de geldschepping. Zij kan bijvoorbeeld af te rekenen hebben met terugbetalingen van schatkistcertificaten aangeboden door spaarinstellingen die zelf het hoofd te bieden hebben aan terugtrekkingen vanwege het publiek.

E. De discountkredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België.

De kredieten aan Belgische bedrijven en particulieren (21) die door geldscheppende instellingen worden gefinancierd en derhalve een invloed uitoefenen op het geldaanbod, vertegenwoordigen slechts een gedeelte van het gezamenlijke bedrag der door de geldscheppende instellingen toegestane handelskredieten. Het saldo is bij verschillende financiële instellingen gemobiliseerd.

De bewegingen die wij zullen opnemen, betreffen slechts het gedeelte in handen van de geldscheppende instellingen. Om de draagwijdte van die bewegingen echter te omlijnen, blijkt het ons onmis-

(21) De uitdrukking « aan bedrijven en particulieren », ontleend aan de terminologie van de Nationale Boekhouding, vervangt de uitdrukkingen « aan de particuliere sector » of « aan het particuliere bedrijfsleven »; deze werden tot nog toe in verschillende publicaties gebruikt om de hier bedoelde categorieën kredieten te onderscheiden van de voorschotten aan de overheid. Die uitdrukkingen hebben echter veeleer een juridische draagwijdte. De nieuwe benaming dekt beter de inhoud van de statistiek; het is inderdaad niet het juridisch stelsel van eigendom der bedrijven welk van belang is; wat opgenomen wordt, zijn de verplichtingen van al de particuliere of openbare bedrijven die om hun activiteit voort te zetten, beroep hebben gedaan op de hier beschouwde bijzondere financieringsvormen.

baar die bewegingen terug te integreren in het meer omvattend gezamenlijke bedrag der discountkredieten, voorschotten en acceptkredieten aanvaankelijk door de geldscheppende instellingen aan bedrijven en particulieren verleend.

De bedoelde statistische reeks maakt het voorwerp uit van tabel VII.

Die opname heeft een driedubbel doel : de opstelling van een synthetische tabel der zoëven behandelde kredieten; de afzondering van diegene kredieten die aan bedrijven in het buitenland worden verleend; de bepaling van het bedrag der toegestane kredieten dat ten laste van de geldscheppende instellingen blijft.

Op basis van een vermoeden wordt aanvaard dat die kredieten hoofdzakelijk aangewend worden ter financiering van bedrijven en particulieren. Dat vermoeden steunt op de vorm der kredieten. Inderdaad wordt hier het totale bedrag opgenomen van de kredieten die in bepaalde vormen door de geldscheppende instellingen worden verleend : discountkredieten, voorschotten op effecten of andere onderpanden, persoonlijke kredieten en acceptkredieten.

Dit totaal bedrag komt in tabel VII onder kolom 11 voor.

Tabel VII.

Discountkredieten, voorschotten en acceptkredieten door de geldscheppende instellingen aan bedrijven en particulieren toegestaan

(in milliarden franken)

Data	Kredieten aan bedrijven en particulieren in België							Kredieten aan bedrijven en particulieren in het buitenland			Eind-totaal (11) = (8) + (10)	waar- van : kredie- ten aan- vank- lijk door de deposi- toban- ken verleend **
	bij de geldscheppende instellingen				bij de niet geld- schep- pende instel- lingen (5)	totaal (6) = (4) + (5)	waar- van : kredie- ten voor de finan- ciering van verkoop- en afbe- taling * (7)	bij de geld- schep- pende instel- lingen (8)	bij de niet geld- schep- pende instel- lingen (9)	totaal (10) = (8) + (9)		
	bij de depo- sito- banken (1)	bij de Natio- nale Bank van België (2)	bij andere instel- lingen (3)	totaal (4) = (1) + (2) + (3)								
1950 30 juni	21,2	4,5	1,6	27,3	3,1	30,4		1,1	0,2	1,3	31,7	30,1
30 september ...	21,3	6,3	1,7	29,3	2,9	32,2		1,2	0,2	1,4	33,6	31,2
31 december ...	20,8	10,6	1,8	33,2	3,4	36,6		1,7	0,2	1,9	38,5	36,1
1951 31 maart	21,8	11,7	2,0	35,5	4,4	39,9		1,1	0,3	1,4	41,3	38,6
30 juni	22,4	10,2	2,0	34,6	4,9	39,5		0,9	0,4	1,3	40,8	38,3
30 september ...	23,7	6,1	2,7	32,5	4,2	36,7		0,8	0,5	1,3	38,0	36,4
31 december ...	24,6	8,7	2,9	36,2	5,9	42,1		1,3	0,6	1,9	44,0	42,0
1952 31 maart	24,7	8,2	2,4	35,3	6,2	41,5		1,8	0,7	2,5	44,0	42,0
30 juni	24,3	6,5	2,9	33,7	6,6	40,3		1,9	1,1	3,0	43,3	41,4
30 september ...	25,4	4,6	2,6	32,6	7,5	40,1		2,0	1,6	3,6	43,7	42,0
31 december ...	25,3	8,7	2,5	36,5	6,8	43,3		2,5	1,3	3,8	47,1	44,8
1953 31 maart	26,7	7,0	2,2	35,9	7,6	43,5		2,2	1,3	3,5	47,0	44,4
30 juni	26,5	7,4	2,2	36,1	7,6	43,7		1,9	1,1	3,0	46,7	44,5
30 september ...	27,4	6,8	2,1	36,3	7,3	43,6		1,8	1,2	3,0	46,6	44,8
31 december ...	28,0	8,4	2,3	38,7	6,7	45,4		2,1	1,1	3,2	48,6	46,2
1954 31 maart	28,3	7,3	1,8	37,4	7,7	45,1		2,1	1,1	3,2	48,3	46,2
30 juni	28,8	7,7	1,7	38,2	8,0	46,2	3,0	1,9	1,5	3,4	49,6	47,7
30 september ...	29,5	7,2	2,1	38,8	8,2	47,0		2,1	1,3	3,4	50,4	48,6
31 december ...	30,5	9,2	2,0	41,7	8,1	49,8	3,2	1,7	1,6	3,3	53,1	51,0
1955 31 maart	33,3	6,5	1,5	41,3	8,3	49,6		2,4	1,2	3,6	53,2	51,0
30 juni	33,4	8,0	1,6	43,0	7,1	50,1	3,5	2,5	1,3	3,8	53,9	52,1

* Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek : Die gegevens geven de omvang weer van de financiering door tussenkomst van banken bij het contract.
** Na uitschakeling van de dubbelstellingen en verrichtingen waarbij de voorlopige belegging van een gedeelte der deviezen wordt beoogd.

De depositobanken liggen aan de basis van de grote meerderheid der getelde kredieten (22) en nemen bijgevolg de meerderheid van die kredietrisico's voor hun rekening. Weliswaar veroorzaken de door de bankiers toegestane kredieten niet altijd een geldafvloeiing. De toekenning van acceptkredieten geeft slechts aanleiding tot het verlenen van de handtekening van de bankier; aangezien de meeste van die bankaccepten onmiddellijk buiten de depositobanken verhandeld worden, dragen deze laatste op geen enkel ogenblik de financieringslast. De verantwoordelijkheid van de bankiers blijft echter voor de looptijd van de wissels verbonden. Dit is ook het geval met de aanvankelijk door een bankier gefinancierde verrichtingen die nadien, onder rugtekening hetzij bij het Herdisconteringinstituut, hetzij bij de Nationale Bank, hetzij op de financiële markt worden gemobiliseerd.

Bepaalde vorderingen der banken op de bedrijven zijn in dat algemeen totaal niet begrepen, alhoewel ze de vorm van handelswissels hebben. Het zijn de vorderingen die de banken verkrijgen door in het buitenland handelswissels in buitenlandse geldsoorten te kopen die transacties vertegenwoordigen waarbij de Belgische economie niet als partij is opgetreden. Door die verrichtingen wijzigen de banken de vorm waarin ze hun deviezenvoorraad aanhouden ten einde deze te doen renderen. Wegens de aard van die beleggingen kunnen ze niet gerekend worden bij de door de bankiers toegestane kredieten; zij maken veeleer deel uit van de deviezenvoorraad der banken (23).

Het algemeen totaal werd onderverdeeld in twee gedeeltelijke bedragen naar gelang de debiteuren al dan niet tot de Belgische economie behoren.

Het eerste van die bedragen is vermeld in kolom 6 van de tabel. Het geeft een tamelijk representatieve voorstelling van het beroep der binnenlandse bedrijven en particulieren op het kortlopend krediet; het is echter geen volledige weergave van dit beroep aangezien andere niet geldscheppende instellingen eveneens kortlopende kredieten verlenen.

Het tweede gedeeltelijk bedrag komt voor in kolom 10 van de tabel. Het bestaat uit de vorderingen op bedrijven en particulieren in het buitenland, die verworven werden bij de mobilisatie van door de uitvoerders op hun afnemers getrokken wissels.

Het type van die verrichtingen is het disconto van een in Belgische franken of in buitenlandse geldsoort luidende handelswissel op het buitenland. Daarmee werd echter de mobilisatie gelijkgesteld van een gevisieerd bankaccept in Belgische franken dat een uitvoer vertegenwoordigt. Die financierings-

wijze verschilt slechts formeel van de voorgaande; juridisch is de bankier debiteur van het accept; de documentaire wissel wordt hem echter als onderpand overgemaakt en de inning van die wissel zal bij de vervaldag dienen om het bedrag van het accept te regelen. De economische betekenis van de verrichting stemt overeen met die van het disconto van een wissel op het buitenland (24). Het accept vergemakkelijkt echter de verhandeling van die wissels op de markt en verplicht de bankier er niet toe het nodige kapitaal voor te schieten.

Door de mobilisatie van die vorderingen op het buitenland steunen de banken de uitvoerhandel. Die faciliteiten beantwoorden nochtans aan de kredietbehoefte van de buitenlandse cliënteel en niet van de binnenlandse bedrijven. Deze laatste, die de tegenwaarde in binnenlandse geldsoort van hun afzet in het buitenland wensen te bekomen, verkopen aan de banken hetzij beschikbare deviezen, hetzij vorderingen op hun cliënten, naar gelang de uitvoer contant of op verder verwijderde termijn vereffend wordt. De vorm van de door de banken verworven deviezenvoorraad verschilt natuurlijk: in het eerste geval bestaat hij uit tegoeden bij correspondenten; in het tweede geval bestaat hij uit verplichtingen van buitenlandse firma's op diverse termijnen.

*
**

De depositobanken die aanvankelijk het grootste gedeelte van die massa kredieten aan de binnenlandse of buitenlandse bedrijven en particulieren verlenen, financieren deze slechts binnen de perken van hun werkmiddelen; het overige wordt bij andere instellingen gemobiliseerd.

De statistische reeks toont aan hoe het totale uitstaande bedrag op het ogenblik van iedere telling ingedeeld is.

De invloed op de geldschepping komt duidelijker tot uiting indien we onderscheid maken tussen enerzijds de geldscheppende instellingen en anderzijds al de andere instellingen: financiële openbare instellingen en particuliere organismen die in België geen geldscheppende functie uitoefenen (Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, andere parastatalen, verzekeringsmaatschappijen, holdings, Luxemburgse banken).

Het is niet zonder belang enkele nadere gegevens te verstrekken over de samenstelling van het bedrag dat door *die niet geldscheppende « markt »* gefinancierd wordt. De kredieten aan binnenlandse bedrijven en particulieren (kolom 5 van tabel VII) omvatten accepten in buitenlandse geldsoorten. Getrokken ten gunste van buitenlandse leveranciers krachtens

(22) Cf. kolom 12. Het saldo werd toegekend door de Discontokantoren van de Nationale Bank, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, of de Nationale Bank door herdiscontering van de door verschillende openbare kredietinstellingen overgemaakte handelswissels.

(23) Ze werden hier als zodanig beschouwd en komen in tabel IV voor.

(24) Bij gebrek aan documentatie kan er onmogelijk bepaald worden welk gedeelte van het uitstaande bedrag niet gevisieerde bankaccepten ter financiering van uitvoer aangewend werd. Dit bedrag is dus volledig gerangschikt onder de kredieten aan Belgische bedrijven en particulieren.

door buitenlandse bankiers aan invoerders geopende acceptkredieten, hebben ze over het algemeen betrekking op wol- of katoenaankopen. De Belgische bankier die als partij bij de verrichting optreedt, is verbonden door zijn handtekening, doch die wissels worden op andere markten en over het algemeen te Londen en te New York verhandeld. Die financiering oefent dus geen enkele rechtstreekse invloed uit op de Belgische geldmarkt. Die binnenlandse kredieten omvatten ook handelswissels, geviseerde invoeraccepten in Belgische franken en niet geviseerde bankaccepten.

De kredieten aan buitenlandse bedrijven en particulieren (kolom 9 van tabel VII) bestaan vooral uit geviseerde bank- en handelsaccepten in Belgische franken die een uitvoer vertegenwoordigen.

Aangaande de door de *geldscheppende instellingen* gefinancierde bedragen dient aangestipt dat de kredieten aan buitenlandse bedrijven (kolom 8 van tabel VII) hierboven onder de netto goud- en deviezenvoorraad van die instellingen werden gerangschikt; ze zijn vervat in de bedragen van kolom 3 van tabel IV.

Het zijn de bewegingen van het bedrag der kredieten op België waarop hier meer in het bijzonder onze aandacht zal gaan. Die bewegingen zijn begrepen in tabel VIII, waarvan de gegevens berekend zijn op grond der cijfers van kolom 4 uit tabel VII.

Bij de beoordeling van die bewegingen mag een belangrijke factor niet veronachtzaamd worden: de geldschepping door middel van die factor hangt niet uitsluitend af van de kredietbehoeften der bedrijven en particulieren. Die behoeften oefenen een grote

Tabel VIII.

Bewegingen van de discountkredieten, voorschotten en acceptkredieten aan binnenlandse bedrijven en particulieren bij de geldscheppende instellingen

Trimestriële afwijking	In Milliarden franken
1950 3 ^o kwartaal	+ 2,0
4 ^o kwartaal	+ 3,9
1951 1 ^o kwartaal	+ 2,3
2 ^o kwartaal	- 0,9
3 ^o kwartaal	- 2,1
4 ^o kwartaal	+ 3,7
1952 1 ^o kwartaal	- 0,9
2 ^o kwartaal	- 1,6
3 ^o kwartaal	- 1,0
4 ^o kwartaal	+ 3,8
1953 1 ^o kwartaal	- 0,5
2 ^o kwartaal	+ 0,1
3 ^o kwartaal	+ 0,2
4 ^o kwartaal	+ 2,4
1954 1 ^o kwartaal	- 1,3
2 ^o kwartaal	+ 0,8
3 ^o kwartaal	+ 0,6
4 ^o kwartaal	+ 2,9
1955 1 ^o kwartaal	- 0,4
2 ^o kwartaal	+ 1,7

Teken + : factor van geldschepping.
Teken - : factor van geldvernietiging.

invloed uit op lange termijn. Op kortere termijn gezien, hangt de omvang van de geldschepping ook af van de financieringsmogelijkheden die door de niet geldscheppende instellingen worden geboden. De tussenkomen van deze laatste nemen in de jongste jaren toe: de liquiditeiten waarover die « markt » beschikt, vinden in de aankoop van geviseerde bank- of handelsaccepten een renderende belegging zonder immobilisatierisico. De mobilisatiemogelijkheden van die markt schommelen echter in ruime mate volgens de vervaldagen en de periodes. Wanneer ze inkrimpen, doet er zich een « terugvloeiing » van het papier naar de geldscheppende instellingen voor. De terugvloeiing beïnvloedt in het bijzonder de Nationale Bank, die de herdisconteerder in laatste instantie is; het bedrag in haar handen geeft de meest afgetekende schommelingen weer.

* * *

F. De eigen middelen en de vastgelegde middelen der geldscheppende instellingen. Hun obligatieleningen.

Van het hier beschouwde standpunt uit gezien, maken die vastgelegde middelen en de niet opeisbare passiva der geldscheppende instellingen een vrij kenmerkende categorie uit: hun evolutie hangt inderdaad af van de beslissingen die door de geldscheppende instellingen in hun hoedanigheid van bedrijven getroffen worden.

Er werd in paragraaf 3 aan herinnerd dat wanneer de geldscheppende instellingen aandelen op de kapitaalmarkt uitgeven, ze de liquiditeiten van hun nieuwe aandeelhouders ten belope van dat bedrag opsorpen. Evenzo verminderen zij de geldschepping, wanneer ze gereserveerde of tijdelijk niet uitgekeerde winstsaldi accumuleren.

De geldschepping neemt daarentegen toe wanneer bedoelde instellingen hun vastgestelde activa verhogen, hetzij door het aankopen van onroerende goederen en van materieel, hetzij door binnen de perken van de wettelijke beschikkingen participaties te nemen in andere bedrijven.

In het belang van deze analyse is het dus logisch de bewegingen van het verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen, waaronder de participaties, te schetsen. Die bewegingen worden in kolom 5 van tabel IX weergegeven. Zij betreffen de Nationale Bank, het Herdisconteringsinstituut en de depositobanken.

De emissies van obligaties of van kasbons der geldscheppende instellingen zijn een factor van inkrimping der kasvoorraden van de andere sectoren. Het gaat uitsluitend om de emissies van de depositobanken. Die obligatieverplichtingen zouden, zo nodig, kunnen gerangschikt worden onder de quasismonetaire liquiditeiten van de bedrijven en particulieren; wij hebben daarvan afgezien en hebben hierboven onder B die beslissing gemotiveerd.

Tabel IX geeft hun absolute cijfers en hun bewegingen te zien.

Tabel IX.

**Eigen middelen, vastgelegde middelen en obligatieleningen
der geldscheppende instellingen**
(in milliarden franken)

Data	Eigen middelen en vastgelegde middelen (Nationale Bank, Depositobanken en Herdisconfering- en Waarborginstituut)				Obligatieleningen ** (Depositobanken)		Saldo der niet kort- lopende verrichtingen van het Muntfonds, het Gemeentekrediet en de N.K.B.K. ***		
	Absolute bedragen				Beweging van dit verschil (per kwartaal) *	Absolute bedragen *	Bewegingen per kwartaal	Absolute bedragen *	Bewegingen per kwartaal
	Eigen middelen (1)	Vastgelegde middelen (2)	Participaties (3)	Verschil * (4) = (1) - [(2) + (3)]					
1950 30 juni	— 7,0	1,6	0,9	— 4,5	—	— 0,2	—	— 0,6	—
30 september	— 7,3	1,6	0,9	— 4,8	— 0,3	— 0,2	—	—	+ 0,6
31 december	— 7,3	1,6	1,0	— 4,7	+ 0,1	— 0,3	— 0,1	+ 1,2	+ 1,2
1951 31 maart	— 7,4	1,8	1,0	— 4,6	+ 0,1	— 0,3	—	+ 1,4	+ 0,2
30 juni	— 7,8	1,8	1,0	— 5,0	— 0,4	— 0,4	—	+ 1,2	— 0,2
30 september	— 8,0	1,8	1,0	— 5,2	— 0,2	— 0,4	— 0,1	+ 1,3	+ 0,1
31 december	— 8,5	2,0	1,1	— 5,4	— 0,2	— 0,6	— 0,2	+ 1,4	+ 0,1
1952 31 maart	— 8,2	2,0	1,0	— 5,2	+ 0,2	— 0,9	— 0,3	+ 0,3	— 1,1
30 juni	— 8,6	2,1	1,2	— 5,3	— 0,1	— 0,8	+ 0,1	+ 0,1	— 0,2
30 september	— 8,7	2,1	1,2	— 5,4	— 0,1	— 0,8	—	+ 0,5	+ 0,4
31 december	— 8,8	2,3	1,3	— 5,2	+ 0,2	— 1,0	— 0,2	+ 0,4	— 0,1
1953 31 maart	— 8,8	2,3	1,3	— 5,2	—	— 1,1	— 0,1	—	— 0,4
30 juni	— 8,9	2,4	1,3	— 5,2	—	— 1,2	— 0,1	— 0,9	— 0,9
30 september	— 9,1	2,3	1,4	— 5,4	— 0,2	— 1,5	— 0,3	— 0,1	+ 0,8
31 december	— 9,1	2,4	1,4	— 5,3	+ 0,1	— 1,9	— 0,4	+ 0,1	+ 0,2
1954 31 maart	— 9,3	2,5	1,4	— 5,4	— 0,1	— 2,2	— 0,3	— 0,3	— 0,4
30 juni	— 9,5	2,5	1,5	— 5,5	— 0,1	— 2,5	— 0,3	+ 0,6	+ 0,9
30 september	— 9,8	2,5	1,6	— 5,7	— 0,2	— 2,7	— 0,2	+ 1,3	+ 0,7
31 december	— 9,9	2,6	1,3	— 6,0	— 0,3	— 2,9	— 0,2	+ 2,0	+ 0,7
1955 31 maart	— 9,9	2,6	1,6	— 5,7	+ 0,3	— 3,2	— 0,3	+ 1,5	— 0,5
30 juni	— 10,3	2,7	1,5	— 6,1	— 0,4	— 3,4	— 0,2	+ 2,1	+ 0,6

* Tekens + : factor van geldschepping.

* Tekens — : factor van geldvernietiging.

** Obligaties en kasbons.

*** Incl. de eigen middelen en vastgelegde middelen.

In vergelijking met de andere geldscheppende instellingen vertonen de balansen van het Gemeentekrediet en van de Nationale Kas voor Beroepskrediet de eigenaardigheid grotendeels activa en passiva op lange termijn te omvatten. Hun overige verrichtingen die over de andere rubrieken van onderhavige classificatie niet werden verdeeld, bestaan dus grotendeels uit obligatieverplichtingen en uit op lange termijn toegestane kredieten. Wij meenden dat het bedrag er van, dat hier per saldo is vastgesteld en dat dus de eigen middelen en de vastgelegde middelen van die instellingen omvat, in die groep van geldscheppende factoren mocht gerangschikt worden. Die saldi van de verrichtingen der twee betrokken instellingen, waarbij het Muntfonds werd gevoegd, komen dus eveneens in tabel IX voor.

*
**

G. Diverse vorderingen en verplichtingen der geldscheppende instellingen. Salderingsposten.

De vorderingen en verplichtingen der geldscheppende instellingen welke bij de tot nog toe bestudeerde categorieën niet werden ingedeeld, zijn in twee laatste groepen gesplitst. Wij zullen de eerste

aanduiden als de « Diversen » en de tweede als de « Salderingsposten ».

In de « Diversen » kan een verder onderscheid gemaakt worden :

a) bepaalde specifieke verrichtingen met de niet geldscheppende financiële instellingen.

Zij omvatten aan financiële instellingen toegekende of van financiële instellingen ontvangen daggeldleningen.

In geval de geldscheppende instellingen als geldschieters optreden, komen de beschikbare middelen voort van de depositobanken; zij vertegenwoordigen het gedeelte van het daggeld dat door het Herdisconferinginstituut op de markt wordt opgenomen, doch door dit laatste niet wordt aangewend; het Instituut staat dit daggeld weder af aan de instellingen die op de markt buiten verrekening (25) ontlenen. Wanneer de beschikbare middelen daarentegen geleend worden door de parastatalen en andere financiële instellingen, dan worden ze door het Her-

(25) Diegene dier leningen die naar het Rentenfonds gaan, zijn hier niet inbegrepen, aangezien de ontlenen van het Fonds bij de geldscheppende instellingen gerangschikt werden in de rubriek « Tegeldemaking van de schuld ». (Cf. tabellen V en VI).

disconteringinstituut op de daggeldmarkt buiten verrekening opgenomen.

Die specifieke verrichtingen omvatten ook de diverse door de geldscheppende instellingen aan bepaalde openbare instellingen toegekende leningen. Inzonderheid : niet genoteerde obligaties waarop bij de emissie door de depositobanken werd ingeschreven; het disconto door de Nationale Bank van kasbons der diverse openbare kredietinstellingen (25) en voorschotten van het Muntfonds aan het Centraal Bureau voor de Kleine Spaarders.

De verrichtingen met de financiële instellingen omvatten tenslotte de provisies die door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid krachtens de overeenkomst van september 1954 bij

de Nationale Bank werden aangelegd. Het doel hiervan was door middel van het door de Nationale Maatschappij verzamelde spaargeld, een gedeelte van de voorschotten in het kader van betalingsakkoorden met het buitenland te financieren (26).

(26) Bij analogie werden op dezelfde wijze de rekeningen behandeld die van einde 1951 tot juni 1954 door de Luxemburgse banken bij de Nationale Bank werden aangehouden in tegenwaarde van de voor zes maanden geblokkeerde tegoeden hunner cliënten en die gespijsd werden door de inhoudingen op de uitvoer naar de E.B.U.-landen. In beginsel ware het wenselijk geweest die rekeningen der Luxemburgse banken op te nemen onder de verplichtingen van de geldscheppende instellingen tegenover het buitenland; er werd daarvan afgezien in de overweging dat de andere tegoeden in rekening van Luxemburgse bankiers of particulieren niet met die nauwkeurigheid konden gerangschikt worden.

Tabel X. « Diverse » vorderingen en verplichtingen der geldscheppende instellingen
(in milliarden franken)

Data	Absolute bedragen *					Bewegingen per kwartaal ***			
	Specifieke verrichtingen met niet geldscheppende financiële instellingen				Totaal	Saldo der niet elders vermelde vorderingen op en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen (5)	van het totaal van kolom (4)	van kolom (5)	Totaal
	Leningen of ontleningen van daggeld *	Diverse leningen en voorschotten aan openbare instellingen	Door de N.M.K.N. bij de N.B.B. aangelegde provisie **						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)		
1950 30 juni	+ 0,2	1,3	—	+ 1,5	— 2,1	—	—	—	
30 september ...	+ 0,2	1,2	—	+ 1,4	— 3,3	— 0,1	— 1,2	— 1,3	
31 december ...	—	0,9	—	+ 0,9	— 2,2	— 0,5	+ 1,1	+ 0,6	
1951 31 maart	+ 0,1	0,6	—	+ 0,7	— 2,0	— 0,2	+ 0,2	—	
30 juni	+ 0,2	0,9	—	+ 1,1	— 1,8	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,6	
30 september ...	+ 0,1	0,8	—	+ 0,9	— 1,9	— 0,2	— 0,1	— 0,3	
31 december ...	—	0,8	— 0,1	+ 0,7	— 2,0	— 0,2	— 0,1	— 0,3	
1952 31 maart	—	0,8	— 0,3	+ 0,5	— 2,1	— 0,2	— 0,1	— 0,3	
30 juni	—	0,8	— 0,7	+ 0,1	— 1,2	— 0,4	+ 0,9	+ 0,5	
30 september ...	— 0,1	0,9	— 0,9	— 0,1	— 1,5	— 0,2	— 0,3	— 0,5	
31 december ...	— 0,1	0,8	— 0,8	— 0,1	— 1,6	—	— 0,1	— 0,1	
1953 31 maart	+ 0,1	0,7	— 0,6	+ 0,2	— 3,0	+ 0,3	— 1,4	— 1,1	
30 juni	+ 0,1	1,1	— 0,5	+ 0,6	— 1,4	+ 0,4	+ 1,6	+ 2,0	
30 september ...	+ 0,2	0,8	— 0,4	+ 0,6	— 2,1	—	— 0,7	— 0,7	
31 december ...	— 0,3	0,8	— 0,4	+ 0,1	— 1,9	— 0,5	+ 0,2	— 0,3	
1954 31 maart	— 0,3	0,8	— 0,3	+ 0,2	— 1,5	+ 0,1	+ 0,4	+ 0,5	
30 juni	+ 0,2	0,9	— 0,1	+ 1,0	— 1,9	+ 0,8	— 0,4	+ 0,4	
30 september ...	— 0,2	1,0	—	+ 0,8	— 2,5	— 0,2	— 0,6	— 0,8	
31 december ...	— 0,1	1,1	—	+ 1,0	— 1,2	+ 0,2	+ 1,3	+ 1,5	
1955 31 maart	—	1,1	—	+ 1,1	— 1,4	+ 0,1	— 0,2	— 0,1	
30 juni	+ 0,1	1,3	— 0,1	+ 1,3	— 2,0	+ 0,2	— 0,6	— 0,4	

* Tekens + : leningen; tekens — : ontleningen der geldscheppende instellingen.

** Voor de financiering van de betalingsakkoorden met het buitenland (overeenkomst van 14 september 1954), van 31 december 1951 tot 30 juni 1954 : bijzondere rekeningen der Luxemburgse bankiers, aangelegd krachtens het mechanisme der inhoudingen op de uitvoer naar de E.B.U.-landen.

*** Tekens + : factor van geldschepping. Tekens — : factor van geldvernietiging.

b) de saldi der niet elders vermelde vorderingen op en verplichtingen tegenover ingezetenen :

Het gaat hier om een geheel van meestal kortlopende debet- en creditposten; ze konden niet met zekerheid gerangschikt worden hetzij omdat hun aard in de basisdocumentatie niet omschreven werd, hetzij omdat ze niet beantwoorden aan de inhoud van de vroeger gevormde groepen.

De belangrijkste elementen welke in die « Diversen » worden opgenomen, zijn : bij de Nationale Bank, het verschil tussen de debet- en creditposten betreffende de termijnverrichtingen met de ingeze-

tenen, onbepaalde « te betalen waarden »; bij de depositobanken, de « andere te innen waarden op korte termijn », de « uit te geven of te verkopen fondsen en overheidsfondsen », de « andere te betalen waarden op korte termijn » en de « diversen ».

***

De laatste groep, de « Salderingsposten », omvat de tegenwaarde van de tegoeden der buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist bij het Bestuur

der Postchecks. Die tegoeden, courant aangewende kasvoorraden, werden in de geldhoeveelheid opgenomen; hun tegenwaarde wordt hier ter saldering ingeschreven.

Tabel XI.

Salderingsposten
(in milliarden franken)

Data	Absolute bedragen *	Bewegingen per kwartaal **
1950 30 juni	+ 1,3	—
30 september	+ 2,4	+ 1,1
31 december	+ 2,4	— 0,1
1951 31 maart	+ 1,7	— 0,5
30 juni	+ 1,6	— 0,3
30 september	+ 1,3	— 0,4
31 december	+ 2,1	+ 0,5
1952 31 maart	+ 1,5	— 0,3
30 juni	+ 1,0	— 0,3
30 september	+ 1,2	+ 0,3
31 december	+ 0,2	— 0,9
1953 31 maart	+ 0,7	+ 0,1
30 juni	+ 1,5	+ 0,5
30 september	+ 1,9	+ 0,6
31 december	+ 1,0	— 1,3
1954 31 maart	+ 2,7	+ 1,8
30 juni	+ 2,6	+ 0,2
30 september	+ 2,0	— 0,7
31 december	+ 1,6	— 0,5
1955 31 maart	+ 1,3	— 0,5
30 juni	+ 2,2	+ 0,9

* Teken + : Actiefsaldi hoger dan passiefsaldi.

** Teken + : factor van gedschepping.

Teken — : factor van geldvernietiging.

Tenslotte, werd hier rekening gehouden met enkele onverklaarde verschillen tussen de bedragen der rekeningen die tegelijkertijd een debetpost uitmaken voor bepaalde gedscheppende instellingen en een creditpost voor andere; hun bedrag verschilt naar gelang het opgenomen wordt uit de boeken van deze of gene instelling. Een gedeelte van die afwijkingen vloeit voort uit het verschil der boekingsdata. Het grootste gedeelte van die verschillen kan wellicht verklaard worden door de inschrijving, onder de bankiers crediteuren in de staten der Belgische banken, van de rekeningen der Luxemburgse bankiers; bij gebrek aan terzake nauwkeurige aanduidingen werd de voorkeur gegeven aan de inschrijving van die bedragen onder de « salderingsposten ».

***

In de hierna volgende twee tabellen wordt een overzichtelijke voorstelling gegeven van de belangrijkste, zoëven omstandig geanalyseerde gegevens.

De tabel XII, « Gezamenlijke balansen der gedscheppende instellingen », omvat de absolute bedragen van de getelde grootheden op de vervaldagen van 30 juni en 31 december van ieder jaar sedert 1950.

De tabel XIII, « Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid », plaatst de bewegingen van die grootheden per halfjaar naast elkaar volgens het beschreven schema ad hoc.

**OVERZICHT VAN DE MONETAIRE
EN FINANCIËLE ONTWIKKELING
SEDERT JUNI 1954**

Vooreerst zal een beschrijving gegeven worden van de betrekkingen met het buitenland, de toestand van de thesaurie, het beroep van de bedrijven en particulieren op het bankkrediet en de markt der Staatsschuld. Daarna zullen beknopt de bewegingen van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten ontleed worden. Tenslotte zullen de ontwikkeling eigen aan enkele organen van de geldmarkt en de toestand van de effectenmarkt onderzocht worden.

1. Het betalingsverkeer met het buitenland.

De betalingsbalans van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, die gedurende het eerste halfjaar van 1954 een tekort vertoonde, sloot gedurende de beschouwde periode met een overschot van fr 0,5 milliard voor het tweede halfjaar van 1954 en van fr 2,2 milliard voor de eerste helft van 1955.

De goederentransacties, de andere lopende transacties en, in het tweede halfjaar van 1954, het particuliere en officiële kapitaalverkeer hebben alle tot die geleidelijke verbetering van de algemene balans bijgedragen.

Sedert het midden van 1954 steeg de waarde van de uitvoer sneller dan die van de invoer. Daar de prijzen slechts onbeduidende wijzigingen ondergingen, is die evolutie hoofdzakelijk toe te schrijven aan een snellere toeneming van het uitvoervolume dan van de ingevoerde hoeveelheden.

Herinneren wij er aan dat de invoer, ingevolge de herneming van de wereldconjunctuur, gedurende het eerste halfjaar van 1954 in verhouding tot de uitvoer een hoog peil had bereikt. Op dat ogenblik ging de Belgische industrie inderdaad over tot de aankoop van de grondstoffen waaraan ze voor de uitvoering van de toegenomen bestellingen uit het buitenland behoefte had. Gedurende de daarop volgende maanden bracht de aflevering van die bestellingen een ommekeer van het saldo der goederentransacties teweeg.

De andere lopende transacties, die de onzichtbare transacties en de schenkingen omvatten, lieten tussen 30 juni 1954 en 30 juni 1955 een overschot van fr 0,9 milliard tegen een tekort van fr 1,7 milliard gedurende de eerste zes maanden van 1954. Bijzonder opmerkelijk zijn een expansie van de ontvangsten uit hoofde van inkomens uit investeringen in de Kolonie (27) en een inkrimping van de uitgaven voor verplaatsingen in het buitenland, die

(27) De expansie weerspiegelt gedeeltelijk een toeneming van de door de koloniale vennootschappen uitgekeerde dividenden, doch vloeit ook voort uit het feit dat het cijfer van de inkomens uit investeringen uit de Kolonie voor het eerste halfjaar onderschat werden.

Tabel XII.

Gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen

(in milliarden franken)

Periode	Geldhoeveelheid				Netto goud- en deviezenvoorraad				Vorderingen op de Schatkist en obligatievorderingen op andere openbare ontleners				Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België		Diversen				Salderingsposten	Totaal	Onder aftrek van					Verschil (20) — (21) à (25)											
	Char- taal geld	Giraal geld			Totaal	Direct opeisbare activa en verplichtingen (netto bedragen)			Totaal	Staats- schul- den	Voor- schot- ten aan het Ren- ten fonds	Totaal	bij de geldscheppende instellingen	pro memore bij de niet geldscheppende instellingen	Saldo der niet kortlopende verrichtingen van het Gemeentekrediet, de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Muntfonds	Specifieke leningen en ontleningen der niet geldscheppende financiële instellingen	Saldo der niet elders vermelde vorderingen en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen	Totaal			Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppende instellingen tegenover de binnen- landse economie			Obliga- tie- lingen (depo- sito- banken)													
		in handen van de bedrijven en particulieren	in handen van de overheid	Totaal		N.B.B.	Particu- liere banken	Andere netto tegoe- den en ver- plich- tingen (netto bedra- gen)													Totaal	Staats- schul- den	Obligatieschuld van andere openbare ontleners		Voor- schot- ten aan het Ren- ten fonds		Totaal	bij de geldscheppende instellingen	pro memore bij de niet geldscheppende instellingen	Saldo der niet kortlopende verrichtingen van het Gemeentekrediet, de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Muntfonds	Specifieke leningen en ontleningen der niet geldscheppende financiële instellingen	Saldo der niet elders vermelde vorderingen en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen	Totaal	in handen van de bedrijven en parti- culieren	depo- sito's in buitenlandse geld- soorten in handen van de bedrijven en parti- culieren	in handen van de Schat- kist	Verschil tussen de eigen middelen en de vastgelegde middelen van de voigedelede middelen en participaties (Nationale Bank, Her- en disconteringsinsti- tuten en depositobanken)
1950 30 juni	90,7	57,1	5,8	62,9	153,6	+38,6	— 5,0	+1,4	35,0	107,9	0,8	2,6	111,3	27,3	30,4	—0,6	+1,5	—2,1	+1,3	173,7	—13,9	—1,5	—	—4,5	—0,2	153,6											
In pCt. v. (20)	52,2	32,9	3,3	36,2	88,4	22,2	2,9	0,8	20,1	62,1	0,5	1,5	64,1	15,7	16,6	0,3	0,9	1,2	0,7	100,0	8,0	0,9	—	2,6	0,1	88,4											
31 december .	92,3	57,3	6,5	63,8	156,1	+35,3	— 6,5	+1,9	30,7	105,6	0,8	4,1	110,5	33,2	36,6	+1,2	+0,9	—2,2	+2,4	176,7	—13,7	—1,9	—	—4,7	—0,3	156,1											
In pCt. v. (20)	52,2	32,4	3,7	36,1	88,3	20,0	3,7	1,1	17,4	59,7	0,5	2,3	62,5	18,8	19,8	0,7	0,5	1,2	1,3	100,0	7,8	1,1	—	2,6	0,2	88,3											
1951 30 juni	92,2	58,3	6,6	64,9	157,1	+39,7	—10,8	+1,2	30,1	107,7	0,9	1,8	110,4	34,6	39,5	+1,2	+1,1	—1,8	+1,6	177,2	—12,9	—1,5	—0,3	—5,0	—0,4	157,1											
In pCt. v. (20)	52,0	32,9	3,7	36,6	88,6	22,4	6,1	0,7	17,0	60,8	0,5	1,0	62,3	19,5	21,5	0,7	0,6	1,0	0,9	100,0	7,3	0,9	0,2	2,8	0,2	88,6											
31 december .	99,1	62,0	7,4	69,4	168,5	+50,2	—13,4	+1,7	38,5	113,1	1,0	1,6	115,7	36,2	42,1	+1,4	+0,7	—2,0	+2,1	192,6	—14,6	—2,4	—1,1	—5,4	—0,6	168,5											
In pCt. v. (20)	51,5	32,2	3,8	36,0	87,5	26,1	7,0	0,9	20,0	58,7	0,5	0,8	60,0	18,8	20,8	0,7	0,4	1,0	1,1	100,0	7,6	1,2	0,6	2,8	0,3	87,5											
1952 30 juni	100,6	64,2	6,8	71,0	171,6	+56,2	—11,4	+2,7	47,5	115,7	1,0	0,8	117,5	33,7	40,3	+0,1	+0,1	—1,2	+1,0	198,8	—18,3	—1,5	—1,3	—5,3	—0,8	171,6											
In pCt. v. (20)	50,6	32,3	3,4	35,7	86,3	28,3	5,7	1,3	23,9	58,2	0,5	0,4	59,1	16,9	19,3	0,1	0,1	0,6	0,5	100,0	9,2	0,7	0,7	2,7	0,4	86,3											
31 december .	102,0	65,1	7,4	72,5	174,5	+51,0	— 4,3	+3,7	50,4	115,2	1,0	0,3	116,5	36,5	43,3	+0,4	—0,1	—1,6	+0,2	202,3	—18,6	—1,6	—1,4	—5,2	—1,0	174,5											
In pCt. v. (20)	50,4	32,2	3,7	35,9	86,3	25,2	2,1	1,8	24,9	56,9	0,5	0,2	57,6	18,0	20,8	0,2	—	0,8	0,1	100,0	9,2	0,8	0,7	2,5	0,5	86,3											
1953 30 juni	102,6	66,3	6,9	73,2	175,8	+48,8	— 4,0	+2,7	47,5	118,5	1,0	0,7	120,2	36,1	43,7	—0,9	+0,6	—1,4	+1,5	203,6	—19,3	—1,6	—0,5	—5,2	—1,2	175,8											
In pCt. v. (20)	50,4	32,5	3,4	35,9	86,3	24,0	2,0	1,3	23,3	58,2	0,5	0,3	59,0	17,7	20,0	0,4	0,3	0,7	0,8	100,0	9,5	0,8	0,2	2,6	0,6	86,3											
31 december .	105,9	67,3	7,1	74,4	180,3	+52,4	— 4,8	+2,7	50,3	120,4	1,1	—	121,5	38,7	45,4	+0,1	+0,1	—1,9	+1,0	209,8	—20,6	—1,5	—0,2	—5,3	—1,9	180,3											
In pCt. v. (20)	50,5	32,0	3,4	35,4	85,9	25,0	2,3	1,3	24,0	57,4	0,5	—	57,9	18,5	21,2	—	—	0,9	0,5	100,0	9,8	0,7	0,1	2,6	0,9	85,9											
1954 30 juni	104,3	69,9	8,1	78,0	182,3	+49,7	— 4,8	+2,9	47,8	121,9	1,2	0,2	123,3	38,2	46,2	+0,6	+1,0	—1,9	+2,6	211,6	—19,6	—1,6	—0,1	—5,5	—2,5	182,3											
In pCt. v. (20)	49,3	33,1	3,8	36,9	86,2	23,5	2,3	1,4	22,6	57,6	0,6	0,1	58,3	18,0	20,6	0,3	0,5	0,9	1,2	100,0	9,3	0,7	—	2,6	1,2	86,2											
31 december .	106,7	69,5	7,4	76,9	183,6	+50,5	— 3,7	+1,5	48,3	119,9	1,4	1,2	122,5	41,7	49,8	+2,0	+1,0	—1,2	+1,6	215,9	—21,3	—2,0	—0,1	—6,0	—2,9	183,6											
In pCt. v. (20)	49,4	32,2	3,4	35,6	85,0	23,4	1,7	0,7	22,4	55,5	0,6	0,6	56,7	19,3	22,1	0,9	0,5	0,5	0,7	100,0	9,9	0,9	—	2,8	1,4	85,0											
1955 30 juni	108,6	71,7	7,3	79,0	187,6	+52,9	— 4,8	+2,7	50,8	121,1	1,9	0,9	123,9	43,0	50,1	+2,1	+1,3	—2,0	+2,2	221,3	—22,4	—1,7	—0,1	—6,1	—3,4	187,6											
In pCt. v. (20)	49,0	32,4	3,3	35,7	84,7	23,9	2,1	1,2	23,0	54,7	0,9	0,4	56,0	19,4	22,1	0,9	0,6	0,9	1,0	100,0	10,2	0,8	—	2,8	1,5	84,7											

* Incl. de rekeningen van de administratieve parastatale instellingen.

Tabel XIII.

Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid

(Bewegingen in miljarden franken)

Halfjaren	Veranderingen in de geldhoeveelheid	Veranderingen in de quasi-monetaire liquiditeiten				Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (6) = (1) + (5)	Saldo der transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties van de overheid en de officiële schenkingen)	Monetaire financiering van de overheid (*)	Tegelde- making van de Staats- schuld en van andere overheids- fondsen	Bewegingen der disconto-kredieten, voorschotten en acceptie-kredieten aan binnenlandse bedrijven en particulieren bij de geldschep-pende instellingen	Veranderingen in het verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen + participaties der geldschep-pende instellingen	Obligatie-leningen der deposito-banken	Sal-di der niet kortlopende verrich-tingen van het Munt-fonds, het Gemeente-krediet en de N.K.B.K.	Diversen		Salderings-posten	Totaal (17) = van (7) tot (16)
		Termijn-deposito's en speciale rekenin-gen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buitenlandse geldsoorten van Belgische ingeze-tenen	Tegoeden van de Schatkist	Totaal									Specifieke leningen en ont-leningen van der niet geldschep-pende financie-le instel-lingen	Sal-di der niet elders vermeldde vorde-ringen op en ver-plichtingen tegenover Belgische ingeze-tenen		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1950 2 ^e halfjaar	+ 2,5	-0,2	+0,4	—	+0,2	+ 2,7	-12,3	+ 5,5	+1,8	+ 5,9	-0,2	-0,1	+1,8	-0,6	-0,1	+1,0	+ 2,7
1951 1 ^e halfjaar	+ 1,0	-0,8	-0,4	+0,3	-0,9	+ 0,1	+ 1,3	+ 0,1	-2,1	+ 1,4	-0,3	-0,1	—	+0,2	+0,4	-0,8	+ 0,1
2 ^e halfjaar	+11,4	+1,7	+0,9	+0,8	+3,4	+14,8	+ 9,2	+ 4,5	+0,4	+ 1,6	-0,4	-0,2	+0,2	-0,4	-0,2	+0,1	+14,8
Totaal ...	+12,4	+0,9	+0,5	+1,1	+2,5	+14,9	+10,5	+ 4,6	-1,7	+ 3,0	-0,7	-0,3	+0,2	-0,2	+0,2	-0,7	+14,9
1952 1 ^e halfjaar	+ 3,1	+3,7	-0,9	+0,2	+3,0	+ 6,1	+ 7,0	+ 3,7	-0,3	- 2,5	+0,1	-0,2	-1,3	-0,6	+0,8	-0,6	+ 6,1
2 ^e halfjaar	+ 2,9	+0,3	+0,1	+0,1	+0,5	+ 3,4	- 0,6	+ 1,5	+0,7	+ 2,8	+0,1	-0,2	+0,3	-0,2	-0,4	-0,6	+ 3,4
Totaal ...	+ 6,0	+4,0	-0,8	+0,3	+3,5	+ 9,5	+ 6,4	+ 5,2	+0,4	+ 0,3	+0,2	-0,4	-1,0	-0,8	+0,4	-1,2	+ 9,5
1953 1 ^e halfjaar	+ 1,3	+0,7	—	-0,9	-0,2	+ 1,1	- 1,1	+ 1,7	+0,9	- 0,4	—	-0,2	-1,3	+0,7	+0,2	+0,6	+ 1,1
2 ^e halfjaar	+ 4,5	+1,3	-0,1	-0,3	+0,9	+ 5,4	+ 0,1	+ 4,2	—	+ 2,6	-0,1	-0,7	+1,0	-0,5	-0,5	-0,7	+ 5,4
Totaal ...	+ 5,8	+2,0	-0,1	-1,2	+0,7	+ 6,5	- 1,0	+ 5,9	+0,9	+ 2,2	-0,1	-0,9	-0,3	+0,2	-0,3	-0,1	+ 6,5
1954 1 ^e halfjaar	+ 2,0	-1,0	+0,1	-0,1	-1,0	+ 1,0	- 3,8	+ 1,5	+1,2	- 0,5	-0,2	-0,6	+0,5	+0,9	—	+2,0	+ 1,0
2 ^e halfjaar	+ 1,3	+1,7	+0,4	—	+2,1	+ 3,4	- 0,9	- 1,2	+2,0	+ 3,5	-0,5	-0,4	+1,4	—	+0,7	-1,2	+ 3,4
Totaal ...	+ 3,3	+0,7	+0,5	-0,1	+1,1	+ 4,4	- 4,7	+ 0,3	+3,2	+ 3,0	-0,7	-1,0	+1,9	+0,9	+0,7	+0,8	+ 4,4
1955 1 ^e halfjaar	+ 4,0	+1,1	-0,3	—	+0,8	+ 4,8	+ 1,9	+ 0,5	+1,7	+ 1,3	-0,1	-0,5	+0,1	+0,3	-0,8	+0,4	+ 4,8
Totaal ...	+34,0	+8,5	+0,2	+0,1	+8,8	+42,8	+ 0,8	+22,0	+6,3	+15,7	-1,6	-3,2	+2,7	-0,2	+0,1	+0,2	+42,8

* Beweging der directe kredieten aan de Schatkist + saldo der kapitaaltransacties met het buitenland van de overheid.

wellicht in ruimere mate zonder tussenkomst van het bankwezen, en met name door de aankoop van biljetten op de vrije markt, gefinancierd werden.

Tabel XIV.

Globale betalingsbalans van de B.L.E.U.
(Ramingen)
(in milliarden franken)

	1 ^e halfjaar van 1954	2 ^e halfjaar van 1954	1 ^e halfjaar van 1955
Goederentransacties ¹ :			
f.o.b.-uitvoer	+ 53,9	+ 57,9	+ 64,0
f.o.b.-invoer	- 55,7	- 58,2	- 60,7
Saldo ...	- 1,8	- 0,3	+ 3,3
Andere lopende transacties :			
ontvangsten	+ 13,4	+ 15,8	+ 16,9
uitgaven	- 15,1	- 15,6	- 16,2
Saldo ...	- 1,7	+ 0,2	+ 0,7
Saldo der lopende transacties	- 3,5	- 0,1	+ 4,0
Saldo van het particuliere kapitaalverkeer	- 2,9	- 0,9	- 2,9
Saldo van het officiële kapi- taalverkeer :			
lange termijn	+ 0,2	+ 1,4	+ 2,4
korte termijn	+ 0,8	+ 0,2	- 1,6
Vergissingen en weglatingen	+ 0,1	- 0,1	+ 0,3
Totaal overeenstemmend met de netto goud- en devie- zenvoorraad van het bankwezen	- 5,3	+ 0,5	+ 2,2

¹ Incl. doorvoer, loonwerk en niet monetair goud.

De netto uitvoer van particulier kapitaal liep in 1954 van het ene halfjaar tot het andere van fr 2,9 tot fr 0,9 milliard terug, doch steeg in de loop van de eerste helft van 1955 opnieuw tot fr 2,9 milliard. Zoals bekend, hebben diverse wijzigingen die sedert één jaar aan de wisselreglementering aangebracht werden, het kapitaalverkeer ten zeerste vergemakkelijkt. In juli 1954 werden de transacties in Belgische, Luxemburgse, koloniale en Nederlandse effecten tussen de B.L.E.U. en Nederland volledig vrijgemaakt; bovendien werd een nieuwe reeks buitenlandse rekeningen, « L »-rekeningen genaamd, ingevoerd, die konden geopend worden op naam van in een der landen van de E.B.U. gevestigde natuurlijke of rechtspersonen en waarop de financiële transacties aangetekend werden. Op 1 april 1955 werden die « L »-rekeningen vervangen door « financiële rekeningen », die op naam van elke vreemdeling kunnen geopend worden. Tenslotte werd op 1 mei 1955 een vrije deviezenmarkt opgericht.

Het officiële kapitaalverkeer wordt hoofdzakelijk beheerst door de toestand van de Thesaurie. In de loop van het eerste halfjaar van 1954 werd per saldo fr 1 milliard ingevoerd; dit was vooral te wijten aan een toeneming van de netto verplichtingen op korte termijn van de Schatkist. Gedurende de beschouwde twee halfjaren gaven ze verder een overschot te zien, doch ditmaal ten gevolge van langlopende verrichtingen : de Belgische Staat plaatste

in Nederland twee leningen, elk van fl. 100 miljoen, evenals een lening van \$ 30 miljoen in de Verenigde Staten. Omstandige gegevens in verband met deze emissies worden hierna verstrekt in de sectie over de toestand van de Thesaurie. De kortlopende verrichtingen lieten een overschot van fr 0,2 milliard in de tweede helft van 1954, toen de aanzuivering van de bilaterale vorderingen op Frankrijk en op het Verenigd-Koninkrijk, d.i. fr 0,9 milliard, gedeeltelijk werd goedge maakt door andere transacties, en een tekort van fr 1,6 milliard in de eerste helft van 1955, toen aan de Bank voor Internationale Betalingen en aan de Centrale Bank van Belgisch-Kongo respectievelijk voor fr 1 milliard en voor fr 0,9 milliard schatkistcertificaten werden terugbetaald.

Het saldo van de algemene betalingsbalans stemt overeen met de beweging van de netto goud- en deviezenvoorraad van het bankwezen. Uit tabel XV blijkt hoe die gezamenlijke beweging over de belangrijkste geldsoorten verspreid is. De verhoging of de inkrimping van de voorraad van een bepaalde geldsoort kan onmogelijk verklaard worden, zoals hierboven de toeneming van de totale reserves werd toegelicht. De reden daarvan is dat we op dit ogenblik niet meer beschikken over volledige balansen per geldsoort. De bedragen waarmee de financiële rekeningen worden gecrediteerd en gedebiteerd, kunnen inderdaad betrekking hebben op verrichtingen met om het even welk land.

De financiële rekeningen dienen echter niet tot betaling der goederentransacties. Voor deze laatste

Tabel XV.

Beweging van de netto goud- en deviezenvoorraad van het bankwezen ¹

+ : vermeerdering der tegoeden of vermindering der verplichtingen
- : vermeerdering der verplichtingen of vermindering der tegoeden
(in milliarden franken)

Periode	Totaal	Goud	U.S.- en Canadese dollars en vrije Zwitser- se fran- ken	E.B.U. en E.B.U.- deviezen	Andere
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Van 31-12-1953 tot 30-6-1954 .	-5,3	-0,5	-0,7	-1,8	-2,3
Van 30-6-1954 tot 31-12-1954 .	+0,5	+0,6	+3,3	-3,0 ²	-0,4
Van 31-12-1954 tot 30-6-1955 .	+2,2	+3,0	-1,9 ²	+0,4 ²	+0,7

¹ In absolute cijfers bereikte de netto goud- en deviezenvoorraad de volgende bedragen :

(in milliarden franken)

Datum	Nationale Bank		Andere (netto ver- plichtingen)	Totaal
	Totaal	waarvan goud		
30 juni 1954	49,7	38,3	- 1,5	48,2
30 juni 1955	52,9	41,9	- 1,2	51,7

Die gegevens houden nochtans geen rekening met de verplichtingen in Belgische franken tegenover Kongo, waarvan de schommelingen niet gekend zijn. Deze zijn opgenomen onder kolom (5) van de tabel.

² Incl. de « L »-rekeningen.

³ Incl. de « L »-rekeningen en de financiële rekeningen.

kunnen dus nog afzonderlijke balansen opgesteld worden. Dit is wat in tabel XVI gedaan werd voor het goud, de dollars en de vrije Zwitserse franken enerzijds en de E.B.U.-deviezen anderzijds.

Aan de hand van die tabel kan vastgesteld worden dat de goederentransacties in de betrokken deviezen een zelfde evolutie te zien gaven als de overeenstemmende rubriek van de algemene balans. Ze namen

sedert het midden van 1954 toe; de uitvoer steeg echter sterker dan de invoer.

De saldi der goederentransacties van tabel XVI stemmen op verre na niet overeen met de bewegingen van de goud- en deviezenvoorraad zoals deze blijken uit tabel XV. Ze zijn minder gunstig dan deze bewegingen wat het goud, de dollars en de vrije Zwitserse franken betreft, doch gunstiger wat

Tabel XVI.

Goederentransacties van de B.L.E.U.

	Goud, U.S.- en Canadese \$ en vrije Zwitserse franken			E.B.U.-deviezen		
	1 ^e halfjaar van 1954	2 ^e halfjaar van 1954	1 ^e halfjaar van 1955	1 ^e halfjaar van 1954	2 ^e halfjaar van 1954	1 ^e halfjaar van 1955
F.o.b.-uitvoer	7,9	9,1	10,4	37,7	40,2	45,3
F.o.b.-invoer	9,6	10,4	11,4	40,1	40,7	43,5
Saldo ...	- 1,7	- 1,3	- 1,0	- 2,4	- 0,5	+ 1,8

de E.B.U.-deviezen aangaat. Om de hoger vermelde redenen kunnen de twee reeksen cijfers niet volledig in overeenstemming gebracht worden. Er mag echter beweerd worden dat de belangrijkste reden van de afwijking moet gezocht worden in de goud- en dollarbetalingen in het kader van de E.B.U. Deze beliepen fr 4,2 miljard in de tweede helft van 1954 en fr 3 miljard in het eerste halfjaar van 1955. Herinneren wij er in dit verband aan dat de Belgisch-Luxemburgse vordering, ter gelegenheid van de vernieuwing van de Europese Betalingsunie voor het dienstjaar 1954-1955, gedeeltelijk in dollars terugbetaald werd, en wel ten belope van fr 0,8 miljard door de Unie zelf en ten belope van fr 2,6 miljard door de debiteurlanden.

2. Toestand van de Thesaurie.

Volgens de in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde « Overzichten van de uitvoering der begrotingen » verminderden de gewone en buitengewone uitgaven, zonder onderscheid van dienstjaar, van fr 49,3 tot fr 47,2 miljard tussen het eerste en het tweede halfjaar van 1954, om gedurende het eerste halfjaar van 1955 terug te stijgen tot fr 49,4 miljard. De overheidsuitgaven vertoonden dus sedert het begin van 1954 geen enkele scherp afgetekende stijgende of dalende tendentie.

Tabel XVII.

Begrotingsontvangsten

(in miljarden franken)

Periode	Fiscale ontvang- sten	Extra- fiscale gewone ontvang- sten	Buiten- gewone ontvang- sten	Totaal
1954 1 ^e halfjaar ...	35,9	3,6	1,6	41,1
2 ^e halfjaar ...	34,8	3,8	0,8	39,4
1955 1 ^e halfjaar ...	37,1	3,4	0,2	40,7

De evolutie van de begrotingsontvangsten hield gelijke tred met die van de uitgaven : ze verminderden in 1954 van het ene halfjaar tot het andere en namen nadien gedurende het eerste halfjaar van 1955 toe.

De extrafiscale gewone ontvangsten bleven stabiel.

De buitengewone ontvangsten daarentegen krompen geleidelijk in. In het eerste halfjaar van 1954 waren ze opgedreven geworden door de vervroegde terugbetaling van het saldo der lening van fr 1,9 miljard, die in het kader van het tweede intereuropees

Tabel XVIII.

Gewone fiscale ontvangsten ¹

zonder onderscheid van dienstjaar,

excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen

(in miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Periode	Directe belas- tingen	Douane- rechten en accijnzen	Registra- tierechten	Totaal
1953 3 ^e kwartaal ...	8.187	3.305	5.902	17.394
4 ^e kwartaal ...	5.868	3.402	6.449	15.719
1954 1 ^e kwartaal ...	8.362	3.219	5.832	17.413
2 ^e kwartaal ...	9.112	3.328	6.044	18.484
3 ^e kwartaal ...	9.448	3.386	6.271	19.105
4 ^e kwartaal ...	5.609	3.536	6.535	15.680
1955 1 ^e kwartaal ...	8.877	3.519	6.425	18.821
2 ^e kwartaal ...	7.686	4.013	6.599	18.298

¹ Netto ontvangsten, d.i. excl. de ordonnantiën voor terugbetalingen en voor belastingverminderingen.

betaling- en compensatie-akkoord aan Nederland was toegestaan. Van 1 januari 1955 af werd anderzijds de opbrengst van de verhoging, sedert 16 april 1952, van de taks op de benzine naar de gewone begroting overgebracht.

De inkrimping van de buitengewone ontvangsten werd nagenoeg goedge maakt door de ontwikkeling van de fiscale ontvangsten.

Het rendement der directe belastingen was onregelmatig. In vergelijking met de overeenstemmende periode van het vorig jaar steeg het gedurende het derde kwartaal van 1954 en het eerste kwartaal van 1955 en verminderde het gedurende het vierde kwartaal van 1954 en het tweede kwartaal van 1955. Aan die schommelingen blijkt geen enkele bijzondere betekenis verbonden: de inning der directe belastingen kan inderdaad meer of minder snel gebeuren volgens het ritme waarmee het bestuur tot de inkohiering overgaat.

De ontvangsten uit douanerechten en accijnzen namen toe. De toeneming is vooral belangrijk voor het eerste halfjaar van 1955, doch weerspiegelt gedeeltelijk de overdracht van de opbrengst der hierboven vermelde verhoging van de taks op de benzine.

Er wordt eveneens een verhoging vastgesteld uit hoofde van de registratierechten en meer in het bij-

zonder van het zegelrecht en van de met het zegel gelijkgestelde taksen waarvan de opbrengst door de hoogconjunctuur gunstig werd beïnvloed.

Gedurende het jaar eindigend op 30 juni 1955 steeg de gevestigde binnenlandse schuld met fr 18,1 milliard. Drie langlopende leningen werden op de Belgische markt uitgegeven:

1) een 4 1/4 pCt. lening op 20 jaar in juni-juli 1954, waarvan de bruto-opbrengst fr 6,7 milliard bedroeg (fr 5,5 milliard in juli);

2) een 4 1/4 pCt. lening op 20 jaar in oktober-november 1954, waarvan de bruto-opbrengst fr 8,9 milliard beliep;

3) een 4 pCt. lening op 20 jaar in april-mei 1955, die bruto fr 6,6 milliard heeft opgebracht (fr 4,3 milliard in mei).

De gevestigde buitenlandse schuld nam, harerzijds, met fr 3 milliard toe, daar verschillende langlopende

Tabel XIX.

Rechtstreekse Staatsschuld
(in millioenen franken)

Bron: Ministerie van Financiën.

Einde periode	Gevestigde schuld		Vlottende schuld		Totaal
	binnenlandse 1	buitenlandse 2	binnenlandse	buitenlandse	
1953 December	130.564	13.667	118.031	7.110	269.372
1954 Maart	140.614	13.757	114.397	7.144	275.912
Juni	141.026	13.590	117.341	6.203	278.161
September	147.504	14.574	111.992	6.520	280.590
December	155.163	14.765	109.867	6.638	286.433
1955 Maart	153.429	16.144	112.965	7.028	289.566
Juni	159.107	16.616	110.659	6.006	292.388

1 Incl. de Muntsaneringslening.

2 Excl. de schulden tegenover de buitenlandse regeringen van 1914-1918.

leningen in het buitenland werden geplaatst en inzonderheid:

1) een 3 3/4 pCt. lening van fl. 100 miljoen op 30 jaar tijdens het tweede halfjaar van 1954; zij was verdeeld in twee gelijke schijven waarvan de ene ondergebracht werd op de beurs te Amsterdam en de andere bij Nederlandse verzekeringsmaatschappijen;

2) de 4 pCt. schijf van \$ 15 miljoen op 10 jaar van een Amerikaanse lening van \$ 30 miljoen in januari 1955; de andere drie schijven bedroegen elk \$ 5 miljoen en waren respectievelijk op 3, 4 en 5 jaar; ze zijn begrepen in de vlottende buitenlandse schuld;

3) een 4 5/8 pCt. lening van \$ 20 miljoen, die door de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling werd toegestaan en die ter beschikking van België werd gesteld naarmate rechtvaardiging verstrekt wordt voor de sedert 15 december 1954 verrichte uitgaven ter uitvoering van werken welke met de lening mogen gefinancierd worden. De op 30 juni 1955 ontvangen bedragen bereikten fr 159 miljoen;

4) een 3 3/4 pCt. lening van fl. 100 miljoen op 30 jaar in april 1955.

De vlottende binnenlandse schuld liep tussen 30 juni 1954 en 30 juni 1955 met fr 6,7 milliard terug. De twee factoren die het meest tot die vermindering hebben bijgedragen, zijn:

1) het vervallen, op 15 augustus 1954, van fr 4 milliard schatkistcertificaten 1944, 2^e reeks. Fr 875 miljoen werden omgezet in 3 3/4 pCt. schatkistcertificaten op 5 jaar, die speciaal daartoe werden uitgegeven; het saldo echter werd hetzij omgezet in obligaties van de lening uitgegeven in juni-juli 1954, hetzij in geld terugbetaald;

2) de inschrijving door de banken, in november 1954, op fr 1,8 milliard obligaties van de lening op 20 jaar door middel van certificaten op maximum één jaar.

De vlottende buitenlandse schuld benaderde op 30 juni 1955 hetzelfde peil als één jaar voordien.

In het totaal steeg de rechtstreekse Staatsschuld gedurende de beschouwde periode met fr 14,2 milliard.

Anderzijds verliep de tussenkomst van de geldscheppende instellingen in de financiering van de Openbare Schatkist sedert het begin van 1954 als volgt :

1954 1 ^o kwartaal	fr — 3,7 milliard
2 ^o kwartaal	+ 4,2 milliard
3 ^o kwartaal	— 1,5 milliard
4 ^o kwartaal	— 1,3 milliard
1955 1 ^o kwartaal	+ 0,2 milliard
2 ^o kwartaal	— 0,5 milliard

Men merkt op dat de Schatkist haar beroep op het krediet der geldscheppende instellingen tijdens het tweede halfjaar van 1954 gevoelig heeft verminderd. Er dient nochtans aan herinnerd dat sedert een jaar belangrijke overheidsleningen in het buitenland werden geplaatst en dat deze op de geldhoeveelheid een gelijkaardige invloed uitoefenen als een rechtstreeks beroep van de Staat op het bankkrediet.

3. Kredieten van de geldscheppende instellingen aan de bedrijven en particulieren in België.

De hierna volgende tabel XX herneemt, ten behoeve van de lezer, bepaalde bestanddelen van de op blz. 330 gepubliceerde tabel VII. Aan de hand er van kan men zich een overzichtelijke voorstelling maken van de aanvankelijk door de depositobanken en de andere geldscheppende instellingen aan bedrijven en particulieren in België verleende kredieten en kan men nagaan in welke mate hun evolutie de gezamenlijke geldhoeveelheid heeft beïnvloed. De kredieten ter financiering van bedrijven of particulieren in het buitenland zijn elders vervat in het betalingsverkeer met het buitenland.

Om het geheel van die kredietverlening aan te duiden, werd vaak de uitdrukking « bankrisico's » gebruikt. Hoewel de term « bank » hier te beperkt

Tabel XX.

Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten door de geldscheppende instellingen aan bedrijven en particulieren in België toegestaan (in milliarden franken)

Datum	Algemeen totaal	Kredieten bij de geldscheppende instellingen			Kredieten bij niet geldscheppende instellingen	
		totaal	bij de depositobanken	bij de N.B.B.		bij andere instellingen
1953 30 juni	43,6	36,1	26,5	7,4	2,2	7,5
31 december	45,4	38,7	28,0	8,4	2,3	6,7
1954 31 maart	45,1	37,4	28,3	7,3	1,8	7,7
30 juni	46,2	38,2	28,8	7,7	1,7	8,0
30 september	47,0	38,8	29,5	7,2	2,1	8,2
31 december	49,8	41,7	30,5	9,2	2,0	8,1
1955 31 maart	49,6	41,3	33,3	6,5	1,5	8,3
30 juni	50,1	42,9	33,3	8,0	1,6	7,2

is, is het volledig gerechtvaardigd van risico's te spreken. Die benaming wijst er inderdaad op dat naast de kredieten die tot kasuitgaven hebben aanleiding gegeven, bepaalde kredietverleningen tot uiting zijn gekomen in het verlenen van een handtekening welke de verantwoordelijkheid van de uitgevende instelling voor de looptijd van de wissel verbond. Die risico's blijven bestaan zowel voor de aanvankelijk door de bankiers gefinancierde verrichtingen die eventueel tot een herdiscontoverrichting bij het Herdisconterings- of Waarborginstituut of de Nationale Bank van België aanleiding geven als voor de verschillende acceptkredieten die later buiten de geldscheppende instellingen zouden verhandeld worden. De invloed van die kredieten op de geldhoeveelheid verschilt echter fundamenteel naar gelang ze uiteindelijk door geldscheppende instellingen of door de andere gespijsd worden.

Bij de beoordeling van de in tabel XX vermelde kredieten dient niet uit het oog verloren dat daarnaast voor de bedrijven en particulieren nog talrijke andere mogelijkheden bestaan om zich financieringsmiddelen te verschaffen : de verstrekte cijfers weerspiegelen dan ook slechts op onvolledige wijze de gezamenlijke kredietvraag.

Onder dat voorbehoud, geven de gezamenlijke aanvankelijk door de geldscheppende instellingen verleende kredieten een stijgende tendentie te zien; het uitstaande bedrag, maand na maand opgenomen, ligt telkens hoger dan op de overeenstemmende data der voorgaande jaren. De stijgende beweging is echter niet ononderbroken; er moet inderdaad rekening gehouden worden met bepaalde seizoenschommelingen voortvloeiend uit het meer intensief beroep, van november tot maart, van verschillende bedrijven waarvan de activiteit afhangt van de landbouwproductie en met de belangrijke stijgingen der kredieten omstreeks de periodes van de kwartaalvervaldagen en in het bijzonder op het einde van het jaar.

In de loop van het eerste halfjaar van 1954 en van het eerste halfjaar van 1955 steeg het totaal der risico's met fr 3,9 milliard tegen slechts fr 2,6 milliard voor de voorgaande twaalf maanden. Het is de gevoeligste toeneming die sedert verschillende jaren werd waargenomen : ze beperkt zich uitsluitend tot de door de geldscheppende instellingen gedragen kredieten, terwijl de door de markt gedragen kredieten terugliepen. Zij vloeiden bij de vervalddag van einde juni 1955 hoofdzakelijk terug naar de Nationale Bank.

De depositobanken die aan de basis liggen van de verlening van het belangrijkste deel der kredieten aan bedrijven en particulieren blijven verder het grootste gedeelte er van met hun eigen werkmiddelen financieren. In de loop van het derde kwartaal van 1954 ondergingen de kasvoorraden der bedrijven en de bankdeposito's de driedubbele invloed van de vervroegde stortingen der belastingen, van de vereffening der vakantie-uitgaven en van de lening der Schatkist, waardoor een toeneming van de bankkredieten werd veroorzaakt en terzelfder tijd een sterker beroep van de banken op het herdisconto van het Herdiscontering- en Waarborginstituut en van de Nationale Bank van België. Nadien en in het bijzonder bij de vervaldag op het einde van het jaar stegen de kredieten aan de Belgische bedrijven opnieuw; dank zij de wederaanvulling van de deposito's bij de banken konden deze, tot op het einde van de maand maart 1955, zelf een groter bedrag kredieten financieren, wat tot uiting kwam in een belangrijke vermindering van de tussenkomst der herdisconteringsinstellingen. Gedurende het tweede kwartaal van 1955 kwam er wijziging in die toestand: de particuliere banken konden aan de toeneming van de particuliere kredieten slechts het hoofd bieden door hun beroep op het herdisconto gevoelig op te drijven.

In één jaar stegen de bij de geldscheppende instellingen ondergebrachte kredieten met fr 4,7 milliard, terwijl de kredieten der niet geldscheppende instellingen met nagenoeg fr 800 miljoen terugliepen. Deze laatste evolutie blijkt eensdeels te wijten aan een verhoging van de rentevoet op de buitenlandse markten, en in het bijzonder op de markt te Londen, wat aanleiding gaf tot een verschuiving van bepaalde financieringsverrichtingen naar onze markt, en anderdeels aan de tekorten in Belgische franken op de betalingsbalans der Kolonie, wat een inkrimping van de beleggingen der Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi veroorzaakte.

In hun geheel hebben de bewegingen van het uitstaande bedrag der bankkredieten tijdens de beschouwde periode geen fundamentele wijziging aan de monetaire toestand aangebracht. De toeneming van de bankrisico's in de periode van hoogconjunctuur blijkt binnen vrij normale grenzen beperkt te zijn gebleven; ze was in ieder geval minder scherp dan in talrijke andere landen.

4. De markt der Staatsschuld en der andere overheidsleningen.

Reeds het vorig jaar waren, omstreeks de helft van het eerste halfjaar, op de kapitaalmarkt tijdelijke spanningen tot uiting gekomen die, over het algemeen, aan een opeenstapeling van openbare emissies toe te schrijven waren. Desondanks hadden die bewegingen geen ommekeer van de fundamentele neerwaarts gerichte tendenties der rendementen van de overheidsfondsen met zich gebracht.

Dergelijke verschijnselen hebben zich sedertdien duidelijker afgetekend; enerzijds wordt de periode van hoogconjunctuur die wij doormaken normaal weerspiegeld in een verhoging van de vraag naar krediet en in een verkrapping van de obligatiemarkt ten voordele van de aandelenmarkt; anderzijds overtroffen de emissies van de overheid nog het peil der vorige jaren. Rekening houdend met de schatkistcertificaten op 5 jaar, bedroeg aldus het totaal bedrag der door de Staat, de publiekrechtelijke instellingen, de Kolonie en de parastatale instellingen in 1954 op de Belgische markt uitgegeven leningen, fr 38,2 milliard tegen fr 20,9 milliard in 1953 (28). Volledigheidshalve zouden bij deze cijfers nog de plaatsingen over de toonbank vanwege de verschillende parastatale instellingen moeten gevoegd worden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat de markt, van september 1954 af, duidelijke tekenen van loomheid heeft te zien gegeven en het Rentenfonds tot ingrijpen heeft verplicht; de tussenkomsten en de gezamenlijke portefeuille van het Fonds namen gevoelig in omvang toe. De portefeuille was sedert het begin van het jaar door een betrekkelijke stabiliteit gekenmerkt geworden. Op 31 augustus 1954 beliep hij fr 3,5 milliard. Gedurende de laatste vier maanden van het jaar — tijdens dewelke voor fr 12 milliard nieuwe emissies plaats hadden tegen fr 14 milliard in de loop van de eerste acht maanden

Tabel XXI.

Evolutie van de portefeuille van het Rentenfonds (in milliarden franken)

Bron: Rentenfonds. Verslagen over de dienstjaren 1953-1954. (Belgisch Staatsblad van 30 mei 1954 en 14 mei 1955).

Einde maand	Algemeen boekhoudingssaldo	Saldo der terugkoopverrichtingen	Werkelijk saldo
1951 Juni	5,2	—	5,2
1952 Juni	4,4	—	4,4
1953 Juni	2,9	1,0	3,9
September	2,9	1,0	3,9
December	2,5	1,0	3,5
1954 Maart	3,0	1,0	4,0
Juni	2,7	1,0	3,7
September	2,8	1,0	3,8
December	4,0	1,0	5,0

van 1954 — steeg de portefeuille van het Rentenfonds daarentegen met fr 1,5 milliard, om einde december fr 5 milliard te bedragen; dit bedrag was, afgezien van de uitzonderlijke omstandigheden in november 1952, sedert het midden van 1951 niet meer bereikt geworden.

De sterkste drukking werd uitgeoefend in oktober 1954, toen tegelijkertijd de eerste reeks van de 4 1/4 pCt. Staatslening 1954-1974 tot de officiële

(28) Weliswaar overtroffen, hunnerzijds, de terugbetalingen in 1954 die van 1953 (d.i. fr 12,7 milliard tegen fr 3,8 milliard). Het beroep op de kapitaalmarkt, excl. de bewegingen van de portefeuille van het Rentenfonds, bedroeg uiteindelijk fr 25,5 milliard in 1954 tegen fr 17,1 milliard in 1953.

beursnotering werd toegelaten en de tweede reeks van die lening werd uitgegeven.

Behoudens enkele emissies van mindere betekenis voor rekening van diverse instellingen kon de overheid gedurende de volgende maanden afzien van een beroep op de binnenlandse markt. Daar de aankoopstroming opnieuw begon te overwegen, kon het Rentenfonds gedurende het eerste kwartaal van 1955 een gedeelte van zijn bezit aan overheidsfondsen

verkopen tot op het ogenblik waarop, ter gelegenheid van een nieuwe lening van de Schatkist, in april, — 4 pCt. lening op 20 jaar waarop ten belope van fr 6,6 milliard werd ingeschreven — belangrijke arbitrages het Fonds verplichtten terug tussenbeide te komen.

De beschouwde periode werd in haar geheel gekenmerkt door een onregelmatiger evolutie van de rendementen dan tijdens de periode 1953-1954. Alhoewel

Tabel XXII.

Rendement der 4 pCt. vast renderende effecten

Begin der maand	Geïnficeerde schuld en geheel op vaste datum terug te betalen leningen						In annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen					
	Geïnficeerde schuld	Looptijd					Looptijd					Lotenleningen Staat (4 len.)
		1 tot 5 jaar			5 tot 10 jaar		5 tot 10 jaar	10 tot 20 jaar		meer dan 20 jaar		
		Staat (4 len.)	Parastatalen (4 len.)	Steden (2 len.)	Staat (2 len.)	Parastatalen (1 len.)	Steden (4 len.)	Parastatalen (2 len.)	Steden (1 len.)	Parastatalen (2 len.)	Steden (2 len.)	
1954 Januari ...	4,33	3,74	3,29	4,03	4,49	4,46	4,97	4,90	4,90	4,72	4,88	4,58
April	4,32	3,42	3,62	3,94	4,43	4,36	4,94	4,90	4,90	4,70	4,86	4,55
Juli	4,25	3,56	3,25	3,96	4,33	4,24	4,81	4,84	4,90	4,64	4,86	4,48
Oktober	4,22	3,47	3,92	3,77	4,17	4,22	4,30	4,63	4,79	4,49	4,78	4,38
1955 Januari ...	4,20	3,64	4,07	3,91	4,36	4,42	4,32	—	4,69	—	4,50	4,43
April	4,13	3,41	3,89	3,60	4,02	3,94	4,29	—	4,58	—	4,36	4,38
Juli	4,14	3,32	3,98	3,64	4,02	4,09	4,29	—	4,58	—	4,32	4,41
Augustus ..	4,15	3,31	4,02	3,59	4,08	—	4,30	—	4,58	—	4,31	4,44
September ..	4,15	3,46	4,16	3,72	4,10	—	4,37	—	4,56	—	4,33	4,46

de stijgende tendens van de rendementen, die zich tamelijk duidelijk in de andere landen aftekent, in juni 1955 in België nog niet duidelijk tot uiting kwam, vooral voor de Staatsleningen waarop juist de werking van het Fonds gericht is, deden zich van de ene maand tot de andere meer afgetekende schommelingen voor en hebben de rendementen hun fundamenteel sedert verschillende jaren ingezette dalende beweging stopgezet. De koersen van de leningen der parastatale instellingen, der steden en der particuliere bedrijven waren zelfs eerder aan de lage kant.

In verband met de oorsprong van de door het Rentenfonds voor de financiering van zijn verrichtingen ontleende kapitalen, merkt men op dat het Fonds zich, niettegenstaande de gestegen ruimte van

de daggeldmarkt buiten verrekening, verplicht zag bij de geldscheppende instellingen te ontlene: zijn beroep op de Bank steeg van fr 194 miljoen op het einde van juni 1954 tot fr 932 miljoen één jaar later, om nadien fr 1.402 miljoen op het einde van september 1955 te bereiken: die tussenkomsten ten gunste van het Rentenfonds, die zich op een nog beperkt peil handhaven, doch door hun continuïteit verschillen van de afwisselende bewegingen sedert het begin van 1954, beantwoorden aan een toegenomen tegeldemaking van overheidsfondsen. Anderzijds bedroegen de nettoaankopen van effecten der Staatsschuld of van andere nationale overheidsfondsen vanwege de geldscheppende instellingen fr 1,2 milliard tijdens het tweede halfjaar van 1954 en fr 1,5 milliard in het eerste halfjaar van 1955. Voor de gezamenlijke periode beliep het bedrag der uit de tegeldemaking van de schuld voortvloeiende aanvullende liquiditeiten meer dan fr 3,4 milliard.

Tabel XXIII.

Ontleningen door het Rentenfonds

(in millioenen franken)

Einde maand	Daggeld ontleend aan de niet geldscheppende instellingen en kasbons bij die instellingen gediscoteerd	Voorschotten der geldscheppende instellingen
1951 Juni	3.055	1.806
1952 Juni	3.038	799
1953 Juni	1.683	762
December ...	2.119	—
1954 Maart	2.579	—
Juni	1.982	194
September ...	2.306	—
December ...	2.428	1.147
1955 Maart	2.780	90
Juni	2.860	932
September ...	2.587	1.402

5. Algemene aspecten van de monetaire toestand.

Tabel XIII hierboven geeft een overzichtelijk beeld van de oorzaken der bewegingen die zich in de loop van de beschouwde periode hebben voorgedaan.

Van juni 1954 tot juni 1955 steeg het totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten met ongeveer fr 8,2 milliard tegen respectievelijk fr 6,4 en fr 4,5 milliard in de loop van ieder der voorgaande twee jaar. Het stijgingsritme is dus in twee jaar bijna verdubbeld; het blijft niettemin ver beneden datgene dat tijdens de Koreaanse boomperiode werd waargenomen.

De eigenlijke geldhoeveelheid steeg in de loop van de beschouwde periode echter minder snel dan vorig jaar. De behoeften aan betaalmiddelen weerspiegelden zich inderdaad in grotere mate dan vroeger in een toeneming van de omloopsnelheid der kasvoorraden. De bestaande geldmiddelen blijken wel te volstaan om de geldsomloop van de economie te spijzen : inzonderheid de snelle stijging van de termijndeposito's en de algemene stabiliteit — de enkele recente spanningen niet uitgesloten — van de rentenmarkt zijn daar een aanwijzing van. Die stijging van de termijndeposito's, rekeningen-courant en bankboekjes bij de banken vertegenwoordigt het grootste gedeelte van de toeneming van de quasismonetaire liquiditeiten; de tegoeden in buitenlandse geldsoorten van bedrijven en particulieren gaven weinig schommelingen te zien.

Het meest actieve element onder de verschillende factoren van expansie der geldhoeveelheid was zonder twijfel het rechtstreeks beroep van de bedrijven en particulieren op het krediet (kolom 10); het steeg met fr 4,8 milliard. Tegenover dit cijfer moet de vermindering gesteld worden, met fr 800 miljoen, van de aan bedrijven en particulieren in België toegestane kredieten buiten de geldschepende instellingen. Per saldo heeft dus het beroep der bedrijven en particulieren op het krediet slechts ten belope van ongeveer fr 4 milliard tot de uitbreiding van de geldhoeveelheid bijgedragen.

Daarbij kan het indirect beroep op geldmiddelen vanwege de bedrijven en particulieren gevoegd worden. Aldus hebben de parastatale instellingen voor een bedrag van fr 300 miljoen bij de banksector ontleend. Dat bedrag dat uiteindelijk de kredietvraag der bedrijven en particulieren heeft gespijsd, is opgenomen in de kolom 14 van de tabel onder de « specifieke ontleningen der niet geldschepende financiële instellingen ».

Het bedrag der vorderingen ontstaan uit de financiering der verrichtingen van de overheid vanwege de geldschepende instellingen verminderde in de beschouwde periode met nagenoeg fr 700 miljoen. Er mag echter niet uit het oog verloren worden dat de banken en het Rentenfonds een belangrijk bedrag obligaties op de markt hebben aangekocht.

De transacties met het buitenland tenslotte weerspiegelen zich slechts in een relatief geringe stijging van de geldhoeveelheid : het betreft bijna uitsluitend betalingen ten gunste van bedrijven en particulieren. De daaruit voortvloeiende toeneming van de geldhoeveelheid deed zich bovendien slechts voor in de loop van het eerste halfjaar van 1955 toen de handelsbalans een zeer ruim overschot te zien gaf.

Andere factoren van monetaire expansie verdienen eveneens een bondige commentaar. Vooreerst is het gedeelte van de uitstaande overheidsschuld, dat naar de geldschepende instellingen is teruggevloeid en tot geldschepping heeft aanleiding gegeven, in sterke mate toegenomen; in de loop van

de periode van twaalf maanden eindigend in juni 1955 steeg de tegeldemaking van de overheidsschuld met ongeveer fr 3,7 milliard tegen fr 1,2 milliard het voorgaande jaar. Zij veroorzaakte de elders aangestipte spanningen op de rentenmarkt en kwam tot uiting in een ommekeer van de neerwaarts gerichte tendentie der geldrente. Dit verschijnsel van tegeldemaking vloeide in 1954 hoofdzakelijk voort uit de toeneming van de portefeuille van het Rentenfonds. In 1955 steeg de portefeuille van het Fonds nog gedurende het tweede kwartaal, doch de banken kochten voor ongeveer fr 1 milliard obligaties.

Er deed zich eveneens een nieuwe factor voor : de kolom « saldi der niet kortlopende verrichtingen van het Muntfonds, het Gemeentekrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet » geeft een stijging met fr 1,5 milliard te zien; dit wijst er op dat die instellingen in langlopende verrichtingen geld hebben belegd welk ze zich op de geldmarkt hebben verschaft. De toeneming van die saldi deed zich vooral in de loop van de tweede helft van 1954 voor, doch nam in het begin van 1955 in scherpte af.

***

Het onderzoek van tabel XXIV bevestigt de elders ontwikkelde gedachte dat het in verband met de

Tabel XXIV.

Omloopsnelheid der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken en der tegoeden in postrekening.

Globale bedragen van de door middel van die tegoeden uitgevoerde betalingen ¹

Periode (maandgemiddelden)	Omloopsnelheid der :		Globale bedragen van de betalingen uitgevoerd door middel van :	
	dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken	tegoeden in postrekening ²	dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken	tegoeden in postrekening ²
	(1)	(2)	(3)	(4)
1950 2 ^o halfjaar ...	1,58		48,0	
1951 1 ^o halfjaar ...	1,85	3,21 ³	58,3	
2 ^o halfjaar ...	1,82	3,05	60,2	61,3
1952 1 ^o halfjaar ...	1,81	3,09	62,4	63,4
2 ^o halfjaar ...	1,69	2,99	61,2	63,6
1953 1 ^o halfjaar ...	1,68	3,02	60,4	62,4
2 ^o halfjaar ...	1,71	3,00	62,8	64,9
1954 1 ^o halfjaar ...	1,77	3,08	66,1	63,6
3 ^o kwartaal ...	1,81	3,03	67,5	65,9
4 ^o kwartaal ...	1,95	3,20	73,3	68,6
1955 1 ^o kwartaal ...	1,86	3,12	70,5	66,9
2 ^o kwartaal ...	1,95	3,09	76,9	65,5

¹ Ramingen volgens het totaal der debiteringen (incl. de rekeningen van vrcendelingen evenals de debiteringen overeenstemmend met de betalingen aan het buitenland).

² De bruto gegevens werden verbeterd om overschrijvingen van rekening op rekening, die dubbelstellingen uitmaken en voortvloeien uit de inrichting van de Rijkscomptabiliteit, uit te schakelen voor zover deze konden achterhaald worden.

³ Enkel de periode maart-juni.

opwaartse conjunctuur gestegen aantal transacties tot stand gebrachte werd door middel van een zekere toeneming van het gebruik der bestaande geldmiddelen. De gemiddelde omvang der transacties nam gedurende gans het jaar 1954 toe en bereikte een hoogtepunt bij de jaarvervaldag. Gedurende het volgende kwartaal lag de omvang der getelde betalingen minder hoog, doch steeg opnieuw in de loop van het tweede kwartaal van 1955 en overtrof het gemiddelde van einde 1954. De omloopsnelheid van de dadelijk opvraagbare bankdeposito's en in mindere mate die van de tegoeden in postrekening geven een gelijkgerichte verbetering te zien : de gegevens zijn tamelijk betekenisvol; niettemin blijven ze slechts een benaderende waarde behouden en kunnen ze slechts met veel omzichtigheid beoordeeld worden gelet op het feit dat ze namelijk geen rekening houden met de biljetten die 58 pCt. van de totale geldhoeveelheid vertegenwoordigen.

*
**

Van 30 juni 1954 tot 30 juni 1955 stegen de quasi-monetaire liquiditeiten der bedrijven en particulieren, d.i. de termijndeposito's en de inlagen bij de Spaarkas, van fr 68,1 tot fr 74,1 milliard; gedu-

rende dezelfde periode nam de geldhoeveelheid in handen van dezelfde houders van fr 174,2 tot fr 180,3 milliard toe.

De quasi-monetaire liquiditeiten stegen in verhouding veel sneller dan de geldhoeveelheid : hun aandeel in het totaal der hier getelde bedragen beliep 29,1 pCt. tegen 28,1 pCt. op het einde van juni 1954 en 24,2 pCt. op het einde van juni 1950.

Die evolutie is niet gelijkmatig in de tijd verspreid; de sterkste stijging deed zich, voor de quasi-monetaire liquiditeiten, gedurende het tweede halfjaar van 1954 voor, terwijl de eigenlijke geldhoeveelheid bijzonder in de loop van het eerste halfjaar van 1955 toenam.

De evolutie verschilt eveneens volgens de waargenomen instellingen : de inlagen bij de Spaarkas stegen in de loop van de eerste helft van 1955 slechts met minder dan 1 pCt., terwijl de termijndeposito's en de deposito's in buitenlandse geldsoorten bij de banken een tamelijk sterke toeneming te zien gaven. Er blijkt zich een zekere wijziging in de belegging van het spaargeld te hebben voorgedaan, die meer verband houdt met voorbijgaande politieke beweegredenen dan met een technische beleggingswijziging.

Tabel XXV.

**Bewegingen van de geldhoeveelheid en van het quasi-geld¹
van de bedrijven en particulieren**
(Absolute cijfers in milliarden franken)

	1950	1951		1952		1953		1954		1955
	2 ^e halfj.	1 ^e halfj.	2 ^e halfj.	1 ^e halfj.	2 ^e halfj.	1 ^e halfj.	2 ^e halfj.	1 ^e halfj.	2 ^e halfj.	1 ^e halfj.
Geldhoeveelheid aangehouden door de bedrijven en particulieren										
Absolute cijfers	+ 1,8	+ 0,9	+ 10,6	+ 3,7	+ 2,3	+ 1,8	+ 4,3	+ 1,0	+ 2,0	+ 4,1
in pCt. ²	+ 1,2	+ 0,5	+ 7,2	+ 2,3	+ 1,3	+ 1,1	+ 2,5	+ 0,6	+ 1,1	+ 2,4
Termijndeposito's, deposito's in buitenlandse geldsoorten en speciale rekeningen van de Belgische uitvoerders										
Absolute cijfers	+ 0,2	- 1,1	+ 2,6	+ 2,7	+ 0,4	+ 0,8	+ 1,1	- 0,8	+ 2,0	+ 0,9
in pCt. ²	+ 1,3	- 7,1	+ 16,8	+ 17,3	+ 2,1	+ 3,9	+ 4,7	- 3,7	+ 9,5	+ 4,1
Particuliere tegoeden bij de Spaarkas :										
Absolute cijfers	+ 0,8	+ 0,2	+ 1,9	+ 2,3	+ 3,6	+ 1,9	+ 2,9	+ 1,3	+ 2,7	+ 0,4
in pCt. ²	+ 2,5	+ 0,6	+ 5,8	+ 6,8	+ 9,9	+ 4,9	+ 6,9	+ 3,0	+ 5,7	+ 0,8
	— ³		+ 3,0 ³		+ 7,2 ³		+ 4,0 ³		+ 2,8 ³	

¹ Termijndeposito's van de ingezetenen en tegoeden in speciale rekening van de uitvoerders E.B.U.; particuliere spaarinlagen bij de Algemene Spaarkas.
² Wijziging van elke periode uitgedrukt in pCt. van het gemiddelde bedrag der voorgaande periode.
³ Na uitschakeling van de vermeerdering voortvloeiend uit de kapitalisatie van de interesten.

6. Enkele bijzondere aspecten van de geld- en kapitaalmarkt.

De depositobanken.

De depositobanken zagen gedurende de beschouwde periode hun werkmiddelen nog toenemen. De aangroei der eigen middelen, met ongeveer fr 500 miljoen, vloeit hoofdzakelijk voort uit de reservering van niet uitgekeerde winsten. Anderzijds

stegen de vreemde middelen in één jaar van fr 96,7 tot fr 105,1 milliard.

De totale omvang der deposito's, die einde juni 1954 fr 69,9 milliard bedroeg, beliep einde juni 1955 fr 75,6 milliard; die toeneming met fr 5,7 milliard overtreft dus de stijging met fr 4,5 milliard van het jaar voordien. Belangwekkend is de vaststelling dat vooral de termijndeposito's van de banken aangroeiden; ze stegen van fr 8,3 tot fr 11 milliard. De

aanwas van de dadelijk opvraagbare deposito's en deposito's op hoogstens 30 dagen bedraagt dus 32 pCt. Bovendien omvat de post « dadelijk opvraagbare deposito's en deposito's op hoogstens 30 dagen » de bankboekjes op vijftien dagen, die tamelijk snel toenamen : het zijn in feite termijn-deposito's. Het accent blijkt dus te vallen op de ontwikkeling van de meest stabiele werkmiddelen;

die toestand wordt ook weerspiegeld in de emissie van obligaties en kasbons; het uitstaande bedrag hiervan, dat op 30 juni 1955 fr 3,4 milliard beliep, steeg in één jaar opnieuw met 36 pCt. Het door een grotere stabiliteit van de werkmiddelen klaarblijkelijk geboden voordeel blijkt echter slechts ten koste van een verhoging der kostprijzen verworven te zijn.

Tabel XXVI.

Bestanddelen van de staat der depositobanken

(in milliarden franken)

Data	Passiva					Activa							Bij de N.B.B., heb H.W.I. en de andere parastatale instellingen gediscoteerde wissels
	Daggeldleningen, bankiers, moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatschappijen	Dadelijk opvraagbare en termijn-deposito's	Obligaties en kasbons	Andero verplichtingen	Niet opvraagbaar	Kas N.B.B. Post-rekening	Daggeldleningen, bankiers, moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatschappijen	Portefeuille overheidsfondsen	Portefeuille Belgische overheidsfondsen	Handelsportefeuille	Divorse debiteuren, prolongaties en voorschotten op effecten	Andere activa	
31 maart 1954	10,1	67,8	2,2	16,2	6,2	3,9	5,2	31,9	13,3	13,3	17,3	17,6	7,0
30 juni 1954	8,5	69,9	2,5	15,9	6,5	2,5	6,4	31,7	15,7	11,9	17,8	17,3	7,7
30 september 1954 .	7,9	69,8	2,7	15,4	6,6	2,6	5,8	30,7	17,2	11,7	18,0	16,4	7,8
31 december 1954 .	8,2	72,3	2,9	15,0	6,7	5,0	6,1	27,3	19,0	11,7	18,5	17,5	9,2
31 maart 1955	10,1	75,3	3,2	15,7	6,7	3,9	6,5	30,4	19,1	14,5	18,5	18,1	6,0
30 juni 1955	9,4	75,6	3,4	16,6	7,0	3,0	6,9	30,8	19,5	13,1	20,4	18,3	7,4
31 juli 1955	9,3	73,6	3,4	16,2	7,0	2,7	7,2	30,3	19,3	11,2	20,6	18,2	9,3
31 augustus 1955 ...	9,0	74,0	3,5	15,7	7,0	2,7	6,4	30,2	19,3	12,3	20,6	17,7	7,3

De expansie der dadelijk opvraagbare deposito's is aan verschillende factoren toe te schrijven : fundamenteel geven ze een streng met de geldhoeveelheid gelijkgerichte stijging te zien; uitzondering dient gemaakt voor enkele seizoenverschuivingen ten gunste van het chartaal geld, inzonderheid op het ogenblik der vakantieperiode.

De toeneming der deposito's werd eveneens in de hand gewerkt door de afschaffing, in april 1954, van de inhoudingen op de uitvoer naar de lidstaten van de Europese Betalingsunie en de terugbetaling aan de uitvoerders van de vervallen geblokkeerde bedragen; door die beslissingen werden geldmiddelen in omloop gebracht die gedeeltelijk de deposito's hebben doen aanzwellen.

De algemene expansiebeweging werd trouwens herhaaldelijk onderbroken door verschillende toevallige factoren : er dient eerder gesteund op de maandstaten der banken dan op de hierna vermelde kwartaaltabel om nauwkeurig de oorzaak van die plotse veranderingen na te gaan.

Tijdens de maand juli deed zich, zoals ieder jaar, de normale contractiebeweging voor in verband met de vereffening van de vakantie-uitgaven en met de vervroegde stortingen der bedrijfsbelasting. Die beweging kwam in 1954 enigszins scherper tot uiting wegens een gelijktijdige emissie gedurende die

maand van een schatkistlening van fr 6,7 milliard. De deposito's stegen nadien regelmatig met, in november 1954 en in april 1955, twee onderbrekingen overeenstemmend met de plaatsing van nieuwe Staatsleningen.

Naast de verbetering van de werkmiddelen der banken ondergingen de debetposten enkele wijzigingen, waarvan de belangrijkste hierna worden in herinnering gebracht.

In april 1954, toen er een einde werd gemaakt aan de inhoudingen op de opbrengst van de E.B.U.-uitvoer, aanvaardden de banken, naarmate de geblokkeerde bedragen vervielen, in te schrijven op schatkistcertificaten, « E.B.U.-certificaten » genaamd, met resp. 6, 12, 18 en 24 maanden looptijd; zij werden in de banktegoeden opgenomen onder de overheidsfondsen.

De eerste twee types van die certificaten mochten aanvankelijk, ten belope van 60 pCt., opgenomen worden in de verplichte dekking, terwijl de certificaten op 18 en 24 maanden en de overige 40 pCt. der certificaten op 6 en op 12 maanden eenvoudig bij de schatkistcertificaten in portefeuille gevoegd werden. Van 15 september 1954 af mochten al de E.B.U.-certificaten opgenomen worden in de bijzondere dekking van de deposito's op meer dan

30 dagen en zelfs, sedert 1 november 1955, in de globale dekkingscoëfficiënten. Naarmate die E.B.U.-certificaten vervielen, werden ze, naar gelang van hun aanvankelijke bestemming, vervangen door bankcertificaten van het gewone type of door op de markt ingekochte overheidseffecten.

Een tweede maatregel met betrekking tot de dekking van de passiva op meer dan 30 dagen werd in twee fasen getroffen. De banken met grote circulatie, die in de dekking van hun passiva op meer dan 30 dagen slechts ten belope van 32,5 pCt. de obligaties op lange termijn mochten opnemen, werden op 15 september gemachtigd dergelijke tegoeden ten belope van 42,5 pCt. van die passiva op te nemen en op 25 oktober 1954 ten belope van 55 pCt.

Die dubbele verrichting is een der redenen van de geleidelijke aangroei van de portefeuille Belgische overheidsfondsen der banken, die van fr 15,7 milliard op het einde van juni 1954 toenam tot fr 19,5 milliard één jaar later. Het bedrag herdisconteerbare of mobiliseerbare schatkistcertificaten verminderde daarentegen gedurende dezelfde periode met nagenoeg fr 900 millioen; de totale toeneming van het aandeel der banken in de financiering van de overheidssector werd daardoor op fr 2,9 milliard gebracht.

Die verschillende maatregelen zijn van opmerkelijke betekenis. Zij laten de verhoging toe van de rentabiliteit der banken en beantwoorden aldus

gedeeltelijk aan de herhaaldelijk tegen de modaliteiten van de dekkingsverplichtingen uitgebrachte opwerpingen. Zij brachten de banken er toe, ter verzekering van hun dekking, in grotere mate beroep te doen op de rentenmarkt; dit kan, wat de vraag betreft, een belangwekkende nieuwe factor voor het verdere beloop van de markt betekenen.

De kredieten aan bedrijven en particulieren gaven de seizoenexpansie van het einde van het jaar te zien. De behoeften der bedrijven namen nadien gevoelig toe wegens de sterke conjuncturele activiteit in 1955. Het jaarlijks expansieritme bedroeg einde juni 1955 10 pCt. voor de handelswissels en 15 pCt. voor de kaskredieten (diverse debiteuren, prolongaties en voorschotten op effecten). Die expansie mag in verband gebracht worden met de toeneming van de industriële produktie en van de buitenlandse handel. De stijging van het volume niet herdisconteerbare wissels, getrokken ter financiering van afbetalingsverrichtingen, en de toeneming van de omvang der beurstransacties en -noteringen zijn de andere factoren van expansie der kredieten aan bedrijven en particulieren, die in totaal gedurende één jaar met fr 4,3 milliard aangroeyden.

Het uitstaande bedrag bankaccepten bereikte tijdens de beschouwde periode eveneens hogere bedragen dan één jaar terug : dit is zowel toe te schrijven aan de ontwikkeling van onze buitenlandse handel als aan de toenemende voorkeur voor het accept als financieringswijze van de uitvoer.

Tabel XXVII.

Uitstaande bedrag accepten

(in milliarden franken)

Einde maand	Bankaccepten						Door de N.B.B. geïseerde handelsaccepten
	Algemeen totaal	In buitenlandse geldsoorten	In Belgische franken waarvan :	door de N.B.B. geïseerde		niet geïseerde	
				invoeraccepten	uitvoeraccepten		
1954 Maart	8,3	0,8	7,5	5,1	1,5	0,9	1,1
Juni	8,4	0,8	7,6	5,1	1,6	0,9	1,2
September	8,4	0,6	7,8	5,1	1,6	1,1	1,2
December	8,9	1,0	7,9	5,0	1,8	1,1	0,9
1955 Maart	9,1	0,9	8,2	5,3	1,9	1,0	1,0
Juni	9,1	0,6	8,5	5,3	1,9	1,3	1,0
September	8,7	0,4	8,3	4,9	2,2	1,2	1,0

De omvang der bankaccepten in buitenlandse geldsoorten en in Belgische franken steeg in één jaar met meer dan fr 700 millioen : achter die gezamenlijke beweging schuilt echter een inkrimping van de accepten in buitenlandse geldsoorten, die blijkbaar te wijten is aan de verhoging van de rentevoet op de buitenlandse markten.

De geïseerde invoeraccepten bedragen ongeveer fr 5 milliard. Tegenover dit tamelijk stabiel bedrag werd een voortdurende stijging waargenomen van de geïseerde uitvoeraccepten.

Daar de geïseerde handelsaccepten eveneens voor het grootste gedeelte uitvoer financieren, beliep uiteindelijk het totaal der geïseerde bank- en handelsaccepten die een uitvoer vertegenwoordigen, op einde

juni 1955, fr 2,9 milliard, d.i. 35 pCt. van het totale uitstaande bedrag geïseerde accepten.

Het Herdiscontering- en Waarborginstituut.

Aangezien de banken gedurende de maand juli 1954 hadden af te rekenen met belangrijke terugtrekkingen van deposito's, gepaard gaande met een tamelijk uitgesproken aanwending der toegestane kredieten, zag het Herdiscontering- en Waarborginstituut zich genoodzaakt gedurende het derde kwartaal van 1954 in toegenomen mate accepten te mobiliseren. Tegelijkertijd werd het door de inkrimping van de daggeldmarkt verplicht een belangrijk gedeelte van zijn portefeuille te herdisconteren bij de Nationale Bank, die in laatste instantie op

duidelijke wijze de weerslag ondergaat van de golfbewegingen van vraag en aanbod op de geldmarkt. Bij de vervaldag van juli bedroeg het herdisconto van het Herdiscontering- en Waarborginstituut bij de Nationale Bank fr 3,9 milliard; het beschikte slechts over fr 1,8 milliard daggeld tegenover een gemiddelde van fr 3,5 milliard in de loop van het eerste kwartaal van 1954.

In de loop van het laatste kwartaal van 1954 ontspande de toestand in weerwil van de Staatslening en van een emissie van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen. Nadien moest het Instituut slechts bij de kwartaalvervaldagen op uitgesproken wijze een beroep doen op de Nationale Bank. De grote geldruimte tijdens het eerste kwartaal van 1955 stelde de banken en het Instituut in staat met eigen middelen een hoog percentage van hun discontokredieten te spijzen.

Van het tweede kwartaal van 1955 af gaf de toename der behoeften opnieuw aanleiding tot een beroep vanwege het Herdiscontering- en Waarborginstituut op de Nationale Bank. Uiteindelijk lag het beroep van het H.W.I. op de Nationale Bank einde juni 1955 enigszins hoger dan een jaar vroeger, d.i. op fr 3,4 milliard tegen fr 2,2 milliard.

In de loop van de beschouwde periode is het Herdiscontering- en Waarborginstituut overgegaan tot een vereenvoudiging van zijn tarieven. Sedert 14 september 1954 schommelen de percentages nog slechts in functie van de looptijd van het papier; behoudens voor de wissels die een uitvoer naar de dollarzone vertegenwoordigen en die verder van een gunsttarief genieten, zijn ze bij de invoer en de uitvoer gelijk.

Op 4 augustus 1955 werd, gelijklopend met de verhoging van de discontovoet der Nationale Bank, het rentetarief van het Instituut met 1/4 pCt. verhoogd.

De Nationale Bank.

De gelijkgerichte schommelingen van de handelsportefeuille en van de voorschotten op overheidsfondsen der Nationale Bank zijn de resultante van verschillende factoren: enerzijds, de kwartaalvervaldagen die samenvallen met de afsluiting van het dienstjaar in talrijke industriële, handels- en bankinstellingen en tegelijkertijd een tijdelijke aangroei van de behoeften aan liquiditeiten en een inkrimping van het aanbod van daggeld veroorzaken. Zij doen het bedrag der bij de Nationale Bank gediscoteerde wissels aanzwellen hetzij rechtstreeks, hetzij langs de particuliere banken en het H.W.I.; anderzijds, de toevallige schommelingen van het bedrag door het H.W.I. afgestane wissels, die de spanning of de ruimte op de geldmarkt weerspiegelen. Het is uit hoofde van haar hoedanigheid van geldschietster in laatste instantie dat de Bank de plotse veranderingen en schommelingen ondergaat.

De vervaldag van juni 1954 werd gekenmerkt door een normale stijging van de portefeuille waarvan

het bedrag fr 7,6 milliard bedroeg. Einde juli hadden de veralgemeende spanning en het beroep van het H.W.I. dit bedrag tot fr 10,3 milliard doen toenemen; een dergelijk bedrag werd sedert de maand juli 1951 niet meer bereikt. Het daalde van dat maximum tot fr 6,2 milliard in oktober en liep zelfs, in weerwil van de stijgende bewegingen bij de vervaldagen van december en maart, terug tot fr 6 milliard in april 1955, niettegenstaande de sterke kredietvraag vanwege de particuliere sector.

Tabel XXVIII.

Nationale Bank

Handelskrediet

(in milliarden franken)

Einde periode	Handelsportefeuille	Voorschotten op overheidsfondsen	Mobilisatie bijzondere E.B.U.-rekeningen der banken
1954 Mei	7,1	0,8	0,1
Juni	7,6	0,8	0,2
Juli	10,3	1,2	0,1
Augustus	8,6	1,0	—
September	7,6	0,9	—
Oktober	6,2	0,6	—
November	7,3	0,8	—
December	9,5	0,3	—
1955 Januari	6,7	0,7	—
Februari	6,4	0,5	—
Maart	7,1	0,8	—
April	6,0	0,2	—
Mei	7,3	0,6	—
Juni	8,3	1,0	—

Dank zij de grote liquiditeit van de geldmarkt konden de banken zelf in veel ruimere mate een procent van hun discontokredieten dragen. Een zo gering beroep op het herdisconto in vergelijking met de gezamenlijke kredieten had men sedert begin november 1952 niet meer gekend.

Tijdens het tweede kwartaal van 1955 daarentegen steeg het werkelijk door de banken gedragen krediet aan het bedrijfsleven niet verder meer en de toegenomen behoeften verplichtten er toe naar het disconto terug te grijpen: einde juni 1955 bezat de Nationale Bank opnieuw een portefeuille van fr 8,3 milliard, d.i. fr 600 miljoen meer dan één jaar vroeger.

De door de Nationale Bank toegepaste discontovoeten werden op 4 augustus 1955 gewijzigd. De discontovoet voor de bij een bank gedomicilieerde geaccepteerde wissels, voor de warranten en de geviseerde accepten werd opgevoerd tot 3 pCt. tegenover 2,75 pCt. voordien; voor de promessen werd de discontovoet eveneens met 0,25 pCt. verhoogd tot 4,75 pCt. Wat de niet geaccepteerde wissels betreft, werd een nieuw onderscheid gemaakt tussen de bij een bank gedomicilieerde wissels die 4,50 pCt. betalen en de andere, die 4,75 betalen. De rentevoeten voor de leningen en de voorschotten op overheidsfondsen en schatkistcertificaten werden eenvormig

op 2 3/16 pCt. vastgesteld, met uitzondering van de certificaten op meer dan 12 maanden, de certificaten op 2 en op 3 jaar en andere overheidsfondsen, die 4 3/4 pCt. betalen.

De daggeldmarkten.

De daggeldleningen weerspiegelen slechts onvolledig de geldruimte of de -krapte van de economie : inderdaad, de min of meer uitgesproken tussen-

komsten van sommige instellingen, zoals het Gemeentekrediet of de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid, worden slechts vereist wegens de wijzigingen van hun thesauriemiddelen. Alhoewel de fundamentele bewegingen aldus gedeeltelijk versmolten zijn met min of meer onregelmatige bewegingen, is het toch belangwekkend te trachten de oorzaken van bepaalde schommelingen naar voren te brengen en te beoordelen.

Tabel XXIX.

Leningen en ontleningen van daggeld

Daggemiddelden

(in miljoenen franken)

Periode	Leningen				Ontleningen		
	In verrekening			Buiten verrekening	In verrekening	Buiten verrekening	
	Particuliere banken	Andere	Totaal			Rentenfonds	Andere
1950 2 ^e halfjaar	2.261	188	2.449	1.576	2.408	1.596	21
1951	2.479	327	2.806	2.578	2.788	2.561	35
1952	2.652	500	3.152	2.645	3.115	2.534	148
1953	2.378	649	3.072	2.319	2.996	2.153	242
1954 1 ^e kwartaal	2.528	754	3.282	2.522	3.276	2.061	467
2 ^e kwartaal	2.335	470	2.805	2.351	2.792	2.175	189
3 ^e kwartaal	2.088	240	2.328	2.309	2.328	1.879	430
4 ^e kwartaal	2.370	228	2.598	3.155	2.535	3.072	146
1955 1 ^e kwartaal	2.279	361	2.640	2.920	2.640	2.576	344
2 ^e kwartaal	2.291	321	2.612	2.989	2.612	2.938	51
3 ^e kwartaal	2.277	383	2.660	3.206	2.660	3.114	92

De tussenkomst van de depositobanken als geldschieters in verrekening bleef gedurende gans de beschouwde periode overwegend. Tegenover hun doorgaans tamelijk stabiel aanbod kon het meer wisselvallig optreden der andere instellingen de gezamenlijke omvang der leningen niet in belangrijke mate beïnvloeden. De spanning op de geldmarkt tijdens het derde kwartaal van 1954, die elders werd aangestipt, weerspiegelde zich op de daggeldmarkt. Het wekelijks gemiddelde van de leningen der depositobanken liep terug tot fr 1,9 milliard per dag; het Herdiscontering- en Waarborginstituut, belangrijkste afnemer op de markt in verrekening, zag er zich toe verplicht op dat ogenblik zijn herdisconto bij de Nationale Bank in sterke mate op te voeren. De verstrekte cijfers der leningen en ontleningen in verrekening zijn volkomen in evenwicht — wat niet het geval is in periodes van grotere liquiditeit; dit evenwicht wijst er op dat het Herdiscontering- en Waarborginstituut voor zijn eigen behoeften als afnemer is opgetreden van al de aangeboden geldmiddelen zonder er een gedeelte van door te geven aan niet verrekenende instellingen.

De markt buiten verrekening werd in de loop van het derde kwartaal van 1954 eveneens gekenmerkt door een zekere spanning die het optreden beïnvloedde van de belangrijkste ontleners, nl. het Rentenfonds, waarvan de ontleningen tot beneden fr 2 milliard terugvielen.

In de loop van het vierde kwartaal van 1954 en later in 1955 waren de daggeldmarkten tamelijk ruim en had een groter aantal transacties plaats.

Die toestand weerspiegelt de algemene geldruimte van de geldmarkt, die slechts een noemenswaardige verkrapping kende op het ogenblik van de emissie van de schatkistlening in april 1955.

Het hogere peil van de verstrekte leningen buiten verrekening houdt verband met bepaalde structurele wijzigingen : nieuwe geldschieters zijn opgetreden, inzonderheid de Nationale Kas voor Pensioenen en Overleving in augustus 1954 en de Rijkskas voor Jaarlijks Verlof in mei 1955. Onlangs nog, zijn het Gemeentekrediet, het Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel en andere instellingen als aanbidders buiten verrekening opgetreden.

De toeneming der uit die nieuwe tussenkomsten voortvloeiende liquiditeiten blijkt beperkt te zijn tot de markt buiten verrekening en wordt trouwens goedge maakt door een gelijkgerichte vermindering van de onder andere vormen aangehouden liquiditeiten.

De rentevoet van 1,25 pCt. voor de daggeldleningen werd op 4 augustus 1955 op beide markten gewijzigd : hij werd tot 1,50 pCt. verhoogd. Het is de eerste wijziging op de markt in verrekening sedert 28 oktober 1949.

De markt der aandelen en obligaties van vennootschappen.

Daar de algemene economische evolutie blijk gaf van een duidelijk conjunctuurherstel zowel in de Verenigde Staten als in Europa, volgde op de loomheid, die in 1952 en 1953 op de buitenlandse markten de bovenhand had, een krachtige expansie. De herleving was bijzonder opmerkelijk in de loop van het derde kwartaal van 1954, toen de verbetering zich uitstreckte tot de basisindustrieën.

Te Brussel werd de aandelenmarkt medegesleept door het herstel op de andere plaatsen : het publiek begon opnieuw belang te stellen in de beleggingen in aandelen. Op het einde van september deed zich een reactie voor wat de elektriciteits trusts en de gas- en elektriciteitsbedrijven betreft. De stijgende beweging hernam echter nadien, met een lichte teruggang in mei 1955, wellicht onder invloed van de plotselinge daling op de beurs te Parijs. Talrijke bedrijven namen de verruiming van de markt te baat om tot nieuwe emissies over te gaan.

De gemiddelde omvang der per zitting verhandelde kapitalen steeg van fr 66 miljoen in 1953 tot fr 109 miljoen in 1954. Voor het eerste halfjaar van 1955 beliep hij fr 149 miljoen. Het halfmaandelijke indexcijfer van de contante aandelennoteringen steeg van 276 in juni 1954 tot 356 één jaar later (basis 1936-1938 = 100); die voortdurende stijging werd slechts onderbroken door een teruggang in oktober 1954 en in mei 1955.

De hausse was natuurlijk niet in elke bedrijfssector even sterk : voor de koloniale en de koperwaarden bleek er vanwege het publiek veel belangstelling te zijn. De effecten van de papierfabrieken en de glasnijverheid werden gunstig beïnvloed door de herleving van die bedrijfssectoren en aangezien het hier om tamelijk enge markten gaat, was de reactie in opwaartse zin betrekkelijk sterk.

Er deed zich een nieuwe factor voor die een einde heeft gemaakt aan de evolutie der voorgaande jaren : de steenkolenmijnen hebben aan de algemene hausse deelgenomen. De textielwaarden kenden daarentegen een uitzonderlijk ongunstige evolutie : die teruggang is des te opmerkelijker daar hij een voortzetting is van de inzinking der vorige jaren : de economische voorwaarden waaronder die sector te lijden heeft, zijn oorzaak van die afkerigheid. De geboekte resultaten doen, in weerwil van de koersdaling, een zeer laag gemiddeld rendement uitschijnen.

De evolutie van de omvang der verrichtingen en van het indexcijfer der noteringen op de termijnmarkten gaf een gelijkaardig beeld te zien als dat op de contantmarkten. Van juni 1954 tot juni 1955 steeg het algemeen indexcijfer van de termijnmarkt met 29,4 pCt. tegen 28,9 pCt. op de contantmarkt.

De markt der obligaties van handels- en nijverheidsvennootschappen is nog verder ingekrompen; de gemiddelde omvang van de per zitting verhandelde kapitalen daalde van juni 1954 tot juni 1955 tot fr 505.000 tegen fr 523.000 één jaar tevoren. Zoals in een der laatste verslagen van de Bankcommissie werd aangehaald, vloeit de engheid van deze markt voort uit het feit dat de obligatieleningen der vennootschappen practisch niet meer het voorwerp uitmaken van openbare emissies.

Volgens de huidige beschikbare cijfers bereikten de netto emissies der Belgische en Kongolese vennootschappen fr 3.140 miljoen in de loop van het tweede halfjaar van 1954 en fr 2.184 miljoen (29) tijdens het eerste halfjaar van 1955. Gedurende dezelfde periode bereikte het netto bedrag der overheidsleningen en der leningen van openbare instellingen, excl. de doorlopende emissies, resp. fr 16 en fr 9 milliard.

(29) Voorlopig cijfer.

Tabel XXX.

Indexcijfers van de aandelen op de beurzen te Brussel en te Antwerpen
Contantmarkt

(Basis : 1936-1938 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	3 juli 1950	2 juli 1951	1 juli 1952	1 juli 1953	1 juli 1954	1 oktober 1954	4 januari 1955	1 april 1955	1 juli 1955
Verzekeringsmaatschappijen, banken, beleggingsmaatschappijen	152	170	207	252	298	325	356	366	391
Immobilien- en hypotheekmaatschappijen, hotelbedrijven	112	98	115	118	145	155	153	154	155
Tram- en elektriciteits trusts	81	81	92	107	145	160	158	178	186
Gas- en elektriciteitsbedrijven	149	163	188	194	243	247	245	258	257
Metaalnijverheid	160	184	201	192	208	217	241	247	244
Zink- en loodbedrijven, mijnen	146	206	280	247	317	378	437	503	505
Scheikundige nijverheid	143	155	175	163	204	214	228	231	231
Steenkolenmijnen en cokesovens	161	210	228	224	208	216	244	244	257
Glasfabrieken	138	120	67	86	193	146	173	176	174
Bouwnijverheid	196	183	186	205	254	279	285	303	302
Textiel- en zijdenijverheid	204	209	174	152	149	155	172	161	141
Koloniale ondernemingen	299	394	466	469	582	629	709	763	840

DE BEGROTING VOOR 1956

De Algemene Toelichting bij de Begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor het dienstjaar 1956 werd onlangs gepubliceerd. Onderhavige bijdrage geeft beknopt de essentiële punten uit dit belangrijk document weer zowel wat de voorziene uitgaven en ontvangsten voor het volgend dienstjaar betreft als wat de begrotingstoestand van 1955 op grond van de officiële resultaten en wijzigingen aangaat.

DE BEGROTING VOOR 1955

Alvorens de omstandige toelichting van de algemene begroting voor het dienstjaar 1956 aan te vangen, dient de evolutie van de begroting voor het dienstjaar 1955 nagegaan, rekening gehouden, wat de ontvangsten betreft, met de resultaten op 31 juli 1955 en, wat de uitgaven betreft, met de amendementen aan de oorspronkelijke begrotingsontwerpen, de speciale wetten en het enig bijblad voor dit dienstjaar.

Gewone begroting.

De aanvankelijke Rijksmiddelenbegroting voor het dienstjaar 1954 raamde de gewone ontvangsten op fr 80.618 miljoen. De nieuwe ramingen die op grond van de werkelijke op 31 juli 1955 geboekte ontvangsten werden doorgevoerd, stellen een meerwaarde van fr 1.617 miljoen in het vooruitzicht. Ingevolge amendementen en aanpassingen stegen de gewone uitgaven voor het dienstjaar 1955 en de vereffening van vorderingen van vroegere dienstjaren eveneens met fr 3.977 miljoen. De herziene gewone begroting voor 1955 zou uiteindelijk fr 84.557 miljoen bedragen wat de uitgaven (1) en fr 82.235 miljoen wat de ontvangsten betreft; ze zou aldus een tekort van fr 2.322 miljoen te zien geven. Bij die vooruitzichten dient natuurlijk rekening gehouden met de begrotingskredieten die normaal op het einde van het dienstjaar vervallen: voor 1954 bijvoorbeeld is een bedrag van fr 1,8 milliard aan kredieten verval- len. Bovendien wordt krachtens de wet van 15 mei 1946 op de Rijkscomptabiliteit het gedeelte der vastleggingen ten laste van de begroting van het dienstjaar en niet aangewend bij het afsluiten van dit laatste naar de volgende dienstjaren overgedragen.

Buitengewone begroting.

Oorspronkelijk vastgesteld op fr 18.399 miljoen heeft de buitengewone begroting van 1955, eveneens

(1) Incl. de fr 1.545 miljoen kredieten voor vroegere dienstjaren.

door middel van amendementen, nieuwe kredieten en aanpassingen, diverse wijzigingen ondergaan.

Algemene begroting.

Onderstaand schema geeft, rekening houdend met hetgeen voorafgaat, de beknopte evolutie weer van de algemene begroting voor het dienstjaar 1955.

	Begrotingen	
	gewone	buitengewone
	(in miljoenen franken)	
<i>Uitgaven :</i>		
Oorspronkelijke kredieten	80.590	18.399
Amendementen ...	189	70
Speciale wetten	906	36
	81.685	18.505
Bijkredieten lopende dienstjaar :		
Vermeerderingen .	3.302 ¹	1.004
Verminderingsen .	1.976 ¹	1.749
	+ 1.326	— 745
Totaal der kredieten voor het dienstjaar	83.011	17.760
Kredieten voor vroegere dienstjaren .		
Speciale wetten ...	802	—
Bijblad	744	39
	+ 1.546	+ 39
Algemeen totaal ...	84.557	17.799
<i>Ontvangsten :</i>		
Begrotingsramingen .	80.618	1.112
Verbeteringen op grond van de ontvangsten op 31-7-1955	+ 1.616	—
Totaal ontvangsten .	82.235	1.112
<i>Algemene Begroting :</i>		
uiteindelijk tekort .	2.322	16.687
	19.009	

DE BEGROTING DER GEWONE UITGAVEN VOOR 1956

De gewone begroting voor 1956 is in evenwicht op een peil van fr 84 milliard.

De ontvangsten worden begroot op fr 84.034 miljoen en de uitgaven op fr 83.983 miljoen.

(1) Die bewegingen wegen gedeeltelijk tegen elkaar op aangezien de globale kredieten later vervangen werden door specifieke kredieten. Dit is het geval voor de kredieten bestemd ter betaling van de interesten op de in 1954 en 1955 ontleende kapitalen (fr 440 miljoen) en voor de provisies met het oog op de hervorming der pensioenen (fr 450 miljoen). Die wijziging der inschrijvingen vertegenwoordigt derhalve ten belope van fr 900 miljoen geen enkele werkelijke verhoging of vermindering.

Het overschot van de geraamde ontvangsten op de voorziene uitgaven bedraagt dus fr 50 miljoen.

In het totaal is de begroting der gewone uitgaven voor 1956 met fr 972 miljoen gestegen ten opzichte van de verbeterde begroting van 1955.

Tabel I vergelijkt de gewone uitgaven van het dienstjaar 1956 met die van het dienstjaar 1955.

Bij de vergelijking van de cijfers van die twee dienstjaren moet echter met verschillende, inzonderheid met volgende factoren rekening gehouden worden :

1) Aanzienlijke lasten die op de buitengewone begroting voor 1955 voor een globaal bedrag van

fr 1,5 milliard voorkwamen (fr 1,1 milliard betreffende het tewerkstellen van de werklozen en fr 0,6 milliard betreffende de buitengewone onderhoudswerken), worden met ingang van 1956 in de kredieten van de gewone begroting opgenomen;

2) Het aandeel van de Koloniale Schatkist in de opbrengst van bepaalde cedulaire belastingen op de in België door het Bestuur der Directe Belastingen geheven inkomens, d.i. fr 640 miljoen in 1955, was begrepen in de Rijksmiddelenbegroting en maakte het voorwerp uit van een inschrijving op de begroting der Kwade Posten en Terugbetalingen. In 1956 komt het noch onder de ontvangsten, noch onder de uitgaven meer voor.

Tabel I.

Gewone uitgaven

(in miljoenen franken)

Titel	1956	1955		Vergelijking
		Oorspronkelijke	Verbeterde ¹	
1. Rijksschuld	14.579,3	13.504,5	13.764,1	+ 815,2
2. Pensioenen	11.944,9	10.981,7	11.932,2	+ 12,7
3. Dotatiën	281,9	269,5	283,9	— 2,0
Totaal van 1 tot 3 ...	26.806,1	24.755,7	25.980,2	+ 825,9
Uitgaven van algemeen bestuur (hoofdstuk I).				
4. Personeelsuitgaven	17.675,1	17.490,2	17.329,2	+ 345,9
5. Uitgaven voor materieel	7.318,4	7.730,8	7.599,7	-- 281,3
6. Toelagen (hoofdstuk II)	26.813,8	25.207,7	26.782,9	+ 30,9
7. Werken (hoofdstuk III)	1.115,9	790,4	669,8	+ 446,1
8. Andere uitgaven (hoofdstuk IV)	3.747,4	3.475,5	3.530,8	+ 216,6
Totaal van 4 tot 8 ...	56.670,6	54.694,6	55.912,4	+ 758,2
Totaal van 1 tot 8 ...	83.476,7	79.450,3	81.892,6	+ 1.584,1
9. Kwade Posten en Terugbetalingen	506,6	1.139,8	1.119,3	— 612,7
Algemeen totaal ...	83.983,3	80.590,1	83.011,9	+ 971,4

¹ Oorspronkelijke kredieten, amendementen en bijkredietenblad (alleen lopend dienstjaar).

3) De begrotingscijfers omvatten in 1956 de tussenkomsten niet van het nieuwe Landbouwfonds ten gunste van de landbouw, noch de middelen waardoor dat Fonds werd gespijsd, nl. het Belgisch aandeel in de heffingen (fr 104 miljoen in 1954) en het vierde van de taks op het slachten (fr 150 miljoen op fr 600 miljoen na de jongste verhoging).

De nettoverhoging met fr 972 miljoen t.o.v. de verbeterde begroting van 1955 vloeit uiteindelijk voort uit talrijke verhogingen en verminderingen waarvan de belangrijkste hierna worden vermeld :

	Verhogingen	Verminderingen
4 pCt.-lening 1955-1975	440	
Interesten, aflossingen en onkosten op in 1955 en 1956 ontleende en te ontlene kapitalen	778	
Tussenkomsten ten gunste van de lagere publiekrechtelijke instellingen	278	
Toelagen aan de N.M.B.S.	267	
Lopende openbare werken	440	
Landsverdediging en Rijkswacht		331
Arbeid en Sociale Voorzorg		144
Perekwatiefonds van de E.G.K.S.		175

Overheidsschuld.

De Rijksschuldbegroting voor 1955 zal na de aanpassing (de schuldvorderingen van vorige dienstjaren niet inbegrepen) fr 13.764,1 miljoen belopen. De vooruitzichten voor 1956 bereiken fr 14.579,3 miljoen, zegge een vermeerdering met fr 815,2 miljoen ten opzichte van het vorige dienstjaar.

De begrotingslasten betreffende de dienst der Rijksschuld zijn van fr 8.450 miljoen in 1950 gestegen tot fr 14.579 miljoen in 1956.

Onder de nieuwe lasten vermelden wij de hereneming, met ingang van 1956, van de terugbetaling door de Schatkist der geconsolideerde vordering van de Nationale Bank op de Staat. Deze schuldvordering bedroeg, na de sanering van de balans van de Nationale Bank in september 1948, fr 35 milliard. Van dit bedrag dienen fr 5 milliard terugbetaald door middel van het jaarlijks aandeel van de Staat in de winsten van de Nationale Bank. Op 31 december 1954 kwam deze geconsolideerde schuld ten bedrage van fr 34.660.494.790 op de balans van de Nationale Bank voor.

Volgens het akkoord van 2 december 1953 tussen de Thesaurie en de Bank, heeft deze, gelet op de zware lasten die de uitvoering van het verdedigingsprogramma op de Schatkist deed wegen, toegestaan dat het aandeel van de Staat in de winsten van de maatschappelijke dienstjaren 1953 en 1954 effectief op de rekening van de Thesaurie gecrediteerd werd in de plaats van tot de delging aangewend te worden. Dit regime werd voor één jaar verlengd, nl. voor het dienstjaar 1955, onder voorbehoud dat het totaal bedrag van de uitgestelde delging van 1953 tot 1955 binnen de zes jaar met ten minste een zesde per jaar aangezuiverd worde.

Dank zij deze akkoorden werd de Rijksschuldbegroting voor de dienstjaren 1953 tot 1955 voorlopig verlicht met ongeveer fr 378 miljoen. Met ingang echter van 1956 zal de Thesaurie niet alleen het hoofd bieden aan de delgingslast van het jaar 1956, waarvan het bedrag op fr 132 miljoen wordt geraamd, maar daarenboven nog een zesde van de uitgestelde delgingen, d.i. fr 63 miljoen terugbetalen; vandaar een nieuwe totale last van fr 195 miljoen voor het dienstjaar 1956.

Pensioenen.

Sedert het neerleggen van de Algemene Toelichting voor het begrotingsjaar 1955 werden een reeks wetten inzake pensioenen gestemd :

a) Pensioenen van het Staatspersoneel : wet van 2 augustus 1955 houdende perekwatie van de rust- en overlevingspensioenen;

b) Oorlogspensioenen : wet van 16 juni 1955 tot aanvulling van de bevoegdheden van het Dotatiënfonds dat de financiering van de oorlogspensioenen verzekert;

c) Arbeiderspensioenen : wet van 21 mei 1955 betreffende de rust- en overlevingspensioenen van de arbeiders;

d) Pensioenen van de zelfstandige arbeiders : het probleem van het vermoedelijk begrotingsdeficit (fr 1.700 miljoen in het totaal voor de jaren 1954 en 1955), voortvloeiend uit het pensioenstelsel van de zelfstandige beroepen, ingesteld door de wet van 11 maart 1954, werd opgelost bij de wet van 20 juli 1955.

Bovendien werd op 12 mei 1955 een wetsontwerp ingediend betreffende het oudersdomspensioen der zelfstandige arbeiders.

Voor het merendeel werd de invloed van deze wetten op de begroting reeds medegedeeld in de begroting van pensioenen voor het dienstjaar 1955, die bij het indienen fr 10.981,7 miljoen bedroeg. Noodgedwongen werd nochtans aan dit bedrag een bijkrediet van fr 900 miljoen toegevoegd (plus een tweede supplement van fr 800 miljoen voor de uitgaven van het dienstjaar 1954), ten einde het hoofd te bieden aan de financiële onevenwichtigheid van het pensioenstelsel voor zelfstandige arbeiders, ingesteld bij de wet van 11 maart 1954.

Diverse aanpassingen zullen uiteindelijk de begroting van pensioenen voor 1955 (eigen kredieten van het dienstjaar) op een totaal van fr 11.932,2 miljoen brengen.

De vooruitzichten voor 1956 belopen ongeveer evenveel, nl. fr 11.944,9 miljoen.

Men kan ze als volgt onderverdelen :

Tabel II.

Pensioenen (in miljoenen franken)

Hoofdstukken	1956	1955 verbeterd	Verschillen
Hoofdst. I. — Burgerlijke en militaire pensioenen	4.116,7	3.964,7	+ 152
Hoofdst. II. — Oorlogspensioenen	2.990	3.053,5	— 63,5
Hoofdst. III. — Ouderdomspensioenen	4.661,6	4.736,6	— 75
Hoofdst. IV. — Voorlopige pensioenen en diversen	176,6	177,4	— 0,8
Totaal ...	11.944,9	11.932,2	+ 12,7

De stijging van de kredieten in de sector van de burgerlijke en militaire pensioenen spruit vooral voort uit het feit dat de perekwatie van de pensioenen, doorgevoerd bij de wet van 2 augustus 1955, met ingang van 1 januari 1956 integraal wordt toegepast; voor het jaar 1955 werd de aanpassing van voornoemde pensioenen voorlopig beperkt tot 80 pCt. van de integrale perekwatie.

Inzake oorlogspensioenen is de kredietvermindering te danken aan het opsorpen van de buitengewone achterstallen, in toepassing van de wet van 15 maart 1954 te betalen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers.

Tenslotte vloeit de vermindering, vastgesteld onder het hoofdstuk der oudersdomspensioenen, voort uit de instelling van een nieuw pensioenstelsel voor de zelfstandige arbeiders. De besparing van fr 150 miljoen die er uit voortvloeit, wordt gedeeltelijk gecompenseerd, inzonderheid door de verhoging van de Staatstussenkomst in het algemeen pensioenstelsel voor arbeiders (vermeerdering van de jaarlijkse dotatie met fr 40 miljoen) en in het pensioenstelsel voor mijnwerkers (aangroei van het getal gepensioneerden).

Uitgaven van Algemeen bestuur.

Personeelsuitgaven.

In de Algemene Toelichting van de begroting van het dienstjaar 1955 stond vermeld dat de gedurige stijging van de kredieten voor het personeel te wijten was aan drie wel bepaalde oorzaken :

1° Aangroei van het aantal personen ten laste van de Staatsbegroting;

2° Algemene herziening van de barema's en schommelingen, toe te schrijven aan het indexcijfer;

3° Periodische verhogingen voorzien door de weddeschalen.

De stijging met fr 346 miljoen van de personeelsuitgaven ten opzichte van 1955 is voornamelijk te wijten aan de weddeherzieningen (bijzondere schalen) en aan de periodische verhogingen die krachtens de reglementering inzake de wedden van het Staatspersoneel verleend worden.

Uit de statistiek van het Staatspersoneel, afgesloten op 31 juli 1954, blijkt dat de personeelsbezetting der ministeries met 696 eenheden is teruggegaan. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende :

Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel (tijdelijk personeel werkzaam in het buitenland)	+ 76
Verkeerswezen	+ 485
Landsverdediging	— 351
Openbare Werken en Wederopbouw	— 631
Openbaar Onderwijs	— 135

De effectieven der bijzondere korpsen stegen daarentegen van het ene jaar tot het andere met 2.772; de spreiding over de korpsen ziet er uit als volgt :

Leger en Rijkswacht	+ 1.984
Onderwijs	+ 823
Rechterlijke macht en Raad van State	— 35

Het is vooral de noodzakelijke aanvulling van de bemanning van de territoriale luchtafweer en der eenheden van de landmacht die de oorzaak is van de aangroei van de militaire effectieven.

De effectieven van het onderwijzend en wetenschappelijk personeel zijn tussen 30 juni 1954 en 30 juni 1955 met 823 eenheden gestegen. Evenals de vorige jaren is deze verhoging te wijten aan de voltooiing van bestaande afdelingen, aan het oprichten van nieuwe afdelingen voor vóórtechnisch onderwijs en aan de overname of aan de hervorming van onderwijsinstellingen.

Uitgaven voor materieel.

Wat de uitgaven voor materieel betreft, blijkt dat niet alleen de oorspronkelijke vooruitzichten van 1955 bij wege van het aanpassingsblad met fr 131,1 miljoen werden verminderd, maar dat dit laatste getal daarenboven voor het dienstjaar 1956 een nieuwe inkrimping van fr 281,3 miljoen te zien geeft; de vermindering van de uitgaven voor materieel belooft aldus ten opzichte van het oorspronkelijk getal van het voorgaande dienstjaar fr 412,4 miljoen.

Al de departementen hebben tot deze vermindering bijgedragen, uitzondering gemaakt voor het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

Wat de Landsverdediging aangaat, bedraagt de vermindering van de kredieten voor materieel fr 322,4 miljoen.

Toelagen.

Toelagen van economische aard.

In hierna volgende tabel vindt men de essentiële kredieten bestemd tot het subsidiëren van deze of gene tak van de economische bedrijvigheid; globaal bedragen ze fr 1.662,5 miljoen.

In dit bedrag zijn de tussenkomsten ten bate van de landbouw niet begrepen, daar ze met ingang van 1956 ten laste komen van het Landbouwfonds.

	1955	1956
	verbetord	
Aan het I.W.O.N.L.	140	150
Aan de N.M.K.N. en de N.K.B.K. voor leningen tegen verlaagde rentevoeten	84	106
Aan de steenkoolnijverheid	68	66
Aan het Perekwatiefonds van de E.G.K.S.	675	500
Aan het Wederaanpassingsfonds van de E.G.K.S. ...	73	62

Deze diverse begrotingskredieten vertegenwoordigen slechts een gedeelte van de Regeringstussenkomst in de economie. Inderdaad worden buiten de uitgavenbegrotingen aanzienlijke tussenkomsten ten belope van meerdere milliarden franken toegestaan in de vorm van leningen tegen bijzonder voordelige rentevoet door de parastatale kredietinstellingen (N.M.K.N., N.I.L., N.K.B.K., enz.) aan diverse sectoren van de nationale economie verleend, of in de vorm van diverse kredieten.

Tussenkomsten ten gunste van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.

De ten opzichte van de Nationale Maatschappij gevolgde politiek komt tot uiting in diverse in onderstaande tabel opgenomen toelagen.

Tabel III.

Gewone kredieten ten gunste van de N.M.B.S. (in miljoenen franken)

Staatstussenkomst	Kredieten 1955	Aangevraagde kredieten voor 1956
— in het exploitatietekort	150	221
— in de pensioenen voor het overtallige personeel	350	350
— in de perekwatie der pensioenen	180	300
— ter compensatie van de verhoging der aan de oudstrijders en gelijkgestelden toegekende pensioenen	200	200
— in het tekort uit hoofde van de arbeidersabonnementen	635	635
— in het tekort voortvloeiend uit andere tariefverminderingen voor reizigers	154	156
— in het tekort voortvloeiend uit de tariefverlagingen toegestaan aan de Luxemburgse metaalnijverheid	3	—
— ter compensatie van de verplichte toepassing van een afnemend tarief voor het transitovervoer langs het Groothertogdom	31	24
— ter compensatie van de verliezen geleden ten gevolge van de binnen het kader van de E.G.K.S. toegestane tariefwijzigingen	100	217
— ter compensatie van de anciënniteitsvergoedingen aan de oorlogsinvaliden en gelijkgestelden	8	8
— in de lasten op de leningen aangegaan voor de elektrificatie van het net	185	150
	1.997	2.261

Sedert 1954 is de tussenkomst van de Staat in het exploitatietekort beperkt gebleven tot fr 150 miljoen die het aandeel vertegenwoordigen in de door de wet opgelegde sociale lasten en inzonderheid in het verlofgeld.

Deze toelage wordt in 1956 op fr 221 miljoen gebracht, ten einde rekening te houden met de verdubbeling van het verlofgeld.

De andere, op de gewone begroting van het Ministerie van Verkeerswezen voorkomende tussenkomsten betreffen hetzij de betaling van door de N.M.B.S. uitgevoerde prestaties voor rekening van de Staat, hetzij de vergoeding der van overheidswege opgelegde lasten, hetzij een tussenkomst in de rentelast van de elektrificatieleningen, hetzij, tenslotte, de dekking van de pensioenlasten.

Onder de rubriek « Van overheidswege opgelegde lasten » dient de vergoeding opgemerkt, voorzien uit hoofde van de verliezen die naar aanleiding van de toepassing van de internationale rechtstreekse tarieven voor het vervoer van kolen en staal in het kader van de resolutie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal werden geleden; die vergoeding compenseert de afschaffing of de vermindering van vergoedingen welke tot hiertoe verleend werden voor de verlaging van de vervoertarieven ten gunste van de Luxemburgse metaalnijverheid en voor de toepassing van een, volgens de afstand afnemend tarief ten bate van het transitovervoer door het Groothertogdom Luxemburg.

Het gemiddelde effectief van het personeel van de Maatschappij werd einde 1954 terruggebracht op 77.638 eenheden tegen 119.000 op 1 september 1926 bij de oprichting van de Maatschappij. De vergoeding, aan de Maatschappij verleend voor tussenkomst in de pensioenlasten, werd van fr 530 miljoen in 1955 op fr 650 miljoen gebracht.

Bij de bedragen van bovenstaande tabel dienen de rentelasten van de door de N.M.B.S. uit te geven leningen gevoegd en die in 1955 en 1956 op de begroting van de Rijksschuld respectievelijk voor een bedrag van fr 183.669.000 en fr 337.469.000 voorkomen. Ook dient vermeld dat de N.M.B.S. gemachtigd werd de betaling van de vervoerbelasting voorlopig stop te zetten : fr 218 miljoen voor 1955 en fr 220 miljoen voor 1956 ingeval die stopzetting zou verlengd worden tot op het einde van dat dienstjaar.

Tenslotte kwam de Staat tussenbeide om het wederuitrustingsfonds terug op dreef te brengen; dit beschikte op 31 december 1945 over ongeveer fr 3.360 miljoen; het was einde 1952 tot fr 397 miljoen teruggelopen omdat, enerzijds, de Maatschappij de helft van het bedrag van de uitgaven voor vernieuwing van het rollend materieel en van de tijdens de oorlog beschadigde uitrusting op zich had genomen, en, anderzijds, de moeilijkheden voortspruitende uit de oorlog de jaarlijkse dotatie aan het fonds beperkt hadden.

Om deze toestand te verhelpen, werden enerzijds de grondslagen aangepast van de verdeling tussen de

Staat en de Maatschappij van de lasten voor het vervangen van rollend materieel dat door oorlogsomstandigheden vernietigd of verloren werd, wat neerkomt op een verhoging van de Staatstussenkomst (90 pCt. van de vervangingskosten in plaats van 50 pCt.); anderzijds werd op het programma voor de bestrijding van de werkloosheid een Staatstussenkomst in de uitgaven (buitengewone begroting) ingeschreven :

a) voor verhoging van de verkeersveiligheid (voorschot van fr 50 miljoen);

b) voor de herbouw van sommige stations (Luik-Guillemins en Mechelen) en de afschaffing van sommige belangrijke overwegen op de niet geëlektrificeerde lijnen (fr 196 miljoen).

Harerzijds, heeft de Maatschappij de modernisering van het net verder doorgevoerd; haar inspanningen hadden vooral betrekking op de verandering van aandrijving :

Die maatregelen hebben in 1954 een besparing van fr 11 miljoen op de brandstof en de verbruikte energie toegelaten, terwijl ze tevens de diensten aan het publiek aangeboden gevoelig verbeterden.

De omschakeling van de trekkracht zal daarenboven toelaten gevoelige besparingen te doen op de uitgaven voor het besturen, het onderhoud en het herstel van materieel.

Provincie- en gemeentefinanciën.

De Staatstussenkomst in het Fonds van openbare onderstand, Gemeentefonds en Provinciefonds werd van 5 pCt. in 1955 op 10 pCt. in 1956 gebracht.

Het vraagstuk van de vier grote steden waarvan de toestand door bijzonder zware lasten bemoeilijkt wordt, zal dit jaar, gelet op de huidige budgetaire toestand, nog niet definitief kunnen opgelost worden.

Tussenkomsten op sociaal gebied.

De tussenkomst van de Staat ten gunste van de verschillende stelsels van *ouderdomspensioenen* bedraagt fr 4.662 miljoen in 1956 tegen fr 4.737 miljoen in 1955. Dit verschil van fr 75 miljoen vloeit voort uit een vermindering met fr 150 miljoen van de toelagen van de Staat aan het Solidariteits- en Waarborgfonds voor de pensioenen der zelfstandige arbeiders en uit verschillende verhogingen van de tussenkomsten ten gunste van de pensioenen der werklieden en mijnwerkers.

Wat de *verzekering tegen werkloosheid* betreft, werden de begrotingsramingen voor 1956 doorgevoerd op basis van een dagelijks gemiddelde van 155.000 te steunen werklozen.

De eigen ontvangsten van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid komen principieel voort van een maatschappelijke zekerheid tegen werkloosheid die niet veroorzaakt wordt door een eigenlijke economische crisis. Zij worden voor het jaar 1956 op fr 2.176.353.000 geraamd. De uitgaven worden op fr 4.991.782.000 geschat.

Het verschil tussen deze uitgaven en deze ontvangsten wordt gedekt door de globale Staatstussenkomst, d.i. fr 2.815.429.000, en wordt in de begroting van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg vermeld.

Voor 1955 was het tekort van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid op fr 3.975,5 miljoen geraamd. Het werd gedekt door een dubbele inschrijving : op de begroting van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg eensdeels en op de buitengewone begroting anderdeels (fr 1.077 miljoen kredieten voor de tewerkstelling der werklozen door de provincies en de gemeenten). Voor 1956 werden die kredieten normaal naar de gewone begroting overgebracht.

De Rijkstoelagen aan de verzekeringsorganismen tegen *ziekte en invaliditeit* worden op fr 1.104 miljoen geraamd; dit bedrag is als volgt samengesteld :

1) 16 pCt. van de opbrengst der werknemers- en werkgeversbijdragen door de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid en de Gewestelijke Dienst voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit der provincie Luik bij het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit gestort, zegge fr 840,5 miljoen;

2) 66 pCt. van de opbrengst der werkgevers- en werknemersbijdragen bij hetzelfde Fonds gestort door het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers, d.i. fr 263,5 miljoen.

De Rijkstoelage welke voorziet in het ontbreken van bijdragen van de onvrijwillige werklozen, werd vastgesteld op grond van een gemiddelde van 160.750 werklozen en een gemiddelde dagelijkse toelage van fr 6,10, d.i. fr 305,9 miljoen.

Er zijn eveneens diverse toelagen voorzien ter verlaging van de kosten per dag onderhoud in de sanatoria en de preventoria ten gunste van de vrije mutualiteitsverzekeringen, van de onderlinge invaliditeitskassen en van de maatschappelijke zekerheid voor de zeelieden ter koopvaardij.

Er werden voor het dienstjaar 1956 op de begroting van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg eveneens een toelage van fr 600 miljoen uitgetrokken, bestemd voor de betaling van de *kinderbijslag* aan loonarbeiders, en een van fr 105 miljoen ten einde het financieel evenwicht van het stelsel waarbij de kinderbijslag tot de werkgevers en de zelfstandige arbeiders uitgebreid wordt, tot stand te brengen.

Tenslotte belooft het bedrag der *tegemoetkomingen* aan gebrekkigen voor het dienstjaar 1956 fr 650 miljoen; dit bedrag had in 1955 slechts een lichte verhoging ondergaan.

Wat de *huisvestingspolitiek* betreft, heeft de Regering op het bureau van de Kamers een wetsontwerp neergelegd ten einde de wetgeving betreffende de huisvesting te wijzigen en aan te vullen.

Dit ontwerp voorziet een uitbreiding van de werking en een wederinrichting van de parastatale bouw-

maatschappijen, de verlenging van de wetten van 29 mei 1948 en 15 april 1949, respectievelijk genoemd De Taeye-wet en Brunfaut-wet.

De Staatstussenkomst inzake huisvesting brengt van jaar tot jaar stijgende begrotingslasten met zich. Alleen reeds voor de betaling door de Staat, in uitvoering van de wet van 15 april 1949 tot oprichting van een Nationaal Huisvestingsfonds, van de rentevershillen van de in de bouw of de aankoop van huizen geïnvesteerde kapitalen, gaf de begrotingslast het volgende beeld te zien :

	(franken)
1950	26.494.507,28
1951	75.492.116,51
1952	153.318.468,98
1953	228.239.647,69
1954	307.480.945,54

Er wordt voorzien dat die last in 1955 fr 392 miljoen en in 1956 fr 498,6 miljoen zal bedragen.

Tabel IV.

Tussenkomst van de Staat op sociaal gebied

(in miljoenen franken)

	1955	1956
A. Maatschappelijke zekerheid :		
1° Ouderdomspensioenen	4.662	4.737
2° Verzekering werkloosheid ¹	2.815	2.894
3° Verzekering ziekte-invaliditeit :		
Verplicht (met inbegrip van de toelagen bestemd om het hoofd te bieden aan het gemis van bijdragen der werklozen)	1.410	1.378
Vrij	364	357
4° Kindertoelagen :		
a) Bezoldigde werknemers	600	600
b) Werkgevers en zelfstandige arbeiders	105	105
5° Toelagen aan gebrekkigen	650	576
B. Huisvestingspolitiek ² :		
Financiële lasten (verlies op de interest, terug te betalen annuïteiten, enz.)	538	440
	11.144	11.087

¹ Het krediet van 1956 behelst een vooruitzicht van fr 573.144.000 voor de tewerkstelling der werklozen door de lagere publiekrechtelijke instellingen. In 1955 was deze voorziening op de buitengewone begroting voor een bedrag van fr 1.077 miljoen ingeschreven en opgevoerd tot fr 1.140 miljoen door het aanpassingsfeuilleton. Het krediet van 1955 (fr 2.894 miljoen) moet dus met fr 1.140 miljoen vermeerderd worden (hoewel fr 4.040 miljoen) om vergeleken te kunnen worden met het krediet van fr 2.815 miljoen van 1956.

² Deze kredieten hebben uitsluitend betrekking op de inschrijving op de gewone begroting.

Militaire uitgaven.

De gewone begroting van het Departement voor 1956 belooft fr 11.510 miljoen tegen fr 11.830 miljoen voor 1955.

Deze vermindering van fr 320 miljoen spruit voort uit het feit dat de Luchtmacht in 1955 de oorspronkelijke voorziene graad van uitbreiding niet bereikt heeft en dat de Amerikaanse hulp in het kader van het Military Defense Aid Program tijdens

het dienstjaar 1956 voor het onderhoud van het vliegend materieel zal voortgezet worden.

Alles laat voorzien dat voor de komende jaren de begroting voor onderhoud en werking een weinig hoger zal liggen dan in 1956. Merken wij nochtans op dat de uitgaven voor inrichting van de strijdkrachten afnemen en dat het globaal bedrag van de uitgaven van het Ministerie van Landsverdediging lager zal liggen dan het in de loop der vorige jaren bereikte bedrag.

Werken.

De vooruitzichten voor 1956 stijgen ten opzichte van de aangepaste kredieten voor 1955 met fr 446,1 miljoen.

Deze verhoging wordt bijna geheel teruggevonden in de gewone begroting van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw. Zij vloeit voort uit de overdracht op de gewone begroting van het werkenprogramma dat vorig jaar op de buitengewone begroting ingeschreven was.

Andere uitgaven.

In het totaal bedragen de op de begrotingen van de ministeriële departementen onder het hoofdstuk « Andere uitgaven » ingeschreven kredieten fr 3.747,4 miljoen voor het dienstjaar 1956, terwijl deze rubriek op de begroting voor 1955 slechts fr 3.530,8 miljoen beliep. Deze nettoverhoging van fr 216,6 miljoen vloeit voornamelijk voort uit volgende kredietvermeerderingen en -verminderingen.

	Verhogingen (in miljoenen franken)	Verlagingen
Verkeerswezen		
(televisie + fr 32 miljoen)	28	
Arbeid en Sociale Voorzorg (gebrekkigen)	63	
Volksgezondheid en Gezin	64	
Huisvestingsfonds	98	
Landsverdediging (aanschaffing van het expeditiekorps voor Korea — fr 43,5 miljoen)		28

Kwade posten en Terugbetalingen.

De vermindering met fr 612,7 miljoen t.o.v. de verbeterde kredieten van 1955 vindt vooral haar oorzaak in het verdwijnen van het krediet van fr 640 miljoen in 1955 voorzien voor het storten in de Schatkist van de Kolonie van het haar toekomend aandeel in de opbrengst van sommige in België door het Bestuur van de Directe Belastingen geïnde cedulaire belastingen op de inkomsten.

In de toekomst zal, overeenkomstig het stelsel van comptabilisatie van de netto-ontvangsten inzake belastingen, het bovengemeld aandeel van de Schatkist van de Kolonie afgetrokken worden van de bruto-ontvangsten en ingeschreven op de begroting voor Orde; aldus zal het niet meer voorkomen op de begroting van Kwade Posten en Terugbetalingen.

Ook omvat de Rijksmiddelenbegroting voor 1956 uit hoofde van deze ontvangst geen enkele voorziening.

DE RIJKSMIDDELENBEGROTING

Tabel V vergelijkt de ramingen van de ontvangsten der Rijksmiddelenbegrotingen voor de dienstjaren 1955 en 1956 evenals de vermoedelijke ontvangsten voor het dienstjaar 1955, berekend op basis van de werkelijke ontvangsten op 31 juli jl.

De meerwaarde der ontvangsten voor 1955, berekend op de hierboven aangeduide grondslagen en rekening houdend met bepaalde nieuwe wettelijke beschikkingen, bedraagt fr 1.616,3 miljoen.

De meerwaarde van de door het Bestuur van Registratie en Domeinen geïnde belastingen en in mindere mate van de douanerechten en accijnzen wordt grotendeels opgeslorpt door het opbrengsttekort der inkomstenbelastingen.

De overschotten van de door het Bestuur van Registratie en Domeinen geïnde belastingen, van de douanerechten en van de accijnzen zijn toe te schrijven zowel aan de verbetering van de economische conjunctuur als aan de maatregelen die de Regering in juni en juli 1955 inzake de met het zegel gelijkgestelde taksen getroffen heeft.

Wat de inkomstenbelastingen betreft, zijn het vooral de ontvangsten uit de bedrijfsbelasting, de aanvullende personele belasting en de opbrengsten op afgesloten dienstjaren die beneden de vooruitzichten blijven.

Tenslotte zullen diverse overschotten en regularisaties van achterstallen het in de sectoren van de « Andere uitgaven » mogelijk maken de oorspronkelijke vooruitzichten met ongeveer fr 695 miljoen te overtreffen.

De ramingen voor het dienstjaar 1956 werden doorgevoerd in het vooruitzicht van een gunstige economische conjunctuur : er werd anderzijds rekening gehouden met de vermindering van ontvangsten, die moet voortspruiten uit de toepassing van de wet van 1 juli 1954 tot aanmoediging van de produktieve investeringen in de nijverheid en van het ontwerp van wet houdende afschaffing van de samenvoeging der inkomens van de echtgenoten voor het innen van de bedrijfsbelasting.

Aldus worden de vooruitzichten van ontvangsten van douanen en accijnzen en, in een bredere mate, van de door het Bestuur van Registratie geïnde belastingen, hoger gesteld dan de bedragen van de vermoedelijke ontvangsten voor 1955; wat de vooruitzichten voor de directe belastingen betreft, deze liggen lager dan de ramingen van de oorspronkelijke begroting van 1955.

De andere posten in verband met de vooruitzichten der niet fiscale ontvangsten vereisen slechts weinig commentaar.

Rijksmiddelenbegroting
Dienstjaren 1955 en 1956
(in millioenen franken)

	Dienstjaar 1955 Vooruitzichten	Dienstjaar 1955 Vermoedelijke ontvangsten	Dienstjaar 1956 Vooruitzichten
1. Belastingen :			
a) <i>Directe belastingen :</i>			
Grondbelasting	450	440	450
Mobiliënbelasting	3.800	3.900	3.360
Bedrijfsbelasting	19.650	18.400	18.770
Aanvullende personele belasting	2.700	2.400	2.715
Nationale crisisbelasting	1.775	1.800	1.875
Navordering van rechten voor de vorige dienstjaren	20	13	—
Diverse taksen ¹	2.167	2.170	2.270
Ontvangsten op afgesloten dienstjaren	3.000	2.400	2.375
Andere opbrengsten	300	370	360
<i>Totaal der directe belastingen ...</i>	33.862	31.893	32.175
b) <i>Douanerechten en accijnzen :</i>			
Douanerechten	4.595	4.900	4.900
Accijnzen en verbruikstaks	10.193	10.400	10.421
Andere opbrengsten ²	245	245	279
<i>Totaal der douanen en accijnzen ...</i>	15.033	15.545	15.600
c) <i>Registratie :</i>			
Registratierechten	2.600	2.600	2.600
Successierechten	1.150	1.250	1.250
Zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen	21.265	23.613	25.490
Andere opbrengsten	359	290	366
<i>Totaal der registratie ...</i>	25.374	27.753	29.706
Totaal der belastingen ...	74.269	75.191	77.481
2. Taksen, tolgelden en retributies	2.404	2.463	2.666
3. Patrimonium-, financiële en bedrijfsinkomsten	992	992	1.013
4. Terugbetalingen	1.103	928	866
5. Diverse ontvangsten	1.404	1.510	1.452
6. Oorlogsontvangsten	446	1.151	556
TOTAAL RIJKSMIDDELEN ...	80.618	82.235	84.034

¹ Speciale taks op de jacht-, visvangst- of vogelvangstrechten. Taks op de autovoertuigen. Taks op de spelen en weddenschappen.

² Incl. de openingstaks op de dranklijkerijen.

De ontvangsten uit « taksen, tolgelden en retributies » liggen in 1956 fr 200 miljoen hoger; dit is vooral te wijten aan de voorgenomen verhoging der posttarieven.

De oorlogsontvangsten daarentegen liggen ongeveer fr 600 miljoen lager; er dient erkend dat de overeenkomende bedragen van het dienstjaar 1955 door ontvangsten van uitzonderlijke aard beïnvloed werden.

Over het geheel ondergaan de niet fiscale ontvangsten in 1956 een vermindering van ongeveer fr 500 miljoen.

DE BUITENGEWONE BEGROTING

Buitengewone ontvangsten.

De buitengewone ontvangsten worden in het totaal op fr 1.342,4 miljoen geraamd tegenover fr 1.111,7 miljoen in 1955.

De betaling door de NATO-landen van hun aandeel in de uitgaven van de militaire infrastructuur,

dat door België voor rekening van de Organisatie werd voorgeschoten, is veruit de belangrijkste post van deze ontvangsten : fr 925 miljoen in 1955 tegen fr 739 miljoen in 1956.

Een andere eveneens belangrijke post onder de op de buitengewone begroting voor 1956 ingeschreven ontvangsten is de schijf van fr 450 miljoen welke in 1956 moet voorafgenomen worden op de 4 5/8 pCt. lening van \$ 20 miljoen die door de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling aan de Belgische Staat werd toegestaan.

Buitengewone uitgaven.

In de toelichtingen van vorige jaren werd reeds het onderscheid gemaakt tussen de vastleggingskredieten, de betalingskredieten en de kasuitkeringen.

Bij de nieuwe voorstelling van de kredieten der buitengewone begroting en de aan het formeel aspect aangebrachte wijzigingen dringt dit onderscheid zich nog meer op.

Het vastleggingskrediet is vooral een machtiging vanwege het Parlement tot het aangaan van juri-

dische en financiële verbintenissen (contracten voor werken, leveringen, vervoer of beloften van toelagen voor gelijkaardige uitgaven) waarvan de afwikkeling over verschillende jaren kan plaatshebben.

Het betalingskrediet is de machtiging van het Parlement om liquide en tijdens het burgerlijk jaar opvorderbare uitgaven te betalen die voortvloeien uit verbintenissen welke in de loop van dit jaar of voordien werden afgesloten.

Het totaal van de vastleggingsmachtigingen, welke het maximumprogramma van de buitengewone begroting van 1956 uitmaken, mag op ongeveer fr 17 milliard geraamd worden. Uit de Algemene toelichting van het vorige jaar blijkt dat het voor 1955 voorziene vastleggingsprogramma bij de fr 22 milliard bedroeg. Het verschil tussen de twee getallen, zijnde fr 5 milliard, weerspiegelt het streven naar inkrimping van de Staatsuitgaven evenals de wederinschakeling van sommige uitgaven in de gewone begroting.

De betalingskredieten belopen in het totaal fr 11 milliard tegen fr 17,7 milliard in 1955, de aanpassingen inbegrepen.

De vermindering die blijkens de vergelijking tussen de twee voormelde getallen, fr 6,7 milliard bedraagt, is in werkelijkheid minder aanzienlijk dan op het eerste gezicht vermoed wordt : inderdaad komen de kredieten voor de wegen in het getal van 1955 ten belope van fr 1,3 milliard voor; met ingang van 1956 worden deze uitgaven gedragen door het Wegenfonds

zonder rechtstreekse tussenkomst van de buitengewone begroting. Meer nog, met ingang van 1956 dekken de betalingskredieten, rekening gehouden met de nieuwe in de voorstelling van de buitengewone begroting uitgewerkte begrotingstechniek, in principe de gedurende de twaalf maanden van het burgerlijk jaar 1956 geordonnanceerde betalingen en niet meer de tijdens de aanvullende periode van dit dienstjaar uitgevoerde betalingen (1). Het cijfer van 1955 omvatte tenslotte fr 1,1 milliard voor de tewerkstelling van de werklozen en fr 0,6 milliard voor buitengewone onderhoudswerken; de kredieten van die aard komen in 1956 op de gewone begroting voor.

Op het ogenblik van het opmaken van de Algemene toelichting van verleden jaar werden in 1955 globale uitkeringen uit hoofde van de uitvoering van de buitengewone begroting voor een bedrag van fr 18,4 milliard in het vooruitzicht gesteld.

Op grond van het huidige ritme der uitkeringen, die voor de periode van 1 januari tot 31 juli 1955 fr 7,5 milliard bedroegen, zullen de uitkeringen voor gans het jaar denkelijk fr 14 à 15 milliard niet overtreffen. Gelet op de in 1956 voorziene ontvangsten, wordt verwacht dat het tekort welk uit de uitvoering van de buitengewone Rijksbegroting zal voortvloeien fr 12 milliard niet zal overschrijden.

---

(1) Zo bedroegen de betalingen die tussen 1 januari 1955 en 31 mei 1955, afsluitingsdatum van het dienstjaar, ten laste van de buitengewone begroting uitgevoerd werden, fr 3,9 milliard.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons oktobernummer 1955 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

Het krediet aan de volkshuisvesting bij de Spaarkas. (*Huisvesting, Brussel, VIII, n° 5, juni-juli 1955, blz. 442-448.*)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

CRABBE M., L'introduction de valeurs étrangères dans les bourses belges. (*Revue de la Banque, Brussel, n° 7-8, 1955, blz. 497-510.*)

3. PRIJZEN EN LONEN

Arbidskracht, lonen en produktiviteit in Belgisch-Congo. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, Brussel, IV, n° 9, september 1955, blz. 337-351.*)

DE FALLEUR R., Les rémunérations des salariés 1948-1953. (*Institut de Sociologie Solvay, Université Libre de Bruxelles, Brussel, 1955, 111 blz.*)

PLOUVIER W., De hervorming van de index der kleinhandelsprijzen. (*V.E.V.-Berichten, Antwerpen, n° 19, 30 oktober 1955, blz. 2229-2247.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

De vrijstellingen en teruggaven van de onverdrachts-taxen in België en van de omzetbelasting in Nederland, ten gunste van de uitvoeren en de doorvoerhandel. (*Belgisch-Luxemburgs Centrum voor handelsbetrekkingen in Nederland, Den Haag, 1955, 11 blz.*)

Directe belastingen. De wijziging van het regime der grondbelasting. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, n° 25, 10 oktober, 1955, blz. 1560-1574.*)

Les obligations fiscales du commerçant. (*Institut d'études économiques et sociales des classes moyennes, Brussel, 1955, 25 blz.*)

SCHREUDER E., La législation fiscale belge en 1953 et 1954. (*Bulletin for international fiscal documentation, Amsterdam, n° 4, juli-augustus 1955, blz. 230-241.*)

VANAUDENHOVE O., A quoi servira l'emprunt du « Fonds des Routes » 1955-1969? (*Bulletin de la Chambre d'industrie d'Anvers, oktober 1955, blz. 21-26.*)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

Het krediet aan de volkshuisvesting bij de Spaarkas. (*Huisvesting, Brussel, VIII, n° 5, juni-juli 1955, blz. 442-448.*)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

BLACK E., A report on the world bank. (*Commercial and financial chronicle, New York, n° 5470, sect. 2, 6 oktober 1955, blz. 15, 25-26.*)

DECHESNE M., La Banque des Règlements Internationaux et les problèmes monétaires internationaux. (*Revue des sciences économiques, Luik, n° 103, september 1955, blz. 151-178.*)

DECHESNE M., La collaboration des banques centrales et la Banque des Règlements Internationaux. (*Revue de la Banque, Brussel, XIX, n° 5-6, 7-8, 1955, blz. 387-401, 538-559.*)

FORNS J.-J., El problema de la convertibilidad. (*Moneda y crédito, Madrid, n° 54, september 1955, blz. 99-116.*)

L'Union Européenne de Paiements et l'Accord Monétaire Européen. (*Banque de Bruxelles, Informations commerciales, Brussel, n° 354, 13 oktober 1955, bijvoegsel 1-2.*)

WENTHOLT W., Can the International Monetary Fund promote co-existence between East and West? (*Buijten & Schipperheym, Amsterdam, 1955, 72 blz.*)

World banks leads the way. (*The Banker, Londen, n° 357, oktober 1955, blz. 230-234.*)

WIJNHOLDS H., International trade and payments. An introduction to the theory of international trade, commercial policy and other international economic relations. (*The Academix Presse; Pretoria, 181 blz.*)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

Benelux : Experiment in European integration. (*National City Bank, monthly letter, New York, oktober 1955, blz. 117-119.*)

9. SCHUMAN-PLAN

De toestand in de Belgische kolenmijnen. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, X, n° 41, 16 oktober 1955, blz. 325-326, 331-332.*)

MERIGOT J., Aspects fiscaux de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier. (*Revue de science et de législation financières, Parijs, n° 4, oktober-december 1955, blz. 738-765.*)

10. ALGEMEEN

Florissante Belgique. (*Petroleum press service, Parijs, XXII, n° 10, oktober 1955, blz. 364-367.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — Algemene economische wetgeving
- II. — Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving
- III. — Landbouw
- IV. — Nijverheid
- V. — Arbeid
- VI. — Binnenlandse handel
- VII. — Buitenlandse handel
- VIII. — Verkeerswezen
- IX. — Prijzen en lonen
- X. — Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)
- XI. — Oorlogsschade

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Wet van 20 juli 1955

tot tijdelijke wijziging van artikel 117 van het Wetboek der registratierechten met het oog op het bevorderen van de opslorping of de fusie van vennootschappen (Staatsblad, 15 oktober 1955, blz. 6.653).

Wet van 9 augustus 1955

houdende goedkeuring van het Akkoord tussen België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Hongaarse Volksrepubliek, anderzijds, betreffende de vergoeding der in Hongarije genationaliseerde Belgische en Luxemburgse belangen, van de Bijlage en van het Memorandum, ondertekend op 1 februari 1955, te Boedapest (Staatsblad, 7 oktober 1955, blz. 6.372).

Koninklijk besluit van 5 september 1955

tot samenordering van de wetten houdende uitzonderingsbepalingen inzake huishuur (Staatsblad, 12 oktober 1955, blz. 6.561).

Koninklijk besluit van 14 september 1955

houdende wijziging, ter uitvoering van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, van de wet van 16 juli 1948 tot inrichting van een openbare instelling, genaamd Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (Staatsblad, 6 oktober 1955, blz. 6.352).

Koninklijk besluit van 5 oktober 1955

tot regeling van de overeenkomsten betreffende de aannemingen van werken, leveringen en transporten voor rekening van de Staat (Staatsblad, 12 oktober 1955, blz. 6.516).

Koninklijk besluit van 5 oktober 1955

tot instelling van de permanente commissie voor de algemene aanbestedingsvoorwaarden inzake overeenkomsten voor rekening van de Staat (Staatsblad, 12 oktober 1955, blz. 6.555).

Koninklijk besluit van 8 oktober 1955

ter uitvoering van artikel 302bis van het Wetboek der registratie, hypotheek- en griffierechten (Staatsblad, 15 oktober 1955, blz. 6.653).

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 5 september 1955

tot vaststelling van de interest- en delgingslasten te dragen door de Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken op de in 1955 gelichte en nog te lichten schijven harer leningen (Staatsblad, 5 oktober 1955, blz. 6.324).

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

houdende wijziging, ter uitvoering van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, van het koninklijk besluit n° 226 van 7 januari 1936, houdende instelling van een Centraal Bureau voor hypothecair krediet (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.742).

Artikel 1. — Artikel 10 van het koninklijk besluit n° 226 van 7 januari 1936 wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 10.* — Onverminderd de bevoegdheid welke artikel 12, 2° lid, van de wet van 16 maart 1954 aan de Minister van Financiën verleent, wordt het gedeelte van de activa van het Bureau dat voorlopig niet voor de in artikel 4 bedoelde verrichtingen wordt gebruikt, in twee afzonderlijke categorieën gesplitst :

» a) de eigenlijke beschikbare gelden die in de kassen van de Nationale Bank van België of van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas moeten blijven;

» b) de voorlopige beleggingen die alleen mogen bestaan in door de Staat uitgegeven of gewaarborgde effecten, alsmede in openbare fondsen waarvan de Koning de lijst vaststelt. »

Art. 2. — Artikel 11, lid 2, van het bovengemeld koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« De Minister van Financiën wijst bij het Centraal Bureau voor hypothecair krediet drie revisoren aan; zij worden, in de mate van het mogelijke, gekozen onder de leden van het Instituut der bedrijfsrevisoren. »

Art. 3. — Een artikel 11bis, luidend als volgt, wordt in bovengemeld koninklijk besluit ingelast :

« *Art. 11bis.* — § 1. De revisoren zijn gelast op de geschriften controle uit te oefenen en ze juist en echt te verklaren.

» Zij kunnen kennis nemen, zonder verplaatsing, van de boekhouding en de comptabiliteitsbescheiden, de briefwisseling, de notulen, de periodieke toestandsopgaven en, over het algemeen, van alle geschriften. Zij zien de samenstelling na van de goederen en van de waarden die aan het Bureau toebehoren of waarvan hij het gebruik heeft of waarover hij het beheer voert.

» Zij mogen zich niet met het beheer van het Bureau bemoeien.

» § 2. De revisoren sturen ten minste eenmaal 's jaars, ter gelegenheid van het opmaken van de balans en van de verlies- en winstrekening, aan de Minister van Financiën en aan de organen van bestuur van het Bureau, een verslag over het actief en het passief, evenals over de bedrijfsuitkomsten. Zij wijzen hen onverwijld op elk verzuim, op elke onregelmatigheid en, in het algemeen, op elke toestand die de solvabiliteit en de liquiditeit van het Bureau in het gedrang kan brengen. »

Art. 4. — *Art. 19bis* van het bovengemeld koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 19bis.* — Het Bureau staat onder de controle van de Minister van Financiën.

» Deze controle wordt uitgeoefend door bemiddeling van een regeringscommissaris die de Koning, op de voordracht van de Minister van Financiën, benoemt. Deze regeringscommissaris houdt toezicht op de verrichtingen van het Bureau.

» Hij beschikt, voor het vervullen van zijn opdracht, over de ruimste macht en kan, inzonderheid, ten allen tijde, kennis nemen van de toestand der zaken en de geschriften en de kassen nazien. Hij woont de vergaderingen van de bestuursraad en van het college van revisoren bij en heeft er raadgevende stem.

» Hij doet de Minister elke beslissing kennen die in strijd zou zijn hetzij met de wet, hetzij met de statuten, hetzij met de belangen van de Staat en doet er de uitvoering van schorsen.

» Heeft de Minister van Financiën binnen acht dagen geen uitspraak gedaan, dan mag de beslissing uitgevoerd worden.

» De wedde van de commissaris en de honoraria van de deskundigen, die eventueel zouden worden aangeduid om hem bij te staan, worden door de Minister van Financiën vastgesteld, door zijn toedoen uitbetaald en door het Bureau gedragen. »

Art. 5. — Artikel 20 van bovengemeld koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 20.* — De bestuursraad maakt jaarlijks, uiterlijk op 31 maart, de rekeningen van het Bureau op en maakt jaarlijks, binnen dezelfde termijn, een balans en een resultatenrekening op. Deze rekeningen worden samen met de verslagen van de bestuursraad en van de revisoren aan de Minister van Financiën overgemaakt en, vergezeld van de bewijsstukken, aan het Rekenhof voorgelegd. De balans en de resultatenrekening worden in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

» De bestuursraad legt aan de Minister van Financiën een jaarverslag voor over zijn werkzaamheden en stuurt hem bovendien, elke maand, een bondige opgave van de toestand van de instelling. »

Art. 6. — In artikel 16, lid 1, van bovengemeld koninklijk besluit worden de woorden « van de reviseuren » geschrapt.

Art. 7. — Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

houdende wijziging van het koninklijk besluit van 5 mei 1936 betreffende het inrichtingsreglement van het Centraal Bureau voor hypothecair krediet (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.743).

Artikel 1. — In het tweede lid van artikel 14 van het koninklijk besluit van 5 mei 1936 worden de woorden : « onder goedkeuring » vervangen door de woorden : « met machtiging ».

Art. 2. — Artikel 17 van hetzelfde besluit wordt door de volgende bepaling vervangen :

« *Art. 17.* — Elk kwartaal wordt de revisoren een beknopt overzicht van de toestand van het Bureau ter hand gesteld. Balans en winst- en verliesrekening worden hun, samen met een verslag over de verrichtingen van het Bureau, door de bestuursraad medegedeeld.

» Over de uitslag van hun opdracht brengen de revisoren gemeenschappelijk verslag uit. »

Art. 3. — Artikel 5, vijfde lid, en artikel 16, eerste lid, van hetzelfde besluit worden opgeheven.

Art. 4. — Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

betreffende het groeperen in effecten van fr 1.000 der obligaties van fr 100 van de 2 pCt. lening der stad Brussel van 1905 (Staatsblad, 22 oktober 1955, blz. 6.910).

Koninklijk besluit van 5 oktober 1955

betreffende de toepassing van de wet van 12 juli 1955, tot bevordering van de financiering van de investeringen in de steenkolenijverheid (Staatsblad, 24-25 oktober 1955, blz. 6.994).

Koninklijk besluit van 17 oktober 1955

houdende regeling van de comptabiliteit van het Landbouwfonds (Staatsblad, 24-25 oktober 1955, blz. 6.989).

III — LANDBOUW

Koninklijk besluit van 12 september 1955

houdende wijziging, in uitvoering van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, van de wet van 27 december 1938 betreffende de oprichting van een Nationale Dienst voor de afzet van land- en tuinbouwproducten (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.744).

Artik. 1. — Artikel 6 van de wet van 27 december 1938 wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 6.* — De Dienst staat onder de controle van de Minister van Landbouw. »

Art. 2. — Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën zijn belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

houdende wijziging van het koninklijk besluit van 27 december 1938, houdende reglement van de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.744).

Artikel 1. — Artikel 10, lid 2, van het koninklijk besluit van 27 december 1938, wordt door volgende bepaling vervangen :

« Hij benoemt het personeel. »

Art. 2. — Artikel 18 van het hetzelfde koninklijk besluit wordt vervangen door volgende bepaling :

« *Art. 18.* — De controlemacht van de Minister van Landbouw, voorzien onder artikel 6 van de wet van 27 december 1938, wordt uitgeoefend door bemiddeling van een rege-

Koninklijk besluit van 7 oktober 1955

betreffende de uitgifte van de 4,25 pCt. lening 1955-1965 van het Wegenfonds 1955-1969 (Staatsblad, 10-11 oktober 1955, blz. 6.437).

Het Wegenfonds 1955-1969 zal een lening met een nominaal kapitaal van 2.500 miljoen frank, « Lening 4,25 pCt. 1955-1965 » genaamd, emitteren op het hierna bepaalde tijdstip en tegen de volgende voorwaarden.

De lening is vertegenwoordigd door obligaties aan toonder van fr 1.000, fr 5.000, fr 10.000 en fr 100.000.

Deze obligaties renten 4,25 pCt. 's jaars met ingang van 25 oktober 1955 en zijn voorzien van 10 jaarlijkse rentecoupons betaalbaar per 25 oktober van elk der jaren 1956 tot 1965.

De lening is in tien jaar aflosbaar.

ringscommissaris en, bij verhindering van deze, van een plaatsvervanger, die de Koning, op de voordracht van deze Minister, benoemt. »

Art. 3. — Artikel 20 van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 20.* — De Minister van Landbouw en de Minister van Financiën wijzen in onderlinge overeenstemming bij de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten een revisor aan. »

Art. 4. — Artikel 24 van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 24.* — Vóór 15 mei van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat, wordt het ontwerp van begroting van de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten opgemaakt door de raad van beheer en door de Minister van Landbouw goedgekeurd. »

Art. 5. — Artikel 25, leden 1, 2 en 3, van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 25.* — Uiterlijk 31 maart maakt de raad van beheer de rekeningen op, vastgesteld op 31 december van het afgelopen dienstjaar.

» De rekeningen zijn vergezeld van een algemeen verslag over de werkzaamheden van de Dienst gedurende het afgelopen dienstjaar. »

Art. 6. — Artikel 26, lid 1, van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« De dienst houdt een dubbele boekhouding. »

Art. 7. — In het koninklijk besluit van 27 december 1938 houdende reglement van de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten, worden de woorden « Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw » vervangen door « Minister van Landbouw ».

Art. 8. — Artikel 17, met uitzondering van lid 2, van het koninklijk besluit van 27 december 1938, is opgeheven.

Art. 9. — Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën worden, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

houdende wijziging, in uitvoering van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, van de wet van 15 januari 1938 betreffende de oprichting van een Nationale Zuiveldienst (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.745).

Artikel 1. — Artikel 5 van de wet van 15 januari 1938 wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 5.* — Het reglement van de Dienst wordt door de Koning opgemaakt.

» De Dienst wordt beheerd door een raad van beheer waarvan de Koning de samenstelling bepaalt en de leden benoemt. Hij staat onder de controle van de Minister van Landbouw. »

Art. 2. — Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën zijn belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Koninklijk besluit van 3 oktober 1955

houdende wijziging van het koninklijk besluit van 15 januari 1938 tot instelling van een Nationale Zuiveldienst (Staatsblad, 17-18 oktober 1955, blz. 6.746).

Artikel 1. — Artikel 12, lid 2, van het koninklijk besluit van 15 januari 1938 wordt door volgende bepaling vervangen :

« Hij benoemt het personeel. »

Art. 2. — Artikel 20 van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 20.* — De controlemacht van de Minister van Landbouw, voorzien bij artikel 5 van de wet van 15 januari 1938, wordt uitgeoefend door bemiddeling van een regeringscommissaris en, bij verhindering van deze, van een plaatsvervanger, die de Koning op de voordracht van de Minister van Landbouw benoemt. »

Art. 3. — Artikel 22 van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 22.* — De Minister van Landbouw en de Minister van Financiën wijzen in onderlinge overeenstemming bij de Nationale Zuiveldienst een revisor aan. »

Art. 4. — Artikel 26 van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 26.* — Vóór 15 mei van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat, wordt het ontwerp van begroting van de Nationale Zuiveldienst opgemaakt door de raad van beheer en door de Minister van Landbouw goedgekeurd. »

Art. 5. — Artikel 27, leden 1, 2 en 3, van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« *Art. 27.* — Uiterlijk 31 maart, maakt de raad van beheer de rekeningen op, vastgesteld op 31 december van het afgelopen dienstjaar.

» Bij de rekeningen wordt een algemeen verslag over de werkzaamheden van de Dienst gedurende het afgelopen dienstjaar gevoegd. »

Art. 6. — Artikel 28, lid 1, van hetzelfde koninklijk besluit wordt door volgende bepaling vervangen :

« De Dienst houdt een dubbele boekhouding. »

Art. 7. — De artikelen 19 en 23, lid 1, van hetzelfde koninklijk besluit worden opgeheven.

Art. 8. — Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën zijn belast, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van onderhavig besluit.

Koninklijk besluit van 17 oktober 1955

houdende regeling van de comptabiliteit van het Landbouwfonds (Staatsblad, 24-25 oktober 1955, blz. 6.989).

Koninklijk besluit van 18 oktober 1955

houdende bijzondere maatregelen voor de bescherming van de veestapel tegen mond- en klauwzeer (Staatsblad, 20 oktober 1955, blz. 6.829).

IV — NIJVERHEID

Koninklijk besluit van 5 oktober 1955

betreffende de toepassing van de wet van 12 juli 1955, tot bevordering van de financiering van de investeringen in de steenkolen nijverheid (Staatsblad, 24-25 oktober 1955, blz. 6.994).

V — ARBEID

Koninklijk besluit van 20 juli 1955

tot ordening van de wetten betreffende het bediendencontract (Staatsblad, 3-4 oktober 1955, blz. 6.212).

Koninklijk besluit van 30 september 1955

tot wijziging van titel II, hoofdstuk I, afdeling II, van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (Staatsblad, 27 oktober 1955, blz. 7.054).

Koninklijk besluit van 8 oktober 1955

tot wijziging van titel III, hoofdstuk II, afdeling VI, van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (Staatsblad, 21 oktober 1955, blz. 6.865).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 25 juli 1955

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de uitvoer van épingléweefsels, ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62 van 13 januari 1935 waarbij toelating wordt verleend

tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 5 oktober 1955, blz. 6.314).

Dit besluit verbiedt tot 31 december 1957 katoenen, of wollen épingléweefsels uit te voeren waarvan de hoedanigheid beneden de in het besluit bepaalde technische vereisten valt.

VIII — VERKEERSWEZEN

Koninklijk besluit van 21 juni 1955

houdende goedkeuring van het lastencoëher van de Exploitatiedienst van het Koloniaal Verkeerswezen « Otraco » (Staatsblad, 1 oktober 1955, blz. 6.145).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 5 juni 1955

waarbij wordt bindend gemaakt de beslissing van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven tot verlenging van de geldigheidsduur der beslissingen van 13 april 1951, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 21 september 1951 en betreffende de vaststelling van de minimum-lonen in de meelfabricage alsmede de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 7 oktober 1955, blz. 6.380).

Koninklijk besluit van 5 juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven tot verlenging van de geldigheidsduur der beslissing van 13 april 1951, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 7 november 1951, betreffende de koppeling van de lonen in de voedingsnijverheid aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 7 oktober 1955, blz. 6.381).

Koninklijk besluit van 5 juni 1955

waarbij bindend worden gemaakt de beslissingen van 16 februari 1955 van het Nationaal Paritair Comité van het huden- en lederbedrijf betreffende de vaststelling der minimum-lonen in de bedrijfstakken van marokijnwerk, reisartikelen, zadelmakerij en militaire uitrustingen, alsook de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen (Staatsblad, 10-11 oktober 1955, blz. 6.476).

Koninklijk besluit van 17 juni 1955

waarbij de beslissing van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven tot verlenging van de geldigheidsduur der artikelen 5 tot 16 van de beslissingen van 18 mei 1951, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 7 november 1951 en betreffende de vaststelling van de minimum-lonen in de broodfabrieken, alsmede de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk, bindend wordt gemaakt (Staatsblad, 9 oktober 1955, blz. 6.444).

Koninklijk besluit van 25 juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 3 november 1954 van het Nationaal Paritair Comité van de tuinbouwondernemingen en de speciale teelt, tot vaststelling van de minimum-lonen van de arbeiders tewerkgesteld in de boomkwekerijen, de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk, en de classificatie der arbeiders (Staatsblad, 22 oktober 1955, blz. 6.892).

Koninklijk besluit van 4 juli 1955

waarbij de beslissing van 27 april 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de handel in voedingswaren tot verlenging van de geldigheidsduur der artikelen 1 tot 12 van de beslissingen van 22 juni 1951, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 22 oktober 1951 en betreffende de vaststelling van de minimum-uurlonen in de kleinbakkerijen en de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk, bindend wordt gemaakt (Staatsblad, 31 oktober - 1 november 1955, blz. 7.204).

Koninklijk besluit van 20 juli 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 12 mei 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de bouwbedrijven tot regeling van de arbeidsvoorwaarden in deze nijverheid (Staatsblad, 16 oktober 1955, blz. 6.702).

Koninklijk besluit van 26 juli 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 18 februari 1955 van het Gewestelijk Paritair Comité van de steenbakkerijen der Schelde- en Dendervallei, betreffende de vaststelling van de minimum-lonen (Staatsblad, 28 oktober 1955, blz. 7.087).

Koninklijk besluit van 2 augustus 1955

waarbij bindend worden gemaakt de beslissingen van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van het huden- en lederbedrijf tot wijziging en verlenging van de geldigheidsduur van de beslissingen van 6 mei 1953, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 22 juli 1953 (Staatsblad, 27 oktober 1955, blz. 7.050).

Koninklijk besluit van 2 augustus 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 29 april 1955 van het Gewestelijk Paritair Comité voor de steenkolenhandel van de provincies Namen en Luxemburg, tot vaststelling van de uurlonen voor zekere categorieën van arbeiders tewerkgesteld in de ondernemingen welke afhangen van voornoemd Comité (Staatsblad, 28 oktober 1955, blz. 7.089).

Koninklijk besluit van 25 augustus 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 5 mei 1955 van het Nationaal Paritair Comité van het papierpap-, papier- en kartonbedrijf, tot wijziging van de beslissing van 5 augustus 1954, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 12 maart 1955 (Staatsblad, 24-25 oktober 1955, blz. 6.982).

Koninklijk besluit van 5 september 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van het huden- en lederbedrijf tot wijziging van de beslissingen van 20 mei 1952, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 29 september 1952 (Staatsblad, 15 oktober 1955, blz. 6.655).

Koninklijk besluit van 7 september 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 12 april 1955 van het Gewestelijk Paritair Comité voor de steenkolenhandel van de provincie West-Vlaanderen, betreffende de bepaling van het minimum-uurloon van de arbeiders tewerkgesteld in de ondernemingen welke vallen onder de bevoegdheid van hetzelfde Comité (Staatsblad, 15 oktober 1955, blz. 6.657).

Koninklijk besluit van 20 september 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 24 mei 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de dorsondernemingen tot vaststelling van de minimum-lonen van de dorsarbeiders (Staatsblad, 22 oktober 1955, blz. 6.895).

X — SOCIALE WETGEVING
(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 24 april 1955

waarbij de beslissing van 23 juli 1954 van het Gewestelijk Paritair Comité van de steenbakkerijen van het Land van Waas, betreffende de toekenning van bestaanszekerheidsvergoedingen aan de arbeiders van de steenbakkerijnijverheid van het Land van Waas, bindend wordt gemaakt (Staatsblad, 5 oktober 1955, blz. 6.319).

Koninklijk besluit van 16 juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 24 maart 1955 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven betreffende het toekennen van loon aan de arbeiders en arbeidsters tewerkgesteld in de melkerijen, boter-, kaas- en melkproduktfabrieken, voor sommige verlofdagen ten gevolge van familiale gebeurtenissen (Staatsblad, 7 oktober 1955, blz. 6.382).

Koninklijk besluit van 25 juni 1955

tot regeling van de toekenning van toelagen aan de centra tot ondersteuning door de arbeid van onvolwaardigen, invaliden, gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen, alsmede aan de werken en instellingen die aan deze personen thuiswerk verschaffen (Staatsblad, 20 oktober 1955, blz. 6.820).

Organiek koninklijk besluit van 22 september 1955

van de ziekte- en invaliditeitsverzekering - Errata (Staatsblad, 30 oktober 1955, blz. 7.180).

Koninklijk besluit van 7 oktober 1955

tot wijziging van artikel 77septies van het besluit van de Regent van 26 mei 1945, tot inrichting van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid (Staatsblad, 21 oktober 1955, blz. 6.862).

Koninklijk besluit van 8 oktober 1955

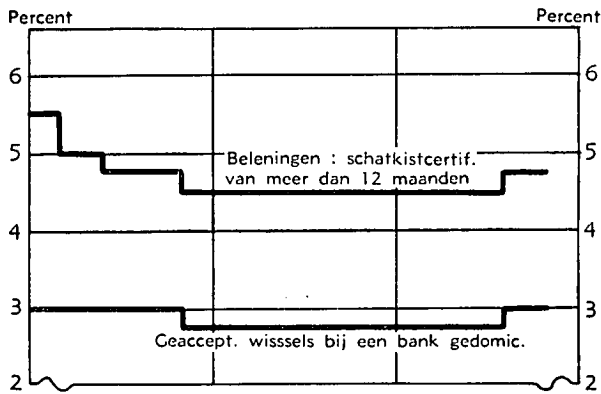
ter uitvoering van artikel 57bis, laatste lid, van de geordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (Staatsblad, 12 oktober 1955, blz. 6.570).

Koninklijk besluit van 15 oktober 1955

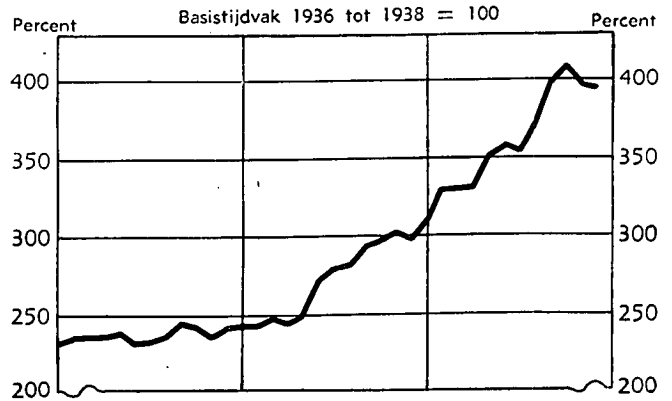
waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 6 mei 1955 van het Gewestelijk Paritair Comité der haven van Antwerpen, genaamd « Nationaal Comité der haven van Antwerpen », betreffende de vaststelling van het bedrag der bestaanszekerheidsbijdrage (Staatsblad, 28 oktober 1955, blz. 7.090).

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

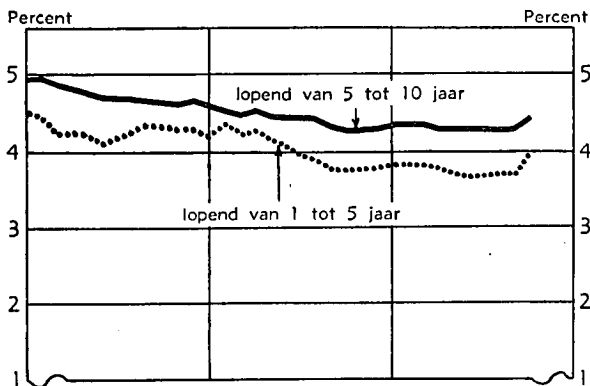
N.B.B. - RENTE VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

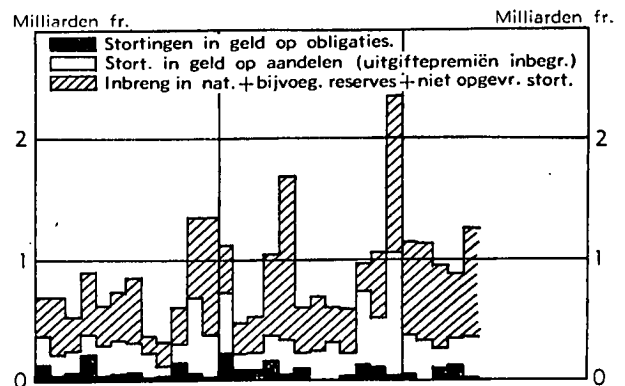
ALGEMEEN INDEXCIJFER DER AANDELEN

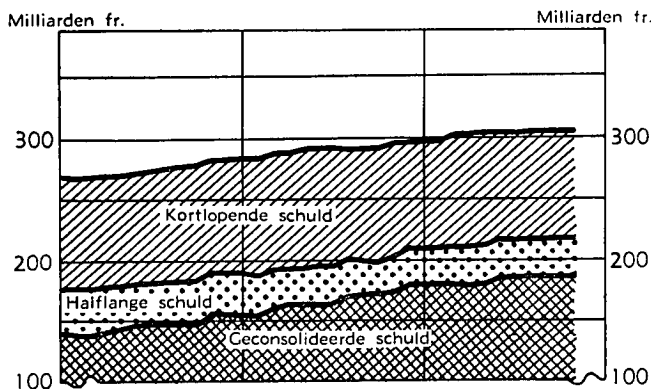
RENDEMENT VAN OBLIGATIES (1)

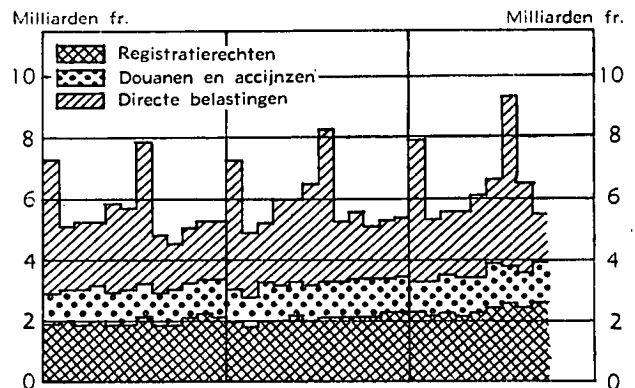
KAPITAALMISSIES (2)

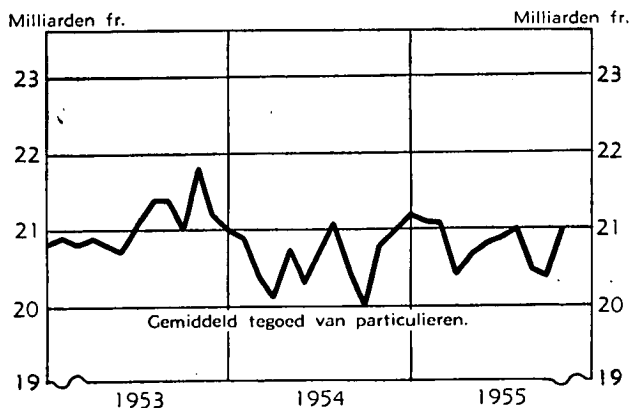
STAATSSCHULD(3)

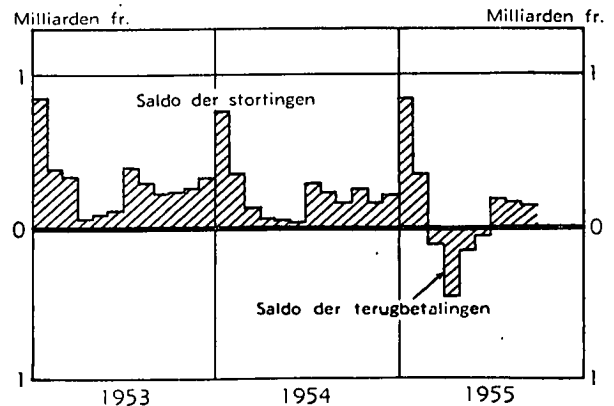
BELASTINGSONTVANGSTEN

TEGOEDEN BIJ HET BESTUUR DER POSTCHEQUES

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS

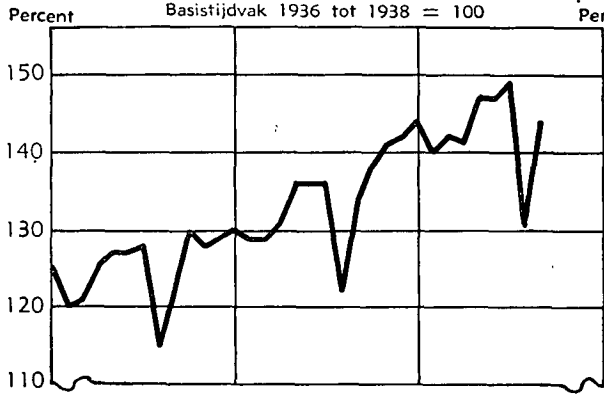
(1) Kasbons 4 1/2 % (parastatalen) voor welke rente en aflossing door de Staat gewaarborgd zijn.

(2) Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Congolese vennootschappen.

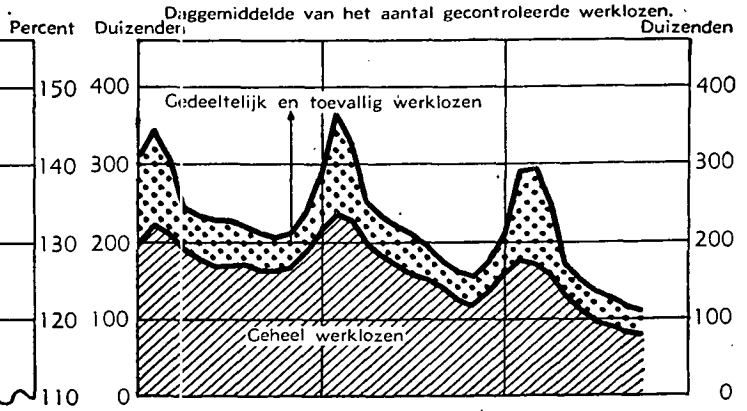
(3) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

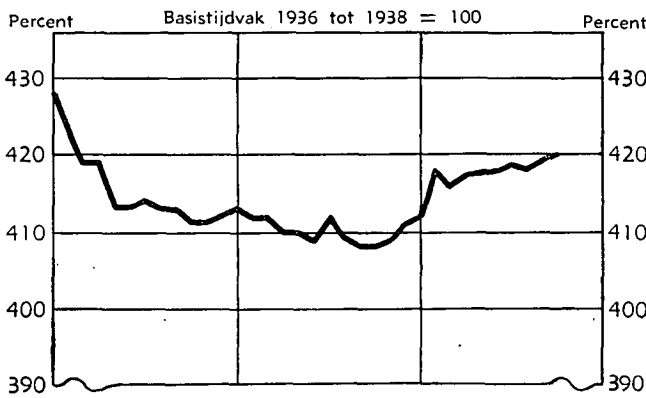
INDEXCIJFER DER INDUSTRIELE PRODUKTIE

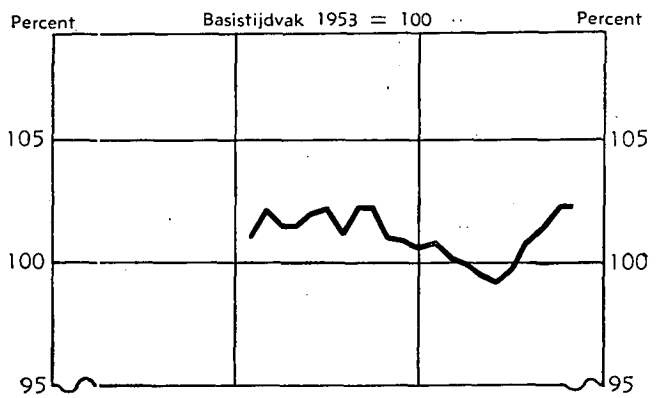
WERKLOOSHEID

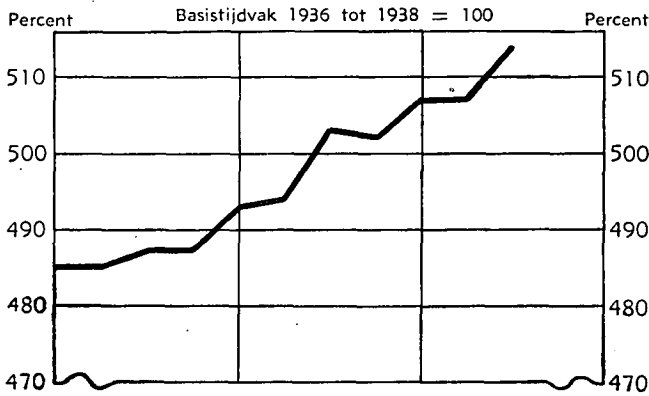
ALG. INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN

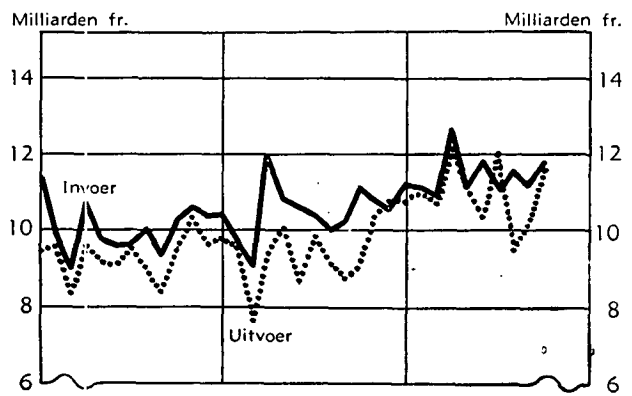
ALG. INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN

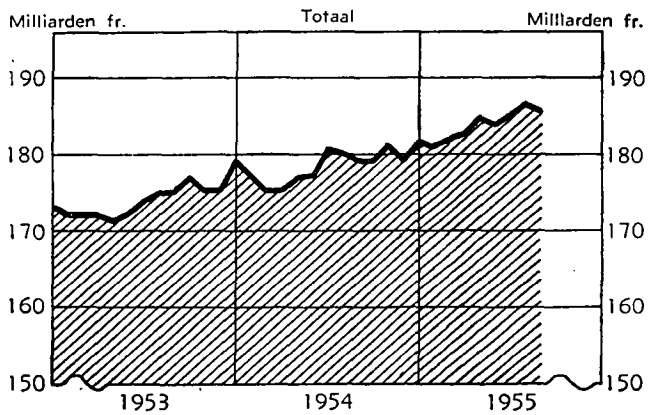
GEMIDDELD UURLOONINDEXCIJFER

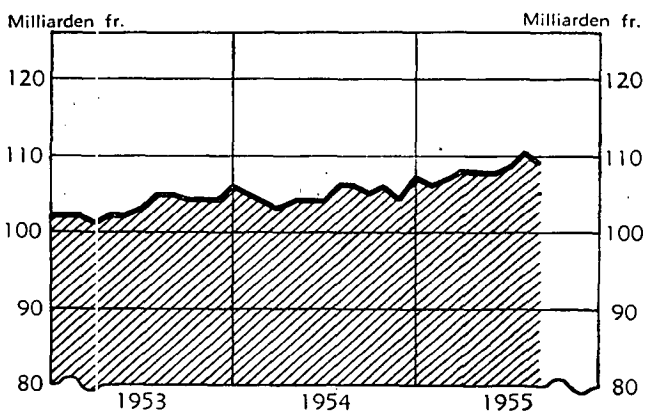
BUITENLANDSE HANDEL

GELDVOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

VOORRAAD CHARTAALGELD

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België										Callgeld		
	Disconto				Beleningen van en voorschotten op ¹ *						Mobilisatie van speciale reken. E.B.U. (besluiten 22-3-52 en 20-7-52)	In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Geaccepteerd in een bank gedom. papier, warrants en bankaccepten vooraf door de N.B.B. gevisieerd	Geaccepteerd niet in een bank gedom. papier	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden en leningen op halflange termijn	Ander overheidsfondsen				
1953 Gemiddelde ...	2,96	3,46	4,46	4,89	2,—	2,1875	2,375	4,89	4,89	3,34	1,25	1,25	
1954 Gemiddelde ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75 ²	1,25	1,25	
1954 Augustus ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
September ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
October	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
November ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
December ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
1955 Januari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Februari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Maart	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
April	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Mei	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Juni	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Juli	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Aug. (vanaf 4)	3,—	3,75	"	4,75	2,1875	2,1875	2,1875	4,75	4,75	—	1,50	1,50	
September ...	3,—	3,75	"	4,75	2,1875	2,1875	2,1875	4,75	4,75	—	1,50	1,50	
October	3,—	3,75	"	4,75	2,1875	2,1875	2,1875	4,75	4,75	—	1,50	1,50	

¹ De Nationale Bank van België aanvaardt de speciale schatkistcertificaten E.B.U. tot onderpand van voorschotten in rekening-courant en van leningen op korte termijn. De rentevoet van deze verrichtingen bedraagt respectievelijk 3,20 % en 3,50 % voor certificaten op 18 en 24 maand.

² Gemiddelde van de laatste negen maanden.

³ Niet geaccepteerde wissels: 1) in de bank gedom. papier 4,50 pCt.; 2) niet in de bank gedom. papier 4,75 pCt.

* Quotiteit van het voorschot op 31 oktober 1955:

Schatkistcert. uitgegeven op korte termijn	max. 95 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1949	max. 90 pCt
Schatkistcertificaten uitgegeven op 2 of 3 jaar	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1954 op 5 jaar	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1951 op 10 of 15 jaar	90 pCt	3,75 pCt Schatkistcertificaten 1954 op 5 jaar	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1962 op 10 jaar	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1964 op 12 jaar	90 pCt	Obligaties 4 pCt 1950-1960 Belgisch Congo	90 pCt
8 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 15 jaar loopt. 1942 ...	90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntsanaringsl., 2e, 3e en 4e reeks	90 pCt
4 pCt Schatkistcertificaten 1948 met 20 jaar looptijd	90 pCt	Ander overheidspapier	80 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1947	90 pCt	Speciale E.B.U. Schatkistcertificaten	50 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1948	90 pCt		

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositorrekeningen *					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 75.000	fr. 75.001 tot 150.000	boven fr. 150.000
1953 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50

* Gemiddelde van vier banken.

¹ Vanaf 1 Januari 1955 werd de rentevoet als volgt gewijzigd: 8 pCt tot 100.000 fr.; 1,50 pCt van 100.001 tot 150.000 fr.; 0,50 pCt boven 150.000 fr.

III. — Daggeld
(millioenen franken)

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden	
	verrekenende instellingen			In verrekening 3	Buiten verrekening 4
	Deposito-banken	Overige instellingen 1	Totaal		
1953	2.378	694	3.072	2.319	2.395
1954	2.330	422	2.752	2.584	2.605
1955 Maart ...	2.527	231	2.758	2.943	2.943
April ...	2.176	496	2.672	2.473	2.473
Mei	2.469	361	2.830	3.229	3.229
Juni	2.240	125	2.365	3.253	3.253
Juli	2.185	516	2.701	3.043	3.043
Augustus ..	2.292	411	2.703	3.699	3.699
September ..	2.355	220	2.575	2.855	2.855
October :	2.580	194	2.774	2.599	2.599
30/9 tot 6 ..	2.334	95	2.429	2.483	2.483
7 tot 13 ..	2.469	167	2.636	3.019	3.019
14 tot 20 ..	3.057	260	3.317	2.816	2.816
21 tot 27 ..	2.646	285	2.931	2.417	2.417
November ..					
28/10 tot 3 ..	2.170	131	2.301	1.961	1.961
4 tot 10 ..	2.065	299	2.364	2.709	2.709

¹ Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.

³ Incl. het Herdisconterings- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredereerdienst.

⁴ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekkrediet.

Notering der edele metalen ¹

Daggemiddelden	Londen 1	Bombay 2	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn
1953		345/9	75
1954	249/9½ ³	350/11	76
1954 Augustus ..	249/2	351/6	74
September ..	250/5½	349/11	75
October ...	250/9½	350/9	76
November ..	250/10½	353/0	76
December ..	251/4½	350/7	74
1955 Januari ..	251/7	361/3	76
Februari ..	251/9½	371/6	79
Maart ...	251/2	373/3	80
April ...	250/8	383/8	80
Mei	250/8	375/0	79
Juni	251/2	374/4	76
Juli	251/8	377/2	77
Augustus ..	251/4¼	380/0	79
September ..	251/1½	379/7	80
October ...	250/6¾	379/2	81

¹ Prijs van een oz. fijn goud : 10) te New-York : 85 \$ vanaf 1 Februari 1934; 20) te Londen : 248 sh. vanaf 18 September 1949 tot 19 Maart 1954. — Heropening van de vrije goudmarkt op 22 Maart 1954.

² Oorspronkelijke noteringen in roepieën en annas per fine tola en per 100 fine tolas resp.

³ Gemiddelde van de 9 laatste maanden.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

10¹

Gemiddelden	¹ Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Akk. Argentinië	Italiaanse lire
1953	11,47	49,96	14,27	50,81	140,14	174,04	13,19 ¹	9,67 ²	7,24 ³	11,97 ⁴	6,99 ⁵	—	—
1954	11,46	50,05	14,27	51,44	140,05	174,04	13,18	9,64	7,21	11,94	7,00	—	—
1954 Augustus ..	11,47	50,01	14,25	51,55	139,93	174,04	13,17	9,64	7,21	11,94	6,99	—	—
September ..	11,46	49,99	14,31	51,56	139,91	174,03	13,18	9,65	7,20	11,92	6,99	—	—
October ..	11,44	50,05	14,28	51,62	139,93	174,03	13,17	9,63	7,20	11,90	6,99	—	—
November ..	11,41	50,04	14,24	51,64	139,74	174,03	13,16	9,60	7,19	11,87	6,98	—	—
December ..	11,39	50,10	14,24	51,77	139,49	174,02	13,17	9,60	7,19	11,86	6,97	—	—
1955 Januari ..	11,38	50,10	14,28	51,87	139,35	174,03	13,17	9,60	7,19	11,86	6,96	—	—
Februari ..	11,37	50,16	14,28	51,37	139,30	174,04	13,15	9,60	7,19	11,84	6,96	—	—
Maart	11,38	50,36	14,29	51,18	139,66	174,04	13,14	9,60	7,20	11,84	6,98	49,99 ⁶	—
April	11,40	50,26	14,26	50,99	140,05	174,05	13,15	9,63	7,22	11,88	7,00	49,86	—
Mei	11,42	50,26	14,29	50,96	139,96	174,04	13,17	9,64	7,21	11,91	6,99	49,90	—
Juni	11,45	50,32	14,31	51,11	139,92	174,05	13,16	9,68	7,21	11,94	6,99	49,96	—
Juli	11,47	50,33	14,33	51,11	139,59	174,03	13,13	9,68	7,22	11,94	6,98	49,74	—
Augustus ..	11,44	50,31	14,29	51,08	139,07	174,02	13,11	9,67	7,19	11,89	6,96	48,69	—
September ..	11,43	50,31	14,27	50,94	139,10	174,04	13,14	9,66	7,19	11,90	6,96	48,63	7,99 ⁷
October ...	11,42	50,22	14,19	50,48	139,40	174,04	13,14	9,66	7,21	11,89	6,97	48,58	7,95

¹ Gemiddelde van 26 Januari tot 31 December 1953. — ² Gemiddelde van 28 Februari tot 31 December 1953. — ³ Gemiddelde van 18 Mei tot 31 December 1953. — ⁴ Gemiddelde van 4 Mei tot 31 December 1953. — ⁵ Gemiddelde van 1° tot 31 December 1953. — ⁶ Vanaf 1 Maart 1955. — ⁷ Vanaf 22 Augustus 1955.

II. — Officiële wisselkoersen per 31 October 1955 vastgesteld door de Nationale Bank van België krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(Belgische franken)

10²

Valuta	Contractuele of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
100 Tsjecho-slowaakse kronen	694,44225	692,50	696,50
100 Oostenrijkse schillingen	192,30769	191,72	192,90

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		1 Juli 1955	1 Augustus 1955	1 September 1955	8 October 1955	2 November 1955
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pCt Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	87,15	87,60	87,75	87,75	87,85
3 ½ pCt Schuld 1948 ^{1 2}	100,—	88,55	89,35	89,20	89,25	89,45
4 pCt Geünificeerde Schuld 1 ^o reeks ^{1 2}	100,—	96,60	96,50	96,45	96,35	95,85
4 pCt Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	94,45	94,35	94,—	94,—	93,80
4 ½ pCt Lening, 1951 ²	100,—	100,90	101,05	100,95	101,05	100,70
4 ½ pCt Lening, 1952, op 10 jaar ²	100,—	102,10	101,05	101,10	101,30	101,25
4 ½ pCt Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	101,60	100,70	100,55	100,55	100,25
4 ½ pCt Lening, 1953, op 20 jaar ²	100,—	100,—	99,75	98,30	98,20	98,15
4 ½ pCt Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	99,65	99,25	98,—	98,—	98,50
4 ½ pCt Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	99,55	98,80	97,55	97,55	97,90
4 ½ pCt Lening, 1954-1974, 1 ^o reeks ²	100,—	97,30	97,40	95,50	95,15	95,20
4 ¼ pCt Lening, 1954-1974, 2 ^o reeks ²	100,—	97,20	96,60	94,90	94,70	94,70
3 ½ pCt met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkistc. 1942, 1 ^o r. ^{1 2}	100,—	114,20	114,50	113,90	113,90	114,—
3 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, 1 ^o r. ^{1 2}	100,—	109,15	109,30	109,—	109,—	108,65
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1947 ²	100,—	105,90	105,85	105,40	105,35	105,60
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	108,15	108,05	107,60	107,65	108,05
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	104,05	103,55	103,55	103,60	103,85
4 pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,95	100,95	100,50	100,35	100,30
3 ¾ pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	99,80	99,75	99,20	99,15	99,20
4 pCt Lotenlening 1938	500,—	509,—	506,—	501,—	500,—	504,—
Lotenlening 1941 (4 pCt sedert 1951)	1.000,—	1.001,—	1.001,—	994,—	992,—	997,—
Lotenlening 1953 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1967) ²	1.000,—	1.027,—	1.028,—	1.028,—	1.029,—	1.030,—
II. — Indr.- en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pCt Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	533,—	530,—	521,—	521,—	523,—
Len. tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1957) ²	1.000,—	1.015,—	1.016,—	1.012,—	1.012,—	1.014,—
Len. tot Wederopb. 2 ^o schijf 1949 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1958) ²	1.000,—	1.029,—	1.026,—	1.024,—	1.024,—	1.024,—
Len. tot Wederopb. 3 ^o schijf 1950 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1960) ²	1.000,—	1.050,—	1.043,—	1.037,—	1.034,—	1.036,—
4 pCt pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ^{1 2}	500,—	495,—	494,—	496,—	496,—	494,—
5 pCt Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^o schijf 1953 ²	100,—	103,55	103,15	102,35	102,25	102,25
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^o r. ²	100,—	101,10	100,95	99,60	99,50	99,70
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^o r. ²	100,—	101,10	100,85	99,55	99,40	99,35
4 ¼ pCt Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^o r. ²	100,—	97,25	96,70	95,10	94,85	94,95
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1972 ²	100,—	99,55	99,35	97,50	97,35	98,25
4 ¼ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	96,85	96,55	94,55	94,45	94,75
4 pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1955-1975 ²	100,—	—	—	93,—	93,—	93,15
4 ½ pCt Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	102,10	101,95	101,55	101,65	101,75
4 ½ pCt Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^o r. 1952 ²	100,—	102,75	102,65	102,15	102,10	102,05
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	259,—	258,—	258,—	257,—	256,—
Rente bij te rekenen :						
4 pCt Koloniale Schuld 1936	100,—	95,10	95,15	94,80	94,80	94,80
4 ¼ pCt Koloniale Schuld 1954-1974 ²	100,—	99,50	99,05	97,40	96,70	97,—
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	103,35	103,10	102,80	102,85	102,75

¹ Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944. — ² Effecten na 6 October 1944 goedgekeurd. — ³ De rente-voet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Verzekering- maats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Spoorwegen en vervoer te water	Tramwegen, buurtspoorwegen en vervoer	Fruis van tram- weg- en elec- tricititsondern.	Gas- en electriciteits- ondernemingen	Water- verdeling	Metaal- industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn- en cokesoeven	Spiegelglas- fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Aanplantingen	Voeding	Diverse
-------	-------------------------	---	--	--------------------------------------	---	--	---	---------------------	------------------------	--------------------------------------	-------------	----------------------------------	---------------------------	---------------	-------------	--------------------------------	----------------------------	---------------	---------	---------

Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand

1955 3 Oct.	97	98	102	99	108	102	101	107	98	95	98	99	101	96	101	101	95	105	102	100
2 Nov.	99	99	97	100	100	99	99	95	100	98	99	102	103	100	109	99	98	92	99	101

Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938

1954 2 Nov.	298	322	151	352	83	155	232	65	216	388	209	208	122	140	275	152	620	57	178	334
1 Dec.	310	326	151	373	80	152	222	63	228	396	213	219	140	156	277	156	669	61	192	343
1955 4 Jan.	331	356	153	387	89	158	245	67	241	437	228	244	153	173	285	172	709	81	195	355
1 Febr.	331	347	154	396	91	158	247	65	251	429	223	244	152	176	294	170	700	75	195	362
1 Maart	333	354	153	398	94	161	245	66	250	459	231	248	146	166	293	166	702	67	191	375
1 April	352	366	154	401	92	178	258	73	247	503	231	244	148	176	303	161	763	68	191	406
2 Mei	358	369	156	419	96	192	266	67	252	500	242	243	155	176	304	157	762	72	201	450
1 Juni	354	367	151	405	93	182	259	68	245	498	234	248	149	167	297	150	764	70	201	435
1 Juli	373	391	155	402	92	186	257	66	244	505	231	257	160	174	302	141	840	74	203	438
1 Aug.	398	410	153	426	94	199	272	66	257	557	239	273	178	184	308	143	905	81	203	480
1 Sept.	409	408	153	420	91	200	275	69	275	553	237	292	197	195	321	144	937	79	207	477
3 Oct.	398	400	156	415	98	204	279	74	270	524	232	290	198	188	323	145	887	83	212	479
2 Nov.	394	395	152	416	98	201	276	70	271	511	229	295	204	189	351	144	868	76	210	482

III. — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15²

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1953	248	135	130	12.484	16.443	12.619	16.573
1954	249	129	127	20.654	27.191	20.783	27.318
1954 October	21	10	10	1.455	2.118	1.465	2.128
November ...	19	12	12	1.784	2.397	1.796	2.409
December ...	23	11	11	2.312	3.046	2.323	3.057
1955 Januari	20	10	10	2.607	3.239	2.617	3.249
Februari ...	20	11	11	1.963	2.779	1.974	2.790
Maart	23	12	12	2.085	3.217	2.097	3.229
April	19	11	11	2.166	3.625	2.176	3.635
Mei	19	9	9	1.649	2.635	1.658	2.644
Juni	22	9	9	1.771	2.798	1.780	2.807
Juli	19	9	9	1.818	3.199	1.827	3.208
Augustus ...	22	13	13	2.233	3.976	2.246	3.989
September ...	22	15	15	2.575	3.982	2.589	3.997
October	20	10	10	1.801	3.029	1.810	3.039

IV. — RENDEMENT DER VAST RENTENDE EFFECTEN

16

1. — Geünificeerde Schuld en ineens op vaste data aflosbare leningen

Begin der maand	Geünificeerde schuld 4 %	Ineens op vaste data aflosbare leningen												
		Vervaldag op 1 tot 5 jaar						Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar		
		Staat		Parastatale		Steden		Vennootschappen	Staat		Parastatale		Steden	Vennootschappen
		3 ½ %	4 %	4 %	4 ½ %	4 %	4 ½ %	4 ½ %	4 %	4 %	4 ½ %	4 ½ %	4 en 4 ½ %	
1954 Juli	4,25	3,44	3,56	3,25	3,92	3,96	3,96	5,21	4,33	4,24	4,41	4,49	4,91	
Augustus ...	4,26	3,34	3,56	3,98	3,75	3,96	3,86	4,71	4,29	4,29	4,34	4,45	4,77	
September ...	4,22	3,28	3,46	3,93	3,76	3,84	3,73	4,36	4,10	4,15	4,28	4,40	4,72	
October	4,22	3,38	3,47	3,92	3,78	3,77	3,61	4,77	4,17	4,22	4,29	4,31	4,72	
November ...	4,21	3,38	3,52	4,01	3,79	3,89	3,58	4,67	4,27	4,33	4,32	4,30	4,78	
December ...	4,21	3,44	3,68	4,08	3,81	3,96	3,72	4,77	4,35	4,36	4,36	4,36	4,66	
1955 Januari	4,20	3,62	3,64	4,07	3,82	3,91	3,71	5,11	4,36	4,42	4,38	4,50	4,98	
Februari	4,17	3,48	3,58	3,90	3,80	3,84	3,60	4,49	4,24	4,14	4,37	4,49	4,73	
Maart	4,15	3,41	3,49	3,93	3,76	3,72	3,48	4,61	4,05	3,94	4,33	4,46	4,69	
April	4,13	3,36	3,41	3,89	3,71	3,60	3,27	4,58	4,02	3,94	4,30	4,45	4,79	
Mei	4,16	3,41	3,34	3,99	3,66	3,56	3,21	4,57	4,10	4,14	4,31	4,46	4,92	
Juni	4,16	3,12	3,32	4,00	3,68	3,51	3,15	4,52	4,10	4,22	4,32	4,38	4,89	
Juli	4,14	3,17	3,32	3,98	3,67	3,64	3,07	4,06	4,02	4,09	4,30	4,37	4,98	
Augustus ...	4,15	3,14	3,31	4,02	3,68	3,59	3,01	4,83	4,08	—	4,33	4,37	5,08	
September ...	4,15	3,40	3,46	4,16	3,96	3,72	3,27	5,04	4,10	—	4,45	4,48	5,06	

1 Verbeterde reeks.

2. — Met annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen

Begin der maand	Met vaste annuïteiten aflosbare leningen							Lotenleningen	
	Vervaldag op 1 tot 5 jaar	Vervaldag op 5 tot 10 jaar		Vervaldag op 10 tot 20 jaar			Vervaldag op meer dan 20 jaar	Vervaldag op meer dan 20 jaar	
		Vennootschappen	Steden	Vennootschappen	Kolonie	Steden		Vennootschappen	Steden
	4 ½ en 5 %	4 %	4 tot 5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
1954 Juli	4,78	4,81	5,13	4,56	4,90	5,58	4,86	4,48	5,10
Augustus ...	4,34	4,72	5,04	4,57	4,89	5,40	4,85	4,41	5,03
September ...	4,25	4,38	4,87	4,57	4,83	5,30	4,83	4,38	4,96
October	4,33	4,30	4,86	4,57	4,79	5,08	4,78	4,38	4,90
November ...	4,37	4,30	4,91	4,56	4,73	5,10	4,55	4,38	4,91
December ...	4,48	4,30	4,88	4,56	4,69	5,19	4,50	4,42	4,91
1955 Januari	4,26	4,32	4,81	4,56	4,69	5,01	4,50	4,43	4,88
Februari	4,18	4,29	4,59	4,56	4,67	4,78	4,43	4,38	4,79
Maart	3,84	4,30	4,48	4,53	4,61	4,62	4,38	4,36	4,79
April	3,90	4,29	4,45	4,45	4,58	4,52	4,36	4,38	4,78
Mei	4,18	4,29	4,49	4,42	4,58	5,12	4,35	4,41	4,82
Juni	4,23	4,29	4,72	4,42	4,59	4,75	4,59	4,42	4,79
Juli	4,04	4,29	4,59	4,42	4,58	4,80	4,32	4,41	4,83
Augustus ...	4,12	4,30	4,61	4,42	4,58	4,89	4,31	4,44	4,86
September ...	4,83	4,37	4,73	4,45	4,56	4,98	4,33	4,46	4,98

N. B. — Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Aprilnummer 1953, op blz. 231.

Retrospectief overzicht

(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiffen		Gezamenlijke uitgiffen	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld		Netto uitgiffen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	
											1	2	3	4

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1953	2.209	1.736	1.546	647	6.040	2.924	2.593	72	1.394	6.054	19,5	1.713	1.288	2.525
1954	2.181	1.835	1.628	756	12.113	5.711	5.083	82	1.794 ⁵	9.340	537,7	1.672	2.456	4.861
1954 6 eerste m. ...	1.212	1.061	952	334	3.005	2.431	2.115	18	698	4.190	1,6	843	1.360	1.564
1955 6 eerste m. ...	1.234	3.939	3.662	385	6.309	4.236	3.872	14	266	8.441	75,2	3.922	2.322	1.631
1954 Juli	156	103	92	58	511	447	439	—	—	550	—	140	198	193
Augustus ...	114	99	86	28	153	147	144	—	—	246	3,0	77	66	90
September ...	156	159	142	55	2.493	246	172	2	31	436	0,9	148	54	144
October	158	129	106	61	1.491	554	543	3	130	813	—	80	38	661
November ...	146	66	62	73	1.604	512	418	2	106	684	108,0	71	130	493
December ...	239	217	188	148	3.413	1.987	1.263	3	36	1.640	424,5	312	623	976
1955 Januari	222	260	173	49	1.172	363	258	3	31	654	—	162	99	201
Februari ...	215	163	116	41	211	556	554	—	—	719	—	80	521	69
Maart	236	181	155	65	625	518	446	4	88	786	25,2	379	122	213
April	195	157	120	62	739	407	396	5	113	676	—	165	246	218
Mei	165	171	124	85	1478	843	707	1	15	1.029	18,9	126	511	228
Juni	201	3.006 ⁶	2.973 ⁶	83	2.084	1.551	1.511	1	20	4.577 ⁶	31,0	3.009	823	703
Juli	151	139	—	—	—	295	225	—	—	506	9,9	120	113	201
Augustus ...	86	75	—	—	—	165	164	—	—	346	35,2	61	8	300
September .	68	53	—	—	—	430	411	—	—	498	—	40	302	122

B. — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1953	253	1.047	785	103	3.000	2.166	1.470	4	130	3.343	8,1	332	227	1.834
1954	301	1.354	879	87	1.604	1.218	1.121	5	260	2.832	9,0	706	182	1.381
1954 5 eerste m. ...	119	621	378	39	459	337	315	2	25	983	9,0	206	24	497
1955 5 eerste m. ...	120	461	346	47	1.172	953	552	1	25	1.439	30,3	232	63	658
1954 Maart	20	43	30	4	10	26	26	—	—	69	—	22	2	32
April	27	176	79	6	12	5	5	1	5	186	—	20	—	69
Mei	27	130	97	13	214	95	95	1	20	245	9,0	78	15	128
Juni	27	104	46	6	123	100	71	—	—	204	—	54	1	62
Juli	27	111	83	4	37	20	20	—	—	131	—	33	10	60
Augustus ...	26	57	38	8	368	295	266	—	—	352	—	37	15	252
September ...	28	88	78	4	66	43	43	—	—	131	—	58	—	63
October	16	77	52	8	235	99	90	—	—	176	—	26	47	69
November ...	18	144	67	7	238	133	130	—	—	277	—	116	32	49
December ...	26	56	45	9	75	189	185	—	—	245	—	90	52	88
1955 Januari	16	42	40	8	516	410	129	1	25	477	18,0	21	24	167
Februari ...	26	175	117	8	191	240	187	—	—	415	—	66	2	236
Maart	32	89	59	7	33	38	21	—	—	127	0,3	35	—	45
April	25	102	80	11	192	121	104	—	—	223	—	65	13	106
Mei	21	52	49	13	239	145	112	—	—	197	12,1	45	24	104

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiffen, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

5 Waarvan conversieleningen voor een totaal bedrag van 54 millioenen franken.

6 Incl. de oprichting van de vennootschap Cockerill-Ougrée voor een bedrag van 2.760 millioenen franken.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN
 Indeling der emissies
 (millioenen franken)

17³

JUNI 1955

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Oprichtingen van vennootschappen ¹						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			Obligatie- uitgiften			Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld				Ontbindingen van vennootschappen ¹ (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				Kapitaal- verminde- ringen (naamloze vennoot.) (com. ven. op sand.) (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.)		
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan converse- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaal- verhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag	
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.		Kapitaalverhogingen	Aantal	Bedrag	Aantal			Bedrag
Banken	—	—	—	—	—	1	5,0	5,0	5,0	—	—	—	—	—	—	—	1	10,0	—	—	—	—		
Verzekeringen	—	—	—	—	—	2	5,0	5,0	1,8	—	—	—	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—		
Financiële en immobiliënverricht.	4	5,4	5,4	2	35,1	35,1	23,1	42,1	19,1	—	—	—	—	1,9	35,0	1,7	7,8	11	51,2	1	1,0	1	1,0	
Kleinhandel	3	0,7	0,7	20	2,4	2,4	5	33,6	176,0	—	—	—	—	0,4	1,0	1,2	171,7	16	2,0	—	—	—	—	
Groothandel en buitenl. handel ...	10	16,2	7,2	31	13,3	13,2	21	35,0	50,5	37,4	—	—	0,7	1,6	10,7	15,2	13,5	22	8,6	—	—	—	—	
Metaalverwerkende nijverheid ...	9	9,3	7,7	3	3,1	3,1	7	40,5	23,5	22,7	—	—	—	4,2	2,6	4,8	15,0	8	4,4	1	450,0	—	—	
IJzer- en staalvoortbreng. nijv. ...	1	2760,0	2760,0	—	—	—	3	1444,5	815,5	815,5	—	—	30,0	2760,0	—	—	274,0	—	2	1935,0	1	455,5		
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Textielnijverheid	3	7,4	7,4	5	4,5	3,6	3	1,1	2,0	2,0	—	—	—	1,8	2,0	0,2	0,1	5	2,7	—	—	1	0,3	
Voedingsnijverheid	1	0,1	0,1	11	6,2	4,9	1	29,0	7,0	7,0	1	20,0	—	—	2,3	—	7,0	5	1,5	—	—	1	4,0	
Houtnijverheid	1	0,2	0,2	5	1,1	1,1	2	4,5	2,3	2,3	—	—	—	0,2	0,9	2,0	0,3	2	0,1	—	—	—	—	
Scheikundige nijverheid	—	—	—	1	0,1	0,1	4	160,1	41,5	41,3	—	—	—	—	0,1	0,2	23,3	3	1,0	—	—	1	0,3	
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	1	47,0	103,0	103,0	—	—	—	—	—	—	—	103,0	1	10,4	—	—	1	3,0	
Gas	—	—	—	—	—	1	100,0	64,4	64,4	—	—	—	—	—	—	64,4	—	1	4,0	—	—	—	—	
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	1	0,2	0,2	—	—	1	2,0	6,0	6,0	—	—	—	—	—	—	—	5,7	—	—	—	—	—	—	
Papiernijv. en grafische bedrijven	1	0,5	0,5	3	1,0	1,0	2	1,6	0,7	0,7	—	—	—	—	0,9	0,2	0,3	1	10,0	—	—	1	0,4	
Verkeer	3	37,8	21,8	5	1,1	1,1	2	18,6	10,4	10,4	—	—	—	12,0	0,2	—	10,4	3	0,4	—	—	—	—	
Toerisme	6	6,1	6,1	2	0,2	0,2	3	6,8	2,8	2,3	—	—	0,2	0,7	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tussenhandel	2	1,3	0,3	17	1,4	1,3	1	0,1	0,0	0,0	—	—	—	—	0,3	—	—	4	1,5	—	—	—	—	
Oude en afvalgoederen	1	0,0	0,0	2	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	0,0	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bouwbedrijf	3	0,7	0,6	6	1,1	1,1	1	0,2	0,1	0,1	—	—	—	0,2	0,4	0,1	—	4	1,1	—	—	—	—	
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	1	120,0	180,0	180,0	—	—	—	—	—	—	—	180,0	—	—	—	—	—	—	
Kleinijverheid	1	7,4	7,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Cement- en aanverwante nijv. ...	1	1,5	1,1	1	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	0,8	—	—	—	—	
Groeven	1	0,1	0,1	—	—	—	1	1,0	0,8	0,8	—	—	0,1	0,1	—	—	7,4	1	0,1	—	—	—	—	
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	1	2,1	7,4	7,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Keramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Uitgeverij, boekhandel, pers ...	2	68,8	68,8	2	0,2	0,2	—	—	—	—	—	—	—	64,4	0,1	—	—	2	0,4	—	—	—	—	
Film, schouwburgen, attracties ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,1	—	—	—	—	
Ambachtswezen	2	0,5	0,5	23	5,9	5,8	3	0,5	1,1	1,1	—	—	—	—	4,0	0,6	0,4	5	0,9	1	0,5	—	—	
Landb., tuinb., veeteelt, visserij ...	1	1,0	1,0	2	1,1	1,1	1	0,3	0,2	0,2	—	—	—	1,0	0,1	—	—	2	0,2	—	—	—	—	
Diversen (niet genoemd)	2	2,3	0,6	1	0,1	0,1	4	2,2	4,0	4,0	—	—	—	—	—	2,1	1,6	8	4,5	—	—	—	—	
Totalen...	59	2927,5	2897,7	142	78,1	75,6	83	2083,8	1551,3	1510,5	1	20,0	—	31,0	2855,9	60,8	92,7	822,5	109	116,0	5	2386,5	7	464,5

¹ Coöperaties : 22 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr 15.827.050; 9 ontbonden vennootschappen met een minimum-kapitaal van fr 2.269.550.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

174

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch.) (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.)			Obligatie-uitgiften		Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld		Ontbindingen		Kapitaalverminderingen Bedrag
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	Liquidaties	Samenmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde											

1. — Naar hun geographische ligging

JUNI 1955

België	59	2927,5	2897,7	142	78,1	75,6	81	1958,8	1366,3	1325,5	1	20,0	—	31,0	3009,4	637,5	105,6	2386,5	464,5
Buitenland	—	—	—	—	—	—	2	125,0	185,0	185,0	—	—	—	—	—	185,0	10,4	—	—
Totalen...	59	2927,5	2897,7	142	78,1	75,6	83	2083,8	1551,3	1510,5	1	20,0	—	31,0	3009,4	822,5	116,0	2386,5	464,5

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder .	41	14,8	12,0	134	26,1	25,8	40	24,5	17,4	15,8	—	—	—	0,1	23,8	3,7	23,8	1,5	2,0
van 1 tot 5 mill.	12	28,9	26,9	7	17,0	14,8	23	71,5	62,1	55,1	—	—	—	0,9	36,5	17,5	13,6	—	7,0
van 5 tot 10 mill.	1	7,4	7,4	—	—	—	10	70,6	73,0	60,2	—	—	—	—	7,4	44,4	20,0	—	—
van 10 tot 20 mill.	2	23,9	15,0	—	—	—	1	25,0	15,0	15,0	1	20,0	—	—	13,5	15,0	24,1	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	23,8	7,7	1	35,0	35,0	2	150,7	49,3	29,9	—	—	—	—	—	13,3	35,0	—	—
van 50 tot 100 mill.	1	68,7	68,7	—	—	—	1	100,0	64,4	64,4	—	—	—	—	64,4	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	1	2760,0	2760,0	—	—	—	6	1641,5	1270,1	1270,1	—	—	—	30,0	2760,0	728,6	—	2385,0	455,5
Totalen...	59	2927,5	2897,7	142	78,1	75,6	83	2083,8	1551,3	1510,5	1	20,0	—	31,0	3009,4	822,5	116,0	2386,5	464,5

VI. — LENINGEN UITGE- 18
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELLINGEN
VAN OPENBAAR NUT ¹

(op lange en half lange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiften in België	Leningen in het buitenland
	(millioenen franken)	(millioenen)
1953	20.896	Cong. fr. 265 Zw. fr. 60
1954	37.721	Zw. fr. 129 Guldens 132,5
1954 October .	24	—
November .	8.854	Guldens 20
December .	800	—
1955 Januari ...	—	\$ 30
Februari .	—	\$ 20
Maart ...	950	Guldens 100
April	6.565	—
Mei	—	—
Juni	400	—
Juli	2.250	—
Augustus .	—	—
September .	—	—
October ...	2.500	—

VII. — BANKOPERATIES 19
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschikkingen over rekeningen ²	Netto-terugbetaald	Netto-voorschotten
(millioenen franken)			
1953 Gemiddelde	415	57	233
1954 Gemiddelde	474	86	209
1954 September .	652	14	155
October ...	695	137	126
November .	439	23	87
December .	570	41	183
1955 Januari .	520	610	241
Februari .	453	37	251
Maart ...	431	37	250
April	329	28	171
Mei	567	18	353
Juni	591	11	270
Juli	448	30	236
Augustus .	584	45	192
September .	608	22	187

VIII. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN ³

Tijdvak	Bedrag naar de gefinde inschrijvingrechten
(millioenen franken)	
1953 Gemiddelde	1.466
1954 Gemiddelde	1.652
1954 October ...	1.769
November .	1.499
December .	1.727
1955 Januari .	1.599
Februari .	1.387
Maart ...	1.624
April	1.585
Mei	1.497
Juni	1.732
Juli	2.006
Augustus .	1.531
September .	1.718
October ...	1.705

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgiften en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert Januari 1
1953 Maandgemiddelde	2.568	1.081	1.997	5.646	—
1954 Maandgemiddelde	2.711	1.122	2.057	5.890	—
1954 Juli	4.998	1.122	2.072	8.192	44.089
Augustus	2.153	1.096	2.064	5.313	49.402
September	2.297	1.168	2.135	5.600	55.002
October	1.746	1.190	2.116	5.052	60.054
November	1.980	1.107	2.191	5.278	65.332
December	1.883	1.239	2.228	5.350	70.682
1955 Januari	4.698	1.039	2.158	7.895	7.895
Februari	2.079	1.171	2.081	5.331	13.226
Maart	2.100	1.309	2.186	5.595	18.821
April	2.281	1.279	2.061	5.621	24.442
Mei	2.698	1.244	2.162	6.104	30.546
Juni	2.707	1.489	2.377	6.573	37.119
Juli	5.549	1.290	2.472	9.311	46.430
Augustus	2.767	1.307	2.280	6.354	52.784
September	1.726	1.373	2.492	5.591	58.375

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1954 en 1955 vóór 30 September geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1954 ²		Begrotingsjaar 1955		September 1955
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1955
I. Directe belastingen ¹	30.325	33.712	21.566	22.330	1.726
II. Douanen en accijnzen	13.395	13.045	11.241	10.818	1.373
waarvan douanen	4.577	4.350	3.674	3.435	408
accijnzen	7.868	8.538	6.876	7.201	873
bijzondere verbruikstaxes	687		473		64
III. Registratie	24.683	25.256	20.261	18.813	2.492
waarvan registratie	2.522	2.370	2.023	1.884	234
erfenissen	1.191	1.050	1.023	825	139
zegel en gelijkgest. taxes	20.693	21.500	16.992	15.830	2.095
Totaal ¹ ...	68.403	72.013	53.068	51.961	5.591
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 3.610		+ 1.107		— 332

¹ Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.² Het op 1 Januari 1954 aangevangen dienstjaar 1954 werd op 31 Maart 1955 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

30¹

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in mei 1955

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld brutodividend	Obligatieschuld ¹	Bruto obligatiecoupons ²
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(miljoenen franken)										
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
Bankwezen	6	6	—	115,5	70,1	16,2	—	11,0	229,3	6,2
Verzekeringen	57	53	4	439,6	497,8	327,2	0,3	161,2	—	—
Financiële en immobiliële verrichtingen ..	224	183	41	2.315,9	4.143,0	449,5	4,7	308,4	1.465,0	53,7
Kleinhandel	94	67	27	175,9	133,6	42,1	4,9	1,0	4,4	0,3
Groothandel en buitenlandse handel	517	389	128	1.252,7	827,5	288,4	26,5	84,4	6,7	0,7
Metaalverwerkende nijverheid	281	207	74	2.735,0	1.461,0	535,4	39,2	319,4	58,1	3,5
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid ..	20	11	9	1.573,7	1.437,5	98,0	20,9	87,7	157,9	8,5
Non-ferro metaalnijverheid	18	16	2	432,7	288,4	93,0	1,6	36,2	6,2	0,3
Textielnijverheid	224	156	68	3.265,8	2.432,8	269,6	69,1	113,7	25,1	1,4
Voedingsnijverheid	143	107	36	1.367,2	1.006,5	221,8	20,5	115,1	26,6	1,3
Houtnijverheid	68	54	14	185,5	120,7	41,2	4,7	12,7	6,3	0,3
Scheikundige nijverheid	139	108	31	4.298,3	2.762,0	766,1	11,9	684,9	175,6	9,7
Glasnijverheid	11	7	4	323,7	219,8	34,8	0,7	28,6	—	—
Electriciteit	17	17	—	3.832,0	1.789,5	579,2	—	468,9	206,8	12,4
Gas	4	4	—	135,3	76,7	12,6	—	10,6	—	—
Water	1	1	—	1,0	3,5	0,7	—	—	—	—
Ledernijverheid	37	25	12	175,9	124,7	8,5	10,5	0,2	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven ..	55	47	8	917,5	524,9	149,9	0,4	76,1	14,4	0,9
Verkeer	135	102	33	1.566,7	1.604,2	226,9	13,1	171,4	40,5	2,5
Toerisme	36	21	15	39,5	39,6	2,3	2,7	0,3	—	—
Tussenhandel	100	73	27	110,5	41,6	17,3	7,4	3,7	—	—
Oude en afvalgoederen	8	5	3	31,0	11,8	2,7	0,7	0,3	0,3	—
Bouwbedrijf	100	83	17	657,3	204,6	68,2	3,7	34,8	7,5	0,5
Kolennijverheid	16	11	5	2.593,7	2.123,7	329,0	61,5	281,3	113,6	6,4
Kleinijverheid	16	15	1	175,7	157,0	30,1	0,6	11,2	—	—
Cement- en aanverwante bedrijven	23	18	5	587,2	294,5	150,3	1,0	71,9	35,0	2,0
Groeven	18	12	6	290,6	155,7	33,3	1,8	24,5	1,0	0,1
Kalknijverheid	9	6	3	63,2	18,0	3,1	1,0	—	—	—
Ceramische nijverheid	12	8	4	125,9	119,5	14,5	7,5	5,7	—	—
Tabaksnijverheid	12	9	3	224,0	52,8	18,7	0,5	12,9	—	—
Diamantnijverheid	2	2	—	0,3	1,0	0,2	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	42	29	13	54,4	25,5	10,5	1,9	2,7	1,3	0,1
Film, schouwburgen	51	32	19	63,4	35,2	13,8	1,8	4,6	—	—
Ambachtswezen	98	73	25	96,6	86,4	16,0	2,5	3,3	1,0	0,1
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij ...	13	6	7	18,8	3,1	0,4	1,4	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	104	72	32	237,9	84,7	33,3	7,0	10,7	5,0	0,3
TOTAAL ...	2.711	2.035	676	30.529,9	22.978,9	4.904,8	332,0	3.159,4	2.587,6	111,2
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
Banken, financiële vennootschappen	14	11	3	734,5	214,7	72,1	9,2	48,4	1,4	0,1
Handelsvennootschappen	9	6	3	362,1	911,2	172,8	2,2	1,3	—	—
Nijverheidsvennootschappen	16	13	3	481,8	62,6	76,3	11,7	49,0	59,6	3,7
Landbouwvennootschappen	7	5	2	136,0	85,2	32,2	1,2	23,1	20,0	1,2
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	2	2	—	55,0	69,3	31,1	—	—	—	—
Bouwnijverheid	2	2	—	47,5	—7,8	9,5	—	—	—	—
Vervoerwezen	2	2	—	230,0	102,9	30,0	—	20,5	—	—
Diverse vennootschappen	7	4	3	101,5	82,8	30,9	1,5	17,9	—	—
TOTAAL ...	59	45	14	2.148,4	1.520,9	454,9	25,8	160,2	81,0	5,0
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
Electriciteit	1	1	—	100,0	557,1	85,9	—	12,0	—	—
Spoorwegen	1	1	—	3,5	—0,5	2,0	—	—	—	—
Tramwegen	2	1	1	25,5	34,0	—	2,9	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	11	7	4	1.366,5	2.292,0	807,2	1,0	352,5	3,0	0,2
TOTAAL ...	15	10	5	1.495,5	2.832,6	895,1	3,9	364,5	3,0	0,2
ALGEMEEN TOTAAL ...	2.785	2.090	695	34.173,8	27.382,4	6.254,8	361,7	3.684,1	2.671,6	116,4

¹ De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

² Daaronboven werden er gedurende de maand mei 1955 betaalbaar gesteld :

(miljoenen franken)	
Coupons van Staatsleningen	20,6
Coupons van leningen van de Kolonie	93,5
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	27,6
Coupons van verscheidene leningen	215,2
	356,9
Coupons van buitenlandse leningen	82,0

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesto'd bruto-dividend	Obligatie-schuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(millioenen franken)										
1953 ²	12.805	9.046	3.759	136.107	86.053	23.561	2.078	13.128	32.271 ³	1.493
1954 ²	13.661	9.607	4.054	142.385	92.998	23.734	1.957	13.367	37.584 ³	1.627
1954 Maart	1.576	1.160	416	12.949	10.642	2.013	189	1.146	2.718	111
April	2.613	1.904	709	22.946	13.942	3.043	285	1.769	2.850	138
Mei	2.580	1.899	681	31.047	23.023	5.255	525	2.859	2.321	110
Juni	1.347	967	380	20.942	13.182	3.436	187	1.728	2.399	114
Juli	554	420	134	14.453	7.999	4.893	62	3.326	3.331	160
Augustus ...	230	165	65	1.320	1.096	211	26	102	2.161	96
September ...	318	223	95	1.541	1.488	247	36	126	2.495	117
October	595	434	161	11.398	7.270	1.090	158	652	2.568	123
November ...	362	261	101	11.050	5.661	1.364	91	904	2.431	116
December ...	302	212	90	5.317	3.610	519	68	271	2.991	144
1955 Januari	123	94	29	2.426	782	247	9	150	3.633	165
Februari ...	171	126	45	678	1.617	232	6	167	3.017	132
Maart	1.592	1.214	378	12.785	10.857	2.187	150	1.199	2.850	125
April	2.622	1.918	704	22.906	11.715	2.927	338	1.653	3.530	163
Mei	2.785	2.090	695	34.174	27.382	6.255	362	3.684	2.672	116

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbelstellingen.

³ Op 31 December.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

31

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas¹
(Netto-spaarbedrag)
(millioenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbeta-lingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak
1953 Maandgem.	1.100	807	293	45.493 ²
1954 Maandgem.	1.115	897	218	49.459 ²
1954 Augustus .	1.041	813	228	47.355
September .	1.017	863	154	47.509
October ...	1.120	862	258	47.767
November .	978	833	145	47.913
December .	1.267	1.067	200	49.459 ²
1955 Januari .	1.579	733	846	50.305
Februari .	1.135	788	347	50.652
Maart ...	1.015	1.117	-102	50.550
April	973	1.430	-457	50.093
Mei	993	1.135	-142	49.951
Juni ...	1.037	1.092	-55	49.896
Juli ...	1.218	1.023	195	50.091
August. .	1.098	920	178	50.269
September	1.075	904	172	50.441
October .	1.114	931	183	50.624

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas^{*}
(millioenen franken)

Tijdvak	Wet van 1865	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden (Wetten van 10-8-1925 en 18-6-1930)	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1954 Maandgem.	4,7		12,3	26,3	
1954 Maart ...	4,6	4,4	14,0	27,1	50,1
April ...	4,2	3,7	13,1	26,4	47,4
Mei	5,9	3,3	13,2	26,1	48,5
Juni	5,1	2,6	12,5	25,6	45,8
Juli	3,4	2,4	12,5	27,0	45,3
Augustus .	3,7	2,2	11,8	25,7	43,4
September .	4,9	1,8	11,9	26,0	44,6
October .	4,8	1,7	11,1	27,1	44,7
November .	4,6	1,7	11,0	25,1	42,4
December .	6,6	1,9	12,0	27,7	48,2
1955 Januari .	5,3	1,9	12,7	25,6	45,5
Februari .	4,9	1,6	10,8	25,3	42,6
Maart ...	6,5	1,6	11,9	26,4	46,4
April	5,0	1,7	11,0	26,8	44,5
Mei	5,6	1,6	11,4	25,1	43,7

* De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en besluit van 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers bedroegen respectievelijk fr 229,0 miljoen in 1952, 227,0 miljoen in 1953 en 219,3 miljoen (voorlopig cijfer) in 1954. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 Juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1952, 1953 en 1954 met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, respectievelijk fr 1.225 miljoen, fr 1.236 miljoen en fr 1.290 miljoen.

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 December 1953 : 7.222.827 en op 31 December 1954 : 6.541.547.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie Meinummer 1949, blz. 234.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																								
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardewerf- en steenbakerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven				Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en elektriciteit
				IJzer- en staalnijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Giet- en machinebouw en metaalverwerking	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breigoed	Samen	Fabrieken	Drukkerij en verwerking					Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen ¹	Samen ¹		
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon																										
1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114	
1952 December	485	520	472	498	501	489	494	486	464	500	464	506	482	494	472	483	449	418	464	460	479	455	452	453	526	
1953 Maart	485	497	477	493	492	493	493	440	460		464	513	486	499	463	484	453	416	464	463	474	445	454	452	530	
Juni	487	505	475	493	491	497	495	440	459		467	513	493	503	459	488	458	414	464	463	496	445	453	452	528	
September	487	499	480	485	497	497	492	444	464		469	512	489	501	458	488	457	414	481	461	491	449	455	454	530	
December	493	507	491	493	522	496	498	447	469		478	525	501	513	459	487	458	413	494	463	484	455	459	458	538	
1954 Maart	494	501	485	494	513	498	498	445	478		479	524	506	515	462	485	466	428	511	495	479	450	458	457	533	
Juni	503	523	495	509	533	499	507	468	486		486	530	513	521	480	491	472	440	514	497	496	459	460	460	556	
September	502	516	505	499	519	507	507	465	477		480	531	508	519	496	487	473	429	516	499	493	461	461	461	554	
December	v507	531	507	509	529	510	512	468	497		v488	536	516	526	499	485	475	428	516	503	493	472	463	465	558	
1955 Maart	v508	515	496	510	522	512	512	468	491		v490	532	513	523	504	486	468	432	535	508	487	467	465	465	556	
Juni	v514	525	494	518	535	520	521	471	495		v495	541	519	530	511	491	469	431	535	505	494	498	461	468	566	
b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden																										
1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115	
1952 December	469	449	438	457	489	467	466	412	452	470	449	490	494	492	461	444	456	421	472	490	451	410	—	—	530	
1953 Maart	470	444	448	453	482	469	465	411	449		448	492	497	494	461	445	463	420	472	492	455	410	—	—	529	
Juni	470	448	448	445	471	472	462	413	449		449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529	
September	470	445	448	440	478	472	461	411	457		453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	531	
December	475	446	454	447	483	472	464	406	458		458	511	518	515	458	446	461	419	489	493	462	410	—	—	531	
1954 Maart	478	458	454	452	481	474	466	408	468		463	507	524	515	462	440	465	431	499	516	459	410	—	—	539	
Juni	483	465	457	462	485	477	472	428	469		467	512	523	518	476	448	472	431	502	520	468	410	—	—	553	
September	484	465	464	455	483	484	473	428	469		467	513	520	516	493	447	473	432	503	510	452	410	—	—	555	
December	v488	467	463	464	492	488	479	426	469		v472	516	530	523	493	438	472	431	503	519	465	410	—	—	555	
1955 Maart	v489	469	464	464	488	488	479	423	469		v470	509	546	528	497	441	467	431	527	528	448	410	—	—	560	
Juni	v495	470	465	468	489	492	483	424	474		v476	516	557	537	505	442	465	432	527	522	458	431	—	—	562	
c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden																										
1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	118	106	119	108	—	—	116		
1952 December	468	452	461	470	522	466	475	475	432	441	429	478	496	487	458	482	414	431	430	443	486	449	—	—	481	
1953 Maart	468	447	468	470	513	469	475	475	427		430	481	495	488	452	485	418	431	430	443	496	457	—	—	485	
Juni	470	451	464	465	507	473	474	475	427		432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	485	
September	469	448	464	457	505	477	473	475	432		435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	486	
December	475	449	476	466	514	476	477	475	432		442	495	516	506	456	486	424	431	452	444	495	457	—	—	486	
1954 Maart	475	452	473	470	515	479	480	475	444		446	493	513	503	456	485	429	442	462	467	487	457	—	—	495	
Juni	479	457	473	477	524	481	485	495	444		448	492	514	503	475	471	433	442	465	476	495	457	—	—	510	
September	483	457	479	476	512	494	490	495	444		449	491	514	503	496	477	435	442	466	480	509	457	—	—	510	
December	v490	460	481	483	523	496	495	500	466		v450	515	527	521	497	482	433	442	466	505	520	457	—	—	511	
1955 Maart	v493	462	484	483	518	498	495	500	469		v453	521	527	524	501	483	436	442	472	508	511	457	—	—	505	
Juni	v497	462	487	483	516	501	496	500	471		v459	518	540	529	507	478	435	441	472	504	517	479	—	—	505	

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen.

¹ Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken on Agent-schappen		Totaal	
		Callgeld 1		Effecten, overheidspapier en coupons		Oversch., chèq. wisselbr. prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken
		duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken				
1953 Gemiddelde	38	2,4	154,8	1,8	8,4	159,4	75,6	2,6	3,2	166,2	242,0	185,3	56,1	351,5	298,1
1954 Gemiddelde	38	2,4	138,1	1,6	8,5	169,8	79,8	2,6	3,3	176,5	229,7	199,6	55,2	376,1	285,0
1954 Augustus	38	2,5	115,8	1,7	7,8	163,7	76,8	2,4	2,9	170,3	203,3	187,3	50,6	357,6	253,9
September	38	2,5	124,4	1,4	5,0	169,2	74,3	2,5	3,0	175,6	206,7	201,0	54,1	376,6	260,8
October	38	2,5	139,8	1,5	7,8	172,5	82,8	2,8	3,3	179,3	233,7	201,9	58,1	381,2	291,7
November	38	2,2	130,6	1,4	11,6	175,2	81,7	2,4	2,7	181,2	226,6	210,2	53,6	391,4	280,2
December	38	2,6	126,5	1,9	8,9	196,0	88,7	3,1	3,9	203,6	228,0	225,3	62,6	428,9	290,6
1955 Januari	38	2,4	131,5	1,5	7,7	177,9	87,2	2,8	3,4	184,5	229,8	205,2	54,4	389,7	284,3
Februari	38	2,3	120,1	1,2	6,5	168,6	73,7	2,5	2,9	174,6	203,2	196,0	49,2	370,6	252,3
Maart	38	2,9	149,3	1,6	10,2	185,7	80,8	3,2	4,1	193,4	244,4	216,7	56,4	410,0	300,8
April	38	2,3	127,2	1,6	9,6	178,3	84,9	2,9	4,5	185,0	226,2	205,3	53,1	390,3	279,3
Mei	38	2,2	130,7	1,8	8,7	175,4	80,9	2,8	4,0	182,1	224,3	199,3	52,6	381,4	276,9
Juni	38	2,5	123,0	1,8	7,5	195,0	81,7	2,8	3,7	202,1	216,0	223,7	57,5	425,8	273,4
Juli	38	2,5	134,5	2,0	7,7	175,0	90,3	2,9	4,2	182,3	236,7	195,4	56,2	377,8	292,9
Augustus	38	2,5	141,2	1,4	4,5	183,1	82,7	2,9	3,7	189,9	232,2	210,4	56,9	400,3	289,1
September	38	2,3	128,5	1,3	4,8	178,3	78,8	3,1	4,2	185,1	216,3	209,1	56,8	394,2	273,0
October	38	2,3	144,3	1,5	9,3	191,0	85,0	3,2	4,1	198,0	242,7	217,7	58,9	415,7	301,6

1 Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(milliarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed *	Tegoed van particulieren *	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtin- gen zonder gebruik van chartaal- geld pCt.	Omloop- snelheid 2
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1953 Gemiddelde ...	664 ¹	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92	3,80
1954 Gemiddelde ...	678 ¹	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91	3,86
1954 Augustus ...	673	27,4	20,5	28,2	70,8	28,5	70,8	198,3	91	3,65
September ...	675	27,2	20,0	28,5	71,3	28,0	71,3	199,1	91	3,67
October	676	27,0	20,8	30,8	77,3	31,7	77,3	217,2	91	4,06
November ...	677	27,3	21,0	28,6	71,3	27,5	71,3	198,6	91	3,93
December	678	27,6	21,2	33,0	78,3	30,0	78,3	219,5	91	3,94
1955 Januari	680	29,6	21,1	31,6	82,8	34,5	82,8	231,7	90	4,13
Februari	681	28,3	21,1	27,1	68,6	27,1	68,6	191,4	91	3,67
Maart	680	27,3	20,4	28,9	74,5	29,1	74,5	206,9	91	3,66
April	682	27,4	20,7	30,8	73,6	29,9	73,6	207,9	90	3,94
Mei	683	29,2	20,8	27,8	71,7	29,2	71,7	200,4	91	3,75
Juni	683	28,5	20,9	30,7	74,9	28,7	74,9	209,2	91	3,64
Juli	684	30,1	21,0	34,2	84,0	35,8	84,0	238,1	91	4,13
Augustus ...	685	28,0	20,5	30,0	74,8	30,7	74,8	210,4	91	3,78
September ...	684	27,5	20,4	29,2	72,5	27,9	72,5	202,2	91	3,64
October	690	27,9	21,0	30,5	77,8	31,4	77,8	217,4	91	3,90

1 Op 31 December.

2 Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaeringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vetstoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steenkool	Bijproducten uit steenkool	Petroleumproducten	Ertsen en ruwe metalen	Groevenproducten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheikundige producten	Scheikundige meststoffen	
<i>Aantal producten</i>	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1953 Gemiddelde	415	387	475	344	430	552	455	280	420	458	303	315	276	366
1954 Gemiddelde	410	384	458	334	422	550	438	278	410	450	304	317	271	341
1954 Augustus	408	399	420	322	423	550	438	279	411	449	302	317	267	329
September	408	385	426	320	423	550	438	274	417	449	303	317	267	326
October	409	383	426	324	424	550	438	272	422	448	306	322	267	329
November	411	387	432	332	424	550	438	275	422	448	306	322	268	326
December	412	391	433	340	424	550	438	275	423	448	307	322	272	322
1955 Januari	418	390	439	341	429	550	443	281	429	448	314	327	282	323
Februari	416	378	427	338	428	550	443	284	429	438	315	328	282	322
Maart	417	370	418	330	434	550	468	287	431	441	320	336	282	324
April	418	370	415	334	434	550	468	287	430	443	318	336	274	328
Mei	418	373	429	340	434	550	468	280	433	446	320	339	274	325
Juni	419	366	450	348	432	551	456	279	434	446	315	339	257	324
Juli	418	366	429	349	432	551	456	279	432	447	316	339	260	321
Augustus	419	388	417	339	433	551	458	285	430	447	316	340	260	321
September	420	390	423	344	432	552	458	285	427	447	317	340	261	321
October	420	392	434	345	433	552	458	285	428	448	319	340	269	320

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouwmaterialen	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaalnijverheid	Metaalfabrik.	Niet-ijzerhoudende
<i>Aantal producten</i>	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1953 Gemiddelde	232	625	427	384	457	329	478	341	259	447	438	487	402	456
1954 Gemiddelde	233	629	465	379	436	325	483	347	252	464	427	471	392	450
1954 Augustus	234	632	469	382	450	328	484	340	252	465	427	473	391	451
September	246	632	472	381	433	328	493	345	252	468	430	474	393	463
October	261	632	475	382	427	332	496	349	251	469	430	475	392	462
November	284	645	475	380	412	329	499	371	250	469	435	485	396	465
December	312	654	480	377	413	316	498	373	250	469	434	486	394	459
1955 Januari	351	677	483	385	412	322	496	461	250	469	441	504	395	465
Februari	336	681	484	388	416	322	493	488	249	470	445	505	397	463
Maart	310	682	486	386	420	319	491	476	250	470	453	520	402	488
April	312	682	486	386	420	322	487	473	246	470	459	524	409	492
Mei	317	682	486	380	415	316	486	444	244	470	456	518	409	488
Juni	380	682	486	378	416	314	487	432	242	470	456	517	409	491
Juli	450	682	487	380	410	331	489	405	244	470	459	521	410	502
Augustus	469	680	487	373	402	320	486	395	242	470	464	528	411	514
September	489	678	488	368	391	315	484	378	243	473	467	530	411	530
October	421	669	497	363	385	313	479	361	242	473	467	530	415	521

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45²**
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1948 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Econome- sche Zaken)	Vere- nigde Staten (Depart- ment of Labor, Bureau Labor Statist- ics)	Frank- rijk (Statist- ique générale de la France) 1	Neder- land (Centr. Bureau voor de Statist- iek)	Vere- nigd Konink- rijk (Board of Trade)	Zweden (Hand- dels- dienst)	Zwitser- land (Office fédéral de l'Ind- ustrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1953 Gemiddelde ...	107	105	138	134	149	139	98
1954 Gemiddelde ...	105	105	136	136	150	139	99
1954 Augustus ...	105	105	136	134	150	138	99
September ...	105	104	135	134	150	138	99
October	105	104	134	136	150	138	99
November ...	106	104	135	136	151	139	100
December ...	106	104	135	136	153	140	100
1955 Januari	107	105	136	138	154	140	100
Februari ...	107	105	135	137	154	141	99
Maart	107	104	135	136	153	142	99
April	107	105	135	136	152	143	99
Mei	107	104	137	136	152	143	99
Juni	108	105	133	136	153	143	99
Juli	108	105	134	136	156	146	99
Augustus ...	108	105	135	136	156	145	99
September ...	108	106	v 137	136	v 156	146	100
October	108		v 136		v 157		

1 Basistijdvak : 1949 = 100.

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE **46**

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. — Dienst van het Indozoijfer.

Tijdvak	Alge- meen index- cijfer	Voe- dings- waren	Produc- ten excl. voo- dings- waren	Dienston
Aantal producten	65	35	25	5
1953 Gemiddelde	100,0	100,0	100,0	100,0
1954 Gemiddelde	101,3	102,7	99,2	100,0
1954 Augustus .	101,6	103,2	99,5	100,0
September .	101,7	103,4	99,3	100,0
October ...	100,9	102,2	98,9	100,0
November .	100,8	102,0	98,8	100,0
December .	100,6	101,9	98,7	100,0
1955 Januari .	100,7	102,0	98,6	100,0
Februari .	100,2	101,3	98,4	100,0
Maart ...	100,0	101,0	98,2	100,5
April ...	99,6	99,8	98,8	100,5
Mei	99,2	99,0	98,8	100,5
Juni	99,8	99,9	99,0	100,5
Juli	100,9	101,6	99,4	101,0
Augustus .	101,4	102,3	99,6	101,1
September .	101,8	102,8	99,9	101,2
October ...	101,8	102,8	99,8	101,3

PRODUCTIE

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55¹

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorrand einde tijdvak (duis. tonnen)
	onder- grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal		
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502
1953 Gemiddelde	95	132	385	307	606	417	790	2.505	24,3	3.074
1954 Gemiddelde	91	126	356	300	596	414	771	2.437	24,0	2.815
1954 Augustus	85	119	354	296	564	386	728	2.328	24,7	4.067
September	86	121	343	311	593	417	763	2.427	25,1	4.055
October	88	123	363	329	619	428	765	2.504	25,3	3.874
November	90	124	341	306	585	400	814	2.446	23,8	3.490
December	91	125	372	319	619	426	843	2.579	24,8	2.815
1955 Januari	86	120	349	309	595	405	845	2.508	24,9	2.273
Februari	86	119	312	278	549	385	809	2.333	23,3	1.898
Maart	86	118	370	316	626	445	908	2.665	26,7	1.467
April	86	120	339	300	592	414	848	2.493	24,7	1.367
Mei	86	119	326	288	583	397	816	2.410	23,8	1.294
Juni	87	119	357	316	630	414	878	2.595	25,7	1.233
Juli	81	113	247	210	449	298	672	1.876	19,9	1.031
Augustus	85	117	354	308	598	372	837	2.469	25,4	860
September	v		357	326	620	410	859	2.572		724
October	v		371	346	646	424	897	2.684		594

1 Inbegrepen 82.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaken van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bakkens van Luik en Charleroi.

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	37	261	253	202
1953 Gemiddelde	496	4.736	110	585	42	351	366	280
1954 Gemiddelde	512	4.592	115	560	47	385	413	302
1954 Juni	509	4.644	104	520	46	391	420	290
Juli	507	4.635	86	516	44	377	393	263
Augustus	526	4.772	102	505	44	397	421	292
September	522	4.485	124	549	45	404	438	333
October	545	4.478	134	576	44	416	450	344
November	528	4.483	129	571	45	399	440	328
December	558	4.482	140	578	47	427	462	354
1955 Januari	565	4.300	140	610	49	431	468	348
Februari	517	4.320	126	572	51	419	458	343
Maart	577	4.374	157	610	51	477	522	403
April	558	4.352	125	572	51	451	493	363
Mei	558	4.309	97	538	51	449	471	346
Juni	540	4.334	109	519	51	440	497	368
Juli	556	4.347	80	542	51	434	455	287
Augustus	570	4.336	115	538	51	440	481	359

II. — TEXTIELNIJVERHEID

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)								Productie van rayonne (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas- garen	jute- garen	hennep- garen	katoengaren		wollen garen		vlas		jute 1	katoen	wol 2	rayonne	
				fijn- spinnerij	kaard- spinnerij	kamwol	kaardwol							
1953 Gemiddelde	760	5.973	152	6.875	533	1.843	1.292	2.268	618	3.654	5.553	2.013	523	
1954 Gemiddelde	729	6.062	181	7.662	565	1.831	1.371	2.597	629	3.284	6.425	2.091	604	
1954 Juni	592	6.023	157	7.831	571	1.805	1.409	2.614	621	3.456	6.291	1.834	635	
Juli	555	5.273	185	4.974	401	1.442	1.154	2.011	595	3.270	5.143	1.746	477	
Augustus .	723	5.479	178	7.367	463	1.537	1.483	2.762	567	3.279	5.921	2.031	541	
September .	758	6.203	166	8.719	566	2.017	1.513	2.543	659	3.437	7.146	2.411	655	
October .	861	6.631	164	8.413	595	2.135	1.697	2.754	762	3.351	7.189	2.453	659	
November .	781	5.857	228	7.680	608	2.057	1.576	2.664	708	3.420	6.746	2.337	599	
December .	898	6.456	186	8.731	620	2.260	1.261	2.901	760	3.565	7.073	2.406	639	
1955 Januari .	823	6.328	223	7.783	576	1.984	1.367	2.766	662	3.190	6.213	2.203	609	
Februari .	813	6.316	215	7.727	524	1.876	1.385	2.555	678	3.287	6.203	2.301	563	
Maart ...	886	7.170	202	8.629	590	1.999	1.495	2.761	697	3.667	6.964	2.437	598	
April ...	823	6.221	225	6.952	515	1.810	1.466	2.705	580	3.262	6.034	2.369	559	
Mei	709	6.324	174	6.552	455	1.683	1.297	2.817	534	3.128	5.605	2.273	491	
Juni	694	6.927	197	7.876	480	2.003	1.494	2.645	615	3.881	6.319	2.469	617	
Juli	514	5.179	192	4.077	341	1.078	1.077	1.988	482	3.187	4.798	1.891	402	
Augustus .	555	5.847	205	6.896	423	2.155	1.418	2.723	423	3.192	5.396	2.217	520	

1 Incl. de jutetapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

III. — DIVERSE PRODUCTIES

56²

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten		Samengestelde meststoffen	Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen ⁴	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis ⁵	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgewerkte meststoffen		Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag. komende steen	Voortbrengst		Voorraad (ruwe en geraf. suiker) ³	In consumptie gebracht				Hoeverelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker							
(duizenden tonnen)						(miljoen. stuks)		(duizenden tonnen)											
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹				17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2
1953 Gemiddelde	386	125	163	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0	31,9	16,4	253	19,5	12,4	23,1	4.694	3,7	31,8
1954 Gemiddelde	365	130	146	18,6	17,2	10,8	21,6	3,8	174	12,5	26,6	14,5	254	20,8	12,6	19,7	4.757	3,4	34,0
1954 Juli	430	124	166	17,8	17,1	3,8	17,9	3,0	231	14,6	—	11,8	99	25,9	14,4	19,6	4.451	2,5	24,7
Augustus	415	132	192	19,6	18,2	9,6	18,7	3,7	214	14,1	0,2	11,7	69	22,2	13,0	17,8	4.371	3,1	29,5
September	403	143	161	17,9	16,6	10,1	22,9	3,7	227	15,7	0,3	13,0	34	26,1	11,8	31,7	3.630	2,9	30,5
October	403	135	167	20,1	18,9	17,9	23,3	4,1	203	13,9	104,3	22,4	105	17,0	12,1	15,7	4.697	3,4	35,9
November	347	142	137	19,7	18,7	17,3	21,9	3,9	174	12,7	171,2	27,2	232	22,9	11,7	13,4	4.513	4,1	39,4
December	331	145	101	20,2	19,1	15,0	24,9	4,2	145	12,1	43,5	15,6	254	18,8	13,1	29,8	4.732	3,1	35,9
1955 Januari	217	139	88	20,3	19,2	6,9	22,5	3,6	110	10,9	1,4	11,6	236	22,6	9,9	29,0	4.651	3,9	37,6
Februari	255	141	102	18,1	17,1	12,5	22,5	4,0	93	9,5	5,0	12,1	209	17,1	10,9	14,0	4.478	4,5	36,5
Maart	237	159	147	20,1	18,9	18,2	25,7	4,6	99	10,2	—	14,1	186	19,6	12,0	18,4	5.046	5,5	44,3
April	425	140	159	19,8	18,7	15,9	23,2	4,4	131	12,2	—	12,8	145	18,3	15,3	25,6	4.527	4,3	37,3
Mei	436	157	155	19,1	18,0	2,2	21,9	3,7	214	12,4	0,1	12,6	121	18,8	13,8	13,1	4.365	3,6	35,3
Juni	477	161	136	18,4	17,3	3,4	23,7	4,4	257	14,7	—	12,4	106	23,4	15,1	24,1	5.057	3,4	34,6
Juli	457	137	156	19,3	18,1	3,0	18,7	2,9	248	13,7	—	13,4	80	24,1	15,5	18,4	3.709	3,0	28,1
Augustus	449	150	175	19,6	18,3	7,6	20,8	3,7	249	14,6	—	12,7	46	23,7	14,6	14,7	3.575	3,7	30,2
September	492	150	175	16,6	15,4	13,1	23,9	4,0	249	14,6	0,2	13,2	18	21,9	14,2	28,1	3.525	3,6	32,4

¹ Gemiddelde 1938.

² Gemiddelde 1937-1938-1939.

³ Einde tijdvak.

⁴ Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

⁵ In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

IV. — ELECTRISCHE ENERGIE *

58

(miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging 1				Invoer	Uitvoer	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers	Totaal voor België			
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1953 Gemiddelde	32,7	400	384	817	17,8	17,9	817
1954 Gemiddelde	35,0	442	404	881	16,6	16,3	881
1954 Juli	22,6	379	361	763	19,7	4,3	778
Augustus	33,3	411	379	823	24,9	1,6	847
September	34,6	437	394	866	22,2	4,3	884
October	40,2	472	417	929	23,5	7,5	945
November	39,5	471	430	941	15,4	10,6	945
December	44,4	518	446	1.008	13,0	14,3	1.007
1955 Januari	42,4	503	434	979	22,8	4,6	997
Februari	40,1	451	401	892	23,7	1,7	914
Maart	42,1	478	468	988	20,3	5,9	1.003
April	33,6	432	430	896	30,8	6,9	920
Mei	30,6	415	426	871	27,5	2,3	896
Juni	30,8	423	421	875	30,9	1,8	904
Juli	20,9	391	386	798	22,0	10,0	810
Augustus	28,3	450	420	899	22,7	13,0	908
September	29,8	476	425	931	18,1	6,0	943

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1954 en 1955 : 218.

¹ Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹
(miljoenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Brandstof en Energie.

Tijdvak	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen	Totaal in België geproduceerd gas (7) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)	Invoer	Uitvoer	Saldo : invoer min uitvoer (10) = (8) - (9)	Totaal in België beschikbaar gas (11) = (7) + (10)
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten	Particul. vennootschappen	Regie-bedrijven	Private vennootsch.							
				Productie bestemd voor de openbare voorzien.	Productie bestemd voor de nijverheid						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(8)	(9)	(10)	(11)		
1953 Gemiddelde	0,05	1,06	5,25	57	75	8,81	147	0,45	2,36	-1,91	145
1954 Gemiddelde	0,05	1,05	3,87	65	84	8,94	162	0,07	3,62	-3,55	159
1954 Juni	0,05	1,09	3,04	64	81	9,07	158	0,05	3,41	-3,36	155
Juli	0,06	1,13	2,98	61	79	8,27	153	0,05	3,73	-3,68	149
Augustus	0,05	0,86	3,31	63	85	7,82	160	0,07	2,60	-2,53	157
September	0,05	0,82	3,33	64	87	8,34	163	0,05	3,89	-3,84	159
October	0,04	0,76	3,20	66	91	8,99	170	0,05	4,13	-4,08	166
November	0,04	0,73	2,91	66	91	9,58	171	0,08	4,09	-4,01	167
December	0,04	0,75	2,82	68	92	10,92	175	0,24	4,28	-4,04	171
1955 Januari	0,04	0,83	2,50	73	94	12,10	182	0,41	4,78	-4,37	178
Februari	0,03	0,71	2,29	66	89	11,34	170	0,03	0,29	-0,26	169
Maart	0,04	0,85	2,56	74	102	12,22	192	0,09	4,80	-4,71	187
April	0,04	0,76	2,26	63	96	11,20	174	0,05	4,14	-4,09	170
Mei	0,05	0,83	2,27	64	94	11,71	173	0,23	4,45	-4,22	169
Juni	0,06	0,84	2,25	62	94	12,26	171	0,33	4,10	-3,77	167
Juli	0,06	0,49	2,05	60	90	9,73	162	0,19	4,00	-3,80	159
Augustus	0,06	0,37	2,12	61	98	10,48	171	0,43	2,51	-2,08	169

¹ Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (6) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1954 en 1955 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK *

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65¹

A. — Maandelijkse verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

Maand	Grootwarenhuis						Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels					
	Kleding		Meubilering		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
September	447	464	605	620	672	695	396	408	233	235	562	637	546	541
October	558	560	585	574	715	701	411	427	241	244	600	650	542	595
November	498	524	507	544	920	995	392	433	221	226	565	638	465	515
December	521	576	579	605	1.087	1.160	493	505	248	256	710	781	472	533
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Januari	445	388	546	543	576	616	447	431	220	223	650	674	623	716
Februari	336	347	537	550	550	604	420	423	217	220	610	647	456	527
Maart	476	450	629	626	644	661	402	446	244	247	618	698	588	574
April	521	472	641	530	683	604	415	445	240	241	625	664	549	582
Mei	499	422	599	527	655	585	403	424	229	234	620	659	471	521
Juni	435	439	537	486	642	573	411	430	236	241	620	658	404	475
Juli	520	450	621	486	793	660	438	444	241	231	667	671	403	440
Augustus	353	476	536	422	699	594	419	422	227	231	616	662	413	425
September	464	402	620	563	695	620	408	446	235	235	637	672	541	591

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis	
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1954 September	100	101	103	105	102	93	97	96	88	93	109	121	115	106	130	110	100	80	158	147	100	43
October	108	118	107	110	113	106	146	130	102	114	97	100	98	100	143	107	105	94	92	92	102	84
November	121	114	122	118	117	98	126	102	109	111	96	97	96	92	125	98	117	216	126	139	102	336
December	146	148	174	134	155	91	120	114	141	133	99	111	105	129	163	135	231	238	202	207	151	220
1955 Januari	102	116	107	109	112	94	86	88	125	104	124	89	108	92	121	97	104	83	97	95	96	32
Februari	90	117	109	96	112	81	50	58	79	73	91	105	97	94	117	98	96	76	81	80	91	42
Maart	105	131	125	111	127	113	93	88	91	94	114	108	111	107	111	108	107	88	90	90	101	48
April	118	131	127	121	129	116	166	139	115	122	113	114	113	110	125	113	109	99	91	92	114	74
Mei	109	117	110	113	114	102	135	119	112	111	104	119	111	110	129	113	99	87	88	88	110	68
Juni	107	112	102	106	108	103	124	110	132	115	94	116	104	107	108	107	111	80	79	79	111	80
Juli	118	105	110	114	108	102	138	123	169	133	107	118	112	115	125	116	114	99	83	85	131	115
Augustus	97	99	96	113	99	65	75	78	98	85	89	104	96	112	112	112	107	89	158	148	113	71
September	111	119	107	114	114	98	106	100	105	103	116	139	127	112	155	119	105	93	178	166	107	48

1 Dit totaal omvat daarenboven : naaigereedschap, handwerken, linten en patronen; schoeiisel; allerlei opschikartikelen.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding												Coöperaties							Winkels met bijhuizen		Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkonn. kleding-stukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Onderg., bijkonn. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren					
1954 September	98	80	72	110	100	112	105	146	98	93	111	114	120	119	86	91	111					
October	128	125	87	112	95	115	117	117	101	100	148	79	101	105	98	115	100					
November	109	90	67	107	98	110	111	128	106	97	90	93	103	92	88	90	104					
December	103	86	82	126	113	136	115	95	105	122	117	125	132	108	131	103	120					
1955 Januari	108	82	131	116	97	124	109	108	92	81	65	88	75	119	92	101	v 99					
Februari	73	41	41	107	96	113	101	97	97	86	50	85	72	109	78	74	v100					
Maart	109	91	90	117	108	122	111	130	108	96	68	105	108	118	84	70	v115					
April	176	145	104	111	106	116	117	134	98	94	74	90	94	81	109	118	v107					
Mei	137	114	94	112	103	115	106	122	104	95	107	111	116	113	105	127	v108					
Juni	112	80	115	114	106	115	96	105	92	99	116	95	124	160	121	102	v121					
Juli	113	84	122	v110	101	114	89	147	93	102	209	98	124	113	141	115	v108					
Augustus	69	52	44	v109	102	114	80	113	97	101	180	102	112	128	90	70						
September	93	89	57											87	95							

II. — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1953 Gemiddelde	10,9	36,9	684	834
1954 Gemiddelde	12,3	42,4	688	819
1954 October	14,6	41,9	635	794
November	15,0	53,6	657	873
December	14,8	55,4	718	812
1955 Januari	12,1	37,6	638	720
Februari	9,5	32,9	635	709
Maart	9,5	39,6	684	831
April	10,8	39,3	717	789
Mei	11,4	46,8	715	815
Juni	12,6	55,3	825	865
Juli	13,9	42,5	743	746
Augustus	12,0	40,5	820	821
September	15,9	51,4	735	800
October	19,4	47,4	716	814

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-

NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1953 Gemiddelde	18,8	3,5	10,2	33,9	5,6
1954 Gemiddelde	20,1	4,1	11,1	31,6	6,1
1954 September	21,7	4,6	11,9	32,0	5,4
October	19,5	4,0	9,6	30,0	9,1
November	22,2	4,5	10,0	31,0	12,4
December	23,1	4,8	10,8	33,9	12,4
1955 Januari	21,4	4,2	9,6	31,3	11,1
Februari	20,8	3,9	10,5	30,2	6,5
Maart	23,0	3,9	13,6	32,5	4,1
April 1	19,8	3,2	12,7	29,4	2,9
Mei 1	21,0	3,2	13,0	31,7	2,2
Juni 1	20,3	3,1	13,0	31,4	1,7
Juli	18,4	3,1	10,1	28,0	1,3
Augustus	21,8	3,6	11,5	34,0	1,8
September	21,7	3,6	9,5	29,7	3,8

1 Raming.

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1953 Gemiddelde	286	560	87	933	935	— 2	100
1954 Gemiddelde	291	557	107	955	956	— 1	100
1954 Juni	299	552	111	962	946	16	98
Juli	346	511	110	967	951	16	98
Augustus	351	523	111	985	948	37	96
September	306	569	112	987	947	40	96
October	283	612	113	1.008	963	45	96
November	258	602	114	974	933	41	96
December	266	631	123	1.020	991	29	97
1955 Januari	313	567	98	978	950	28	97
Februari	265	541	87	893	904	— 11	101
Maart	296	623	88	1.007	952	55	94
April	315	603	90	1.008	930	78	92
Mei	316	583	89	988	901	87	91
Juni	321	602	89	1.012	915	97	90
Juli	400	519	105	1.024	928	96	91
Augustus	369	589	90	1.048	942	106	90

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A+C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnel. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)				(millioenen)	duizenden	(millioenen)					
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1953 Gemiddelde	274	95	55	328	18,9	627	5.150	171	201	105	477
1954 Gemiddelde	264	97	58	322	18,9	630	5.104	162	218	90	470
1954 Juli	241	81	58	298	17,4	663	4.590	142	210	82	434
Augustus	259	93	54	313	18,4	688	4.952	155	219	81	455
September	280	95	63	343	19,1	638	5.280	172	233	87	492
October	299	106	64	363	19,0	620	5.811	186	239	93	518
November	292	108	61	353	19,7	626	5.832	186	239	89	514
December	290	123	67	357	19,7	641	5.961	180	266	115	562
1955 Januari	261	117	60	321	19,8	634	5.393	160	248	110	518
Februari	251	106	60	311	19,1	602	5.163	148	255	98	501
Maart	285	118	70	355	19,8	627	5.866	162	280	110	551
April	280	101	68	348	19,1	643	5.760	179	255	109	543
Mei	260	90	67	327	19,4	641	5.486	166	254	107	527
Juni	283	96	68	351	19,1	657	5.857	181	257	111	549
Juli	242	78	64	306	17,0	691	4.953	149	241	94	484
Augustus	288	97	65	353	17,6	680	5.814	183	257	108	548
September	300	98	68	368			5.935				555

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Militair vervoer niet inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km betreft.

1. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN** (vervolg)

c) **Transportstatistiek**

70³

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**

A. — **Gezamenlijk verkeer** ¹

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen
	(miljoenen)									
1953 Gemiddelde ...	477	5.149	232	2.154	802	694	969	24	254	20
1954 Gemiddelde ...	470	5.103	194	2.239	794	681	894	27	254	20
1954 Juni	445	4.961	90	2.080	845	672	993	15	247	19
Juli	434	4.590	83	1.893	794	632	905	14	249	20
Augustus ...	455	4.952	82	2.111	883	642	950	29	238	17
September ...	492	5.280	102	2.219	847	709	1.040	93	251	19
October	518	5.811	428	2.431	837	780	1.028	32	253	22
November ...	514	5.832	613	2.524	815	711	901	20	229	19
December ...	562	5.961	263	2.877	863	805	854	19	259	21
1955 Januari	518	5.393	112	2.752	852	755	623	22	259	18
Februari ...	501	5.163	108	2.486	861	761	669	20	239	19
Maart	551	5.866	127	2.879	908	872	767	22	268	23
April	543	5.760	117	2.507	983	800	1.088	19	225	21
Mei	527	5.486	110	2.346	956	753	1.048	18	236	19
Juni	549	5.857	106	2.521	962	779	1.206	18	245	20
Juli	484	4.953	88	2.084	924	601	1.004	15	218	19
Augustus ...	548	5.814	83	2.509	976	767	1.154	43	264	18

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

B. — **Belgisch binnenlands verkeer** ¹

70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen	II Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
1953 Gemiddelde ...	2.994	121	1.581	171	261	711	6	138	5	2.019
1954 Gemiddelde ...	2.867	100	1.546	171	268	636	8	135	3	1.423
1954 Juni	2.844	32	1.433	197	280	746	2	151	3	1.036
Juli	2.488	36	1.247	169	247	656	1	129	3	975
Augustus ...	2.779	32	1.441	192	266	700	14	132	3	1.063
September ...	2.931	38	1.483	184	290	733	58	141	4	1.173
October	3.299	323	1.646	179	301	705	10	132	3	2.745
November ...	3.345	468	1.694	168	272	609	2	127	3	3.434
December ...	3.182	114	1.896	178	291	567	1	132	3	1.429
1955 Januari	2.833	32	1.834	162	279	391	2	130	3	791
Februari ...	2.636	30	1.626	146	287	417	1	127	3	716
Maart	2.956	32	1.796	151	343	487	2	141	4	691
April	3.124	28	1.692	182	318	773	2	126	3	898
Mei	2.889	25	1.504	190	304	749	1	114	2	884
Juni	3.135	26	1.587	197	312	871	2	137	3	929
Juli	2.515	29	1.264	180	238	696	1	105	2	781
Augustus ...	3.078	27	1.580	190	311	827	23	117	3	957

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

III. — HAVENVERKEER

71¹

a) Haven van Antwerpen

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonne-maat (duisend. register-tonnen)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen		Goederen (duisend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) 2	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) 2
			geladen	op balast								
1953 Gemiddelde	1.084	2.538	1.201	925	156	1.147	3.678	1.565	713	3.677	1.573	817
1954 Gemiddelde	1.075	2.634	1.276	924	150	1.091	3.563	1.561	679	3.575	1.570	853
1954 September	1.076	2.756	1.498	895	168	1.065	3.616	1.597	699	3.556	1.577	936
October	1.075	2.823	1.545	927	159	1.170	3.799	1.723	778	3.927	1.803	983
November	1.140	2.697	1.212	1.014	130	1.192	3.636	1.646	748	3.694	1.651	916
December	1.103	2.726	1.287	951	116	1.182	3.710	1.663	717	3.713	1.677	965
1955 Januari	1.143	2.837	1.371	986	138	1.381	3.584	1.612	746	3.518	1.585	877
Februari	1.047	2.465	1.159	960	119	1.170	3.203	1.454	651	3.237	1.476	777
Maart	1.232	2.926	1.348	1.081	150	1.331	3.953	1.795	794	3.701	1.652	868
April	1.162	2.790	1.201	1.025	144	1.391	3.719	1.662	827	3.850	1.727	863
Mei	1.145	2.926	1.663	941	164	1.193	3.665	1.644	701	3.671	1.671	948
Juni	1.069	2.650	1.397	930	159	1.322	3.609	1.636	726	3.569	1.606	923
Juli	770	1.989	1.088	587	147	673	3.006	1.333	508	3.012	1.344	793
Augustus	1.236	3.048	1.604	1.083	172	934	3.583	1.607	682	3.887	1.766	1.063
September	1.224	3.120		999	201		3.802	1.727	722	3.691	1.686	986

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden registerton.)	Goederen (duisenden metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden registerton.)	Goederen (duisenden metrieke tonnen) 1	Gelost	Geladen
							(duisenden metrieke tonnen)	
1953 Gemiddelde	156	116	117	156	117	76	118	46
1954 Gemiddelde	146	119	113	144	115	85	133	62
1954 September	155	134	148	151	123	75	174	90
October	155	141	137	157	149	119	181	67
November	156	134	142	153	127	92	127	93
December	138	123	102	133	116	98	112	94
1955 Januari	169	158	135	167	157	173	113	94
Februari	151	149	115	152	145	159	121	104
Maart	166	129	83	165	139	130	101	84
April	175	140	126	182	137	98	144	169
Mei	176	142	161	168	140	95	138	179
Juni	225	157	148	218	137	143	194	211
Juli	242	201	183	242	207	120	156	170
Augustus	186	151	228	199	162	137	184	218
September	179	164		171	157			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen															
	Binnen-verkeer				Invoer				Uitvoer				Gehele verkeer			
	Aantal		Duisenden metrieke tonnen		Aantal		Duisenden metrieke tonnen		Aantal		Duisenden metrieke tonnen		Aantal		Duisenden metrieke tonnen	
	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Gehele verkeer
1953 Gemiddelde	7.177	3.152	2.615	400	13.344	1.778	1.039	877	94	3.788	181,3	71,1	57,4	13,4	323,2	
1954 Gemiddelde	6.838	3.672	2.914	580	14.004	1.745	1.317	1.062	134	4.258	169,7	86,2	69,3	17,8	343,0	
1954 Juli	7.146	4.363	3.247	796	15.552	1.859	1.571	1.135	180	4.745	187,7	104,7	77,2	23,2	392,8	
Augustus	7.194	4.240	3.075	706	15.215	1.853	1.491	1.126	163	4.633	183,9	98,1	74,1	21,2	377,3	
September	7.275	4.373	3.111	467	15.226	1.865	1.561	1.175	108	4.709	183,0	95,2	72,8	14,9	365,9	
October	7.396	4.017	3.251	634	15.298	1.899	1.471	1.243	145	4.758	185,4	93,8	78,9	20,4	378,5	
November	7.306	3.652	3.142	543	14.643	1.844	1.314	1.226	130	4.514	171,9	87,0	76,7	17,8	353,4	
December	6.820	3.203	3.180	607	13.810	1.757	1.225	1.307	141	4.430	177,2	81,8	85,9	18,6	363,5	
1955 Januari	6.011	2.757	2.622	469	11.859	1.653	1.094	1.138	109	3.994	165,3	67,2	75,2	15,6	323,3	
Februari	5.936	3.118	2.769	536	12.359	1.599	1.177	1.140	128	4.044	166,2	73,3	75,0	17,2	331,7	
Maart	6.417	3.578	3.036	596	13.627	1.792	1.283	1.276	143	4.494	178,7	83,7	81,8	19,4	363,6	
April	7.070	3.996	3.504	644	15.214	1.842	1.417	1.352	156	4.767	183,4	99,1	85,6	20,6	388,7	
Mei	7.584	4.205	3.710	699	16.198	1.938	1.478	1.369	163	4.948	196,1	102,2	90,5	22,6	411,4	
Juni	7.200	4.534	3.928	768	16.430	1.869	1.629	1.524	182	5.204	186,4	111,4	93,3	25,3	416,4	
Juli	6.870	4.224	3.672	824	15.590	1.738	1.459	1.428	197	4.822	171,3	104,6	91,1	27,3	394,3	

BUITENLANDSE HANDEL

VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel. en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- aardige oors- sprong	(5) Schei- kundige produc- ten	(6) Fabri- katen hoofdzakelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- mate- riaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer (+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pCt
Invoer.														
Waarde (miljoenen franken)														
1954 September ...	1.740	182	2.789	1.238	90	570	2.427	1.575	559	86	11.256	2.706		
October	1.694	192	2.413	1.148	110	566	2.417	1.609	564	110	10.823	2.631		
November ...	1.669	185	2.616	913	129	590	2.335	1.574	508	83	10.602	2.903		
December ...	1.790	224	2.557	1.146	117	577	2.493	1.759	488	84	11.235	3.069		
1955 Januari	1.636	154	3.010	1.093	158	550	2.336	1.729	386	79	11.131	3.140		
Februari ...	1.599	154	2.539	1.041	169	570	2.556	1.735	455	63	10.881	3.184		
Maart	1.731	173	2.762	1.234	215	681	2.965	2.198	591	128	12.678	3.308		
April	1.338	172	2.495	1.092	233	668	2.485	1.990	546	115	11.134	2.872		
Mei	1.448	174	2.368	1.314	208	586	3.052	2.011	504	67	11.732	2.815		
Juni	1.548	197	2.354	1.127	165	609	2.470	1.987	510	107	11.074	2.602		
Juli	1.265	165	2.701	1.183	149	595	2.918	1.990	477	90	11.533	2.818		
Augustus ...	1.473	148	2.959	1.183	143	608	2.510	1.608	523	97	11.252	2.560		
September ...											11.790	2.655		
Uitvoer.														
1954 October	453	13	798	682	74	744	6.271	926	463	65	10.489	4.481	— 334	96,9
November ...	552	16	971	779	53	740	6.175	1.068	442	85	10.881	4.448	+ 279	102,6
December ...	457	18	958	832	84	706	6.139	1.004	430	56	10.684	4.364	— 551	95,1
1955 Januari	356	13	850	859	86	792	6.092	1.468	400	93	11.009	4.341	— 122	98,9
Februari ...	352	20	861	708	101	811	6.295	1.058	391	88	10.685	4.774	— 196	98,2
Maart	384	15	981	784	115	894	7.017	1.426	430	75	12.121	4.628	— 557	95,6
April	376	19	840	617	150	806	6.388	1.333	406	149	11.084	4.715	— 50	99,6
Mei	321	19	795	568	103	795	5.904	1.136	390	144	10.175	4.674	— 1.557	86,7
Juni	416	20	932	862	94	760	7.114	1.222	401	155	11.976	4.244	+ 902	108,1
Juli	384	23	764	733	96	574	5.364	1.046	364	106	9.454	4.132	— 2.079	82,0
Augustus ...	336	29	825	716	63	730	5.828	1.232	441	119	10.319	4.166	— 933	91,7
September ...	341	22	797	914	71	848	6.853	1.198	538	132	11.714	4.324	— 76	99,4
October											113.540	4.748		
Invoer.														
Gewicht (duizenden tonnen)														
1954 September ...	314	9,1	2.264	1.269	7,2	116	141	30,8	5,6	2,0	4.159			
October	342	10,1	2.200	1.218	9,4	141	149	36,6	5,6	1,5	4.113			
November ...	350	10,0	2.011	969	11,7	120	146	27,9	5,1	1,5	3.652			
December ...	319	11,2	1.850	1.175	10,0	112	145	33,0	4,9	1,3	3.661			
1955 Januari	246	8,6	1.863	1.135	13,5	117	126	30,2	3,8	1,5	3.545			
Februari ...	234	8,4	1.828	1.060	13,6	97	137	33,7	4,1	1,4	3.417			
Maart	242	9,8	2.033	1.211	17,6	125	149	36,4	5,4	2,4	3.832			
April	188	9,9	2.199	1.127	19,0	141	150	36,6	5,2	1,6	3.877			
Mei	240	9,9	2.259	1.348	16,8	109	145	32,7	5,2	1,1	4.167			
Juni	258	10,6	2.463	1.183	13,2	117	172	32,8	5,5	1,6	4.256			
Juli	191	9,4	2.345	1.226	11,8	112	150	40,1	5,1	0,9	4.092			
Augustus ...	231	8,7	2.562	1.275	11,9	106	152	42,1	5,1	1,8	4.396			
September ...											4.441			
Uitvoer.														
1954 October	73	0,5	346	801	5,9	282	765	18,2	4,9	44,3	2.341			
November ...	82	0,9	356	908	4,2	269	742	25,1	4,6	54,3	2.446			
December ...	76	1,0	310	989	6,8	281	722	21,2	4,6	36,4	2.448			
1955 Januari	51	0,6	270	1.059	6,7	303	754	31,4	4,7	55,7	2.536			
Februari ...	62	0,7	236	888	7,2	292	684	22,6	4,7	40,6	2.238			
Maart	56	0,6	343	977	8,6	307	839	33,0	4,6	50,2	2.619			
April	57	0,8	401	695	10,6	304	791	37,3	4,7	49,3	2.351			
Mei	56	1,2	400	592	7,4	303	739	29,6	4,4	44,2	2.177			
Juni	99	1,9	514	950	6,6	308	850	25,5	5,3	61,2	2.822			
Juli	71	2,2	460	797	6,7	209	664	33,4	4,0	40,6	2.288			
Augustus ...	53	3,0	464	759	4,6	346	777	26,3	4,8	39,9	2.477			
September ...	51	2,1	489	904	5,3	356	814	27,0	5,1	55,3	2.709			
October											2.852			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1954 October	159	157	316	119	38	157	3.465	1.103	4.568
November	167	135	302	134	43	177	3.096	974	4.070
December	186	159	345	155	54	209	3.420	1.180	4.600
1955 Januari	215	280	495	178	118	296	5.345	3.521	8.866
Februari	195	256	451	170	128	298	4.078	3.074	7.152
Maart	191	231	422	156	86	242	3.750	2.051	5.801
April	161	127	288	130	41	171	2.987	933	3.920
Mei	147	137	284	112	39	151	3.135	1.087	4.222
Juni	125	122	247	98	39	137	2.351	937	3.288
Juli	121	134	255	90	36	126	2.618	1.031	3.649
Augustus	109	99	208	83	28	111	1.905	646	2.551
September	109	105	214	81	29	110	1.878	658	2.536
October				82	31	113			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde der maand

1954 October	—	—	29	157,4	37,6	23,5	26,4	36,0	14,6	11,6	4,9	0,6	2,2
November	—	—	23	176,8	42,8	26,1	32,5	39,5	15,6	11,9	5,0	0,9	2,5
December	—	—	22	208,7	46,7	30,4	39,4	48,6	18,6	13,7	6,2	2,0	3,1
1955 Januari	—	—	30	295,8	62,8	44,6	54,3	65,7	26,1	19,2	12,5	4,6	6,0
Februari	—	—	24	297,5	60,6	45,6	53,4	64,2	28,4	20,2	12,9	5,3	6,9
Maart	—	—	24	242,4	50,5	37,9	43,9	54,0	20,8	16,4	10,2	3,8	4,9
April	—	—	23	170,6	37,0	26,3	32,7	42,4	14,7	9,9	4,8	0,5	2,3
Mei	—	—	28	151,0	31,7	22,9	29,3	38,9	13,0	9,2	3,7	0,3	2,0
Juni	—	—	24	136,9	28,2	21,1	25,1	36,5	12,3	8,6	3,0	0,3	1,8
Juli	—	—	29	125,8	24,5	19,8	22,4	34,4	11,9	8,4	2,4	0,3	1,7
Augustus	—	—	23	110,9	21,8	17,6	18,8	30,4	10,4	7,4	2,5	0,3	1,7
September	—	—	23	109,9	23,1	17,0	19,2	29,4	9,5	7,4	2,3	0,3	1,7
October	—	—	29	113,0	24,0	16,5	21,5	28,7	9,6	7,9	2,6	0,4	1,8

Daggemiddelde der week

1955 October	2	8	6	108,7	22,7	16,3	20,0	28,1	9,2	7,8	2,5	0,4	1,7
	9	15	6	108,2	24,0	15,8	19,7	27,2	9,2	7,8	2,5	0,3	1,7
	16	22	6	112,8	24,4	16,2	21,5	28,6	9,7	7,8	2,4	0,4	1,8
	23	29	6	112,7	23,8	16,3	21,3	29,0	9,7	7,8	2,6	0,4	1,8
	30	5/11	5	124,8	25,4	18,0	25,6	31,3	10,5	8,2	3,3	0,5	2,0

III. — DAGGEMIDDELE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1953 Gemiddelde	158,0	87,8	245,8	116,6	67,0	183,6	41,4	20,8	62,2
1954 Gemiddelde	147,7	77,1	224,8	107,4	59,5	166,9	40,3	17,6	57,9
1954 October	93,9	63,5	157,4	69,5	49,8	119,3	24,4	13,7	38,1
November	109,2	67,6	176,8	82,5	51,9	134,4	26,8	15,6	42,4
December	134,5	74,2	208,7	102,1	53,1	155,2	32,5	21,0	53,5
1955 Januari	217,9	77,9	295,8	123,1	55,3	178,4	94,8	22,6	117,4
Februari	228,2	69,3	297,5	118,3	51,6	169,9	109,9	17,8	127,7
Maart	177,9	64,5	242,4	108,7	47,7	156,4	69,2	16,8	86,0
April	107,6	63,0	170,6	84,7	45,1	129,8	22,9	17,9	40,8
Mei	90,6	60,4	151,0	69,1	42,8	111,9	21,5	17,6	39,1
Juni	79,4	57,5	136,9	58,4	39,4	97,8	21,0	18,1	39,1
Juli	72,9	52,9	125,8	54,5	35,8	90,3	18,4	17,1	35,5
Augustus	63,0	47,9	110,9	48,3	34,5	82,8	14,7	13,4	28,1
September	63,9	46,0	109,9	47,2	34,2	81,4	16,7	11,8	28,5
October	66,4	46,6	113,0	48,1	34,0	82,1	18,3	12,6	30,9

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

81⁴

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoo-nijverheid	Voeding tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-spijshuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1954 Augustus ...	9,6	1,0	1,3	1,2	2,9	2,9	15,1	5,8	18,4	2,2	1,3	1,1	20,5	10,9	3,7	8,5	12,9	—	—	3,9	4,7	0,3	11,1	1,0	140,3
September ...	6,1	0,7	1,1	0,9	2,9	2,1	14,3	5,1	16,6	1,8	1,2	1,0	18,9	9,5	3,0	7,4	11,5	—	—	4,5	4,5	0,3	10,9	0,9	125,2
October	3,9	0,6	1,1	0,9	4,0	1,9	13,5	4,9	15,1	1,7	1,1	1,0	18,4	8,6	3,0	7,0	11,0	—	—	5,3	4,5	0,3	10,8	0,7	119,3
November ...	9,1	0,6	1,1	1,0	4,9	1,9	17,2	5,6	15,8	2,0	1,1	1,0	19,1	9,7	3,4	7,4	11,5	—	—	5,6	4,5	0,4	10,7	0,8	134,4
December ...	12,9	0,6	1,3	1,3	5,8	1,9	24,8	7,0	17,4	1,9	1,2	1,0	20,9	11,4	4,0	8,1	12,1	—	—	5,4	4,4	0,3	10,7	0,8	155,2
1955 Januari	14,7	0,7	1,4	1,6	6,9	2,1	34,4	8,4	19,2	2,0	1,3	1,1	23,0	13,0	4,1	9,3	13,3	—	—	5,4	4,4	0,4	10,9	0,8	178,4
Februari ...	14,3	0,7	1,3	1,4	6,6	2,1	33,1	7,8	18,2	1,8	1,3	1,1	22,5	10,9	3,5	9,2	12,8	—	—	5,3	4,3	0,4	10,5	0,8	169,9
Maart	13,2	0,7	1,3	1,3	5,5	2,1	29,1	7,3	16,9	1,8	1,2	1,0	21,6	9,1	3,2	9,1	11,9	—	—	5,0	4,0	0,3	10,0	0,8	156,4
April	10,4	0,5	1,1	1,0	3,0	1,9	18,4	5,8	14,8	1,6	1,1	1,0	20,4	7,9	2,9	8,5	10,8	—	—	4,1	3,8	0,3	9,5	1,0	129,8
Mei	6,7	0,4	1,0	0,9	2,2	1,5	13,5	4,8	12,8	1,4	1,1	0,9	19,6	7,3	2,6	7,4	9,8	—	—	4,1	3,6	0,3	9,0	1,0	111,9
Juni	5,4	0,4	0,9	0,8	1,8	1,3	10,9	3,9	10,8	1,3	0,9	0,8	18,1	7,1	2,6	5,8	8,6	—	—	3,3	3,4	0,2	8,6	1,0	97,9
Juli	4,8	0,4	0,9	0,7	1,8	1,2	9,8	3,6	10,1	1,2	0,9	0,7	17,2	6,6	2,4	5,1	8,1	—	—	2,1	3,3	0,2	8,3	0,9	90,3
Augustus ...	4,0	0,4	0,7	0,6	1,6	1,0	8,8	3,3	9,2	1,2	0,8	0,7	15,3	7,1	2,1	4,5	7,4	—	—	2,1	3,2	0,2	7,8	0,8	82,8
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1954 Augustus ...	0,8	0,3	2,0	0,2	0,4	0,3	1,9	0,9	3,2	0,3	0,3	0,2	10,2	4,3	2,7	1,3	1,8	3,9	1,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	37,0
September ...	0,7	0,4	2,4	0,3	0,6	0,2	2,1	0,9	2,8	0,4	0,3	0,1	9,5	4,1	1,8	1,4	1,7	4,8	1,3	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	36,8
October	0,8	0,4	2,0	0,3	0,5	0,2	2,9	1,1	3,1	0,5	0,3	0,2	8,9	4,7	2,6	1,8	1,8	4,3	0,7	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	38,1
November ...	0,9	0,4	0,2	0,4	0,4	0,3	3,9	1,5	3,3	0,5	0,3	0,2	9,1	6,4	3,3	1,8	1,9	4,7	1,8	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	42,4
December ...	1,0	0,7	0,4	0,7	0,5	0,3	6,4	2,3	4,1	0,7	0,3	0,1	11,3	9,4	4,3	2,3	2,3	4,1	1,0	0,4	0,4	0,1	0,4	0,0	53,5
1955 Januari	2,5	1,8	0,3	2,5	1,3	0,4	54,3	6,0	6,6	0,7	0,5	0,2	14,1	9,7	2,6	3,1	4,8	3,4	1,1	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	117,4
Februari ...	3,2	2,9	0,2	5,2	1,6	0,3	64,0	7,1	6,5	0,5	0,4	0,2	13,6	6,7	1,9	2,8	5,0	3,6	0,5	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	127,7
Maart	1,7	1,6	0,1	1,8	1,0	0,4	35,9	4,7	4,7	0,5	0,3	0,2	12,8	5,6	2,4	2,5	3,6	4,3	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	86,0	
April	0,4	0,2	0,1	0,2	0,5	0,5	1,7	1,2	3,0	0,4	0,3	0,2	14,7	4,9	2,4	2,3	2,1	4,2	0,1	0,4	0,4	0,1	0,5	0,0	40,8
Mei	0,7	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3	1,6	0,9	2,7	0,5	0,4	0,2	14,9	4,3	2,9	1,9	1,9	4,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,5	0,0	39,1
Juni	1,3	0,2	0,2	0,1	0,4	0,3	1,5	0,8	2,4	0,4	0,3	0,2	12,7	5,3	4,6	1,6	1,7	3,9	0,0	0,3	0,4	0,0	0,4	0,0	39,0
Juli	1,0	0,2	0,1	0,1	0,4	0,3	1,3	0,8	2,2	0,4	0,3	0,2	12,7	5,2	4,0	1,6	1,7	2,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	35,5
Augustus ...	0,7	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	1,3	0,8	1,8	0,4	0,2	0,2	10,3	4,3	1,8	1,3	1,4	1,8	0,0	0,2	0,3	0,0	0,3	0,0	28,1
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1954 Augustus ...	10,4	1,3	3,3	1,4	3,3	3,2	17,0	6,7	21,6	2,5	1,6	1,3	30,7	15,2	6,4	9,8	14,7	3,9	1,0	4,2	5,0	0,3	11,5	1,0	177,3
September ...	6,8	1,1	3,5	1,2	3,5	2,3	16,4	6,0	19,4	2,2	1,5	1,1	28,4	13,6	4,8	8,8	13,2	4,8	1,3	4,8	4,8	0,3	11,3	0,9	162,0
October	4,7	1,0	3,1	1,2	4,5	2,1	16,4	6,0	18,2	2,2	1,3	1,1	27,3	13,3	5,6	8,8	12,8	4,3	0,7	5,6	4,8	0,4	11,3	0,7	157,4
November ...	10,0	1,0	1,3	1,4	5,3	2,2	21,1	7,1	19,1	2,5	1,4	1,2	28,2	16,1	6,7	9,2	13,4	4,7	1,8	5,9	4,8	0,5	11,1	0,8	176,8
December ...	13,9	1,3	1,7	2,0	6,3	2,2	31,2	9,3	21,5	2,6	1,5	1,1	32,2	20,8	8,3	10,4	14,4	4,1	1,0	5,8	4,8	0,4	11,1	0,8	208,7
1955 Januari	17,2	2,5	1,6	4,2	8,2	2,4	88,7	14,5	25,8	2,7	1,7	1,3	37,1	22,7	6,7	12,4	18,1	3,4	1,1	5,8	4,8	0,5	11,5	0,9	295,8
Februari ...	17,5	3,6	1,5	6,6	8,2	2,3	97,1	14,9	24,7	2,4	1,6	1,3	36,1	17,6	5,4	12,0	17,8	3,6	0,5	5,7	4,6	0,5	11,1	0,8	297,5
Maart	14,9	2,3	1,4	3,1	6,5	2,5	65,0	12,0	21,6	2,3	1,5	1,2	34,4	14,7	5,6	11,6	15,5	4,3	0,4	5,4	4,4	0,4	10,6	0,8	242,4
April	10,8	0,7	1,2	1,2	3,4	2,4	20,1	7,1	17,8	2,0	1,4	1,2	35,0	12,8	5,3	10,8	12,9	4,2	0,1	4,5	4,3	0,4	10,0	1,0	170,6
Mei	7,4	0,7	1,1	1,0	2,5	1,7	15,1	5,7	15,6	1,9	1,4	1,1	34,5	11,6	5,4	9,3	11,7	4,0	0,0	4,4	4,0	0,3	9,5	1,1	151,0
Juni	6,7	0,7	1,1	0,8	2,2	1,6	12,4	4,6	13,3	1,7	1,2	1,0	30,8	12,4	7,2	7,4	10,4	3,9	0,0	3,6	3,7	0,3	8,9	1,0	136,9
Juli	5,9	0,6	1,0	0,8	2,0	1,5	11,1	4,4	12,3	1,6	1,2	0,9	29,8	11,8	6,4	6,7	9,8	2,0	0,0	2,4	3,6	0,3	8,7	1,0	125,8
Augustus ...	4,7	0,6	0,8	0,8	1,9	1,2	10,0	4,1	11,1	1,6	1,0	0,8	25,6	11,3	3,9	5,8	8,8	1,8	0,0	2,3	3,6	0,2	8,2	0,8	110,9

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹

85¹

(millioenen franken)

Posten	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni	1955 31 Juli	1955 31 Augustus
ACTIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.462	2.279	3.910	2.587	2.560	3.035	2.742	2.696
Daggeld	2.013	1.922	1.607	2.397	2.112	2.164	2.556	1.786
Bankiers	3.928	4.021	4.127	4.739	4.038	3.926	4.115	4.051
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	810	788	784	741	896	933	659	526
Andere te innen waard. op korte term.	2.961	3.337	3.645	4.549	3.927	3.948	4.122	3.799
Wissels	40.927	41.929	44.896	44.063	43.624	43.914	41.421	42.461
a) Handelswissels ²	12.343	13.013	14.487	13.225	13.242	13.095	11.171	12.296
b) Overheidsf. herdiscont. bij N.B.B.	9.053	9.514	9.115	8.934	8.790	8.695	7.465	9.436
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloop van 95 pCt	19.531	19.402	21.294	21.904	21.592	22.124	22.785	20.729
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.515	1.190	1.124	1.156	1.425	1.466	1.433	1.382
Debiteuren wegens verstrekte accept.	8.946	8.981	9.121	8.867	8.713	9.060	8.869	8.782
Diverse debiteuren	17.242	17.336	17.365	17.937	18.273	18.932	19.181	19.257
Effecten	21.982	21.967	21.593	22.372	21.984	22.094	21.929	21.931
a) Belegde wettelijke reserve	247	247	248	279	280	279	279	279
b) Belgische overheidsfondsen	18.948	19.049	19.072	19.617	19.390	19.513	19.350	19.305
c) Buitenlandse overheidsfondsen ...	221	263	147	319	63	64	64	64
d) Bankaandelen	1.062	1.064	1.060	1.064	1.074	1.075	1.075	1.077
e) Andere fondsen	1.504	1.344	1.066	1.093	1.177	1.163	1.161	1.206
Diversen	843	806	1.217	726	755	912	806	852
Niet gestort kapitaal	4	4	4	5	4	5	5	5
Totaal beschikbare en vlottende middelen	103.633	104.560	109.393	110.139	108.311	110.389	107.838	107.528
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	7	6	6	7	7	7	7	7
Gebouwen	906	909	910	933	937	946	954	957
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	257	257	257	257	257	257	257	265
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	278	280	283	280	284	290	295	294
Materieel en meubilair	120	119	122	124	125	124	128	127
Totale vastgelegde middelen...	1.568	1.571	1.578	1.601	1.610	1.624	1.641	1.650
Totaal der activa ...	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921	112.013	109.479	109.178
PASSIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	595	508	460	1.213	400	602	439	453
Daggeld	15	14	—	5	33	20	12	26
Bankiers	6.933	6.834	8.344	8.001	7.215	7.637	7.471	7.489
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.355	1.526	1.822	1.948	1.958	1.823	1.768	1.544
Geaccepteerde wissels	8.946	8.981	9.121	8.868	8.713	9.060	8.869	8.782
Andere te bet. waarden op korte term.	1.714	1.755	2.177	2.595	1.903	2.819	2.490	2.254
Crediteuren wegens wissels ter incasso	539	800	765	802	859	778	787	754
Deposito's en crediteuren	71.621	72.547	75.317	74.951	75.230	75.585	73.555	74.006
a) Dad. opvr. en op ten h. 30 d. ³	61.963	62.289	64.421	63.983	64.270	64.541	63.849	63.657
b) Op meer dan 30 dagen	9.658	10.258	10.896	10.968	10.960	11.044	9.706	10.349
Obligaties en kasbons	2.970	3.079	3.188	3.249	3.301	3.356	3.408	3.472
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	989	854	636	645	722	706	634	638
Diversen	2.849	2.551	2.410	2.650	2.720	2.672	3.093	2.808
Totaal opvraagbaar ...	98.526	99.449	104.240	104.927	103.054	105.068	102.526	102.226
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :								
Kapitaal	3.958	3.958	3.962	3.966	4.006	4.003	4.003	4.003
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr.	157	157	160	166	179	179	179	179
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	251	251	252	283	284	283	283	283
Beschikbare reserve	2.236	2.242	2.277	2.320	2.317	2.411	2.411	2.411
Reservefonds	73	74	80	78	81	79	77	76
Totaal niet opvraagbaar...	6.675	6.682	6.731	6.813	6.867	6.955	6.953	6.952
Totaal der passiva ...	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921	112.013	109.479	109.178

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermatenschappen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken gherdisconteerd, beliep op 31 Januari, 28 Februari, 31 Maart, 30 April, 31 Mei, 30 Juni, 31 Juli en 31 Augustus 1955 respectievelijk 7.439, 6.859, 6.054, 6.544, 7.102, 7.329, 9.390 en 7.285 miljoen frank, die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten belope van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten belopen van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden April, Mei, Juni, Juli en Augustus 1955 beliepen deze deposito's respectievelijk 9.988, 9.948, 10.005, 10.051 en 10.066 miljoen frank.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85

(miljoenen franken)

Posten	1955 15 Septemb.	1955 22 September	1955 29 September	1955 6 October	1955 13 October	1955 20 October	1955 27 October	1955 3 November
ACTIVA								
Goudvoorraad	43.578	43.747	43.832	45.007	45.740	45.994	45.993	45.487
Tegoed op het buitenland	978	866	742	697	686	458	368	408
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
a) E.B.U.	9.214	9.214	9.214	9.122	9.329	9.329	9.329	9.286
b) landen, leden van de E.B.U.	890	1.013	1.042	1.105	380	592	768	1.172
c) andere landen	769	778	772	762	821	836	838	852
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	53	77	93	589	589	576	524	12
Handelspapier op België	5.908	5.623	6.672	6.505	5.682	4.997	6.674	6.474
Voorschotten op overheidsfondsen	517	213	284	469	174	209	334	403
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :								
a) schatkistcertificaten	7.350	7.555	7.940	7.990	8.265	7.555	7.340	8.180
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.315	1.278	1.300	1.123	837	998	1.619	760
c) andere Belgische overheidseffecten .	447	222	112	119	107	83	61	69
Deel- en pasmunt	792	803	724	710	734	748	700	684
Tegoed bij de Dienst der Postchecks	2	2	2	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 Juli 1948)	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.913	1.913	1.913	1.913	1.913	1.910	1.913	1.913
Gebouwen, materieel en meubelen	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	781	782	782	782	782	784	784	782
Diversen	653	678	704	777	725	707	720	732
	110.880	110.484	111.848	113.392	112.486	111.498	113.687	112.936

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	104.982	104.510	105.047	106.711	105.759	104.853	104.573	106.065
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening	4	6	6	5	6	7	5	4
{ rekeningen Accoord voor Econ. Samenwerking .	55	55	56	56	56	56	56	56
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	187	185	180	180	182	191	178	181
Diverse rekeningen-courant	1.126	1.065	1.847	1.121	1.189	1.050	3.531	1.842
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	172	178	195	260	200	185	188	206
Andere landen	757	761	840	949	990	1.020	1.070	1.060
Totaal der verbintenissen op zicht	107.283	106.760	108.171	109.282	108.382	107.362	109.601	109.414
Speciale provisie (overeenk. v. 14-9-1954) : N.M.K.N.	75	75	75	25	25	25	25	—
Te leveren deviezen en goud	160	273	219	692	668	673	617	72
Pensioenkas van het Personeel	781	782	782	782	782	784	784	782
Diversen	663	676	683	693	711	736	742	750
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518
	110.880	110.484	111.848	113.392	112.486	111.498	113.687	112.936

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(millioenen franken)

Posten	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni	1955 31 Juli	1955 31 Augustus	1955 30 September
ACTIVA								
Goudvoorraad	5.744	5.749	5.754	5.758	5.765	5.769	5.776	5.781
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.922	3.931	3.977	3.894	3.933	3.844	3.968	3.863
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	16	1	63	2	0,4	82	21	8
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.306	1.656	1.531	1.256	1.082	887	630	525
Andere tegoeden	1.563	1.261	1.206	848	463	819	1.169	988
Tegoed in andere deviezen	32	30	33	27	23	28	28	17
Te ontvangen buitenlandse deviezen en goud	—	—	—	—	—	—	35	41
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	44	30	26	44	89	99	76	53
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	—	—	—	31	51	199	22	2
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	31	13	8	18	15	20	8	9
Overheidseffecten (art. 6, § 1, litt. 3a der statuten) uitgegeven door Belg. Congo	100	—	—	—	—	—	—	—
Belgische overheidseff. uitgeg. in Cong. fr.	4.436	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten)	526	505	502	534	796	790	790	795
Gebouwen, materieel, meubelen	140	146	151	148	155	161	161	164
Diversen	51	59	80	81	98	89	111	140
	17.911	17.374	17.324	16.634	16.463	16.780	16.788	16.379

PASSIVA

Biljetten en metalen in omloop	4.687	4.628	4.567	4.536	4.783	4.977	4.936	4.873
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Congo	5.581	5.872	5.955	6.036	7.509	7.469	6.428	6.171
Ruanda-Urundi	406	409	395	392	396	393	929	916
Diverse rekeningen-courant	3.605	3.408	3.873	3.560	2.280	2.231	2.386	2.417
Te betalen waarden	216	233	183	154	176	152	140	104
Totaal der verbintenissen op zicht	14.495	14.545	14.973	14.678	15.144	15.222	14.819	14.481
Crediteuren wegens termijnaankopen van deviezen en goud	—	—	—	—	—	—	34	40
Verbindenissen in Belgische franken :								
Op zicht	731	644	518	760	579	795	1.056	952
Op termijn	1.677	1.340	1.075	630	178	63	33	38
Verbindenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	413	269	164	8	4	8	8	8
In andere deviezen	6	12	7	6	9	7	7	20
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	125	85	90	41	12	129	259	249
Diversen	274	289	307	242	268	287	303	322
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	40	40	40	119	119	119	119	119
	17.911	17.374	17.324	16.634	16.463	16.780	16.788	16.379

SNELHEID VAN DE GIRALE GELDOMLOOP IN BELGIE

85⁵

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken ²
1954 Juli	3,97	1954 Juli	1,95
Augustus	3,65	Augustus	1,70
September	3,67	September	1,78
October	4,06	October	1,81
November	3,93	November	1,89
December	3,94	December	2,15
1955 Januari	4,13	1955 Januari	1,90
Februari	3,67	Februari	1,75
Maart	3,66	Maart	1,93
April	3,94	April	1,96
Mei	3,75	Mei	1,88
Juni	3,64	Juni	2,01
Juli	4,13	Juli	2,02
Augustus	3,78	Augustus	1,90
September	3,64	September	1,90

¹ Zie tabel nr 86.

² Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Octobernummer 1950, op blz. 222.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(milliarden franse franken)

86¹

Posten	1955 10 Maart	1955 7 April	1955 5 Mei	1955 9 Juni	1955 7 Juli	1955 4 Augustus	1955 8 September	1955 6 October
ACTIVA								
Goudvoorraad	201	201	201	201	201	201	201	201
Dad. opeisbare tegoeden in het buitenl. en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	72	100	127	171	184	200	200	200
Deelmunten	11	11	12	14	15	15	15	15
Postrekeningen	32	25	26	36	34	24	27	32
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ¹	212	197	198	198	197	229	267	273
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ³ ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁴ ...	190	190	190	190	190	190	190	190
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁵ .	139	118	110	120	99	95	98	76
Discontoportefeuille	1.129	1.221	1.112	1.065	1.125	1.098	1.138	1.129
<i>Gedisconteerde binnenlandse wissels</i> ...	607	645	589	585	644	593	635	624
<i>Gedisconteerde buitenlandse wissels</i> ...	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>Wissels door het « Office des Céréales »</i> gewaarborgd ⁶	37	33	29	23	17	9	7	25
<i>Wissels ter mobilis. van halflange kred.</i>	485	543	494	457	464	496	496	480
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁷	155	152	197	192	231	233	162	234
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsaasn	12	16	20	11	19	13	9	12
Voorschotten op effecten	9	9	10	8	9	10	8	9
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁸ ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	17	13	20	14	15	28	15	17
Diversen	48	48	48	47	46	47	47	48
Totaal	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845	2.863	2.857	2.916

PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	2.534	2.601	2.566	2.549	2.645	2.657	2.669	2.733
Rekeningen-courant	110	120	121	131	134	131	121	115
<i>Rekening-courant van de Schatkist</i>	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking</i>	4	7	11	12	11	9	7	4
<i>Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen</i>	48	49	48	50	49	50	49	47
<i>Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen</i>	58	64	62	69	74	72	65	64
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ⁹	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettelijke reserves van roerende goederen ⁸	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	63	60	64	67	66	75	67	68
Totaal	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845	2.863	2.857	2.916

¹ Overeenkomst van 27 Juni 1949.

² Wet van 9 Juni 1857, overeenkomst van 29 Maart 1878, wet van 18 Juni 1878, verlengd, wetten van 17 November 1897, 29 December 1911, 20 December 1918 en 25 Juni 1928, overeenkomst van 12 November 1938, decreet van 12 November 1938, overeenkomst van 27 Maart 1947, wet van 29 Maart 1947.

³ Overeenkomsten van 25 Augustus, 29 October, 12 December, 30 December 1940, 20 Februari, 30 April, 10 Mei, 11 Juni, 11 September, 27 November, 28 December 1941, 5 Maart, 30 April, 11 Juni, 17 September, 19 November 1942, 21 Januari, 31 Maart, 8 Juli, 30 September, 16 December 1948, 28 Maart, 17 Mei en 20 Juli 1944.

⁴ Overeenkomst van 29 September 1938, goedgekeurd bij decreet van 1 September 1939, overeenkomst van 29 Februari 1940, goedgekeurd bij decreet van 29 Februari 1940, overeenkomst van 9 Juni 1940, goedgekeurd bij decreet van 9 Juni 1940, overeenkomst van 8 Juni 1944, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1944, overeenkomst van 24 Juni 1947, goedgekeurd bij de wet van 26 Juni 1947, overeenkomst van 25 September 1947, goedgekeurd bij decreet van 1 October 1947, overeenkomst van 22 Januari 1953, goedgekeurd bij de wet van 23 Januari 1953.

⁵ Overeenkomst van 11 Juli 1953, goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

⁶ Wet van 15 Augustus 1936, decreet van 29 Juli 1939, wet van 19 Mei 1941.

⁷ Decreet van 17 Juni 1938.

⁸ Wet van 17 Mei 1894, decreten van 27 April en 2 Mei 1848, wet van 9 Juni 1857.

⁹ Wetten van 9 Juni 1857 en 17 November 1897.

BANK OF ENGLAND

(millioenen £)

86²

Posten	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli	1955 10 Augustus	1955 7 September	1955 5 October	1955 9 November
--------	-----------------	---------------	----------------	----------------	---------------------	---------------------	-------------------	--------------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.735	1.760	1.810	1.810	1.860	1.785	1.785	1.785
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875	1.800	1.800	1.800
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875	1.800	1.800	1.800

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
In omloop	1.723	1.742	1.778	1.795	1.834	1.781	1.769	1.772
Bij het Banking department	27	33	47	30	41	19	31	28
	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875	1.800	1.800	1.800

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	309	283	279	275	258	287	271	262
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	20	20	20	29	26	26	37	40
Effecten	14	14	14	16	16	17	16	17
Bankbiljetten	27	33	47	30	41	19	31	28
Munten	2	2	2	2	2	2	2	2
	372	352	362	352	343	351	357	349

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	3	3	3	3	4	4	3	3
Overheidsdeposito's :								
Overheidsrekeningen (incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissarissen van de Rijkschuld en de Dividendreke- ningen)	12	22	10	19	24	10	19	16
Bijzondere rekening van de Schatkist ...	4	5	7	0,5	2	3	2	3
Andere deposito's :								
Banken	272	244	248	247	230	253	251	247
Andere rekeningen	66	63	79	68	68	66	67	65
	372	352	362	352	343	351	357	349

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

86³

(miljoenen \$)

Posten	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli	1955 10 Augustus	1955 7 September	1955 5 October
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.178	20.183	20.128	20.145	20.156	20.146	20.145	20.153
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	853	851	855	846	835	844	848	841
Totaal reserves goudcertificaten	21.031	21.034	20.983	20.991	20.991	20.990	20.993	20.994
F.R.-biljetten van andere banken	206	178	197	179	157	209	205	239
Andere kasmiddelen	420	377	375	329	312	358	330	353
Disconto en voorschotten	488	707	720	391	599	565	598	650
Leningen aan het bedrijfsleven	1	1	1	1	—	—	1	1
Accepten rechtstreeks aangekocht	—	11	16	16	15	12	16	18
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	2	—	—	—	—	—	2
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	883	883	943	893	1.123	1.261	1.039	1.007
Certificaten	9.960	9.960	9.960	8.274	8.274	2.520	2.520	2.520
Biljetten	9.959	9.960	9.959	11.646	11.646	17.400	17.399	17.399
Obligaties	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	23.604	23.605	23.664	23.615	23.845	23.983	23.760	23.728
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	40	118	—	4	—	—	104
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	23.604	23.645	23.782	23.615	23.849	23.983	23.760	23.832
Totaal der leningen en overheidsfondsen	24.093	24.366	24.519	24.023	24.463	24.560	24.375	24.503
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	3.715	3.686	3.982	3.811	3.941	3.751	3.600	4.184
Onroerende goederen	56	56	56	57	57	58	59	59
Andere tegoeden	140	131	157	170	149	209	176	135
Totaal activa	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070	50.135	49.738	50.467

OPEISBAAR

F.R.-bankbiljetten in omloop	25.588	25.591	25.486	25.709	26.018	25.963	26.187	26.131
Deposito's :								
Aangesloten banken — reserve reken. .	18.521	18.791	19.123	18.483	18.475	18.497	18.207	18.507
U.S. Schatkist — algemene rekening .	500	443	458	289	468	499	475	481
Buitenlandse	392	351	357	402	383	459	377	389
Andere	417	445	435	393	451	390	374	388
Totaal deposito's	19.830	20.030	20.373	19.567	19.777	19.845	19.433	19.765
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.094	3.041	3.276	3.122	3.098	3.176	2.941	3.367
Andere verplichtingen en dividenden	14	16	18	20	14	14	15	18
Totaal opeisbaar ...	48.526	48.678	49.153	48.418	48.907	48.998	48.576	49.281

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	294	291	292	294	296	297	297	298
Overschot (sectie 7)	661	661	661	661	661	661	661	661
Overschot (sectie 13b)	28	28	28	28	27	27	27	27
Andere kapitaalrekeningen	152	170	135	159	179	152	177	200
Totaal passiva	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070	50.135	49.738	50.467
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	29	29	28	27	25	25	27	27
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	3	4	3	4	3	3	3	3
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	46,3 %	46,1 %	45,8 %	46,4 %	45,8 %	45,8 %	46,0 %	45,7 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal reserve banken.

NEDERLANDSCHE BANK

86⁴

(millioenen gulden)

Posten	1955 4 April	1955 9 Mei	1955 6 Juni	1955 4 Juli	1955 8 Augustus	1955 5 September	1955 10 October	1955 7 November
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	501	501	501	454	325	322	322	322
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen)	29	99	33	30	27	26	27	29
<i>op effecten, enz.</i> ²	27	97	32	29	26	25	25	26
<i>op goederen en celen</i>	2	2	1	1	1	1	2	3
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	300	300	300	300	300	300	300	300
Munt en muntmateriaal	3.039	3.051	3.068	3.071	3.074	3.077	3.090	3.207
<i>Gouden munt en gouden muntmateriaal</i>	3.023	3.031	3.046	3.046	3.046	3.046	3.057	3.171
<i>Zilveren munt, enz.</i>	16	20	22	25	28	31	33	36
Vorderingen en geldwaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ...	1.570	1.567	1.575	1.548	1.545	1.472	1.471	1.405
Buitenlandse betaalmiddelen	1	1	1	7	0,4	0,4	0,1	0,3
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden	214	215	222	204	206	218	251	214
Belegging van kapitaal, reserves, pensioenfonds en voorzieningsfonds	188	192	192	149	150	150	150	151
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	49	28	29	32	33	36	37	39
	5.892	5.955	5.922	5.796	5.661	5.602	5.649	5.668

PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	25	26	26	26	26	26	26	26
Bijzondere reserves	101	103	103	108	103	103	103	103
Pensioenfonds	40	45	45	—	—	—	—	—
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijken dienst	2	2	2	2	2	2	1	1
Bankbiljetten in omloop (oude uitgiften)	28	28	28	28	28	28	28	28
Bankbiljetten in omloop (nieuwe uitg.)	3.599	3.611	3.626	3.695	3.694	3.772	3.752	3.786
Bankassignaties in omloop	—	—	—	7	—	—	—	6
Rekening-courant saldo's	1.930	1.989	1.947	1.794	1.674	1.552	1.631	1.608
<i>'s Rijks Schatkist</i>	604	736	630	522	351	357	345	196
<i>'s Rijks Schatkist, bijzondere rekening</i>	653	612	611	534	521	514	514	514
<i>Saldo's van banken in Nederland</i>	496	504	581	590	614	499	574	725
<i>Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.</i>	96	61	55	67	114	112	125	96
<i>Andere saldo's van niet-ingezetenen</i> ...	23	23	21	21	20	22	21	20
<i>Andere saldo's</i>	58	53	49	60	54	48	52	57
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten ...	91	97	90	82	66	46	31	32
Diverse rekeningen	56	34	35	39	48	53	57	58
	5.892	5.955	5.922	5.796	5.661	5.602	5.649	5.668

¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	—	—	—	—	—
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad nr 99)	21	21	21	21	18	18	18	18
N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	17	17	17	57	54	30	25	27
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj.	158	162	163	163	165	164	166	168
— Vorderingen, geconsolideerd ingevolge overeenkomsten met enkele debiteurlanden, in de post « Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden » begrepen.	—	—	—	—	—	—	32	30

SVERIGES RIKSBANK
(*millioenen Kr.*)

86⁵

Posten	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni	1955 30 Juli	1955 31 Augustus	1955 30 September
ACTIVA								
Gouden munten en -baren	584	584	569	580	581	581	582	582
Meerwaarde van het goud	786	786	766	781	784	784	784	784
Buitenlandse overheidsfondsen *	417	452	449	454	470	514	584	627
Buitenlandse wissels *	109	81	71	78	76	70	74	75
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	447	390	338	322	370	417	388	384
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	2.953	2.777	2.939	2.783	2.859	3.007	2.866	2.839
Binnenlandse wissels *	15	15	16	16	15	13	13	15
Leningen op onderpand *	44	185	237	303	422	29	55	144
Voorschotten in rekening-courant *	0,1	3	—	7	5	—	—	—
Leningen op afbetaling	55	55	55	54	54	54	53	53
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	20	23	24	27	28	28	28	29
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	6	41	5	5	10	3	8	8
Andere binnenlandse activa	50	39	36	38	33	32	32	34
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal.....	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335	6.160	6.095	6.202
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	4.793	4.755	4.857	4.792	4.923	4.735	4.775	4.861
Bankwissels	1	4	3	4	3	7	6	6
Rekening-courant saldi	247	225	205	207	330	333	237	193
<i>Staatsinstellingen</i>	144	130	100	105	183	94	106	97
<i>Handelsbanken</i>	101	93	101	99	142	237	126	89
<i>Andere depositohouders</i>	2	2	4	3	5	2	5	7
Deposito's	98	98	98	97	96	95	95	150
Koersverschilrekening	303	303	339	339	339	339	339	339
Andere verplichtingen	9	11	20	23	35	43	35	45
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Winst voor 1954	51	51	—	—	—	—	—	—
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	81	81	81	79	79	78	78	78
Totaal.....	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335	6.160	6.095	6.202

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Rijkbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.

¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet n° 826 van 4 Juni 1954 bedraagt 5.500 millioenen Kr.; vanaf 3 Juni 1955 werd dit bedrag door de wet n° 310 op 5.800 millioenen Kr. gebracht.

BANCA D'ITALIA
(milliarden lire)

86⁶

Posten	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni	1955 31 Juli	1955 31 Augustus
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd.	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	7	6	6	6	6	8	8	8
Discontoportefeuille	313	307	283	270	264	263	270	291
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	82	128	95	124	104	121	93	90
Deviezen in het buitenland	74	74	69	66	68	71	74	76
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	49	48	49	47	47	47	46	46
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	698	711	694	688	698	706	727	753
Diverse vorderingen	4	4	4	4	4	4	4	4
Voorlopige voorschotten aan de Staat	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor hun rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	69	25	78	48	75	41	95	67
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	300	300	313	303	315	315	330	320
Diverse diensten voor rekening van de Staat	20	16	16	13	16	14	13	7
Diverse uitgaven	1	2	4	5	6	16	17	19
Totaal activa	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174	2.177	2.248	2.252
PASSIVA								
Biljettenomloop	1.444	1.436	1.434	1.422	1.421	1.428	1.508	1.481
Chèques en andere schulden op zicht ³ ...	13	13	15	14	17	20	19	18
Rekeningen-courant op zicht	39	43	46	47	48	57	64	66
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	513	514	502	483	503	474	486	510
Diverse crediteuren	134	139	131	122	127	127	120	121
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone	—	—	—	—	—	—	—	—
bijzondere	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	42	43	48	50	50	53	32	35
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	1	2	4	5	6	16	17	19
Totaal passiva en eigen middelen ...	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174	2.177	2.248	2.252
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	3.079	2.997	2.870	2.766	2.923	3.349	4.289	4.179
Gedane disconteringen	36	33	90	123	36	31	98	143
Gedane voorschotten	237	338	314	373	295	353	337	349
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers verreffend	5.473	5.259	5.382	5.224	4.961	5.133	5.563	5.022
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	5	5	5	5	5	6	6	6
² Saldo van het speciaal fonds	2	2	2	2	2	2	2	2
³ Omvat waarden en assignaties	12	11	13	12	14	14	16	14

BANK DEUTSCHER LÄNDER
(*millioenen D.M.*)

86⁷

Posten	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli	1955 6 Augustus	1955 7 September	1955 7 October	1955 7 November
ACTIVA								
Goud	2.998	3.061	3.106	3.195	3.285	3.370	3.463	3.587
Tegoeden bij buitenlandse banken	7.619	7.651	7.999	8.120	8.254	8.324	8.424	8.542
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques	951	937	779	727	719	635	591	523
Tegoeden in postrekening	63	63	75	80	66	87	76	78
Binnenlandse wissels	873	691	737	872	1.116	1.147	1.358	1.708
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen	15	—	18	—	19	85	88	54
Duitse rekenmunten	65	69	66	61	55	61	51	50
Leningen tegen compensatievorderingen .	23	22	35	48	12	15	27	29
Voorschotten en kredieten op korte termijn	330	179	116	171	115	108	106	114
Effecten	43	35	23	23	23	23	24	24
Vorderingen op de overheid	1.892	2.006	1.528	1.528	1.529	1.530	1.532	1.533
a) <i>compensatievorderingen</i>	1.270	1.384	906	906	907	908	910	911
b) <i>renteloze obligaties</i>	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank	391	391	391	391	391	391	391	391
Andere activa	112	115	113	116	113	122	58	65
	15.375	15.220	14.986	15.332	15.697	15.898	16.189	16.698

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	12.138	12.016	11.928	12.314	12.381	12.343	12.785	12.590
Deposito's :								
a) der Landeszentralbanken	762	1.099	1.095	589	786	934	442	858
b) der Staatsbesturen	432	497	478	941	1.059	1.299	1.816	2.085
<i>tegenwaarderekeningen van de Staat</i>	299	324	301	294	313	291	309	269
<i>andere tegoeden</i>	133	173	177	647	746	1.008	1.507	1.816
c) geallieerde overheid	472	344	362	338	307	297	275	260
d) andere	406	176	96	88	84	34	29	48
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	492	446	407	383	368	266	206	210
Andere passiva	351	300	278	337	370	383	294	305
a) <i>reserves</i>	179	211	210	181	181	181	181	182
b) <i>andere</i>	172	89	68	156	189	202	113	123
Maatschappelijk kapitaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves	222	242	242	242	242	242	242	242
	15.375	15.220	14.986	15.332	15.697	15.898	16.189	16.698

Posten	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli	1955 6 Augustus	1955 7 September	1955 7 October	1955 7 November
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.257	6.184	6.150	6.200	6.267	6.268	6.366	6.416
Deviezen	561	570	628	725	637	562	580	577
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	561	570	628	725	637	562	580	577
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	81	80	83	101	106	118	118	101
<i>Wissels</i>	81	80	83	100	103	101	113	101
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	—	1	3	17	5	—
Voorschotten op onderpand	34	35	33	64	57	50	58	64
Effecten	46	46	46	46	46	46	46	46
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>andere</i>	46	46	46	46	46	46	46	46
Binnenlandse correspondenten	10	11	12	15	11	11	10	11
Andere actiefposten	25	27	29	29	30	31	35	46
Totaal.....	7.014	6.953	6.981	7.180	7.154	7.086	7.213	7.261

PASSIVA								
Eigen middelen	47	47	47	47	47	47	47	47
Bankbiljetten in omloop	5.027	4.984	4.976	5.039	5.043	5.069	5.136	5.142
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	1.791	1.774	1.805	1.937	1.906	1.813	1.867	1.907
<i>Girorekeningen van handels- en industriële banken</i>	1.276	1.166	1.191	1.314	1.362	1.353	1.394	1.487
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen</i>	515	608	614	623	544	460	473	420
Andere passiefposten	149	148	153	157	158	157	163	165
Totaal.....	7.014	6.953	6.981	7.180	7.154	7.086	7.213	7.261

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN

(op 31 October 1955)

(in pCt vanaf de aangeduide datum)

België	4 August. 1955	3,— ¹	Nederland	7 April 1953	2,50
Belg. Congo en Ruanda-Urundi	6 April 1953	3,50 ²	Noorwegen	14 Februari 1955	3,50
Canada	12 October 1955	2,25 ³	Oostenrijk	20 Mei 1955	4,50 ⁴
Denemarken	25 Mei 1955	6,—	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Duitsland	4 August. 1955	3,50	Spanje	1 Juli 1954	3,75
Finland	1 Decemb. 1954	5,—	Turkije	28 Juni 1955	4,50
Frankrijk	2 Decemb. 1954	3,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	9 Sept. 1955	2,25 ⁵
Griekenland	1 Januari 1955	9,—	Zweden	19 April 1955	3,75
Groot-Brittannië	24 Februari 1955	4,50	Zwitserland	26 Novemb. 1936	1,50
Ierland	25 Mei 1954	3,—			
Italië	6 April 1950	4,—			

¹ Discontovoet der bij een bank gedomiceerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

² Discontovoet der bij een bank gedomiceerde accepten.

³ Vanaf 19 November 1955 : 2,75 pCt.

⁴ Vanaf 17 November 1955 : 5 pCt.

⁵ Vanaf 18 November 1955 : 2,50 pCt.

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	31 Juli 1955		31 Augustus 1955		30 September 1955		PASSIVA		31 Juli 1955		31 Augustus 1955		30 September 1955	
		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt
I. Gouden baren en munten	695.600	40,6	691.642	41,6	657.702	40,0	I. Kapitaal :							
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	78.704	4,6	66.536	4,0	77.496	4,7	Aandelen waarvan 25 pCt gestort	125.000	7,3	125.000	7,5	125.000	7,6	125.000
III. Herdiscontopapier :	386.210		286.526		295.672		II. Reserves :	20.949	1,2	20.949	1,3	20.949	1,3	20.949
1. Handelswissels en bankaccepten	38.241	2,2	39.587	2,4	41.888	2,6	1. Wettelijke Reserve	7.606		7.606		7.606		7.606
2. Schatkistpapier	297.969	17,4	246.939	14,8	253.784	15,4	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343		13.343
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	112.163	6,5	112.257	6,8	115.127	7,0	III. Kortl. en dad. opvr. dep. (goud) :	455.796		455.750		464.403		464.403
V. Termijngelden, voorschotten en deposito's :	153.395		151.344		151.848		1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
1. op ten hoogste 3 maanden	71.717	4,2	69.673	4,2	70.185	4,3	a) van 3 tot 6 maanden	13.781	0,8	13.783	0,8	10.334	0,6	10.334
2. van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	54.379	3,2	54.384	3,3	68.201	4,2	68.201
3. van 6 tot 12 maanden	6.442	0,4	6.442	0,4	6.442	0,4	c) dadelijk opvraagbaar	382.105	22,3	382.053	23,0	380.338	23,1	380.338
4. op meer dan één jaar	75.236	4,4	75.229	4,5	75.221	4,6	2. Andere depos. : dad. opvraagb.	5.531	0,3	5.530	0,3	5.530	0,3	5.530
VI. Effecten en diverse beleggingen :	268.057		285.709		275.983		IV. Kortl. en dad. opvraagb. depos. : (geld) :	972.314		921.904		892.477		892.477
1. Schatkistpapier :							1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
a) op ten hoogste 3 maanden ...	106.102	6,2	15.300	0,9	77.706	4,7	a) op meer dan één jaar	75.664	4,4	75.820	4,6	75.976	4,6	75.976
b) van 3 tot 6 maanden	15.387	0,9	77.956	4,7	43.079	2,6	b) van 9 tot 12 maanden	13.273	0,8	13.298	0,8	—	—	—
c) van 6 tot 12 maanden	15.387	0,9	43.932	2,6	15.476	0,9	c) van 6 tot 9 maanden	1.433	0,1	1.435	0,1	13.323	0,8	13.323
d) op meer dan één jaar	30.842	1,8	30.976	1,9	31.110	1,9	d) van 3 tot 6 maanden	59.999	3,5	42.011	2,5	17.144	1,0	17.144
2. Ander papier en div. belegg. :							e) op ten hoogste 3 maanden ...	709.053	41,4	689.444	41,4	671.203	40,8	671.203
a) op ten hoogste 3 maanden ...	83.207	4,9	98.352	5,9	90.368	5,5	f) dadelijk opvraagbaar	85.360	5,0	70.730	4,3	88.197	5,4	88.197
b) van 3 tot 6 maanden	1.074	0,1	1.796	0,1	721	0,0	2. Circulatiebanken andere dep. :							
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	a) op ten hoogste 3 maanden ...	—	—	—	—	—	—	—
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	b) dadelijk opvraagbaar	—	—	—	—	—	—	—
e) met meer dan één jaar loopt.	16.058	0,9	17.397	1,0	17.523	1,1	Andere depositanten :							
VII. Diverse activa	822	0,0	1.324	0,1	1.640	0,1	a) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	—
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	4,0	68.291	4,1	68.291	4,2	b) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	—
Totaal activa...	1.713.242	100,0	1.663.629	100,0	1.643.759	100,0	c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	—
							d) van 3 tot 6 maanden	10.700	0,6	10.701	0,6	10.715	0,7	10.715
							e) op ten hoogste 3 maanden ...	16.832	1,0	18.465	1,1	15.919	1,0	15.919
							f) dadelijk opvraagbaar	14.248	0,8	15.091	0,9	15.995	1,0	15.995
							V. Diversen	3.987	0,2	3.987	0,2	3.987	0,2	3.987
							VI. Verlies- en Winstrekening :	3.987		3.987		3.987		3.987
							Overdracht	120.948	7,1	120.948	7,3	120.948	7,4	120.948
							VII. Fonds voor eventuele lasten	120.948		120.948		120.948		120.948
							Totaal passiva...	1.713.242	100,0	1.663.629	100,0	1.643.759	100,0	1.643.759

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)														
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		221.019		Deposito's op lange termijn :	228.909		228.909		228.909		228.909
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		76.181		1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteiten-Trust (zie noot 3)	152.606		152.606		152.606		152.606
Totaal ...	297.200		297.200		297.200		2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303		76.303		76.303
							Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291		68.291		68.291
							Totaal...	297.200		297.200		297.200		297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen, het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin niet begrepen de gelden en waarden aangehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie van Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inspanning afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustee of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 Januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 Februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 April 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen in Duitsland, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 December 1952.

Noot 3. — Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuïteiten-Trust, gelijkwaardig aan 152.606.250,— Zwitserse goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.880,— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in miljoenen rekenseenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Dec. 1951	Juni 2 1952	Dec. 1952	Juni 1953	Dec. 1953	Juni 1954	Dec. 1954	Juni 1955	Sept. 1955
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	111,9	123,3	123,3	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	100,3	149,5	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	204,3
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	4,6	78,4	96,7	17,1	20,1	174,7	46,2	50,6	14,8
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs	—	—	—	—	142,6	177,9	92,4	100,2	72,3	34,2
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.	350,0	216,8	351,2	373,0	436,2	474,5	543,6	422,9	399,4	376,8
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd kracht. het besluit van 30-6-1952	—	—	1,9	2,6	—	—	—	—	—	—
IV. Bijzonder aan Turkije verstrekt kred. (19-9-50)	—	—	—	3,4	—	—	—	—	—	—
V. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950)										
Denemarken	—	38,5	27,0	29,7	40,4	62,5	97,6	97,4	122,7*	117,7*
Frankrijk	—	168,0	270,6	312,0	312,0	312,0	312,0	241,4	148,9	142,7
IJsland	—	—	1,8	1,6	1,8	3,4	5,6	4,5	4,6	5,1
Italië	—	—	—	—	12,0	83,9	122,3	116,9	182,7*	160,0*
Nederland	—	23,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	9,7	—	16,5	49,7	79,8	89,2	98,6	107,3	112,6
Verenigd-Koninkrijk	—	539,2	636,0	589,6	530,3	559,4	485,4	343,4	275,9	329,6
Turkije	—	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Portugal	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2
	—	808,5	965,4	979,4	976,2	1131,0	1142,1	932,2	872,3	897,9
VI. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangskredietsaldi, toegekend bij wijze van lening ¹										
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
VII. Diversen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	565,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1309,7
PASSIVA										
I. Werkkapitaal	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6
II. Nog uitstaande aanvangskredietsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.										
Oostenrijk	80,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	148,3	162,3	166,6
Duitsland	—	43,3	205,5	239,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Oostenrijk	—	—	—	15,1	19,3	42,0	42,0	42,0	1,0	4,0
Italië	—	123,0	123,0	94,2	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	153,1	183,7	213,0	213,0	206,7	181,2	182,8	176,6
Portugal	—	42,0	42,0	38,8	38,5	33,5	29,6	6,5	—	—
Zweden	—	111,7	141,7	133,2	121,3	136,6	104,7	40,3	9,0	14,1
Zwitserland	—	96,0	110,3	117,8	150,0	150,0	150,0	150,0	123,8	111,3
	—	617,3	977,5	1023,1	1043,4	1076,4	1034,3	868,3	778,9	772,6
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50) ⁵										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	140,0	42,6	47,1	34,7	34,8	15,7	—	—	—
Duitsland	—	—	—	—	38,7	160,6	303,8	197,9	233,5	242,6
Oostenrijk	—	—	—	—	—	13,6	30,8	2,0	—	—
Italië	—	16,3	1,9	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	—	—	—	7,6	—	—	—	—
Portugal	—	14,9	9,0	—	11,5	—	—	—	—	—
Zwitserland	—	—	—	—	4,1	32,5	31,3	17,6	—	—
	—	171,2	53,5	47,1	89,0	249,1	381,6	217,5	233,5	242,6
V. Bijz. krediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).	—	—	50,0	50,0	40,0	40,0	30,0	30,0	20,0	20,0
VI. Diversen	—	0,2	0,9	1,6	3,4	3,4	3,2	2,7	2,7	2,9
	565,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1309,7

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten voor. — ¹ De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangskredietsaldo van 10 miljoen rekenseenheden en aan Turkije een aanvangskredietsaldo van 25 miljoen rekenseenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 September 1950. — ² Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952. — ³ Inbegrepen een krediet van 5,7 miljoen rekenseenheden (Juni 1955) en 0,7 miljoen rekenseenheden (September 1955), aan Denemarken toegestaan, ingevolge artikel 13(a) van 19 September 1950. — ⁴ Inbegrepen een krediet van 59,7 miljoen rekenseenheden (Juni 1955) en 37,0 miljoen rekenseenheden (September 1955), aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 18(a) van 19 September 1950. — ⁵ Buiten quotum.

1 juli 1950 tot 30 september 1955

(miljoenen rekeneenheden)

A — BRUTO-POSITIE EN NETTO CUMULATIEVE POSITIE					B — CUMULATIEVE VERREKENINGSPOSITIE					
Lidstaten (en hun geldzones)	Bruto-positie		Interesten Netto betaald (—) of ontvangen (+) bedrag door de lidstaat	Netto cumulatieve positie op 30 september 1955 overschot (+) of tekort (—) (b+c+d)	Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand september 1955 overschot (+) of tekort (—)	Verrichtingen over september 1955		Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand september 1955 overschot (+) of tekort (—) van de lidstaat (f+g+h)	Quota	« Rallonges » (betalings- faciliteiten boven debetquotum (D) of credit (C))
	Overschotten (+)	Tekorten (—)				Wijzigingen voortvloeiend uit de bilaterale stortingen uitgevoerd voor de maand september 1955 (gelijk aan viermaal het terugbetaalde krediet)	Verrekenings- overschot (+) of tekort (—) over september 1955			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
Oostenrijk	367,3	458,5	+ 2,7	— 88,5	+ 23,5	— 3,5	— 4,0	+ 16,0	168,0	—
B.L.E.U.	1.585,7	810,4	+ 25,6	+ 800,9	+ 657,1	— 10,4	+ 19,6	+ 666,3	864,0 ⁴	—
Denemarken	584,1	813,6	— 6,8	— 236,4	— 472,7	+ 1,7	+ 0,0	— 470,9	468,0	36,4 D
Frankrijk	1.176,1	1.969,6	— 24,7	— 818,1	— 579,0	+ 8,2	nihil	— 570,8 ⁸	1.248,0	91,0 D
Duitsland	2.647,7	1.170,8	+ 28,7	+ 1.505,6	+ 2.147,8	— 10,1	+ 32,6	+ 2.170,3	1.200,0	950,1 C ⁶ 350,0 C
Griekenland	156,9	458,3	+ 0,0	— 301,4	nihil	—	nihil	nihil ⁸	108,0 ⁴	—
IJsland	7,1	32,6	— 0,3	— 25,8	— 20,7	+ 0,5	— 0,2	— 20,5	36,0	3,2 D
Italië	840,6	1.286,2	— 1,4	— 447,0	— 661,0	+ 13,1	+ 8,0	— 639,9	492,0	328,0 D ⁷
Nederland	1.468,9	1.084,9	+ 12,8	+ 396,7	+ 706,0	— 4,1	+ 4,7	+ 706,6	852,0	—
Noorwegen	463,6	723,0	— 6,7	— 266,0	— 452,9	+ 1,8	+ 1,0	— 450,1	480,0	29,6 D
Portugal	267,4	283,5	+ 3,6	— 12,5	— 55,5	—	+ 0,5	— 55,1	168,0	—
Zweden	831,5	770,8	+ 8,6	+ 69,2	+ 51,7	— 2,9	+ 7,8	+ 56,5	624,0	—
Zwitserland	881,8	552,3	+ 13,6	+ 343,1	+ 435,7	— 5,5	+ 15,0	+ 445,1	600,0	250,0 C
Turkije	279,0	629,2	— 6,5	— 356,7	— 332,7	—	— 2,0	— 334,7	120,0	—
Verenigd-Koninkrijk	2.895,7	3.409,6	— 47,1	— 561,0	— 1.223,6	+ 11,3	— 106,2	— 1.318,5	2.544,0	155,0 D
Totalen ...	14.453,3	14.453,3	+ 95,6 — 93,5	+ 3.115,5 — 3.113,4	+ 4.021,8 — 3.798,3	+ 36,5	+ 89,2 — 112,4	+ 4.060,8 — 3.860,6		

* Ierland is begrepen in de geldzone van het Verenigd-Koninkrijk; het Verenigd-Koninkrijk omvat, behalve zijn overzeese gebiedsdelen, tevens de niet deelnemende sterlinglanden.

¹ Het verschil tussen de netto cumulatieve positie (kolom e) en de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) is toe te schrijven aan de netto invloed van volgende factoren: aanwending van bestaande middelen, van aanvankelijke saldi en bijzondere middelen; bijzondere vereffeningen op 1 juli 1952 wat de B.L.E.U. en Portugal betreft; wijzigingen en betalingen bij de hernieuwing van de Unie op 1 juli 1954; wijzigingen aangebracht bij het begin der verrichtingen op 1 augustus 1955; aanvankelijke terugbetalingen door IJsland gedaan uit hoofde van de verrichtingen voor december 1954; aanvankelijke bijkomende terugbetaling door Denemarken aan de B.L.E.U. gedaan, voor de verrichtingen van juli 1955; afbetalingen uit hoofde van de aflossing tot heden, evenals de bijzondere betalingen in goud ontvangen en verricht door de Unie bij de verrichtingen van januari 1955; saldo der goudbedragen die door Frankrijk en Griekenland buiten hun quotum werden gestort en terugbetaalbaar zijn overeenkomstig artikel 10 bis, de eerste drie stortingen uitgevoerd ter terugbetaling van het door de B.L.E.U. aan de Unie toegekend bijzonder krediet.

² Die wijzigingen geven geen aanleiding tot goudstortingen; ze worden verricht om de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) te handhaven op het vierdubbele der schuld of de vordering van elk land.

³ Die cumulatieve verrekeningspositie is gelijk aan het vierdubbele van de schuld of de vordering van elk land, behoudens het volgend geval:

Turkije: — aangewend debetquotum 120,0
— algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 18 (a) buiten zijn debetquotum 214,7

Daar Portugal het hem toegestane krediet voor april, mei, juni en juli 1955 (waarvan een gedeelte bij de verrichtingen van augustus en september 1955 werd terugbetaald), tijdelijk in dollars wenste te regelen kreeg het slechts een krediet van 0,2 miljoen rekeneenheden toegekend (bij de verrichtingen der maand maart 1955).

⁴ Het effectieve quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteur is gelijk aan 805,3 miljoen rekeneenheden; het debetquotum van Griekenland is geblokkeerd en beschouwd als zijnde gelijk aan 0.

⁵ Die betalingsfaciliteiten kunnen voor 75 pCt. aangewend worden in goud en voor 25 pCt. in krediet.

⁶ Dit bedrag dat deel uitmaakt van de rallonge van Duitsland was noodzakelijk om de overschotten te dekken die het quotum van dat land bij het begin der verrichtingen van 1 augustus 1955 overtroffen.

⁷ Buiten zijn rallonge beschikt Italië over een bijzonder krediet van 50 miljoen rekeneenheden.

⁸ De 100 pCt. goudbetalingen vanwege Frankrijk tot op 30 juni 1954 (369,4 miljoen rekeneenheden) en Griekenland tot 31 juli 1955 (45,5 miljoen rekeneenheden) ter vereffening van de tekorten buiten hun quotum werden buiten de cumulatieve verrekeningspositie van die landen geplaatst, respectievelijk vanaf die twee data. Het saldo van die bedragen dat op het einde van september 1955 nog bestond, n.l.:

voor Frankrijk: 196,2 miljoen rekeneenheden.
voor Griekenland: 32,6 miljoen rekeneenheden.

kan ingevorderd worden in de mate waarin elk van die landen in de toekomst netto-overschotten zal boeken.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		PRODUCTIE.	
I. — Rentetarief voor disconto en beleningen	2	I. — Steenkolen- en metaalproductie	55 ¹ en 55 ²
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Textielnijverheid	56 ¹
III. — Daggeld	8	III. — Diverse producties	56 ²
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ⁹	IV. — Electricische energie	58
		V. — Gas	59
EDELE METALEN.		VERBRUIK.	
Notering der edele metalen	9	I. — Verbruiksindexcijfers	
		a) Maandelijke verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100	65 ¹
VALUTAMARKT.		b) Maandelijke verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100	65 ² en 65 ³
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ¹	II. — Tabaksverbruik	66
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België	10 ²	III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
KAPITAALMARKT.		VERVOER.	
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14	I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische spoorwegen :	
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15 ¹	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	70 ¹
III. — Omzet ter Beurze van Brussel	15 ²	b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²
IV. — Rendement der voornaamste types vast rentende waarden	16	c) verkeer :	
V. — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo : Retrospectief overzicht	17 ¹	1° algemeen spoorverkeer	70 ²
Emissies van de Belgische vennootschappen in in juni 1955	30 ¹	2° zware goederen	70 ³
Indeling der emissies	17 ³	A) gezamenlijk verkeer	
Groepering naar de grootte van het kapitaal ...	17 ⁴	B) binnenlands verkeer	
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18	II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	III. — Havenverkeer	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	a) Haven van Antwerpen	71 ¹
		b) Haven van Gent	71 ²
		IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72
RIJKSFINANCIËN.		BUITENLANDSE HANDEL.	
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹	Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²	WERKLOOSHEID.	
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹
IV. — Opbrengst van de belastingen	26	II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²
		III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen	81 ³
		IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfspgroep	81 ⁴
INKOMEN EN SPAREN.		BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.	
I. — Rendement der Belgische en Congoese vennootschappen op aandelen :		I. — België en Belgisch-Congo :	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Mei 1955	30 ¹	Algemene staten der banken	85 ¹
Retrospectief overzicht	30 ²	Nationale Bank van België :	
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	Weekstaten	85 ²
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi :	
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Maandstaten	85 ³
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Snelheid van de girale geldsomloop in België	85 ⁵
LOOP DER ZAKEN.		II. — Buitenlandse emissiebanken :	
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers	35	Staten :	
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	Banque de France	86 ¹
		Bank of England	86 ²
		Federal Reserve Banks	86 ³
		Nederlandsche Bank	86 ⁴
		Sveriges Riksbank	86 ⁵
		Banca d'Italia	86 ⁶
		Bank Deutscher Länder	86 ⁷
		Banque Nationale Suisse	86 ⁸
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	86 ⁹
PRIJZEN.		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹	IV. — Europese Betalingsunie :	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²	Samenvattende tabel van de stand	88 ¹
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46	Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

Drukkerij der
Nationale Bank van België,

Hoofdingenieur
der Technische Diensten :
Ch. AUSSEMS
15, Nationssquare, Brussel
